

Omgevingseffectrapport

Omgevingsvisie Veenendaal

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0500481.100
definitief
21 augustus 2025

Omgevingseffectrapport

Omgevingsvisie Veenendaal

projectnummer 0500481.100
definitief
21 augustus 2025

Auteur(s)

M. Kuiper
T. Borgman
T. den Heijer
J. Verhoeven

Opdrachtgever

Gemeente Veenendaal
Postbus 1100
3900 BC VEENENDAAL

Gecontroleerd

P. Verhoeven
L. Fiscalini

datum
21 augustus 2025

beschrijving
Definitief

vrijgave

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.1 Een OER bij de omgevingsvisie	6
1.2 Omgevingsbeleid en milieueffectrapportage	7
1.3 De mer-procedure	7
1.4 Doel van het OER	8
1.5 Leeswijzer	8
2. Methoden	10
2.1 De rol van het OER	10
2.2 Onderzoeksopzet	11
2.2.1 Totstandkoming van de Omgevingsvisie	11
2.2.2 Onderdelen van het OER	12
2.3 Beoordelingskader	13
2.4 Bouwsteen 1: beoordeling van de referentiesituatie	16
2.5 Bouwsteen 2: het ontwerpend onderzoek	18
2.5.1 De hoofdvraag van het ontwerpend onderzoek	18
2.5.2 Toelichting op het ontwerpend onderzoek	18
2.5.3 Beoordeling opties ontwerpend onderzoek	20
2.5.4 Special: memo OER en ruimtelijke strategische keuzes	21
2.5.5 Special: verkeerskundige analyse	21
2.6 Bouwsteen 3: beoordeling van de ontwerp-Omgevingsvisie	22
2.7 Wisselwerking OER en Omgevingsvisie	22
3. Leefomgevingsfoto	24
4. Ontwerpend onderzoek	26
4.1 Groeipotentielocaties	26
4.1.1 Het Ambacht	28
4.1.2 Groenpoort	32
4.1.3 Rondweg-west	34
4.1.4 Centrum en Schrijverswijk	37
4.1.5 Het westelijke deel van Engelenburg	39
4.1.6 Franse Gat	41
4.1.7 Gebied ten zuiden van de Dijkstraat	43
4.1.8 De Nieuwe Meent	45
4.1.9 De Klomp	47
4.2 Integrale beschouwing ontwerpend onderzoek	49
4.3 Special: memo OER en ruimtelijke strategische keuzes	51
4.4 Special: mobiliteit	51
5. Beoordeling ontwerp-Omgevingsvisie	52
5.1 Beschrijving ontwerp-Omgevingsvisie	52
5.1.1 De Veenendaalse principes	52
5.1.2 Bestaande ruimtelijke kwaliteiten en inzichten als basis voor verdere groei	53
5.1.3 Groeien in balans: ruimtelijke strategische keuzes Veenendaal 2040	54
5.1.4 Onderliggende ruimtelijke thema's	54
5.2 Thematische beoordeling	54
5.2.1 Samenleving en gezondheid	55
5.2.2 Wonen	55
5.2.3 Economie	56

5.2.4	Ruimtelijke kwaliteit	56
5.2.5	Energie	57
5.2.6	Bodem, water en ondergrond	57
5.2.7	Milieu	58
5.2.8	Natuur	59
5.2.9	Mobiliteit	60
5.2.10	Overzicht van thematische beoordelingen	61
5.3	Integrale beoordeling	62
6.	Aanbevelingen	64
6.1	Inhoud	64
6.1	Afwegingskader	64
6.2	Monitoring en evaluatie	65
7.	Bijlagen	67

Samenvatting

Het omgevingseffectrapport (OER) voor de Omgevingsvisie Veenendaal 2040 brengt in beeld wat de ruimtelijke en maatschappelijke koers van de gemeente betekent voor de gehele fysieke leefomgeving. Het OER is opgesteld in het kader van de verplichte milieueffectrapportage (mer) en is breder opgezet dan een traditioneel mer: niet alleen milieuthema's, maar ook sociale, economische en ruimtelijke kwaliteit zijn meegenomen.

Het uiteindelijke doel van dit OER-traject is het borgen van een goede basis voor het belang van de fysieke leefomgeving bij verdere uitwerking van beleid. Daarom is juist op wisselwerking tussen OER en omgevingsvisie ingezet – en niet enkel op de uiteindelijke uitwerking van dit rapport. De wisselwerking tussen het OER-traject en de totstandkoming van de Omgevingsvisie Veenendaal 2040 is constructief en dynamisch geweest. De processen zijn parallel doorlopen, waarbij het OER inhoudelijk input leverde voor de te maken keuzes in de visie (via onder andere wekelijks afstemmingsoverleg en een tussentijdse memo). Dit gebeurde allemaal binnen een strakke planning: de NRD en het concept-ontwerp van de omgevingsvisie hebben in juni 2025 ter inzage gelegen en dit OER is in augustus 2025 afgerond. Het concept-ontwerp van de omgevingsvisie, dat gebruikt is voor de beoordeling in hoofdstuk 5, is bovendien pas eind juli door de gemeente met Antea Group, het bureau dat het OER opgesteld heeft, gedeeld. Dat betekent dat de laatste twee hoofdstukken van dit OER (waaronder bouwsteen 3) in twee weken opgesteld zijn. De krappe planning en de korte tijd voor dit traject zijn zaken die vanaf het begin helder waren. Daarom is de nadruk ook op de interactie tussen OER en visie buiten dit rapport komen te liggen.

Het OER bestaat uit drie bouwstenen:

1. De leefomgevingsfoto: een analyse van de huidige situatie en de referentiesituatie in 2040 zonder ingrepen.
2. Ontwerpend onderzoek: een beoordeling van geselecteerde groeipotentielocaties en de hypothetische invulling, om kansen en risico's te verkennen.
3. Beoordeling ontwerp-omgevingsvisie: een analyse van de effecten van de ontwerpvisie op alle thema's in het beoordelingskader.

Uit de leefomgevingsfoto komen vooral verbeterpunten naar voren op het gebied van voorzieningenniveau, woningaanbod, klimaatadaptatie, luchtkwaliteit en duurzame energie. Hier liggen belangrijke kansen voor synergie, bijvoorbeeld door woningbouw te koppelen aan energieneutrale bouw en klimaatadaptatieve maatregelen. Tegelijkertijd zijn er potentiële botsingen, zoals druk op voorzieningen en natuur, of negatieve effecten op luchtkwaliteit en groen door een toename van bebouwing en verkeer.

Het ontwerpend onderzoek heeft negen groeipotentielocaties geïdentificeerd, variërend van binnenstedelijke herontwikkeling (o.a. Het Ambacht en het centrum) tot mogelijke uitbreidingsgebieden (o.a. De Klomp). De locaties zijn beoordeeld op thema's als wonen, economie, mobiliteit, natuur en milieu. Binnenstedelijke verdichting scoort overwegend positief op duurzaamheid en voorzieningen, terwijl uitbreidingslocaties vaker leiden tot hogere druk op natuur en infrastructuur. Het ontwerpend onderzoek wordt bij de uiteindelijke vaststelling van de omgevingsvisie (na de terinzagelegging en het advies van de Commissie mer) aangevuld met een verkeerskundige analyse.

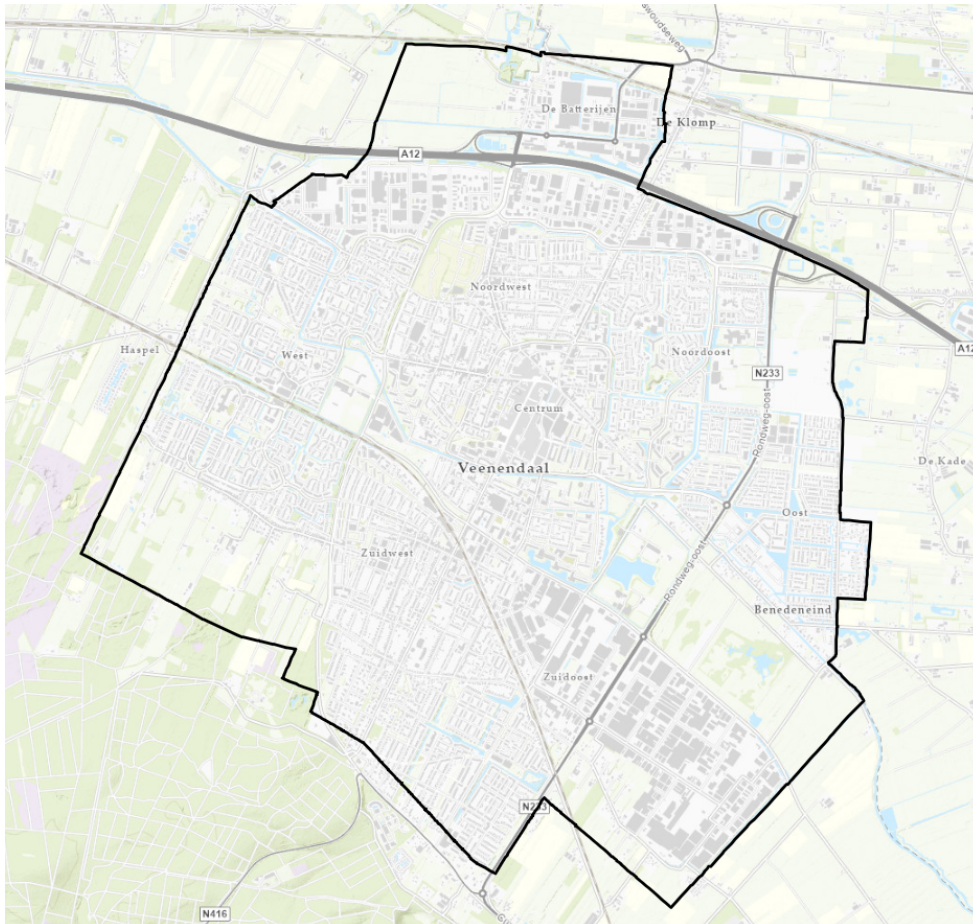
De beoordeling van het ontwerp-omgevingsvisie laat zien dat deze in brede zin bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving, mits aandacht wordt besteed aan knelpunten op het gebied van voornamelijk milieu, bodem en ruimtelijke kwaliteit. Integrale afstemming tussen woningbouw, bereikbaarheid, groen en energievoorziening blijft belangrijk. Voor mobiliteit is een cultuuromslag gewenst naar meer gebruik van de fiets, het ov en lopen, dit om de druk op infrastructuur en luchtkwaliteit te beperken. De omgevingsvisie speelt daar voor een deel al op in.

Het OER heeft in nauwe samenwerking met de totstandkoming van de visie gefunctioneerd. Bevindingen zijn tussentijds ingebracht in het proces, waardoor strategische keuzes tijdig zijn getoetst aan milieu- en omgevingsbelangen. De aanbevelingen richten zich op de verdere uitwerking in (gebiedsgerichte) programma's, de uitwerking van een afwegingskader voor verdere uitwerking en het opzetten robuuste monitoring en evaluatie, zodat bijsturing in de uitvoering van de Omgevingsvisie 2040 mogelijk blijft.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Veenendaal stelt de Omgevingsvisie Veenendaal 2040 op als verplichting onder de Omgevingswet, die sinds 1 januari 2024 van kracht is. Deze integrale visie, gericht op de fysieke leefomgeving, is een vervolg op de Omgevingsvisie 2030 en biedt richting aan ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen.¹ Het omgevingseffectrapport (OER) speelt hierbij een essentiële rol, door milieueffecten te analyseren en in balans te brengen met andere belangen.

Figuur 1.1 De gemeente Veenendaal en directe omgeving

1.1 Een OER bij de omgevingsvisie

Tot 1 januari 2024 was er in de Wet milieubeheer vastgelegd dat kaderstellende plannen voor (mogelijk) merplichtige activiteiten de procedure van de milieueffectrapportage (mer) moeten doorlopen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (op 1 januari 2024) is er het een en ander veranderd. Sinds 1 januari 2024 is de wetgeving rond de mer 'verhuisd' van hoofdstuk 7 uit de Wet milieubeheer naar afdeling 16.4 van de Omgevingswet en hoofdstuk 11 en bijlage V van het Omgevingsbesluit. In de Omgevingswet zijn plannen en

¹ Hierbij is destijds, in 2020, een vormvrije mer-beoordeling opgesteld. Deze is bij de totstandkoming van dit OER bestudeerd bij het opstellen van het beoordelingskader (de doelstellingen) en het opstellen van de leefomgevingsfoto (toen gebruikt kaartmateriaal is waar mogelijk geactualiseerd).

programma's die onder de plan-mer vallen generiek aangewezen. Het instrument omgevingsvisie valt hieronder en blijft/is dus mer-plichtig.

De mer en het MER

Het is gebruikelijk de afkortingen (de) mer en (het) MER te gebruiken. De afkorting mer (met kleine letters) staat voor de volledige procedure, de milieueffectrapportage. MER met hoofdletters staat voor het milieueffectrapport, het rapport dat hierbij opgesteld wordt. De term OER of oer heeft geen wettelijke basis. In dit traject wordt gesproken over:

- A. De mer-procedure (formele traject van terinzagelegging NRD, inspraak, terinzagelegging OER, zienswijzen).
- B. Het OER (omgevingseffectrapport, resultaat en rapport waarmee de procedure wordt doorlopen)
- C. Het OER-traject: het proces waarin het omgevingsbelang is meegewogen bij het maken van keuzes die in de omgevingsvisie landen.

Voor een mer bij een omgevingsvisie verandert er weinig door de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De 'geest' van de mer verandert wel (mee): het doel is om het milieubelang (nog meer) vroegtijdig en volwaardig in plan- en besluitvorming te betrekken. Daarnaast is het de bedoeling om niet enkel naar milieu te kijken, maar naar de gehele fysieke leefomgeving. Met de opzet van het MER is invulling gegeven aan deze inhoudelijke veranderingen. De opzet is gericht op het zo vroeg mogelijk meewegen van het milieu- en omgevingsbelang. Daarom wordt er een breed beoordelingskader geïntroduceerd (met als scope de gehele fysieke leefomgeving).

Voor de Omgevingsvisie Veenendaal 2040 is gekozen voor het opstellen van een omgevingseffectrapport (OER, een ruimere invulling van het milieueffectrapport) om aan de mer-plicht te voldoen. In het OER worden de gevolgen van keuzes voor de gehele fysieke leefomgeving onderzocht, in plaats van enkel de gevolgen op het milieu. Dit sluit beter aan bij de reikwijdte van de omgevingsvisie, die breder is dan van bijvoorbeeld een structuurvisie, waarin onder de oude Wet ruimtelijke ordening de integrale visie op een gebied werd gegeven. Waar een structuurvisie opgesteld werd ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening, wordt in een omgevingsvisie de basis gelegd voor een evenwichtige toedeling van functies in de fysieke leefomgeving aan de hand van de kwaliteiten en ambities die de gemeente nastreeft.

1.2 Omgevingsbeleid en milieueffectrapportage

De sporen van het omgevingsbeleid (met de totstandkoming van de omgevingsvisie) en de mer (met de totstandkoming van het OER) zijn tegelijkertijd doorlopen. Vanuit de mer is input voor het maken van beslissingen in de omgevingsvisie gegenereerd. In deze paragraaf zijn de verschillende sporen, en de documenten die erbij horen, kort aangestipt.

Omgevingsbeleid

Hiermee wordt het omgevingsbeleid onder de instrumenten van de Omgevingswet bedoeld. De focus ligt vooral op het instrument omgevingsvisie, maar aandacht voor latere uitwerking in programma's en omgevingsplan is in dit vroege stadium al wel belangrijk. De gemeente Veenendaal werkt, nu het Koersdocument is afgerond, in drie stappen naar een vast te stellen omgevingsvisie:

- A. concept-ontwerp-omgevingsvisie: de eerste richting;
- B. ontwerp-omgevingsvisie: compleet en uitgewerkt;
- C. omgevingsvisie: vast te stellen door de gemeenteraad.

De gemeente Veenendaal heeft als eerste stap een concept-ontwerp van de omgevingsvisie opgesteld, dat als eerste inhoudelijke voorstel voor de uiteindelijke omgevingsvisie beschouwd kan worden. Na de concept-ontwerp-omgevingsvisie is er nog veel uitgewerkt om tot de uiteindelijke (ontwerp-)omgevingsvisie te komen.

Milieueffectrapportage (mer)

Bij de omgevingsvisie wordt in dit spoor een omgevingseffectrapport (OER) opgesteld, om het milieu- en omgevingsbelang in (de totstandkoming van) de omgevingsvisie te borgen. De richtingen uit het concept-ontwerp van de omgevingsvisie vormen onderzoeksinput voor het OER.

1.3 De mer-procedure

Start van de mer-procedure

De start van de mer-procedure is bekendgemaakt met de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). In de NRD is op hoofdlijnen beschreven wat er in het OER-traject wordt onderzocht (reikwijdte) en op welke wijze dat onderzoek uitgevoerd wordt (detailniveau). Dit wordt samen aangeduid als de reikwijdte en het detailniveau van de onderzoeken die worden gedaan in het kader van de mer. De NRD heeft gedurende vier weken ter inzage gelegen, waarbij belanghebbenden de mogelijkheid hebben gekregen om te reageren op de voorgestelde reikwijdte en het detailniveau van het OER. Er zijn geen reacties op de NRD binnengekomen.

Stappen in de mer-procedure

De procedure omvat verschillende stappen, die elk gericht zijn op het zo vroeg mogelijk en zo volledig mogelijk integreren van milieu- en omgevingsbelangen in de planvorming. De eerste stap in het proces is het opstellen van een zogenaamde 'leefomgevingsfoto'. Deze foto geeft een gedetailleerd beeld van de huidige stand van zaken in de fysieke leefomgeving, inclusief milieuaspecten. Daarna volgt in dit OER het ontwerpend onderzoek: een verkennende studie naar de mogelijke effecten van ontwikkelingen op verschillende plekken in de gemeente. Ten slotte zijn de milieu- en omgevingseffecten van het ontwerp van de omgevingsvisie beoordeeld. De nadruk heeft in de mer-procedure voornamelijk op het proces gelegen. Zo is er op meerdere momenten in de totstandkoming van de omgevingsvisie interactie met de mer-procedure geweest. In paragraaf 2.7 is hier verder op ingegaan.

De beoordelingsstappen in het OER worden uitgevoerd met behulp van één beoordelingskader (paragraaf 2.3), dat de gehele scope van de fysieke leefomgeving representeert. Dit kader is ontworpen om de milieueffecten en de effecten op de fysieke leefomgeving te analyseren en om aanbevelingen te doen voor monitoring en evaluatie.

Inzage en toetsing

Na de terinzagelegging van het OER en de ontwerp-Omgevingsvisie, wordt er wederom de mogelijkheid geboden om zienswijzen in te dienen. Dit is een belangrijk onderdeel van de procedure. Tijdens deze fase geeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer) een toetsingsadvies over het OER. Dit advies is een onafhankelijke toetsing van de inhoud en de reikwijdte van het OER.

Afsluiting van de mer-procedure

De mer-procedure wordt afgerond met de vaststelling van de Omgevingsvisie door het bevoegd gezag, waarbij het OER, de resultaten van de terinzagelegging en het toetsingsadvies van de Commissie mer worden betrokken. Dit besluit markeert het einde van de formele mer-procedure, maar het begin van de implementatiefase van de Omgevingsvisie.

Passende Beoordeling

Vanwege de ligging van Natura 2000-gebied(en) in en net buiten de gemeente is er een Passende beoordeling bij de Omgevingsvisie uitgevoerd. De Passende beoordeling is een belangrijke component van de mer-procedure, die vereist is wanneer niet kan worden uitgesloten dat de Omgevingsvisie significante gevolgen heeft voor Natura 2000-gebieden. Deze beoordeling onderzoekt de mogelijke impact van de visie op beschermde natuurgebieden. Afhankelijk van de aard en omvang van de potentiële impact, kan de Passende beoordeling variëren in complexiteit. De passende beoordeling is te vinden in bijlage 3.

1.4 Doel van het OER

Het doel van het omgevingseffectrapport (OER) voor de Omgevingsvisie Veenendaal 2040 is om ervoor te zorgen dat milieu- en omgevingsbelangen worden meegenomen in de besluitvorming. Het OER dient als een belangrijk instrument om de effecten van verschillende ontwikkelingen op de fysieke leefomgeving te analyseren en te beoordelen. Het OER helpt bij het identificeren van potentiële risico's en biedt handvatten voor het minimaliseren van negatieve effecten.

Verder biedt het OER inhoudelijke kaders die van pas komen bij de verdere uitwerking van omgevingsbeleid, zoals het ontwikkelen van gebiedsvisies, programma's, plannen en projecten. Het OER fungeert ook als leidraad voor monitoring, zodat de effecten van de Omgevingsvisie op de langere termijn kunnen worden gevolgd en bijgestuurd waar nodig. In paragraaf 2.1 is de rol van het OER concreter vormgegeven.

1.5 Leeswijzer

Het OER bestaat uit zes hoofdstukken. Na dit inleidende hoofdstuk volgen:

2. Hoofdstuk 2: uiteenzetting van de methodiek en aanpak van dit OER.
3. Hoofdstuk 3: de (verwijzing naar de) leefomgevingsfoto.
4. Hoofdstuk 4: het ontwerpend onderzoek.
5. Hoofdstuk 5: de beoordeling van de ontwerp-Omgevingsvisie.
6. Hoofdstuk 6: de aanbevelingen.

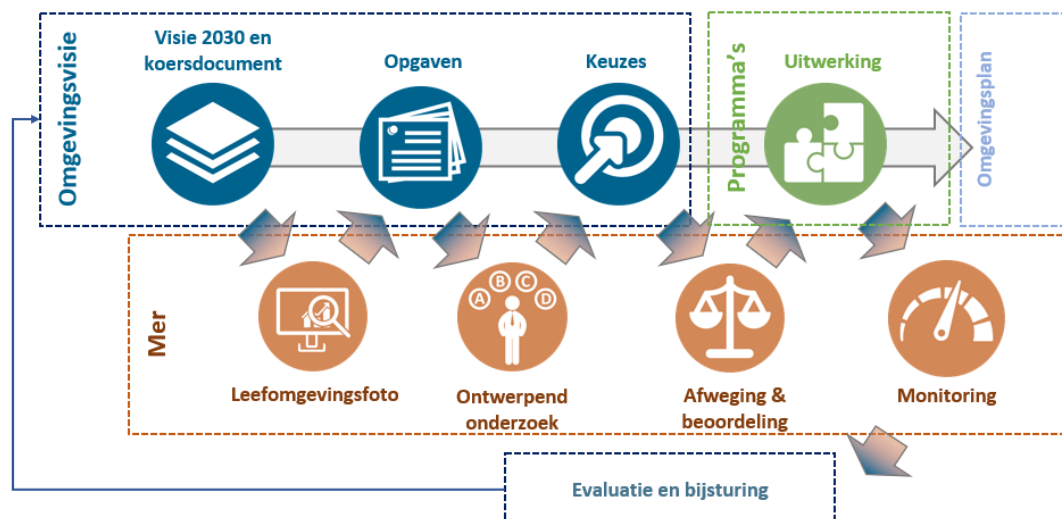
2. Methoden

2.1 De rol van het OER

Het doel van het OER is om het milieu- en omgevingsbelang vroegtijdig en volwaardig mee te wegen in de besluitvorming over de omgevingsvisie. Binnen het proces van het OER-traject is er ruimte om vanuit dit belang met de inhoud van de omgevingsvisie te spiegelen. Op basis van het OER-traject kan de omgevingsvisie daarmee verder aangescherpt worden en worden de inhoudelijke kaders geboden voor de verdere uitwerking van het omgevingsbeleid van de gemeente. Het OER biedt handvatten voor de monitoring van de omgevingsvisie en de uitwerking van het beleid in gebiedsvisies, programma's, plannen en projecten.

In figuur 2.1 is het spoor van het omgevingsbeleid (met de omgevingsvisie en later de verdere uitwerking in programma's en het omgevingsplan) in relatie tot het mer-spoor weergegeven. Te zien is dat er interactie tussen beide sporen bestaat. De omgevingsvisie is de basis voor het omgevingsbeleid. Het OER heeft twee functies:

1. Het OER zorgt voor een goede onderbouwing van de keuzes die in de omgevingsvisie worden gemaakt (de 'linkerkant' van figuur 3.1). In het vervolg van dit hoofdstuk is uitgebreid uiteengezet hoe dit gebeurt.
2. Het OER zorgt ook voor een basis voor de besluitvorming in de verdere beleidscyclus (de 'rechterkant' van figuur 3.1). Daarom is in het OER ook ingegaan op monitoring, evaluatie en de verankering van de omgevingsvisie in het 'beleidshuis': het totaal aan Veense beleidsinstrumenten op de verschillende abstractieniveaus. Hier is voornamelijk in hoofdstuk 6 op ingegaan.

Figuur 2.1 Processchema van de beoogde wisselwerking tussen het instrument mer en het omgevingsbeleid

De stappen uit het mer-spoor (de leefomgevingsfoto, het ontwerpend onderzoek en de afweging en beoordeling (van de ontwerp-Omgevingsvisie) vormen de drie bouwstenen die in het OER centraal staan. In de volgende paragraaf is hier uitgebreider op ingegaan.

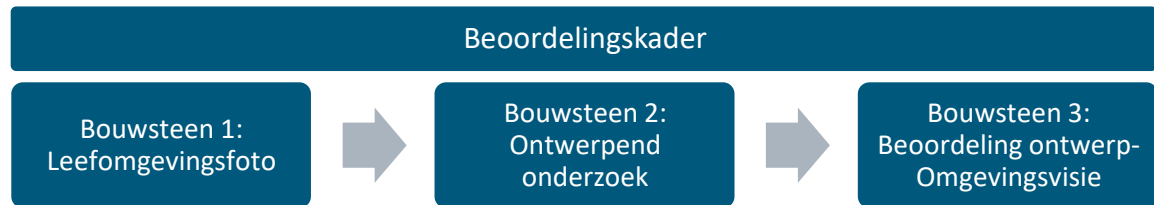
De mer-basis werkt door in het omgevingsbeleid, ook na de afronding van de omgevingsvisie. De aanbevelingen van het OER kunnen richting geven aan de verdere uitwerking in programma's, maar de structuur van het OER kan ook de basis vormen voor een nieuw(e aanvulling op het) MER bij een programma of omgevingsplan. Door te blijven evalueren en bijsturen in de mer-basis ontstaat een cyclus waarin het omgevingsbeleid aan de hand van de mer verder wordt uitgewerkt.

Op basis van de verzamelde informatie en de leemten in kennis wordt de monitoringsopgave voor de omgevingsvisie bepaald. In het OER wordt hier een verdere aanzet voor uitgewerkt, om ook in de toekomst een goede wisselwerking te borgen tussen de besluitvorming over en de afweging van de gevolgen voor de sociale en fysieke leefomgeving.

2.2 Onderzoeksofzet

Dit OER bestaat uit drie bouwstenen:

1. de beoordeling van de huidige situatie en de referentiesituatie (leefomgevingsfoto);
2. het ontwerpend onderzoek, waarin 'groeipotentielocaties' op hun effecten worden beoordeeld;
3. de beoordeling van de uiteindelijke keuzes uit de omgevingsvisie.

Figuur 2.2: De drie bouwstenen van het OER

De bouwstenen zijn de hoofdonderdelen van dit OER. In dit hoofdstuk zijn de drie hoofdonderdelen toegelicht. Bij deze drie beoordelingsstappen wordt met één beoordelingskader gewerkt. Dat beoordelingskader representeert de scope van het OER-traject. Het beoordelingskader is in dit hoofdstuk opgenomen. Verder worden er in het OER aanbevelingen voor monitoring en evaluatie gedaan. Allereerst is echter ingegaan op de totstandkoming van de omgevingsvisie en hoe het OER daarmee verbonden is.

2.2.1 Totstandkoming van de Omgevingsvisie

De gemeenteraad van Veenendaal heeft op 14 december 2023 gestemd voor de actualisatie van de Omgevingsvisie. Dit besluit werd genomen aan de hand van verschillende ontwikkelingen en nieuwe inzichten. Een van de voornaamste redenen voor het actualiseren van de Omgevingsvisie is onvoldoende integraal afwegen van verschillende vraagstukken in de vorige versie. Daarnaast zijn er ook nieuwe inzichten ontstaan vanuit nationaal-, regionaal- en lokaal niveau met betrekking tot de huidige ruimtelijke opgaven. Zo moeten er vanuit de NOVI tot 2040 45 duizend woningen bijgebouwd worden in de regio Foodvalley, waarvan ruim 10 duizend in Veenendaal. Veenendaal verwacht een groei van 85 duizend inwoners in 2040. Ook in de provinciale Omgevingsvisie zijn er grootschalige ontwikkellocaties aangewezen bij Veenendaal, terwijl Veenendaal zich ook heeft gecommitteerd aan het provinciale programma 'Groen Groeit Mee'. Zo moet de vernieuwde Omgevingsvisie leidraad bieden voor het tegelijk verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en ook zorgen voor een toename in woningbouw. In het koersdocument staat beschreven welke opgaven en nieuwe inzichten en prognoses hebben geleid tot de vernieuwd Omgevingsvisie.

Het Koersdocument Omgevingsvisie Veenendaal 2040 is de basis voor de nieuwe omgevingsvisie. In het koersdocument worden aan de hand van participatieavonden en het inwonerspanel inwoners betrokken bij het ontwikkelen van de omgevingsvisie. Daarnaast zijn er diverse werksessies georganiseerd en is er een projectteam omgevingsvisie opgesteld waarin de vakgroepen Wonen, Werk & Voorziening, Mobiliteit, Ruimtelijke Ontwikkeling, Energie & Warmtetransitie, Circulariteit, Klimaatbestendige leefomgeving, Gezondheid, Grondbeleid & Financiën en Veiligheid zijn vertegenwoordigd. Op deze manier is er legitimiteit gecreëerd voor het Koersdocument Omgevingsvisie Veenendaal 2040, dat de leidraad vormt voor de uiteindelijke Omgevingsvisie Veenendaal 2040.

In het koersdocument zijn allereerst de belangrijkste trends en ontwikkelingen onderscheiden, op het gebied van:

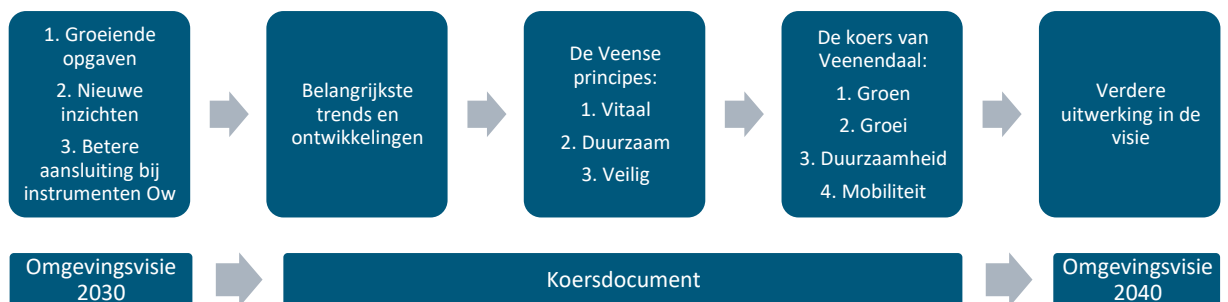
- demografische verschuivingen;
- klimaatverandering, grondstoffenschaarste en energietransitie;
- de veranderende rol van de gemeente (vanuit bijvoorbeeld de Omgevingswet en regionale samenwerking);
- de ondergrond (bijvoorbeeld infrastructuur en drinkwater);
- digitalisering.

Als leidende Veense principes zijn vervolgens **vitaal**, **duurzaam** en **veilig** gekozen. Onder een vitaal Veenendaal verstaat de gemeente een stad die levendig en leefbaar is. Met duurzaam Veenendaal wordt een Veenendaal bedoeld dat is voorbereid op de uitdagingen van de toekomst. In een veilig Veenendaal is wonen, werken en leven voor inwoners en ondernemers altijd een belangrijk uitgangspunt. Een veilige en leefbare omgeving speelt ook in relatie tot het veiligheidsgevoel een grote rol.

Het koersdocument is ten slotte gericht op de vier belangrijkste (brede) thema's die spelen voor het opstellen van de Omgevingsvisie Veenendaal 2040:

- groen;
- groei;
- duurzaamheid;
- mobiliteit.

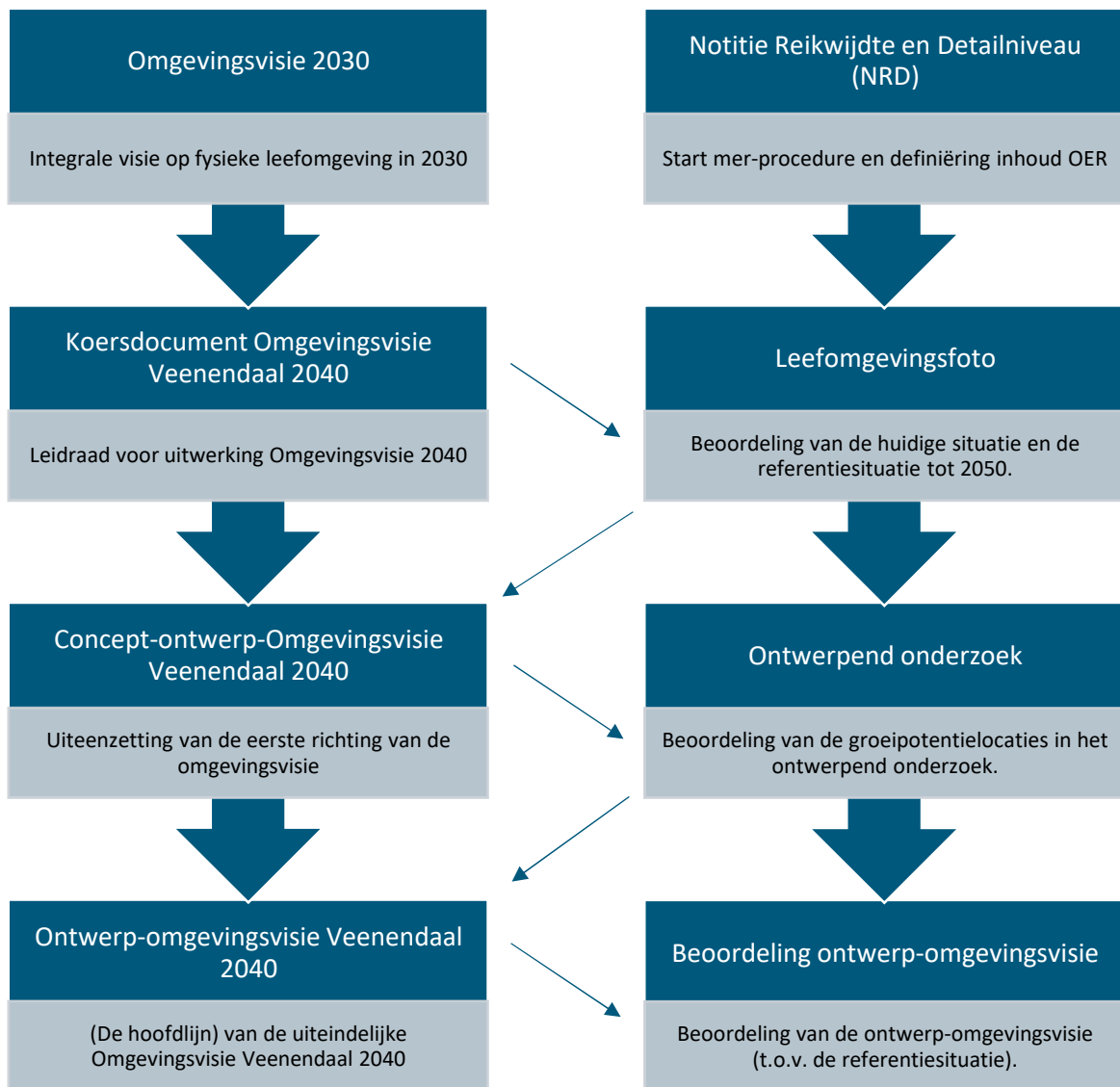
Door de koers uit te zetten op deze vier thema's, kan de omgevingsvisie in het vervolgproces gemakkelijker worden gevuld. In de omgevingsvisie worden uiteraard nog veel meer andere belangrijke thema's aangesneden.

Figuur 2.3: Schema bepaling koers omgevingsvisie

2.2.2 Onderdelen van het OER

Parallel aan het proces van de totstandkoming van de omgevingsvisie zijn de hoofdstukken van dit OER geschreven. Dat heeft ertoe geleid dat bevindingen van dit OER tijdens het vormen van de omgevingsvisie meegenomen zijn. In Figuur 2.4 is te zien hoe het OER, naast de voor de omgevingsvisie gezette stappen, vorm heeft gekregen.

Figuur 2.4: Stappen totstandkoming omgevingsvisie Veenendaal en relatie OER

2.3 Beoordelingskader

Het OER-traject wordt doorlopen aan de hand van een beoordelingskader. Het beoordelingskader is opgesteld om de staat van de fysieke leefomgeving te analyseren, belangrijke trends en ontwikkelingen te identificeren, en de impact van potentiële beleidsopties op de totale omgeving te beoordelen.

In het OER wordt op twee niveaus beoordeeld:

- op het niveau van de thema's;
- op het niveau van de aspecten.

In het OER-traject wordt in eerste instantie een beoordeling op themaniveau opgesteld. Dit gaat om een kwalitatief beargumenteerde samenvatting van de beoordeling van de aspecten die bij dat thema horen. Deze beoordeling omvat over het algemeen de hele gemeente Veenendaal. Binnen deze beoordelingen, is waar dit relevant is, wel ruimte voor gebiedsgerichte nuances en kenmerken. De beoordeling op themaniveau is globaal en wordt geaggregeerd weergegeven. Er wordt hier dus geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende aspecten. Vervolgens zullen de thematische beoordelingen meer gedetailleerd op aspectniveau worden toegelicht.

De tabel hieronder omvat het beoordelingskader voor het OER Omgevingsvisie Veenendaal 2040. Deze illustreert hoe de aspecten voortvloeien uit de thema's en hoe hier de doelstellingen aan zijn gekoppeld. Aan de thema's en

aspecten zijn de doelstellingen uit de omgevingsvisie 2030 en de opgaven uit het koersdocument (zie paragraaf 2.2.1) gekoppeld. Omdat de doelstellingen uit de omgevingsvisie 2030 en het koersdocument zijn gekopieerd, zijn ze in veel gevallen in de ‘we-vorm’ opgeschreven.

Zo ontstaat er een relatie met bestaand beleid en bestaande ambities, maar wordt de objectiviteit van het beoordelingskader als complete kapstok voor de gehele fysieke leefomgeving gewaarborgd. De beoordeling vindt in het algemeen op basis van een kwalitatief deskundigenoordeel plaats.

Al met al biedt dit beoordelingskader een gedegen structuur om de effectiviteit van de ambities binnen de gemeente Veenendaal in samenhang te beoordelen, rekening houdend met de lokale opgaven en prioriteiten.

Thema's	Aspecten	Doelstellingen Omgevingsvisie 2030 (en koersdocument)
Samenleving en Gezondheid	Voorzieningen	We zorgen voor voldoende voorzieningen in wijken <i>In balans mee laten groeien van andere opgaven zoals werkgelegenheid, voorzieningen en groenstructuren</i>
	Gezondheidsbevordering	We bevorderen mogelijkheden leefomgeving voor vaker bewegen, ontspannen en ontmoeten We bevorderen mogelijkheden om te bewegen in openbare ruimte, parken en sportparken We maken wandelen en fietsen aantrekkelijker <i>Groene ruimte realiseren voor ontmoeten en bewegen</i>
	Sociale cohesie	We realiseren meer mogelijkheden voor ontmoeten We richten de leefomgeving veilig in, een veilig ingerichte fysieke ruimte We hanteren vier vuistregels voor veilig ontwerp en beheer van het fysiek domein We richten een fysieke leefomgeving in die bijdraagt aan een veilig gevoel
Wonen	Woningaanbod	We voldoen aan de woningbehoefte voor alle Veenendalers We hebben voldoende betaalbare sociale woningen Voor de lagere inkomens richten we ons op passende huisvesting We bieden mogelijkheden voor kamerverhuur Ouderen kunnen langer zelfstandig wonen We hebben voldoende aangepaste woningen <i>Realiseren van 10.700 woningen, deels binnen Veenendaal en deels erbuiten in samenwerking met partnergemeenten</i>
	Zelfredzaamheid	Ouderen kunnen langer zelfstandig wonen Veenendaal blijft een bedrijvige stad, waar een groot deel van de beroepsbevolking van Veenendaal werkt <i>Afstemming van het woningbouwprogramma op demografische ontwikkelingen en gewenste doelgroepen</i>
Economie	Werkgelegenheid en ondernemerschap	Veenendaal blijft een bedrijvige stad, waar een groot deel van de beroepsbevolking van Veenendaal werkt We maken ondernemen aantrekkelijk We creëren een helder ICT-profiel in de Regio Foodvalley en daarbuiten Omdat ondernemerschap vaak thuis ontstaat, biedt Veenendaal ruimte aan ZZP'ers We behouden en versterken de huidige detailhandelsstructuur
	Werklocaties	Het is van groot (economisch) belang dat we de bereikbaarheid van werkgebieden en winkelcentra goed houden en verbeteren We maken bedrijventerreinen duurzamer, aantrekkelijker en veiliger
	Toerisme en recreatie	We creëren een aantrekkelijke omgeving voor recreatie en toerisme
Ruimtelijke kwaliteit	Landschap cultuurhistorie en	We beperken zoveel mogelijk de ruimtelijke impact van duurzame energie opwek We versterken de eigenheid van de stad en haar wijken We behouden en versterken cultuurhistorische structuren en elementen die het Verhaal van Veenendaal ondersteunen en houden rekening met archeologie We behouden gebouwd erfgoed als onderdeel van de cultuurhistorische identiteit We brengen het Veense erfgoed meer onder de aandacht
	Archeologie	We behouden en versterken cultuurhistorische structuren en elementen die het Verhaal van Veenendaal ondersteunen en houden rekening met archeologie
Energie	CO2-uitstoot	We werken actief samen met anderen bij de energietransitie We streven naar een aardgasvrij en fossielvrij Veenendaal We gaan stapsgewijs naar alternatieven voor aardgas <i>Veenendaal is in 2050 klimaatneutraal</i>
	Duurzame energie	We stimuleren het opwekken van duurzame energie en faciliteren energieopslag We werken actief samen met anderen bij de energietransitie We gaan stapsgewijs naar alternatieven voor aardgas Bij ruimtelijke ontwikkelingen passen we gezonde, energieneutrale en circulaire oplossingen toe We geven de ruimte in de ondergrond doelmatig uit aan beheerders van warmte-infrastructuur <i>Veenendaal is in 2050 energieneutraal</i> <i>Voldoende ruimte realiseren voor groei van de energie infrastructuur naar een opwek capaciteit voor 85.000 inwoners</i>
	Circulariteit	We werken toe naar een circulaire economie Bij ruimtelijke ontwikkelingen passen we gezonde, energieneutrale en circulaire oplossingen toe We geven de ruimte in de ondergrond doelmatig uit aan beheerders van warmte-infrastructuur We stimuleren ondernemers richting een circulaire economie <i>Veenendaal is in 2050 circulair</i>

Bodem, water en ondergrond	Bodemkwaliteit	We zorgen dat de bodemkwaliteit niet achteruitgaat en waar mogelijk of nodig verbeteren
	Oppervlakte- en bodemwater	We zorgen dat de bodemkwaliteit niet achteruitgaat en waar mogelijk of nodig verbetert
	Klimaatadaptatie	We werken aan klimaatadaptatie We verbeteren de kwaliteit en beleefbaarheid van groen en water We zorgen voor meer groen bij ruimtelijke ontwikkelingen door groen- en natuurinclusief bouwen We versterken de relatie tussen stad en buitengebied We realiseren groen- en waterverbindingen op buurt- en wijkniveau <i>Klimaatveiligheid: voldoende groen toevoegen of bestaand groen aanpassen zodat hittestress en wateroverlast worden voorkomen</i>
Milieu	Luchtkwaliteit	We behouden of verbeteren de kwaliteit van het milieu
	Geluidsoverlast	We behouden of verbeteren de kwaliteit van het milieu
	Geurhinder	We behouden of verbeteren de kwaliteit van het milieu
	Trillingen	We behouden of verbeteren de kwaliteit van het milieu
	Omgevingsveiligheid	We richten de leefomgeving veilig in, een veilig ingerichte fysieke ruimte We hanteren vier vuistregels voor veilig ontwerp en beheer van het fysiek domein We richten een fysieke leefomgeving in die bijdraagt aan een veilig gevoel
Natuur	Natuurgebieden	We beschermen Natura2000, NNN en overige beschermde natuurgebieden
	Biodiversiteit	We versterken de ecologie en de biodiversiteit <i>Groei van biodiversiteit stimuleren</i>
	Groene woonomgeving	We zorgen voor meer groen bij ruimtelijke ontwikkelingen door groen- en natuurinclusief bouwen We realiseren meer groen (in de openbare ruimte en om, op en aan gebouwen) We versterken de relatie tussen stad en buitengebied We realiseren groen- en waterverbindingen op buurt- en wijkniveau We combineren groen met andere functies en gebruik We beschermen waardevolle groenelementen
Mobiliteit	Bereikbaarheid	Het is van groot (economisch) belang dat we de bereikbaarheid van werkgebieden en winkelcentra goed houden en verbeteren Veenendaal en haar woon-, winkel- en werkgebieden zijn goed bereikbaar met alle soorten vervoer. Fietsen en lopen worden gestimuleerd We zetten in op een hoogwaardig busnetwerk We zetten in op een hoogwaardig spoornetwerk, stations en optimale dienstregelingen We zetten in op passende parkeermogelijkheden We spelen in op nieuwe vormen van duurzame mobiliteit Veenendaal en haar woon-, winkel- en werkgebieden zijn goed bereikbaar met alle soorten vervoer. Fietsen en lopen worden gestimuleerd <i>De groeiende en vitale stad optimaal bereikbaar houden</i>
	Vervoerswijzen	We maken de fiets als vervoermiddel aantrekkelijker We zetten in op een hoogwaardig busnetwerk We streven er naar het gebruik van de fiets en lopen binnen Veenendaal aantrekkelijker te maken Veenendaal en haar woon-, winkel- en werkgebieden zijn goed bereikbaar met alle soorten vervoer. Fietsen en lopen worden gestimuleerd Optimaliseren van de fiets infrastructuur <i>Gezond en schoon vervoer realiseren door het aantal reiskilometers binnen Veenendaal te voet, per fiets, met het ov en met deelmobiliteit te vergroten</i>
	Verkeersveiligheid	Locaties of routes met een verhoogd risico voor de verkeersveiligheid pakken we met prioriteit aan We richten de openbare ruimte zodanig in dat dit veilig verkeersgedrag afdwingt <i>De verkeersveiligheid verbeteren</i>

2.4 Bouwsteen 1: beoordeling van de referentiesituatie

De eerste stap in het OER-traject is het in beeld brengen van de huidige en toekomstige staat van de sociale en fysieke leefomgeving. Dit gebeurt in de leefomgevingsfoto, die in bijlage 1 is opgenomen. De basis voor de leefomgevingsfoto wordt gelegd door een analyse van de actuele kwaliteit van de leefomgeving, op basis van het beoordelingskader. Dit is essentieel om inzicht te verkrijgen in de aanwezige waarden, aandachtspunten en belemmeringen die relevant zijn voor de Omgevingsvisie van de gemeente Veenendaal. In de foto van de leefomgeving worden de huidige situatie en de referentiesituatie inzichtelijk gemaakt.

Huidige situatie

De huidige situatie van de sociale en fysieke leefomgeving van de gemeente Veenendaal wordt gekenmerkt door diverse aspecten die van invloed zijn op de levenskwaliteit en het welzijn van de inwoners (meetbaar gemaakt door het beoordelingskader). De huidige situatie dient als vertrekpunt voor de beoordeling van mogelijke ontwikkelingen en veranderingen in het kader van de Omgevingsvisie voor het Veenendaal.

Referentiesituatie

De referentiesituatie geeft een beeld van de toekomstige situatie in het Veenendaal in het jaar 2040, indien er geen Omgevingsvisie wordt geïmplementeerd. Deze situatie wordt beschouwd als de prognose van de sociale en fysieke leefomgeving op basis van de voortzetting van huidige trends en beleidslijnen. Per thema wordt inzichtelijk gemaakt welk bestaand, strategisch beleid de gemeente en andere overheden voeren. Zonder de sturing en interventies die voortkomen uit de Omgevingsvisie, worden de verwachte ontwikkelingen en veranderingen in kaart gebracht. De referentiesituatie fungeert als een ijkpunt om de potentiële effecten van de Omgevingsvisie te kunnen evalueren.

Wijze van effectbeoordeling

In de leefomgevingsfoto worden de huidige situatie en de referentiesituatie per thema en aspect beoordeeld. Hierbij gaat het om deze vragen:

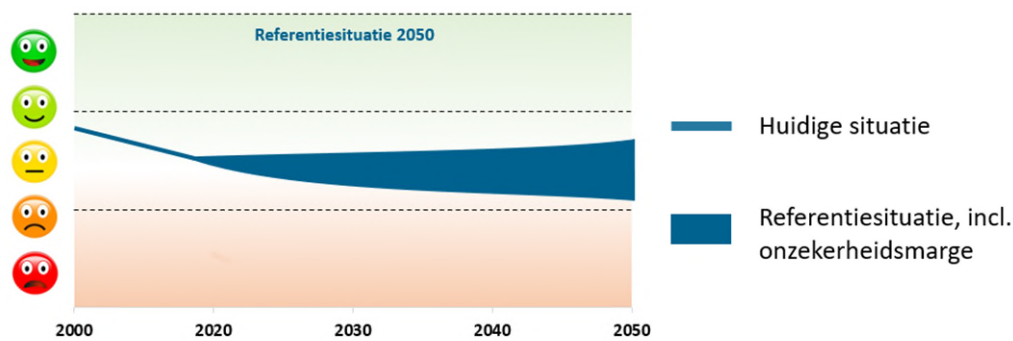
- Wat is de huidige kwaliteit?
- In het geval van geen nieuw beleid wat zou dan de trend zijn op basis van de huidige trend en beleid?
- Wat zijn op basis van de twee bovenstaande antwoorden mogelijke kansen en risico's behorende bij dit thema?

Op basis van deze uitspraken wordt per thema een beoordeling op een ordinale vijfpuntsschaal gevisualiseerd.

Tabel 2.1: Toelichting beoordelingsscores

Waardering	Toelichting
	De staat is overal goed, er zijn geen knelpunten (doelstellingen beoordelingskader worden overal gehaald)
	De staat is overwegend goed, lokaal zijn er wat knelpunten (doelstellingen beoordelingskader worden grotendeels gehaald)
	De staat is redelijk, verspreid zijn er knelpunten (doelstellingen beoordelingskader worden vaak wel, soms niet gehaald)
	De staat is matig, er zijn redelijk wat knelpunten (doelstellingen beoordelingskader worden soms gehaald)
	De staat is overal slecht, er zijn overal knelpunten (doelstellingen beoordelingskader worden nergens gehaald)

De beoordeling van een thema wordt visueel weergegeven aan de hand van een trendgrafiek. Een trendgrafiek toont de ontwikkeling van het thema (positief of negatief) voor het verleden, het heden en de toekomst. In onderstaand voorbeeld is sprake van een negatieve trend: de situatie is de afgelopen 20 jaar verslechterd. Vervolgens wordt aan de hand van beschikbare data een prognose gemaakt voor de toekomstige situatie van een thema op basis van autonome ontwikkelingen. Onzekerheden vormen de aanleiding voor het gebruik van een bandbreedte. In onderstaand voorbeeld wordt de trend van de afgelopen jaren tot stilstand gebracht of vindt er een lichte verslechtering plaats. De beoordeling vindt voornamelijk op basis van een kwalitatief deskundigenoordeel plaats. Dit betekent dat deze beoordeling niet gebaseerd is op harde kwantitatieve gegevens, maar met name op de subjectieve inzichten en professionele ervaring van experts. Dit betekent dat deskundigen hun professionele inzichten toepassen om de trend te evalueren. Om de betrouwbaarheid te waarborgen, ondergaan de expertoordelen waar mogelijk een validatieproces. De leefomgevingsfoto is in samenwerking met de (beleidsmedewerkers van de) gemeente opgesteld. Dat zorgt ervoor dat actuele informatie gebruikt is en verschillende expertises betrokken zijn (zie paragraaf 2.7 over de wisselwerking tussen OER en omgevingsvisie).

Figuur 2.5: Voorbeeld beoordelingsfiguur Leefomgevingsfoto per thema

Het opstellen van een leefomgevingsfoto geeft een eerste inzicht in potentiële kansen, risico's, knelpunten en afhankelijkheden die een rol spelen bij de keuzes die in de omgevingsvisie worden gemaakt. In hoofdstuk 3 wordt een samenvatting van de leefomgevingsfoto gegeven en in bijlage 1 is de gehele leefomgevingsfoto te lezen.

2.5 Bouwsteen 2: het ontwerp onderzoek

2.5.1 De hoofdvraag van het ontwerp onderzoek

In het ontwerp onderzoek zijn gericht verschillende 'hoeken van het speelveld' in kaart gebracht. Dat is niet gedaan door integrale alternatieven te bestuderen maar door te kijken naar één hoofdvraag:

Hoe kan de gemeente Veenendaal in brede zin groeien en tegelijkertijd de kwaliteit van de leefomgeving behouden of verbeteren?

De hoofdvraag heeft als doel te onderzoeken hoe de kwaliteit van de leefomgeving verbeterd kan worden, in acht nemend dat de druk op de ruimte in de gemeente Veenendaal groter wordt door onder meer de woningbouwopgave (van 10.700 woningen). Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden zijn twee deelvragen belangrijk:

1. Wat is groeien in brede zin voor Veenendaal?
2. Wat houdt een kwalitatieve leefomgeving in voor Veenendaal?

Wat is groeien in brede zin voor Veenendaal?

Het realiseren van nieuwe woningen brengt een stijging van het aantal inwoners met zich mee, wat ervoor zorgt dat andere faciliteiten ook mee moeten groeien. Met groei in de brede zin wordt naast de groei van het aantal woningen dan ook de groei op andere noodzakelijke aspecten die dit met zich mee brengt bedoeld. Dit gaat om aspecten als werkgelegenheid, (commerciële) voorzieningen, groen, scholen en infrastructuur. Er wordt in het ontwerp onderzoek in de gebiedsontwikkelingen rekening gehouden met een tijdshorizon tot 2040.

Wat houdt een kwalitatieve leefomgeving in voor Veenendaal?

De kwaliteit van de leefomgeving betreft zowel de fysieke als de sociale kwaliteit van de leefomgeving. De kwaliteit van de leefomgeving gaat over hoe prettig, veilig en gezond mensen hun omgeving ervaren. Dit omvat zowel de fysieke kant (zoals gebouwen, groen, verkeer en milieu) als de sociale kant (zoals veiligheid, verbondenheid en betrokkenheid van bewoners). Samen bepalen ze hoe leefbaar een plek is.

De verschillende aspecten opgenomen in het beoordelingskader omvatten deze fysieke en sociale kwaliteit. Met een verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving wordt dus een vooruitgang op deze aspecten bedoeld ten opzichte van de huidige situatie zoals gemeten in de leefomgevingsfoto. Door te meten aan de hand van het beoordelingskader (paragraaf 2.3) kan dus worden bepaald in hoeverre de (brede groei in de) ontwerp-omgevingsvisie scoort op de kwaliteit van de leefomgeving.

2.5.2 Toelichting op het ontwerp onderzoek

Groeipotentielocaties aanwijzen

De eerste stap in het ontwerp onderzoek is het onderscheiden van groeipotentielocaties. Dat zijn plekken in de gemeente Veenendaal waar brede groei, zoals in 2.5.1 geformuleerd, een plaats kan krijgen.

Groeipotentielocaties worden op drie manieren onderzocht en bepaald. Het onderscheiden van de groeipotentielocaties gebeurt op basis van:

1. beleid en plannen van de gemeente;
2. de 'GIS-kansenkaart', op basis van een subset aan indicatoren;
3. een landschappelijke en stedenbouwkundige analyse met CB5.

Op basis van deze drie manieren is er één lijst van groeipotentielocaties voor het ontwerpend onderzoek opgesteld.

1. Beleid en plannen van de gemeente

Bij de gemeente Veenendaal is reeds een beeld van mogelijke locaties voor woningbouw. Deze informatie is meegenomen in het vaststellen van locaties voor groei.

2. De GIS-kansenkaart

Op basis van verschillende relevante indicatoren is de GIS-kansenkaart gemaakt. Met behulp van deze kansenkaart is vastgesteld wat kansrijke groei locaties zijn binnen de gemeente. Indicatoren die hierin meegenomen zijn, zijn bijvoorbeeld:

- beschermde natuur (Natura 2000/Natuurnetwerk Nederland);
- ov-ontsluitingskwaliteit;
- milieugezondheidsrisico;
- afstand tot verschillende voorzieningen;
- omgevingsveiligheid.

In een multicriteria-analyse zijn de verschillende indicatoren gescoord en met behulp van GIS (geografisch informatiesysteem) geanalyseerd, om zo tot een kansenkaart te komen. Door verschillende kaartlagen over elkaar heen te leggen ontstaat inzicht in de cumulatie van de beoordelingen van de indicatoren. Hierin zullen kansrijke- en minder kansrijke gebieden naar voren komen. Dat inzicht draagt bij aan de keuze voor de uiteindelijke groeipotentielocaties.

3. Landschappelijke en stedenbouwkundige analyse

De derde manier op tot groeipotentielocaties te komen is via een landschappelijke/stedenbouwkundige analyse van CB5. In dit OER-traject zijn de adviseurs van CB5 meermaals betrokken. Zo is er in een vroeg stadium, bij het opstellen van de NRD, al overleg geweest over de rol die CB5 in dit traject kan spelen. Daarnaast is er een werksessie met CB5 georganiseerd, waarbij een stedenbouwkundige en een landschapsexpert hun input een plek in dit OER-traject konden geven. Daarbij hebben zij zich vooral gericht op het onderscheiden van groeipotentielocaties, het optioneel invullen van deze locaties en het aanstippen van kansen en risico's voor de ontwikkeling ervan.

Groeipotentielocaties invullen

Toen de lijst van groeipotentielocaties opgesteld is, is er gekeken naar de optionele invulling(en) van de locaties. Die invullingen zijn puur hypothetisch en opgesteld om indicatief enkele (extreme) richtingen te kunnen onderzoeken. De invullingen zijn zeer hoog over en (impliciet) na afstemming met CB5 tot stand gekomen. Met de optionele invullingen ontstaat inzicht in een brede range van mogelijke milieu- en omgevingseffecten. De optionele invullingen van de groeipotentielocaties zijn vervolgens op basis van het beoordelingskader (paragraaf 2.3) beoordeeld.

Wat is de scope?

Het OER (en de omgevingsvisie) zijn gericht op het grondgebied van de gemeente Veenendaal. Omdat Veenendaal weinig buitengebied heeft, en de woningbouwopgave/groeiprognose groot is, onderzoekt de gemeente in regionaal verband en in samenspraak met buurgemeenten naar woningbouwlocaties buiten de gemeentegrenzen. Mochten deze mogelijkheden concreter worden, kan hiervoor een aparte mer doorlopen worden. Dit OER sluit qua scope aan bij de omgevingsvisie – en is dus gericht op het Veens grondgebied. Echter, bij het aanwijzen van groeipotentielocaties wordt bijvoorbeeld wel, ter verkenning en indicatief, over de gemeentegrenzen in uitbreidingsrichtingen gewezen. De mogelijke invulling van locaties net buiten de gemeentegrenzen is daarom, net als alle andere invullingen in het ontwerp onderzoek puur ter verkenning en om vrijblijvend enkele richtingen te onderzoeken. Het is vooral van belang om de keuze die Veenendaal in de omgevingsvisie maakt met betrekking tot in- én uitbreiding van de stad te kunnen beoordelen dat deze locaties nét buiten de gemeentegrenzen ook meegenomen worden in dit OER. Zo wordt een goed beeld geschetst van de eventuele afwegingen die gemaakt kunnen worden.

De manier van werken in dit ontwerp onderzoek, met de beoordeling van optionele invullingen van groeipotentielocaties, sluit beter aan bij de informatiebehoefte van de gemeente dan de beoordeling van integrale toekomstalternatieven. Het werken met groeipotentielocaties levert gebiedsspecifieke inzichten, ongeacht de status van bestaande plannen. In sommige gevallen worden groeipotentielocaties namelijk ingevuld en beoordeeld, terwijl de daadwerkelijke uitwerking van plannen op die locaties al verder is.² In andere gevallen is er juist helemaal geen sprake van ontwikkelplannen, maar wordt de locatie toch in dit OER meegenomen.³ Toch wordt deze stap nuttig voor het OER bevonden, omdat de verkenning en beoordeling van opties voor de groeipotentielocaties tot een globaal inzicht in potentiële milieu- en omgevingseffecten in Veenendaal leidt. Daarnaast kunnen groeipotentielocaties gemakkelijk met elkaar worden vergeleken. De vergelijking van verschillende groeipotentielocaties geeft een beeld van de kansen en risico's van in- en uitbreiding van woningen en andere functies. Het is hierbij belangrijk dat in- en uitbreiding niet lijnrecht tegenover elkaar gezet worden, beiden kennen andere eigenschappen en bieden specifieke kansen.

2.5.3 Beoordeling opties ontwerp onderzoek

Als de groeipotentielocaties onderscheiden zijn en een optionele invulling hebben gekregen, kunnen ze aan de hand van het beoordelingskader worden beoordeeld. Die beoordeling vindt, passend bij het abstractieniveau van de omgevingsvisie, op basis van een kwalitatief deskundigenoordeel plaats.

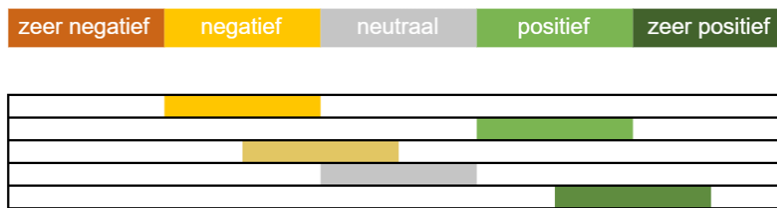
De beoordeling van opties wordt op themaniveau weergegeven in overzichtelijke tabellen en scoreborden. Voorbeelden hiervan zijn in Tabel 2.2 en Figuur 2.6 opgenomen.

Tabel 2.2: Voorbeeld beoordelingstabel groeipotentielocatie ontwerp onderzoek

Optionele invulling groeipotentielocatie		Toelichting
Samenleving en gezondheid	+	...
Wonen	0	...
Economie	0	...
Ruimtelijke kwaliteit	-/--	...
Energie	0	...
Bodem, water en ondergrond	-	...
Milieu	0/-	...
Natuur	0/-	...
Mobiliteit	0/+	...

² Dit is bijvoorbeeld voor de groeipotentielocaties Het Ambacht en Veenendaal-Oost het geval. Daarvoor bestaan al concrete woningbouwplannen.

³ Bijvoorbeeld in het gebied ten zuiden van de Dijkstraat, waar enkele woningen in agrarisch en natuurrijk gebied zijn gelegen.

Figuur 2.6: Voorbeeld beoordeling optie (op de rijen staan de thema's)

Hiermee is in één oogopslag te zien welke integrale gevolgen de ontwikkeling van locaties hebben en waar knelpunten kunnen ontstaan. In de integrale beschouwing van het ontwerp onderzoek zijn de scoreborden in een overzichtelijke samenvatting met elkaar te vergelijken.

Het OER bevat hiermee de informatie die benodigd is om het belang van de fysieke leefomgeving mee te wegen bij de te maken locatiekeuzes. Het resultaat van het ontwerp onderzoek is een strategische impactbeoordeling die de gemeente helpt bij het maken van de fundamentele keuzes in de omgevingsvisie. Overzicht in de range van effecten van verschillende opties geeft de gemeente input voor het opstellen van de uiteindelijke omgevingsvisie.

2.5.4 Special: memo OER en ruimtelijke strategische keuzes

Om de gemeente Veenendaal op het juiste moment van de juiste informatie te voorzien is begin juli de memo 'OER en ruimtelijke strategische keuzes omgevingsvisie Veenendaal 2040' opgesteld. Hierin is vanuit het merperspectief op zeven ruimtelijke strategische keuzes gereflecteerd, die met het college van B en W besproken zijn. De zeven ruimtelijke strategische keuzes zijn vervolgens door de gemeente verder uitgewerkt en hebben een plek in (paragraaf 5.3 van) de omgevingsvisie gekregen.

Met deze memo kon de gevraagde milieu- en omgevingsinformatie een plek in dit gesprek en het maken van keuzes krijgen. In de memo is informatie vanuit de leefomgevingsfoto en het ontwerp onderzoek gebruikt om per ruimtelijke strategische keuze deze drie deelvragen te beantwoorden:

- Wat zijn vanuit de huidige stand van het OER-traject de mogelijke kansen en uitdagingen per thema?
- Wat wordt er in het OER nog verder uitgewerkt (welke beslisinformatie mag nog verwacht worden)?
- Wat zijn, de strategische keuzes in samenhang bekeken, de mogelijke tegenstrijdigheden?

Daar waar ongewenste effecten (kunnen) optreden, of frictie tussen doelstellingen optreedt, is dit in de memo als aandachtspunt meegegeven.

2.5.5 Special: verkeerskundige analyse

Mobiliteit is een thema dat veel aandacht krijgt in Veenendaal. In het kader van het OER wordt er daarom ook een verkennende verkeerskundige analyse uitgevoerd voor het jaar 2040. Deze analyse is gericht op het inzichtelijk maken van potentiële verkeersmaatregelen in en rondom Veenendaal. De verkeerskundige analyse is geen onderdeel van dit rapport, maar kan wel bij de vaststelling van de omgevingsvisie betrokken worden. De resultaten ervan zullen namelijk beschikbaar zijn op het moment dat de gemeenteraad een besluit neemt over de omgevingsvisie (nadat de visie en het OER ter inzage hebben gelegen).

In dit OER is wel beschreven hoe de verkeerskundige analyse eruit komt te zien en welke resultaten beschikbaar zullen komen. Voor het moment van de vrijgave van de ontwerp-omgevingsvisie worden deze werkstappen voor de analyse doorlopen:

1. Opstellen aangepaste referentiesituatie 2040

Allereerst wordt de referentiesituatie voor 2040 opgesteld. De uitgangspunten hiervoor worden in overleg met de verkeerskundige(n) van de gemeente bepaald. De referentiesituatie omvat door de gemeente beoogde ontwikkelingen (wonen, werken en voorzieningen). Met de referentiesituatie kunnen later twee scenario's vergeleken worden.

2. Modelling van twee scenario's voor 2040

Naast de referentiesituatie worden twee toekomstscenario's opgesteld. Deze toekomstscenario's zijn verkennend van aard en dienen ertoe de gevolgen van een 'hoek van het speelveld' en een 'tussenoptie' inzichtelijk te maken. Dit zijn de twee scenario's:

- scenario 'hoog', met relatief vergaande maatregelen om mobiliteit te verduurzamen;
- scenario 'tussen': met enkele maatregelen om mobiliteit te verduurzamen.

3. Te leveren modeluitvoer en analyses

De opgestelde referentiesituatie en scenario's worden doorgerekend. Zo ontstaat inzicht in de gevolgen van verschillende mobiliteitsmaatregelen en andere ontwikkelingen. De modeluitvoer zal bestaan uit (in ieder geval) deze onderdelen:

- plots met verkeersintensiteiten (motorvoertuigen per etmaal, ochtend- en avondspits);
- fietsintensiteiten en ov-reizigers (etmaalwaarden);
- verschilplots ten opzichte van de referentiesituatie, voor motorvoertuigen, fietsers en ov-gebruik.

In de verkeerskundige analyse wordt de modeluitvoer toegelicht en geduid. Zo wordt verkennende kwantitatieve informatie geleverd over potentiële mobiliteitsontwikkelingen. Door middel van deze special wordt er vanuit het OER-traject ook de voor de omgevingsvisie gewenste input voor het thema mobiliteit gepresenteerd. Die input kan door de gemeenteraad worden betrokken bij het vaststellen van de omgevingsvisie.

2.6 Bouwsteen 3: beoordeling van de ontwerp-Omgevingsvisie

De laatste bouwsteen is de beoordeling van de ontwerp-Omgevingsvisie. Zo ontstaat inzicht in de effectbeoordeling op de verschillende thema's en aspecten van het beoordelingskader. Daarnaast is er ook aandacht voor een integrale beoordeling.

Er is vanuit de inhoud van de ontwerp-Omgevingsvisie nagegaan wat de impact op ieder thema en aspect is. De inhoud van de visie is (in lijn met de negen relevante ruimtelijke thema's – exclusief het thema 'regio' - uit hoofdstuk 6 van de visie) geconfronteerd met alle aspecten van het beoordelingskader. Zo is de brede impact in kaart gebracht, en is er niet enkel nagegaan hoe bijvoorbeeld ambities van wonen op het thema Wonen scoren. Deze manier van beoordelen leidt tot een plussen- en minnentabel, met toelichtingen. In de tabel ligt de nadruk op de verschillen. Wanneer er geen significant onderscheid is tussen de omgevingsvisie en de referentiesituatie, is de situatie beoordeeld met een 0.

Uiteindelijk is de ontwerp-Omgevingsvisie op ieder aspect van het beoordelingskader beoordeeld, dit wordt in hoofdstuk 5 toegelicht.

2.7 Wisselwerking OER en Omgevingsvisie

Het uiteindelijke doel van dit OER-traject is het borgen van een goede basis voor het belang van de fysieke leefomgeving bij verdere uitwerking van beleid: zo wordt het milieu- en omgevingsbelang volwaardig geborgd. Daarom is juist op wisselwerking tussen OER en omgevingsvisie ingezet – en niet enkel op de uiteindelijke uitwerking van dit rapport. De wisselwerking tussen het OER-traject en de totstandkoming van de Omgevingsvisie Veenendaal 2040 is constructief en dynamisch geweest. De processen zijn parallel doorlopen, waarbij het OER inhoudelijk input leverde voor de te maken keuzes in de visie. Dit gebeurde allemaal binnen een strakke planning: de NRD en het concept-ontwerp van de omgevingsvisie hebben in juni 2025 ter inzage gelegen en dit OER is in augustus 2025 afgerond. Het concept-ontwerp van de omgevingsvisie, dat gebruikt is voor de beoordeling in hoofdstuk 5, is bovendien pas eind juli door de gemeente met Antea Group, het bureau dat het OER opgesteld heeft, gedeeld. Dat betekende dat de laatste twee hoofdstukken van dit OER (waaronder bouwsteen 3) in twee weken opgesteld zijn. De krappe planning en de korte tijd voor dit traject zijn zaken die vanaf het begin helder waren. Daarom is de nadruk ook op de interactie tussen OER en visie buiten dit rapport komen te liggen.

Een belangrijk moment in deze wisselwerking was de memo 'OER en ruimtelijke strategische keuzes', waarin vanuit het mer-perspectief op zeven strategische keuzes werd gereflecteerd. Deze memo is besproken met het college van B en W en heeft geholpen om milieu- en omgevingsinformatie tijdig te betrekken bij besluitvorming. De zeven strategische keuzes in de memo hebben de basis gevormd voor de keuzes die in paragraaf 5.3 van de ontwerp-omgevingsvisie (Groeien in balans: ruimtelijke strategische keuzes Veenendaal 2040) uiteengezet zijn.

Daarnaast vond er wekelijks afstemmingsoverleg plaats tussen de gemeente en Antea Group. Daardoor zijn de gemeente en Antea Group goed op de hoogte geweest van elkaars proces en konden veel OER-bevindingen mondeling en al in een vroeg stadium meegegeven worden. Voorbeelden hiervan zijn de uitkomsten uit de GIS-kansenkaart, die op deze manier niet alleen het doel hadden om tot de groeipotentielocaties te komen, maar ook inzicht in de milieu- en omgevingseffecten in de gemeente gaven. Op basis hiervan kon bijvoorbeeld al vroeg meegegeven worden dat concentratie van woningen op inbreidingslocaties in de stad overwegend positieve omgevingseffecten zou hebben. Daarnaast bleek dat de ontwikkeling van de uitbreidingslocatie De Klomp (op Edes grondgebied) vanuit milieuoogpunt overwegend negatief beoordeeld zou worden, maar dat hoe noordelijker de uitbreidingslocatie zou komen te liggen, de milieuomstandigheden positiever zouden worden.

Verder is er in het OER-traject ook veel samengewerkt door Antea Group en de gemeente. Zo is het beoordelingskader samen met de gemeente, in een werksessie, opgesteld. De gemeente heeft daarnaast een grote rol gespeeld in de totstandkoming van de leefomgevingsfoto. De eerste aanzet tot de leefomgevingsfoto is geschreven door de verschillende beleidsmedewerkers van het gemeentelijk kernteam voor de omgevingsvisie. Zo is de informatie die bij hen bekend en beschikbaar was dit OER ingebracht. Daarna is er actief door Antea Group en de gemeente samengewerkt om de leefomgevingsfoto verder aan te scherpen. De uiteindelijke duiding, afronding en beoordeling van de omgevingseffecten in de leefomgevingsfoto is door Antea Group gedaan.

Door deze interactie tussen beide sporen heeft het OER niet alleen geleid tot een toetsingsinstrument, maar is het traject ook een inhoudelijke bouwsteen geworden voor de visie.

3. Leefomgevingsfoto

In bijlage 1 is de leefomgevingsfoto van de gemeente Veenendaal opgenomen. Hieronder worden de belangrijkste bevindingen uit deze leefomgevingsfoto kort samengevat.

Aspecten met een slechte tot matige beoordeling in de leefomgevingsfoto

Na een sectorale analyse van de fysieke leefomgeving in Veenendaal, komen uit de leefomgevingsfoto vijf aspecten naar voren met een slechte tot matige beoordeling. De aspecten uit de leefomgevingsfoto met een slechte tot matige beoordeling zijn de aspecten: voorzieningenniveau, woningaanbod, klimaatadaptatie, luchtkwaliteit en duurzame energie.

Omdat juist bij deze aspecten de urgentie het grootst is en de potentie voor verbetering het meest aanwezig, ligt het voor de hand om hierop in te zetten. Specifiek voor deze punten is daarom gekeken of verbetering op het ene vlak mogelijk ten koste gaat van vooruitgang op een ander gebied – de zogenoemde ‘botsingen’. Tegelijkertijd zijn er ook kansen waarbij een positieve ontwikkeling op het ene aspect juist een versterkend effect kan hebben op andere aspecten. Deze kansen en botsingen worden hieronder verder toegelicht.

Kansen

- Maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren kunnen tegelijkertijd effectief zijn om een verbetering te krijgen in een klimaat adaptieve leefomgeving. Maatregelen zoals vergroening en het terugdringen van hittestress dragen niet alleen bij aan klimaatadaptatie, maar verbeteren ook de luchtkwaliteit door minder fijnstof en stikstofuitstoot.
- Investerings in duurzame energie kunnen eveneens ervoor zorgen dat de luchtkwaliteit verbeterd. De overstap naar duurzame energiebronnen zoals zonne- en windenergie vermindert de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen, wat direct bijdraagt aan een schonere lucht.
- Nieuwe woningen kunnen direct energieneutraal of zelfs energieleverend worden gebouwd. Dit biedt kansen om de energietransitie te versnellen en tegelijkertijd het woningtekort aan te pakken. Hiermee kan nieuw woningaanbod tegelijkertijd zorgen voor een stap in extra duurzame energie in de gemeente Veenendaal.
- Door klimaatadaptieve maatregelen zoals groene daken, waterdoorlatende bestrating en integratie van waterberging in nieuwbouwprojecten, kunnen nieuwe woonwijken bijdragen aan een klimaat adaptieve leefomgeving. Dit biedt kansen om woningbouw te combineren met klimaatbestendigheid.
- De uitbreiding van het woningaanbod biedt kansen om nieuwe voorzieningen mee te ontwikkelen, zoals scholen, buurthuizen en zorgcentra. Dit kan bijdragen aan een betere spreiding van voorzieningen.

Botsingen

- Het toevoegen van woningen is noodzakelijk om het woningaanbod te verbeteren. Tegelijkertijd legt dit extra druk op het bestaande voorzieningenniveau. Zonder aanvullende investeringen in voorzieningen zoals scholen, zorg en openbaar vervoer, kan de leefbaarheid onder druk komen te staan.
- Verdichting en uitbreiding van de bebouwde omgeving kunnen ten koste gaan van groene ruimte en waterbergingscapaciteit. Dit staat op gespannen voet met klimaatadaptieve doelen zoals het voorkomen van wateroverlast en hittestress.
- Meer woningen betekenen doorgaans ook meer verkeer en mobiliteit, wat de luchtkwaliteit negatief kan beïnvloeden. Zonder aanvullende maatregelen op het gebied van duurzame mobiliteit en infrastructuur kan dit leiden tot verslechtering van de leefomgeving.

Thema Natuur

De uitbreiding van woningbouw en voorzieningen zet druk op omliggende natuurgebieden. In de omgeving van gemeente Veenendaal ligt onder andere het Natura 2000-gebied Binnenveld, Natura-2000 gebied Veluwe en Natura-2000 Rijntakken en delen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De opgaven die spelen hebben mogelijk op de langere termijn effecten op deze natuurgebieden. Deze onzekerheid is echter nog erg groot op dit moment.

Tegelijkertijd is het andersom zo dat deze natuurgebieden beperkingen kunnen vormen voor opgaven op andere beleidsterreinen. De bouw van woningen, voorzieningen en duurzame energie is mogelijk beperkt door regelgeving voor bescherming van de natuurgebieden in de omgeving van de gemeente Veenendaal. In de passende beoordeling (bijlage 3) is verder onderzocht wat de mogelijke impact van de visie op beschermde natuurgebieden is.

Thema mobiliteit

Veenendaal scoort momenteel niet slecht op verschillende aspecten van mobiliteit. Toch zijn er binnen dit thema meerdere aandachtspunten die om aandacht vragen. De stad beschikt over uitstekende openbaarvervoersverbindingen, maar deze worden relatief weinig benut.

Mocht het aantal woningen en voorzieningen in de toekomst toenemen, dan zal dit waarschijnlijk leiden tot een groei in het aantal vervoersbewegingen. Als het huidige autogebruik op hetzelfde niveau blijft, kan dit de bestaande infrastructuur onder druk zetten. Om dit te voorkomen, is het belangrijk om een cultuuromslag te stimuleren waarbij inwoners vaker kiezen voor het openbaar vervoer, de fiets of lopen in plaats van de auto.

Een dergelijke verschuiving naar duurzamere vormen van mobiliteit helpt niet alleen om de infrastructuur toekomstbestendig te maken, maar draagt ook bij aan het behoud van de luchtkwaliteit.

Gebied specificatie Veenendaal

Kijkend naar de beoordeling van de milieueffecten in Veenendaal komt er in enkele gebieden veel samen. Drie aandachtsgebieden zijn:

- De zuidoosthoek van de stad, met Natura 2000-gebied het Binnenveld en bedrijventerrein Het Ambacht/Nijverkamp;
- De noordrand van de stad, richting A12, spoor en De Klomp;
- Het centrum.

In deze drie gebieden zorgen negatieve milieueffecten (van onder andere geluid, luchtkwaliteit, hittestress, een gebrek aan groen en veiligheid) voor druk op de omgeving. Nieuwe ontwikkelingen en kwetsbare functies kunnen hier in theorie onder lijden. In de zuidoosthoek is dat met het Natura 2000-gebied en de beoogde grootschalige woningbouwontwikkeling in de buurt ('t Ambacht/Spoorzone) mogelijk al het geval. Ook bij woningbouwontwikkelingen in de buurt van de noordrand van de stad (uitbreiding richting Ederveen/De Klomp bijvoorbeeld) vormen de negatieve milieueffecten daar mogelijk een knelpunt. Het centrum is druk en wordt in de toekomst naar verwachting nog drukker. Bestaande uitdagingen van groen, hittestress en geluidsdruk worden daar alleen maar urgenter.

4. Ontwerpend onderzoek

In hoofdstuk 2 zijn de methoden gebruikt voor het ontwerpend onderzoek verder toegelicht. Hier wordt ook de hoofdvraag gepresenteerd: *‘Hoe kan de gemeente Veenendaal in brede zin groeien en tegelijkertijd de kwaliteit van de leefomgeving behouden of verbeteren?’* In dit hoofdstuk wordt een aantal locaties voorgesteld en verder toegelicht als potentiële groeilocaties.

4.1 Groeipotentielocaties

Groeipotentielocaties zijn plekken in de gemeente Veenendaal waar groei van functies (wonen, maar ook andere functies die een invloed hebben op de kwaliteit van de leefomgeving) plaats kan krijgen. Groeipotentielocaties zijn geselecteerd op basis van:

1. beleid en plannen van de gemeente;
2. de ‘GIS-kansenkaart’ op basis van een subset aan indicatoren;
3. een landschappelijke en stedenbouwkundige analyse door CB5.

Passend bij het strategische karakter van OER en omgevingsvisie is een diverse set groeipotentielocaties geselecteerd. De groeipotentielocaties variëren van al uitgewerkte locaties voor woningbouw tot uitbreidingslocaties die hier vooralsnog helemaal niet voor in aanmerking komen. Omdat dit ontwerpend onderzoek bedoeld is om gevoel te krijgen bij de kansen en risico’s van groei in brede zin, is het niet erg dat de groeipotentielocaties zich in verschillende stadia van uitwerking bevinden.

Beleid en plannen van de gemeente

Het eerste handvat bij de selectie van te onderzoeken groeipotentielocaties is het overzicht van de lopende woningbouwplannen van de gemeente Veenendaal. In totaal zijn er door de gemeente al ruim 5.200 woningen ingetekend. Tussen 2022 en 2024 zijn daarnaast al ruim 1.200 woningen gerealiseerd. De mate van uitwerking van de ingetekende plannen verschilt. Zo is de wijk Groenpoort, met ca. 1.000 woningen in Veenendaal-Oost, al in ontwikkeling. Alle lopende plannen betreffen ontwikkelingen binnen de gemeentegrenzen van Veenendaal. De gemeente constateert dat er voor de realisatie van de overige woningen om aan de opgave te voldoen gekeken zal moeten worden naar uitbreidingslocaties buiten de stad. In Tabel 4.1 zijn de plannen van de gemeente weergegeven (gepubliceerde principe-uitspraken). Voor sommige locaties gaat het nog om zachte plannen. De aantallen, en of ieder plan überhaupt doorgang kan vinden, is nog deels onzeker dus.

Tabel 4.1: Plannen/ontwikkelingen gemeente Veenendaal (uitgangspunt aantallen: 2022)

Plannen/ontwikkelingen gemeente Veenendaal	Aantal woningen
Veenendaal-oost	1.007
Spoorzone Ambacht	2.000
Spoorzone Ritmeester	190
Spoorzone Grote Pekken 11	50
Spoorzone ‘t Goeie Spoor	125
Spoorzone Stationskwartier D	180
Spoorzone Brandmeesters	140
Eerste Melmseweg	177
Nieuweweg	204
Lange Dreef	34
Gouverneurslaan	4
Hofstede	4
Brouwerspoort	75
Trivium	104
Meesters (Seats & Sofa’s)	127
Vendelseweg	51
Belcompany	48

't Kofschip	34
Franse Gat	289
Tuinstraat	400

GIS-kansenkaart

In de GIS-kansenkaart is op basis van openbare data een inzicht gegeven in de geschiktheid voor ontwikkeling. Aan de GIS-kansenkaart gaat een multicriteria-analyse vooraf. Hierin zijn de volgende aspecten meegenomen:

- Milieugezondheidsrisico
- Afstand tot natuur:
 - o Natuurnetwerk Nederland (NNN)
 - o Natura 2000-gebieden
- Ov-ontsluitingskwaliteit
- Afstand tot voorzieningen:
 - o Huisarts
 - o Basisschool
 - o Supermarkt
- Cultuurhistorische waarden
- Veiligheidsaandachtsgebieden

Deze aspecten zijn meegewogen om tot een totaalscore te komen, die de geschikte gebieden maar ook de minder geschikte gebieden voor ontwikkeling laat zien in de gemeente Veenendaal (en net daarbuiten). In bijlage 2 zijn per aspect de kansenkaarten en de totaalkansenkaart te zien.

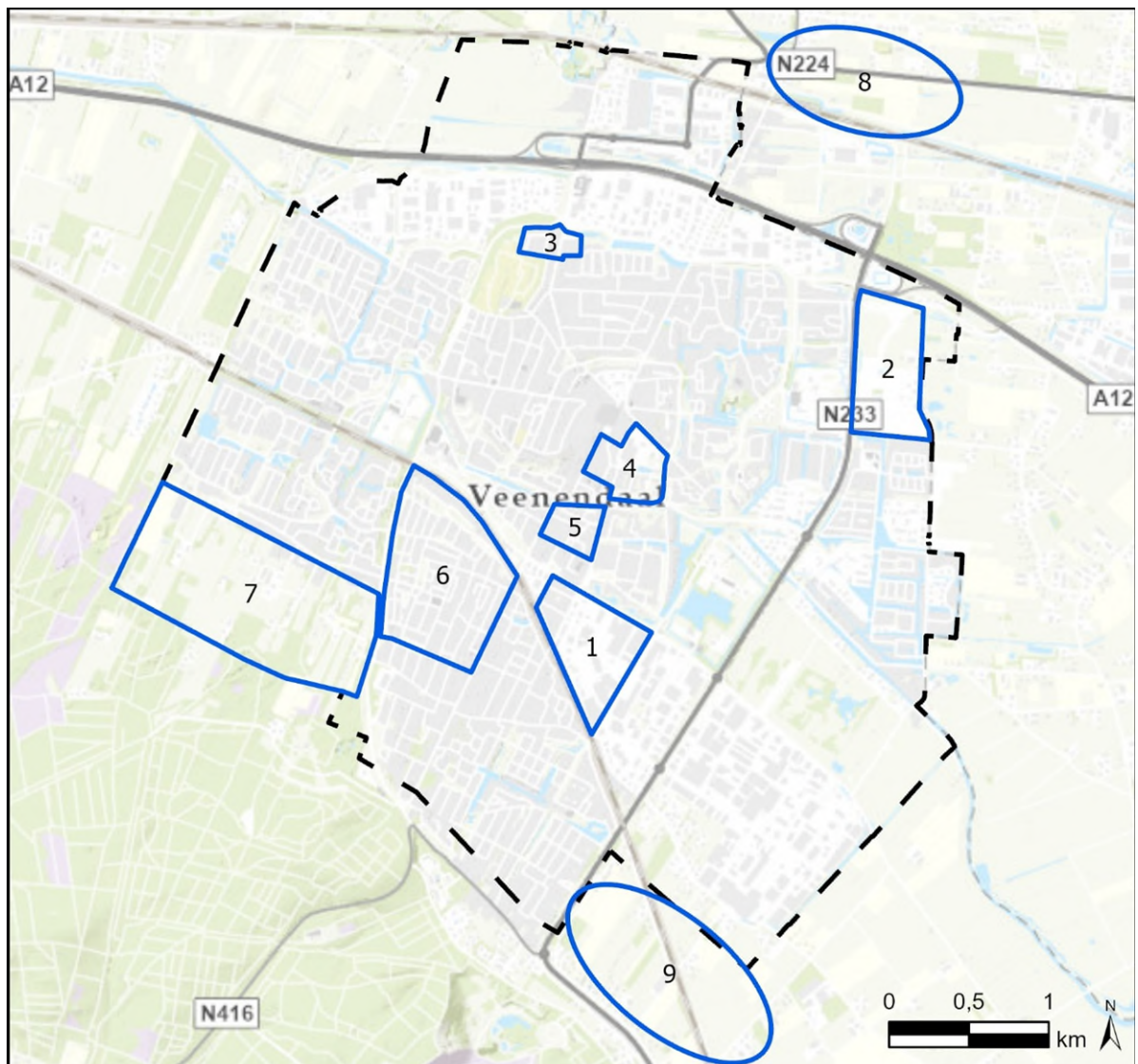
Analyse CB5

In dit OER-traject hebben de professionals van CB5 meerdere malen meegedacht. Zo is er afstemming over de NRD geweest en heeft een werksessie op 9 juli geleid bijgedragen aan de selectie van de groeipotentielocaties. Een voorbeeld van de input die CB5 heeft geleverd is de toevoeging van de Schrijverswijk aan de groeipotentielocaties. Op basis van de gemeentelijke plannen en de kansenkaart is deze locatie niet naar voren gekomen. Echter, vanuit stedenbouwkundig oogpunt liggen er kansen voor de verbetering van de omgevingskwaliteit.

Resultaat: negen groeipotentielocaties

Via de hierboven beschreven wegen zijn uiteindelijk negen groeipotentielocaties geselecteerd:

1. Het Ambacht
2. Groenpoort
3. Rondweg-west
4. Centrum en Schrijverswijk
5. Het westelijke deel van Engelenburg
6. Franse Gat
7. Gebied ten zuiden van de Dijkstraat
8. De Nieuwe Meent
9. De Klomp

Figuur 4.1 Groeipotentiellocaties Veenendaal

In het vervolg van deze paragraaf zijn de groeipotentiellocaties een voor een beschreven en is de optionele invulling ervan op hoofdlijnen beoordeeld. Voor deze beoordeling is aangesloten bij de thema's uit het beoordelingskader. Zo worden, met het milieu- en omgevingsbelang centraal, belangrijke kansen en risico's van verschillende opties in beeld gebracht.

4.1.1 Het Ambacht

Beschrijving

Het Ambacht is een bedrijventerrein in het zuidoosten van Veenendaal (Figuur 4.2). Het Ambacht wordt ontsloten via twee hoofdwegen: de Industrielaan en de Groeneveldselaan. Intern zijn de Nijverheidslaan en Laan der Techniek van belang. Op dit extensief gebruikte en deels leegstaande bedrijventerrein zijn al plannen binnen de gemeente Veenendaal tot herontwikkeling van dit gebied.⁴ De gemeente zet in op transformatie naar een gemengd woongebied, met in totaal ruim 2.000 woningen. Om deze transformatie mogelijk te maken moeten (deels) milieuhinderlijke bedrijven worden uitgekocht en verplaatst, bedrijfslocaties worden gesloopt en soms gesaneerd. Dit heeft ook een positief effect op de omliggende woonwijken. Het eerste project in de wijk is van start gegaan: project De Nijverheid, dat zal voorzien in ongeveer 275 woningen.

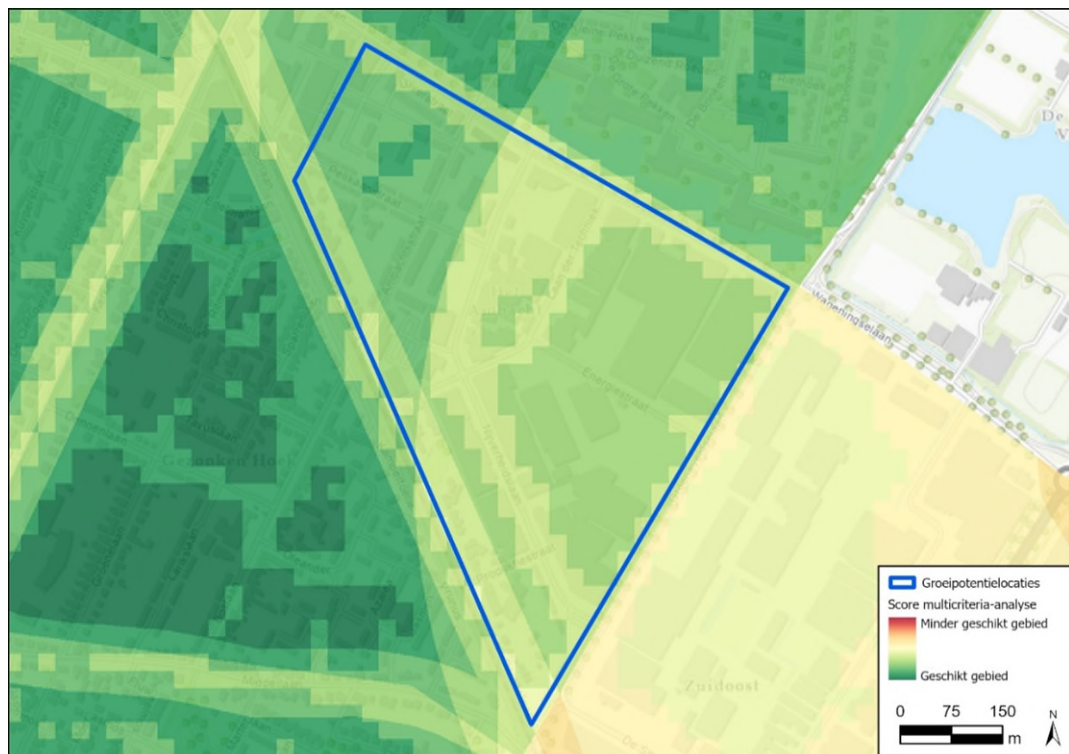
⁴ Ontwikkelkader Het Ambacht, maart 2024, vastgesteld door de gemeenteraad.

Figuur 4.2 Het Ambacht

GIS-kansenkaart

In Figuur 4.3 is te zien dat Het Ambacht vanuit de multicriteria-analyse een relatief geschikt gebied is. Het Ambacht is een goed ontsloten ov-locatie en bevindt zich nabij station Veenendaal Centrum. Voorzieningen in de buurt zijn op dit moment nabij: de afstand tot huisarts en basisschool is 1 km, de afstand tot supermarkten bedraagt 1 tot 2 km. Herontwikkeling naar een gemengd woongebied kan deze afstanden nog korter maken. Het gebied bevindt zich op ongeveer 500 meter afstand van Natura 2000-gebied het Binnenveld, dit kan stikstofeffecten met zich meebrengen. Ook het milieugezondheidsrisico is relatief hoog op deze locatie. De laatste twee aspecten kunnen mogelijk gecompenseerd worden met de uitkoop van (nog meer) bedrijven met grote milieuhinder (gedeeltelijke transformatie van de Nijverkamp, al heeft dat ook economische gevolgen).

Figuur 4.3 Multicriteria-analyse Het Ambacht

Optionele invulling

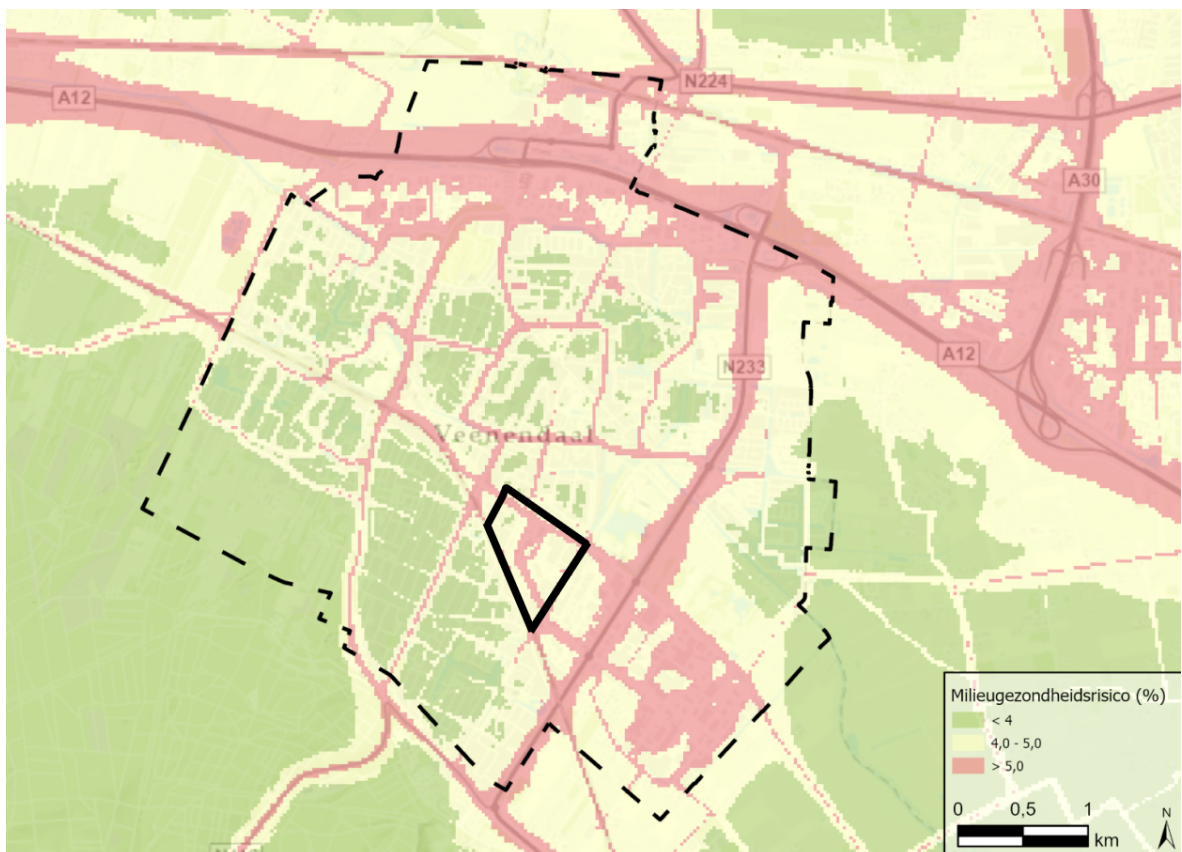
Bij de transformatie van bedrijventerreinen komen over het algemeen uitdagingen kijken zoals stakeholders die niet weg willen terwijl sanering vaak nodig is. De inspanningen en kosten om bouwrijpe grond te creëren zijn hoog. Dit maakt de transformatie financieel lastig. Hoogbouw zou in dit gebied een oplossing kunnen zijn om het financieel rendabel te maken. Zo kunnen veel woningen op relatief weinig grond geplaatst worden. Hier staat tegenover dat er voor hoogbouw ook bedrijven moeten wijken en gronden gesaneerd moeten worden. Ook de aanleg en het onderhoud ervan brengen hogere kosten met zich mee dan voor laagbouw het geval is. Per saldo is het hier echter mogelijk een passende keuze.

Daarnaast is hoogbouw een logische keuze vanwege de ligging nabij het centrum. In lijn met de omgevingsvisie liggen er voor hoogbouw specifieke mogelijkheden langs de Industrielaan. Er zijn ook mogelijkheden om hier aan de noordzijde tot een soort waterfrontontwikkeling te komen. Verder biedt de nabijheid van het centrum een mogelijkheid om een corridor te creëren en het Ambacht zo aan te sluiten op het centrum. Met hoogbouw geconcentreerd langs de randen van het gebied, blijft er in het midden van het gebied ruimte voor groen. Op deze manier kan een woongebied gecreëerd worden met genoeg ruimte voor leefbaarheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie, recreatie en energietransitie.

Effectbeoordeling

Optionele invulling 't Ambacht		Toelichting
Samenleving en gezondheid	0	Nabijheid van voorzieningen is goed, maar milieugezondheidsrisico is vanwege de nabijheid van bedrijventerrein Nijverkamp relatief hoog. Uitkoop van hinderlijke bedrijven kan dit verbeteren. Er is echter niet geborgd dat bedrijven in Nijverkamp uitgekocht worden.
Wonen	+ / ++	Het Ambacht heeft grote kwantitatieve potentie voor woningen. Zeker bij inzet op woningen voor doelgroepen die (hoog)stedelijk willen wonen en gebruikmaken van het ov, is deze locatie kansrijk.
Economie	-	Economische activiteit neemt af door uitkoop bedrijven, maar transformatie kan nieuwe economische impulsen geven – in Ontwikkelkader Het Ambacht wordt ingezet op kleinschalige bedrijvigheid als zichtbaar onderdeel van de wijkeconomie. Per saldo is er echter sprake van een afname van de hoeveelheid bedrijvigheid.

Ruimtelijke kwaliteit	+	Kijkend naar het historisch kapitaal (zie Ruimtelijke kwaliteit in de leefomgevingsfoto) is Het Ambacht redelijk geschikt voor ontwikkeling. Delen van het gebied lenen zich vanuit stedenbouwkundig oogpunt voor gestapelde bouw.
Energie	0/+	Transformatie biedt kansen voor energietransitie, maar vereist investeringen in infrastructuur. In heel Veenendaal (en omgeving) is er momenteel een tekort aan energietransportcapaciteit (met wachtrij). Dat geldt voor zowel afname als teruglevering. Bij de ontwikkeling van nieuwe leefgebieden moet hier rekening mee gehouden worden.
Bodem, water en ondergrond	+	Grote delen van de bodem van Het Ambacht zijn al voldoende onderzocht/gesaneerd (zie Bodem, water en ondergrond in de leefomgevingsfoto). Transformatie van bedrijventerrein naar een (groene) woonwijk maakt de omgeving klimaatadaptiever. Dat gaat hitte en wateroverlast tegen. De uiteindelijke inrichting is hierbij wel van belang.
Milieu	-	Milieuhinder is nu hoog vanwege bedrijvigheid en verkeer (zie Figuur 4.4). Echter, transformatie is ook een mogelijkheid voor verbetering door uitkoop en sanering.
Natuur	0/-	Nabijheid Natura 2000-gebied Binnenveld is een risico. Dat geldt vooral voor de realisatiefase. In de inrichting van het Ambacht kunnen sturende keuzes gemaakt worden om de druk op Natura 2000 in de gebruiksfase te beperken. Daarbij kan worden gedacht aan de realisatie van (alternatieve) ruimte voor groen, natuur en recreatie, zodat het Binnenveld ontlast wordt. Dan gaan toekomstige bewoners minder in het Binnenveld wandelen. Maar ook de omgang met mobiliteit is hierbij van belang. Als de nieuwe wijk op ov georiënteerd is, mitigeert dat negatieve effecten op de natuur.
Mobiliteit	+	Goede ov-ontsluiting, nabij station en centrum. Kans op corridor naar centrum versterkt mobiliteit.

Figuur 4.4: Milieugezondheidsrisico (gecombineerde score voor luchtkwaliteit en geluid; Het Ambacht zwart omlijnd), bron: GIS-kansenkaart

4.1.2 Groenpoort

Beschrijving

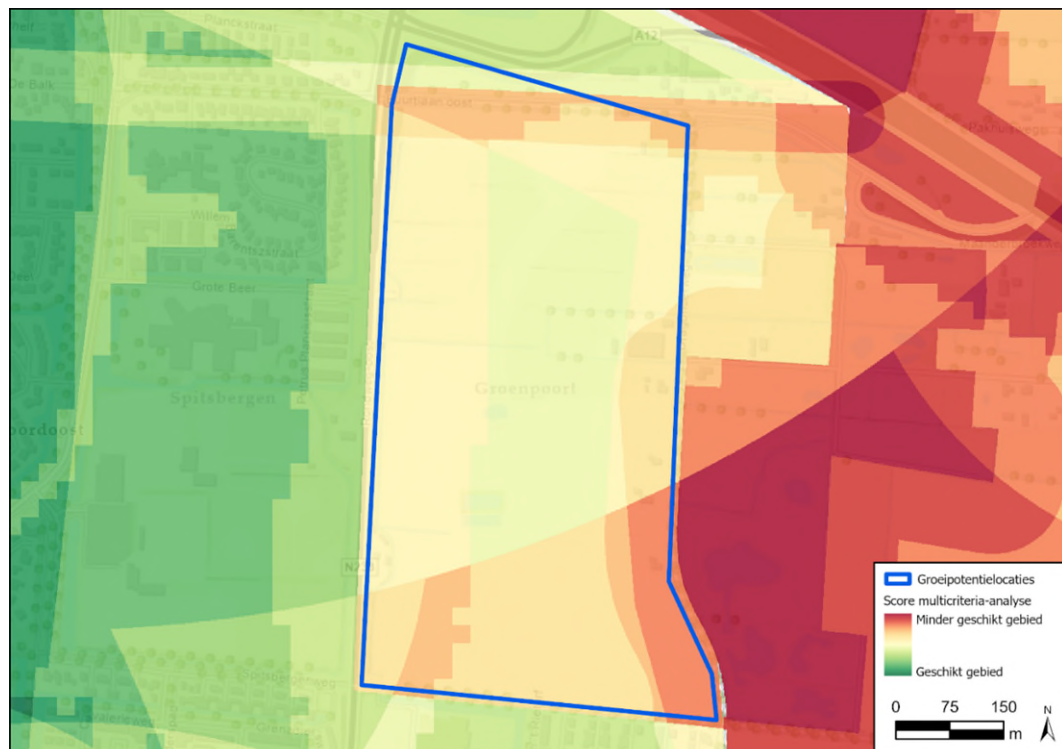
Groenpoort (Figuur 4.5) ligt in Veenendaal-oost en is op dit moment al volop in aanbouw. Er worden hier ongeveer 970 woningen gebouwd. Naar verwachting is het gebied eind 2025 gereed voor woningbouw. Het project Groenpoort kenmerkt zich door een natuurlijk karakter, veel ruimte en een divers aanbod aan woningen.

Figuur 4.5 Groenpoort

GIS-kansenkaart

Zoals in Figuur 4.6 te zien is komt Groenpoort niet als het meest geschikte gebied naar voren in de GIS kansenkaart; een aantal aspecten scoren hier minder goed. Het zuidoostelijke deel van Groenpoort is (op dit moment) slecht ontsloten. Verder is het milieugezondheidsrisico rond de A12 en N233 relatief hoger. De afstand tot basisschool en supermarkt bedraagt gemiddeld 1-2 km, maar de afstand tot de huisarts is gemiddeld groter dan 2 km. Verder grenst Groenpoort ten oosten aan een NNN-gebied en ligt Natura 2000-gebied Binnenveld op ongeveer 1 km afstand.

Figuur 4.6 Multicriteria-analyse Groenpoort

Optionele invulling

De invulling van het gebied Groenpoort met ruime opzet en een groen karakter past goed in de omgeving. Daarnaast zijn er mogelijkheden om dit gebied verder uit te breiden buiten de gemeentegrens, aan de oostzijde van Veenendaal. Aan de oostzijde van het aangrenzende NNN-gebied en aan de zuidzijde van Spitsbergenweg liggen mogelijkheden voor uitbreiding.

Effectbeoordeling

Optionele invulling Groenpoort		Toelichting
Samenleving en gezondheid	0	Groenpoort heeft een natuurlijk karakter en biedt ruimte voor ontspanning en ontmoeting. Wel is de afstand tot huisarts >2 km en is het milieugezondheidsrisico nabij A12/N233 relatief hoog. De beoordeling is per saldo neutraal.
Wonen	+ / ++	Er worden ca. 970 woningen gerealiseerd met een divers aanbod. De locatie is geschikt voor gezinswoningen en biedt uitbreidingsmogelijkheden.
Economie	0 / +	Geen directe economische impuls, maar indirecte versterking van lokale voorzieningen mogelijk.
Ruimtelijke kwaliteit	0 / -	De groene opzet en aansluiting op het landschap versterken de ruimtelijke kwaliteit. Uitbreiding richting oostzijde biedt kansen mits zorgvuldig ingepast. Het agrarisch cultuurlandschap dat hier lag is wel verloren gegaan.
Energie	0 / +	Transformatie biedt kansen voor energietransitie, maar vereist investeringen in infrastructuur. In heel Veenendaal (en omgeving) is er momenteel een tekort aan energietransportcapaciteit (met wachtrij). Dat geldt voor zowel afname als teruglevering. Bij de ontwikkeling van nieuwe leefgebieden moet hier rekening mee gehouden worden.
Bodem, water en ondergrond	0 / -	De locatie is reeds onderzocht/gesaneerd, gezien de bouw gestart is. Daarvoor was dit gebied landbouwgrond (zie Figuur 4.7). De komst van verharding kan klimaatadaptatie belemmeren en tot hitte en mogelijk wateroverlast leiden. Een klimaatadaptieve inrichting is dus belangrijk.
Milieu	-	Nabijheid van A12/N233 zorgt voor verhoogde milieubelasting (lucht, geluid).

Natuur	0/-	Grenst aan NNN-gebied en ligt op 1 km van Natura 2000 Binnenveld. Ontwikkeling kan druk op natuur verhogen, tenzij mitigatie wordt toegepast.
Mobiliteit	0	Ov-ontsluiting is matig tot redelijk, maar fiets- en autobereikbaarheid zijn goed.

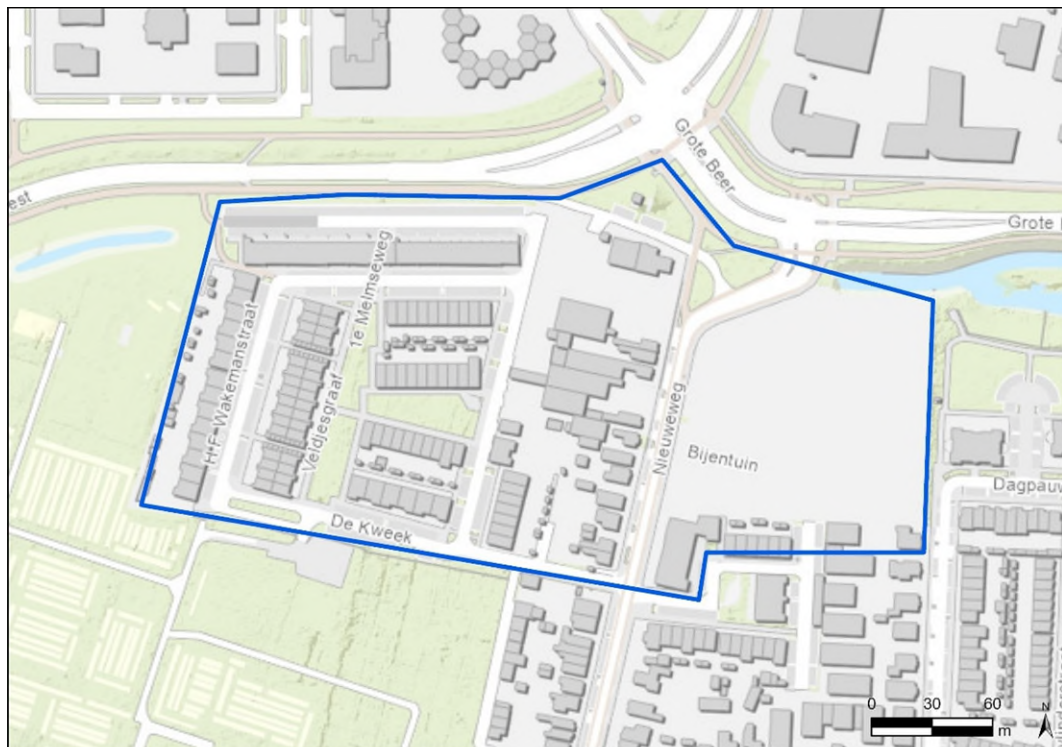

Figuur 4.7: Luchtfoto Groenpoort 2022 en 2024

4.1.3 Rondweg-west

Beschrijving

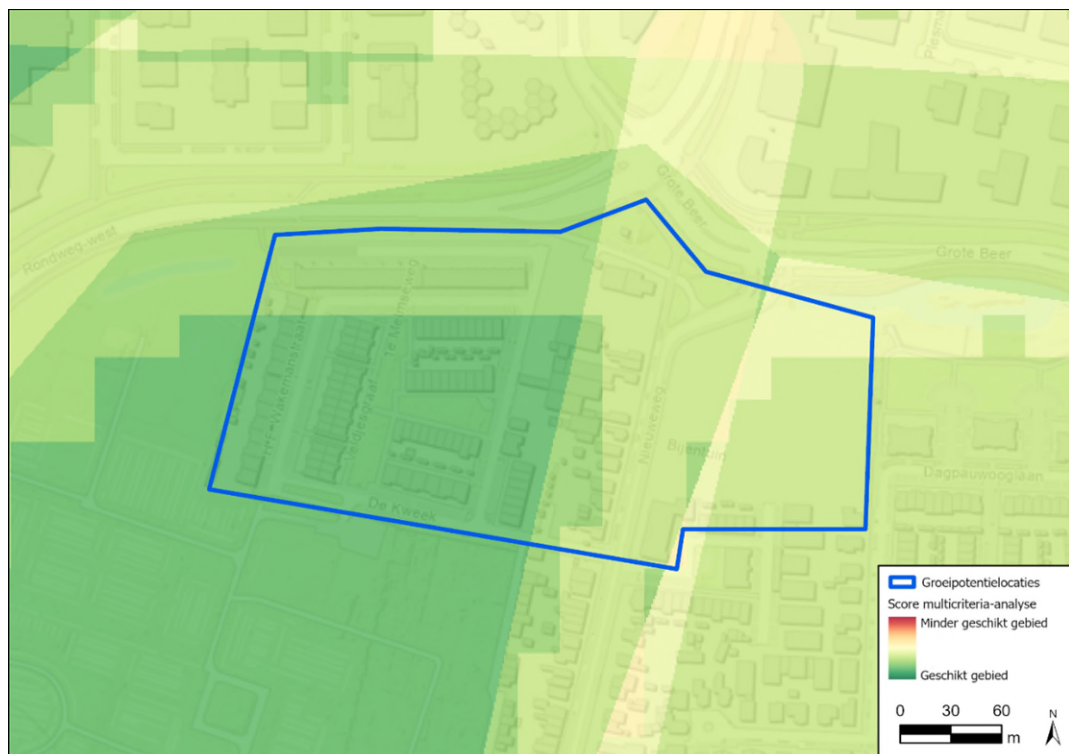
De locatie Rondweg-west (Figuur 4.8) bevindt zich in het noorden van Veenendaal, ten zuiden van de A12. Een groot deel van dit gebied is al in herontwikkeling. Langs de Rondweg-west zijn de eerste 76 appartementen opgeleverd. Nog eens 153 appartementen en 12 herenhuizen zullen ontwikkeld worden in project Valley Towers. Ook het gebied ten oosten van de Nieuweweg – de Bijentuin – wordt herontwikkeld. De bouw wordt hier voorbereid, er komen 204 woningen in de Bijentuin.

Figuur 4.8 Rondweg-west

GIS-kansenkaart

Op basis van de GIS kansenkaart scoort de locatie aan de Rondweg-west relatief goed. Zoals in Figuur 4.9 te zien is scoort het noordelijke deel van het gebied en het gebied rondom de Nieuweweg minder goed doordat het milieugezondheidsrisico rond deze wegen hoger is. Rondom de A12 bevindt zich een veiligheidsaandachtsgebied, de locatie aan de Rondweg-west bevindt zich hier net ten zuiden van. Daarnaast is de Nieuweweg onderdeel van een historisch lint. De ontsluitingskwaliteit is goed en ook qua natuur lijken er weinig belemmeringen. Verder is de afstand tot voorzieningen klein.

Figuur 4.9 multicriteria-analyse Rondweg-west

Optionele invulling

Voor het grootste deel is het gebied al ingevuld; de bebouwing in het westelijk deel van dit gebied is al gerealiseerd. In het noordelijke deel van het gebied tussen de Dwarswal en de Nieuweweg liggen nog mogelijkheden voor verdere inbreiding, al bestaan daar ook al plannen voor. Het gebied leent zich vanuit stedenbouwkundig oogpunt voor gestapelde bouw.

Effectbeoordeling

Optionele invulling Rondweg-west		Toelichting
Samenleving en gezondheid	0/+	Nabijheid van voorzieningen is goed. Wel verhoogde milieugezondheidsrisico door ligging nabij A12 en Rondweg.
Wonen	+	Diverse woningbouwprojecten zijn al in uitvoering (Valley Towers, Bijentuin). Locatie wordt al benut voor verdere inbreiding.
Economie	0	Geen directe economische impuls, maar versterking van lokale voorzieningen mogelijk.
Ruimtelijke kwaliteit	+	Herontwikkeling van verouderde gebieden en aansluiting op historisch lint (Nieuweweg) verbeteren de ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast was/is er hier sprake van landschappelijke verrommeling. Transformatie kan de omgevingskwaliteit versterken.
Energie	0	Nieuwe woningen bieden kansen voor duurzame energie, maar netcapaciteit blijft een aandachtspunt.
Bodem, water en ondergrond	0/+	Geen grote bodemproblemen bekend. Inbreiding biedt kansen voor klimaatadaptieve inrichting. Hittestress is nog niet zo'n probleem.
Milieu	0/-	Verhoogde milieubelasting door nabijheid van A12 en Rondweg-west. Geluid en luchtkwaliteit zijn hier wel aandachtspunten.
Natuur	0/+	Geen directe nabijheid van Natura 2000 of NNN-gebieden. Beperkte impact op natuurwaarden, maar wel kans op vergroening stadsdeel.
Mobiliteit	+	Goede ontsluiting via hoofdwegen en redelijke aansluiting op de stations. Verdere verdichting versterkt multimodale bereikbaarheid.

4.1.4 Centrum en Schrijverswijk

Beschrijving

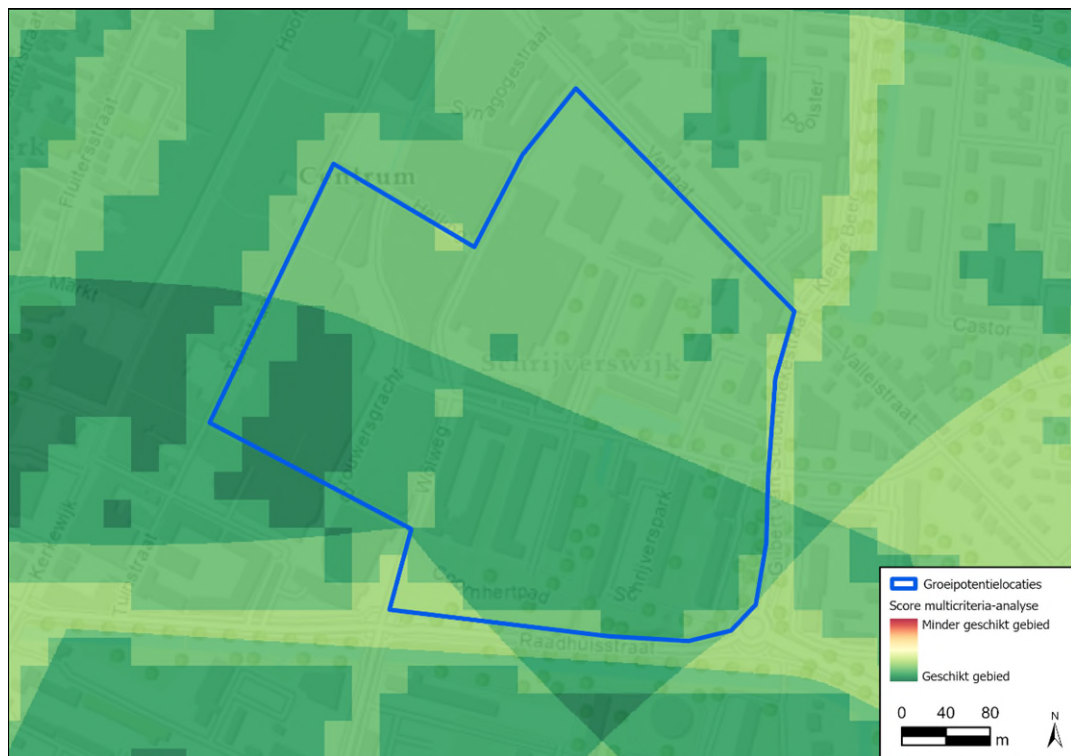
Het centrum van Veenendaal is al erg verdund. Op dit moment wordt de Brouwersgracht herontwikkeld, de laatste fase van dit project is ingegaan. Hierbij worden delen van de gracht uitgegraven en pleintjes en groenvoorzieningen aangelegd. Daarnaast komen er nieuwe gebouwen maar worden ook oude historische gebouwen behouden. Er liggen nog kansen voor verdichting in dit gebied, maar ook in de buurt Schrijverswijk, welke onderdeel is van de wijk Centrum. In de Schrijverswijk bevindt zich op dit moment voornamelijk hoogbouw. Op basis van de gemeentelijke plannen en de kanskaart is de Schrijverswijk in eerste instantie niet als groeipotentielocatie onderscheiden. Na de werksessie met CB5 is de Schrijverswijk aan de locatie Centrum toegevoegd. Vanuit stedenbouwkundig oogpunt liggen er namelijk kansen voor de verbetering van de omgevingskwaliteit.

Figuur 4.10 Centrum en Schrijverswijk

GIS-kansenkaart

Op basis van de GIS-kansenkaart scoort het centrumgebied goed (zie Figuur 4.10). De afstand tot voorzieningen is kort: minder dan 1 km. Ook de bereikbaarheid is goed, het is een multimodaal ontsloten locatie. Het centrum ligt verder op ruime afstand van veiligheidsaandachtsgebieden en het milieugezondheidsrisico is er gemiddeld. Het gebied bevindt zich in de historische Grebbelinie wat vanuit cultuurhistorisch oogpunt knelpunten kan opleveren. Herontwikkeling kan echter ook een kans zijn om meer aandacht te geven aan dit erfgoed. Verder ligt het centrumgebied op ongeveer 1 km afstand van Natura 2000-gebied Binnenveld.

Figuur 4.11 Multicriteria-analyse Centrum en Schrijverswijk

Optionele invulling

Er liggen nog kansen om te verdichten in het centrum, dit brengt koppelkansen met zich mee om het centrum weer aantrekkelijk te maken. Het gebied kan meer vergroend worden, er kan meer op klimaatadaptatie ingespeeld worden en het winkelhart kan weer nieuw leven inblazen in het centrum zelf.

De galerijflats in de schrijverswijk zijn zeer geschikt voor inbreiding. Deze wijk kan gebruikt worden als ontwikkelingslocatie tegen het centrum aan. De flats kunnen met elkaar verbonden worden en wellicht ook opgetopt, zo kunnen er meer woningen gecreëerd worden.

Effectbeoordeling

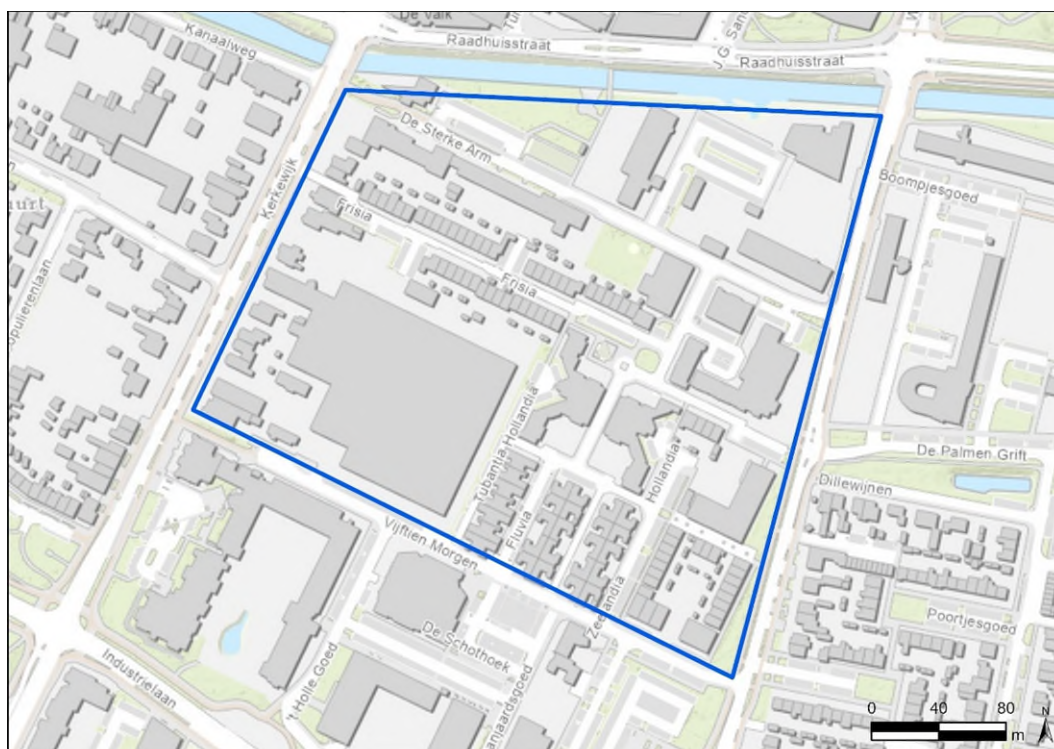
Optionele invulling centrum en Schrijverswijk		Toelichting
Samenleving en gezondheid	+	Nabijheid van voorzieningen is goed. Verdichting biedt kansen voor vergroening, ontmoeting en verbetering van leefbaarheid.
Wonen	+	Verdichting en optopping van flats in de Schrijverswijk bieden veel potentie voor extra woningen, vooral voor kleinere huishoudens.
Economie	+	Herontwikkeling van het centrum versterkt de lokale economie, met nieuwe functies en levendigheid in het winkelhart.
Ruimtelijke kwaliteit	+	Kansen voor vergroening, klimaatadaptatie en verbetering van de openbare ruimte. Historische structuur van het centrum (de oude linten) biedt een kapstok voor de ruimtelijke kwaliteit. Het centrum is op plekken nog relatief versteend. Transformatie kan vergroening stimuleren.
Energie	0	Verdichting biedt kansen voor energie-efficiënte bouw, maar netcapaciteit blijft een aandachtspunt.
Bodem, water en ondergrond	+	Bodem is al versteend. Transformatie biedt vooral kansen voor vergroening. Daarnaast leent dit gebied zich goed voor hoogbouw. Dat beperkt de ruimtelijke druk op de bodem.
Milieu	0/-	Centrum kent verhoogde milieubelasting (lucht, geluid).
Natuur	0	Bepaalde directe impact op natuurgebieden. Vergroening binnen stedelijk gebied kan biodiversiteit lokaal versterken.

Mobiliteit	+	Goede ov-ontsluiting, ligging nabij station Veenendaal Centrum en in/nabij centrum. Verdichting versterkt multimodale bereikbaarheid en stimuleert fiets- en voetgangersverkeer. Leent zich voor duurzame mobiliteit.
------------	---	---

4.1.5 Het westelijke deel van Engelenburg

Beschrijving

Het westelijke deel van Engelenburg ligt ten zuiden van het centrum en het Omleidingskanaal. Het grootste deel van de woningen in de buurt omvat appartementen. In het zuidwesten van de buurt is de oude Ritmeester sigarenfabriek gelegen. Ook hier heeft de gemeente herontwikkelingsplannen.

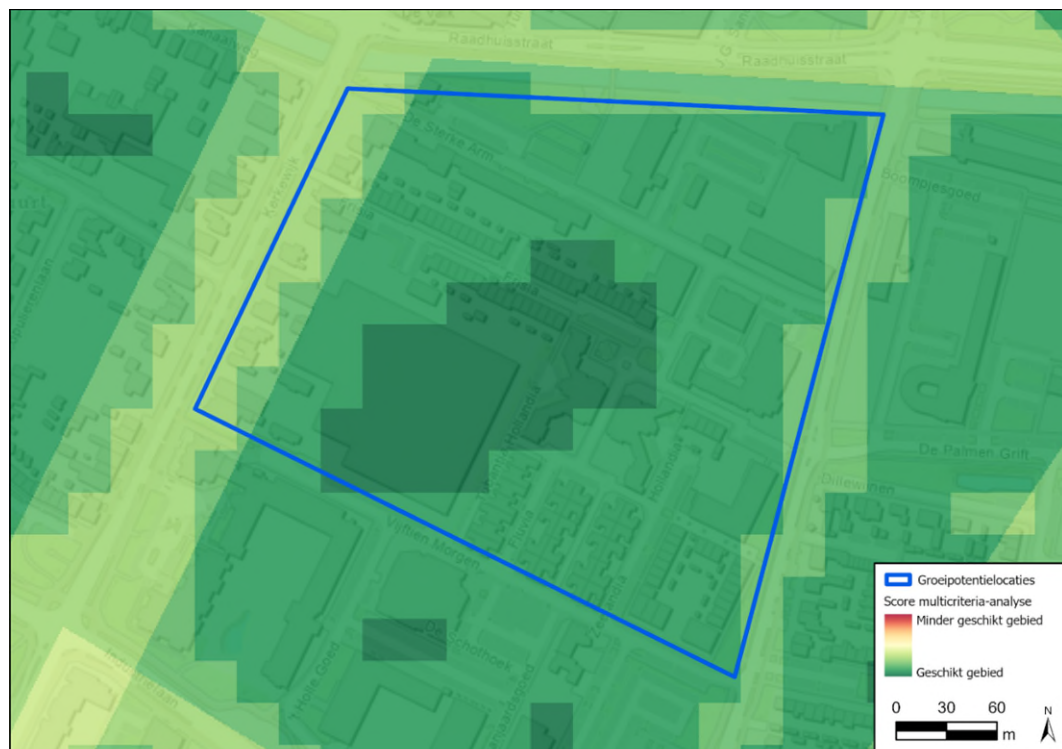

Figuur 4.12 Westelijke deel Engelenburg

GIS-kansenkaart

Op basis van de GIS-kansenkaart scoort het westelijke deel van Engelenburg goed (zie Figuur 4.12). De voorzieningen liggen op minder dan 1 km afstand. Het gebied ligt nabij station Veenendaal Centrum en is daarmee een goede openbaarvervoerlocatie. Het milieugezondheidsrisico varieert over het gebied. Verder ligt Engelenburg op ruim een kilometer afstand van het Binnenveld. Op de thema's veiligheid, NNN en cultuurhistorie lijken er geen aandachtspunten in het gebied te zijn.⁵

⁵ De Ritmeesterfabriek heeft wel cultuurhistorische waarde. De omgang hiermee is een aandachtspunt bij ontwikkeling.

Figuur 4.13 Multicriteria-analyse westelijke deel Engelenburg

Optionele invulling

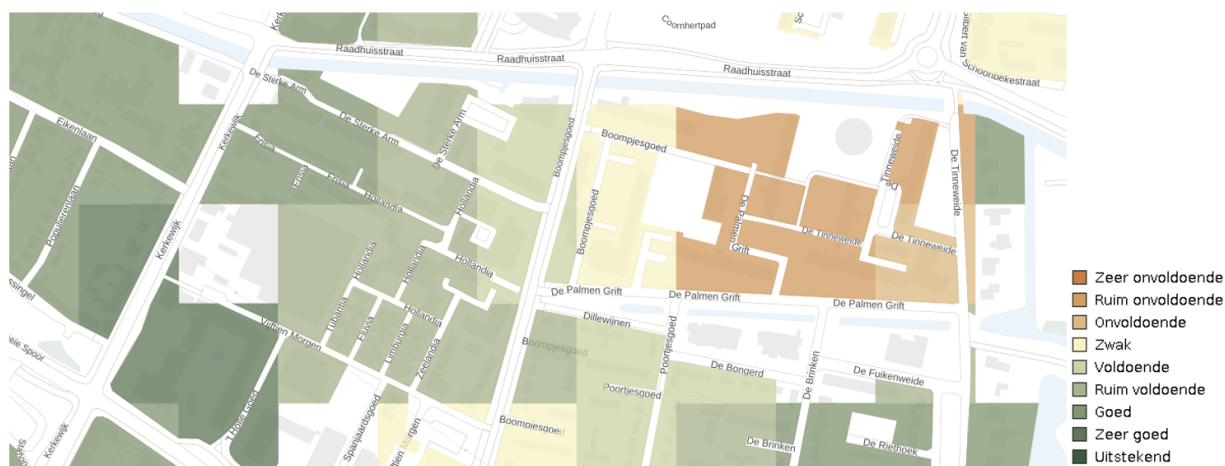
Het westelijke deel van Engelenburg ligt direct ten zuiden van het centrum, aan de oostkant van de verbindingsweg naar het station Veenendaal Centrum. Deze verbinding is belangrijk. Vanwege het (potentiële) stadse karakter van deze verbinding, kan hoogbouw ruimtelijk wellicht worden ingepast. Door de ligging nabij water en groen zijn er daarnaast kansen voor klimaatadaptieve inrichting en versterking van de leefkwaliteit.

Effectbeoordeling

Optionele invulling Engelenburg		Toelichting
Samenleving en gezondheid	0/+	De wijk is centraal gelegen, nabij voorzieningen en scoort voldoende op leefbaarheid. ⁶ Op Figuur 4.14 is te zien dat dat in het gebied ten oosten hiervan niet zo is. Het gebied rondom De Palmen Grift/Tinneweide scoort slecht op leefbaarheid. Dat komt vooral door de (daar ervaren) overlast en onveiligheid.
Wonen	+	Er is ruimte voor verdichting en herontwikkeling, met potentie voor een gevarieerd woningaanbod.
Economie	0	Geen directe economische impuls, maar indirecte versterking van lokale voorzieningen mogelijk.
Ruimtelijke kwaliteit	0/+	Hoewel ontwikkeling ten koste kan gaan van de Ritmeesterfabriek, een stukje Veens erfgoed, zijn er veel kansen voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. De wijk is op plekken relatief versteend. De ligging aan het Omleidingskanaal biedt kansen dynamiek en vergroening.
Energie	0	Nieuwe woningen kunnen energie-efficiënt worden gebouwd, maar netcapaciteit blijft een aandachtspunt.
Bodem, water en ondergrond	+	Ligging nabij water biedt kansen voor waterberging en verkoeling. Geen grote bodemproblemen bekend.
Milieu	0/-	Geen directe nabijheid van zware infrastructuur of industrie. Milieubelasting is relatief laag. Weggeluid speelt de grootste rol. Dat maakt de beoordeling licht negatief.

⁶ Leefbaarometer, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2022.

Natuur	0/+	Aansluiting op bestaande groenstructuren biedt kansen voor versterking van biodiversiteit en ecologische verbindingen. Daarnaast is er ruimte voor vergroening in de buurt.
Mobiliteit	+	Gelegen tussen centrum en station, met goede ov-verbinding. De autobereikbaarheid is oké.

Figuur 4.14: Leefbaarheid in de buurt, op basis van de Leefbaarometer (bron: ministerie van BZK)

4.1.6 Franse Gat

Beschrijving

Franse gat ligt ten zuiden van het spoor en station Veenendaal Centrum. In 2020 is er de gebiedsvisie voor Franse Gat vastgesteld door de gemeente. In het kader hiervan lopen er meerdere ontwikkelingen in de wijk.

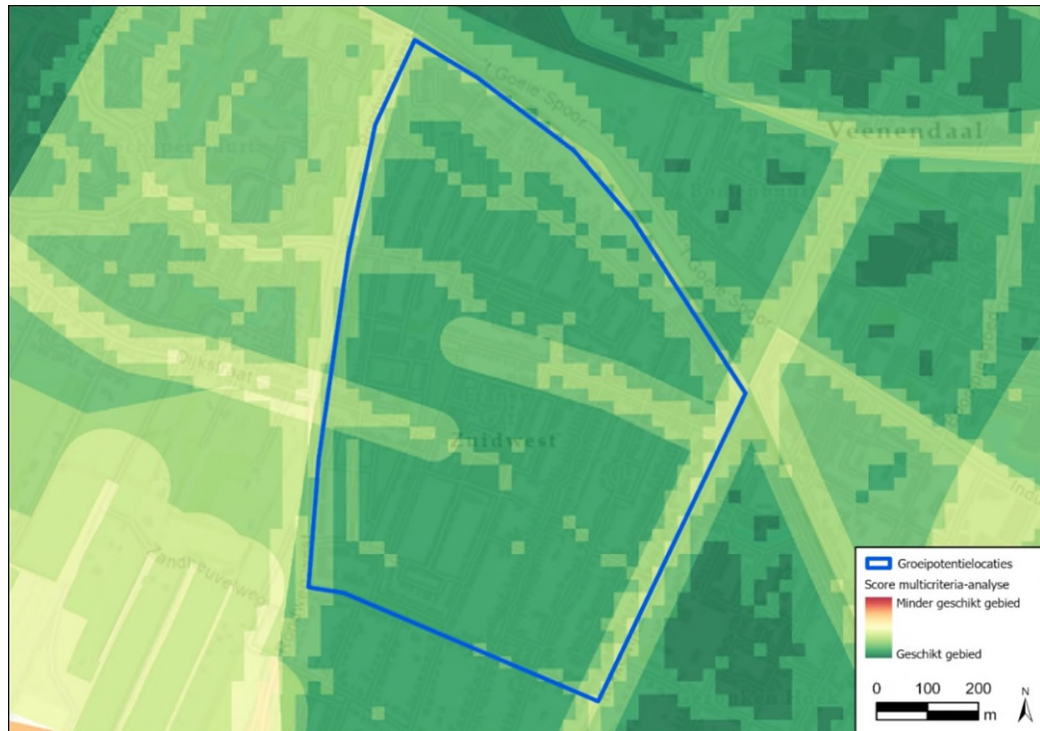

Figuur 4.15 Franse Gat

GIS-kansenkaart

Het Franse Gat scoort over het algemeen goed op de criteria die meegenomen zijn in de GIS-kansenkaart. Het milieugezondheidsrisico is er over het algemeen laag en het ligt ver buiten veiligheidsaandachtsgebieden. Ook op het gebied van voorzieningen scoort de locatie goed: zowel de supermarkt als basisschool bevinden zich op

minder dan 1 km afstand, de huisarts ligt gemiddeld op 1 à 2 km afstand. Het Franse Gat bevindt zich in de spoorzone en is daarmee een goede OV-locatie. Het gebied ligt op ongeveer 1,5 km van N2000-gebied het Binnenveld en er bevinden zich geen NNN-gebieden. Verder loopt er over de Patrimoniumlaan loopt een historisch lint door het gebied heen.

Figuur 4.16 Multicriteria-analyse Franse Gat

Optionele invulling

Het Franse Gat is een wijk met een duidelijke ontwikkelpotentie, zoals vastgelegd in de gebiedsvisie uit 2020. De wijk ligt strategisch ten zuiden van station Veenendaal Centrum en maakt deel uit van de spoorzone, wat kansen biedt voor verdichting en transformatie. Binnen de wijk zijn al meerdere herontwikkelingsprojecten gestart, waarbij bestaande bebouwing plaatsmaakt voor nieuwe woningen en voorzieningen. De Patrimoniumlaan, als historisch lint, biedt een ruimtelijke kapstok voor verdere ontwikkeling. Door in te zetten op een mix van woningtypen, vergroening van de openbare ruimte en het verbeteren van de sociale cohesie, kan Franse Gat transformeren tot een toekomstbestendige stadswijk. De ligging nabij ov en voorzieningen maakt het gebied geschikt voor een stedelijke woonomgeving met aandacht voor leefbaarheid, klimaatadaptatie en inclusiviteit.

Effectbeoordeling

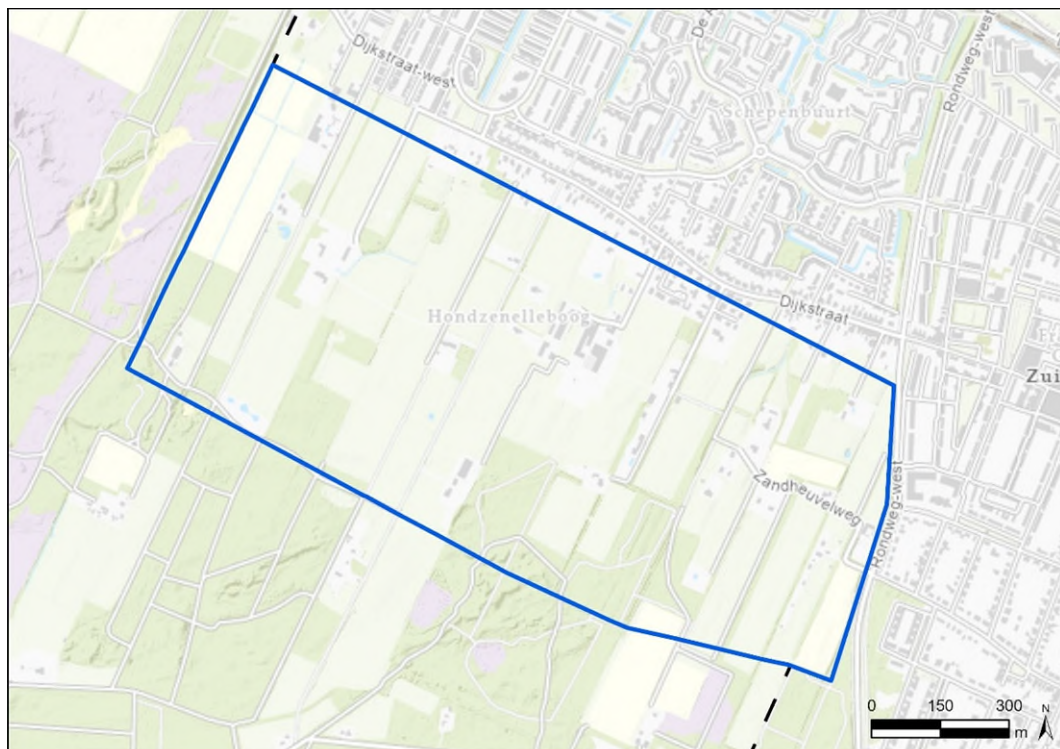
Optionele invulling Franse Gat		Toelichting
Samenleving en gezondheid	+	De wijk scoort goed op nabijheid van voorzieningen en heeft een lage milieubelasting. Herontwikkeling biedt kansen voor vergroening, ontmoeting en verbetering van leefbaarheid.
Wonen	+	Er zijn al plannen voor herontwikkeling (289 woningen). Verdichting en vernieuwing van de woningvoorraad dragen bij aan een gevarieerd en toekomstbestendig aanbod. Omdat het om herontwikkeling van bestaande woningen gaat, is de netto-toevoeging van woningen niet zo groot als op sommige andere plekken.
Economie	0/+	Indirecte versterking van lokale voorzieningen mogelijk. Herontwikkeling kan bijdragen aan een levendiger wijkprofiel.
Ruimtelijke kwaliteit	0/+	De wijk ligt aan een historisch lint (Patrimoniumlaan) en biedt kansen voor versterking van de ruimtelijke structuur en vergroening.
Energie	0	Nieuwe woningen kunnen energiezuinig worden gebouwd. Aandachtspunt blijft de netcapaciteit.

Bodem, water en ondergrond	0/+	Geen grote bodemproblemen bekend. Herontwikkeling biedt kansen voor klimaatadaptieve inrichting.
Milieu	0/+	De milieubelasting is er laag. Luchtvervuiling en geluidshinder zijn op afstand. De herontwikkeling van woningen kan, vanwege verduurzaming, zelfs een licht positief effect hebben.
Natuur	0/+	Geen directe nabijheid van Natura 2000 of NNN-gebieden. Beperkte impact, maar vergroening kan biodiversiteit lokaal versterken.
Mobiliteit	+	Goede ligging nabij station Veenendaal Centrum en multimodale ontsluiting. Geschikt voor duurzame mobiliteit.

4.1.7 Gebied ten zuiden van de Dijkstraat

Beschrijving

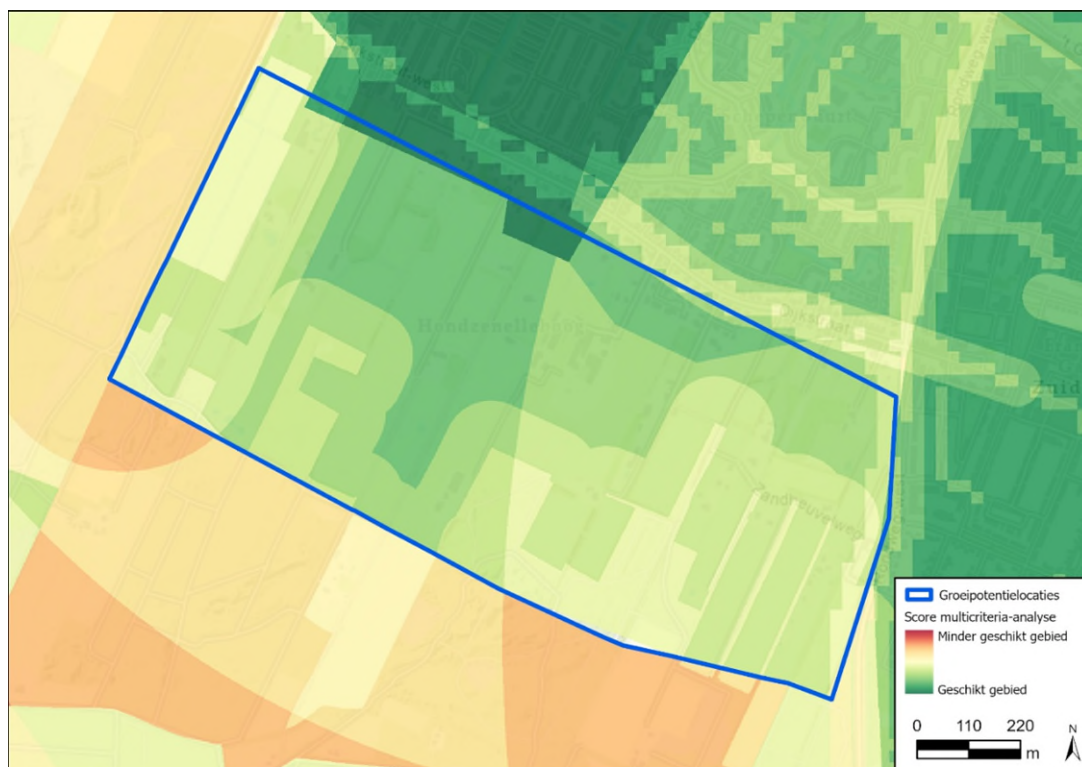
Het gebied ten zuiden van de Dijkstraat staat bekend om zijn groene karakter en connectie met de Utrechtse Heuvelrug. Het zuidelijke deel van het gebied bestaat uit NNN-gebieden en ten noorden ligt er een historisch dijklint, deze factoren maken het een landschappelijk waardevol gebied voor de gemeente. Er zijn weinig woningen of andere bebouwing in het gebied. De woningen die zich in het gebied bevinden zijn voornamelijk vrijstaand, afgewisseld met een aantal twee-onder-één-kap woningen.

Figuur 4.17 Gebied ten zuiden van de Dijkstraat

GIS-kansenkaart

Het gebied scoort redelijk op basis van de multicriteria-analyse (zie figuur ...). Het gebied sluit aan op de NNN-gebieden van de Utrechtse Heuvelrug, deze NNN-gebieden lopen over op deze locatie. Op het gebied van voorzieningen scoort de locatie gemiddeld, deze liggen op 1 tot 2 km afstand. De OV-ontsluitingskwaliteit is goed en het gebied bevindt zich niet ver van station Veenendaal centrum. Aan de noordzijde van het gebied loopt een historisch dijklint over de Dijkstraat, dit is een belangrijk onderdeel van het erfgoed van Veenendaal. Ten zuid(oost)en van het gebied bevindt zich buitenplaats Prattenburg, met veel rijksmonumenten. Het milieugezondheidsrisico in het gebied is laag en veiligheid vormt er ook geen specifiek aandachtspunt.

Figuur 4.18 Multicriteria-analyse gebied ten zuiden van de Dijkstraat

Optionele invulling

Ontwikkeling van dit groeipotentiegebied komt niet in de plannen van de gemeente voor. Om de ‘hoeken van het speelveld’ inzichtelijk te maken, is dit gebied tóch als groeipotentielocatie in dit ontwerpend onderzoek meegenomen. Zo worden namelijk verschillende, extreme opties meegenomen. Dat zorgt ervoor dat een brede range van potentiële effecten in kaart kan worden gebracht.

Daarom krijgt deze locatie toch een ‘optionele invulling’. Woningbouw ligt hier landschappelijk niet voor de hand. Het gebied ten zuiden van de Dijkstraat leent zich wellicht beter voor de ontwikkeling van bijvoorbeeld een zorgcomplex. Zo kan de landschappelijke structuur, door middel van clustering en de bebouwing van het lint, behouden blijven. Ook de doorkijkmogelijkheden vanaf de Dijkstraat zijn belangrijk voor de landschappelijke waarde. In deze optionele invulling krijgt het gebied een nieuwe functie, maar blijft de landschappelijke kwaliteit waar mogelijk behouden.

Effectbeoordeling

Optionele invulling gebied ten zuiden van de Dijkstraat		Toelichting
Samenleving en gezondheid	+	Het gebied heeft een groen en rustig karakter, wat positief is voor gezondheid en leefbaarheid. Nabijheid van voorzieningen is redelijk (1–2 km).
Wonen	0	Er is ruimte voor kleinschalige ontwikkeling, zoals zorgwoningen of clusterbouw, met behoud van landschappelijke structuur. Een grote woningbouwopgave kan hier lastig gerealiseerd worden.
Economie	0	Deze ontwikkeling van dit gebied heeft weinig economische gevolgen.
Ruimtelijke kwaliteit	-/-	Ontwikkeling van dit gebied betekent opoffering van het laatste stukje Veens buitengebied. Hoewel hier met deze optionele invulling zoveel mogelijk rekening mee wordt gehouden, is de impact groot.
Energie	0	Nieuwe bebouwing kan energiezuinig worden gerealiseerd, maar duurzaamheid blijft een aandachtspunt.
Bodem, water en ondergrond	-	Uitbreiding van verstedelijking in het landelijk gebied zorgt voor uitdagingen op het gebied van water en bodem: verstening en toename

		van hitte en droogte. Een klimaatadaptieve inpassing mitigeert de risico's.
Milieu	0/-	De ontwikkeling leidt tot een toename van verkeer, met een (licht) negatief effect.
Natuur	0/-	Ontwikkeling nabij NNN vereist zorgvuldige afweging. Behoud en versterking natuurwaarden zijn essentieel.
Mobiliteit	0/+	Ov-ontsluiting is redelijk (nabij station Veenendaal-West). Fietsbereikbaarheid is goed, maar autogerichtheid blijft aanwezig.

4.1.8 De Nieuwe Meent

Beschrijving

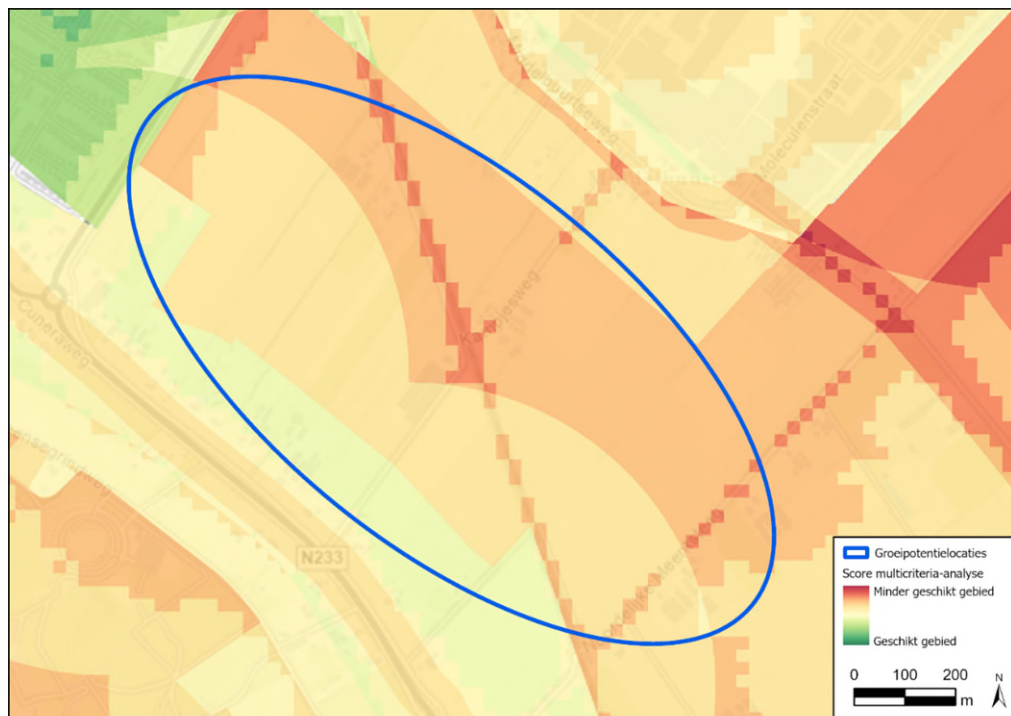
De Nieuwe Meent is een gebied net buiten de gemeentegrenzen van Veenendaal. Het bevindt zich in de gemeente Rhenen, ten zuiden van de gemeente Veenendaal. Het is een agrarisch landschap, dat doorkruist wordt door de spoorweg. In deze deelparagraaf van het ontwerp onderzoek is De Nieuwe Meent, als één van de twee in het OER te onderzoeken mogelijke uitbreidingslocaties buiten Veenendaal, kort bestudeerd. Er is ingegaan op een optionele invulling en de belangrijkste milieueffecten daarvan zijn uiteengezet.

Figuur 4.19 De Nieuwe Meent

GIS-kansenkaart

Op basis van de GIS-kansenkaart scoort de Nieuwe Meent matig. Dit komt doordat de gemiddelde afstand tot voorzieningen groot is. De ontsluitingskwaliteit is voor het grootste deel van het gebied ook niet goed. Ook het milieugezondheidsrisico is er gemiddeld tot slecht, waarschijnlijk door de nabijheid van bedrijventerrein Nijverkamp. Het Binnenveld bevindt zich op ruim 1 km afstand van de Nieuwe Meent. Wat betreft veiligheid, NNN en cultuurhistorie lijken er geen specifieke aandachtspunten te bestaan.

Figuur 4.20 multicriteria-analyse De Nieuwe Meent

Optionele invulling

Voor deze optionele invulling is vanuit onder andere landschap en stedenbouw naar De Nieuwe Meent gekeken. De ligging aan het spoor maakt woningbouwontwikkeling in De Nieuwe Meent kansrijk. Vanuit het idee van ‘de compacte stad’ is De Nieuwe Meent een logische uitbreidingslocatie. In dit gebied kan de stad op de lange termijn wellicht ‘afgebouwd’ worden. Het gebied is mogelijk geschikt voor rijtjeswoningen, twee onder een kapwoningen en appartementen. Wel is het belangrijk om de waterstructuur te onderzoeken. Langs de rand van het gebied kunnen groene lijnen doorgetrokken worden.

Bij de ontwikkeling van De Nieuwe Meent kan een nieuw station in het gebied een belangrijke rol gaan spelen. Vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig zou de rest van de nieuwe bebouwing zich dan daaromheen concentreren. Een duidelijke groenstructuur richting het bos zou daarbij ook belangrijk zijn. Ook over onderdoorgangen bij het station/spoor zou nagedacht kunnen worden. Komt er geen station? Dan ligt ontwikkeling van deze locatie wellicht vooral aan de zuidkant van het spoor voor de hand. Daar kan op de N233 worden aangesloten. NB: deze optionele invulling is, net als alle andere, puur ter verkenning in dit ontwerp onderzoek opgesteld.

Effectbeoordeling

Optionele invulling De Nieuwe Meent		Toelichting
Samenleving en gezondheid	0/-	De afstand tot voorzieningen is relatief groot. Het gebied is nu agrarisch en biedt weinig bestaande sociale infrastructuur. Wel biedt de groene omgeving potentie voor een gezonde leefomgeving. Het gebied heeft nu nog een andere functie. Sociale samenhang moet vanaf nul worden opgebouwd.
Wonen	+	De locatie lijkt geschikt voor een mix van woningtypen.
Economie	0	Geen directe economische impuls. Wel kan woningbouw indirect bijdragen aan regionale economische dynamiek.
Ruimtelijke kwaliteit	-	De locatie biedt kansen voor landschappelijke inpassing en versterking van de groene structuur, mits zorgvuldig ontworpen. Ontwikkeling gaat wel ten koste van bestaand buitengebied.
Energie	0	Nieuwe woningen kunnen duurzaam worden gebouwd. Aandachtspunt blijft de energie-infrastructuur en netcapaciteit.

Bodem, water en ondergrond	-	Uitbreiding van verstedelijking in het landelijk gebied zorgt voor uitdagingen op het gebied van water en bodem: verstening en toename van hitte en droogte. Een klimaatadaptieve inpassing mitigeert de risico's.
Milieu	0/-	Het gebied kan (beperkt) last krijgen van milieuhinder op de Nijverkamp en Het Ambacht.
Natuur	0/-	Ontwikkeling nabij NNN (en in mindere mate Binnenveld) vereist zorgvuldige afweging. Behoud en versterking natuurwaarden zijn essentieel.
Mobiliteit	+ 0/-	Mét de ontwikkeling van een nieuw treinstation is het effect op mobiliteit positief. Zonder nieuw station is de ontwikkeling licht negatief. De locatie ligt ver van A12 en intercitspoor, maar dicht bij N233.

4.1.9 De Klomp

Beschrijving

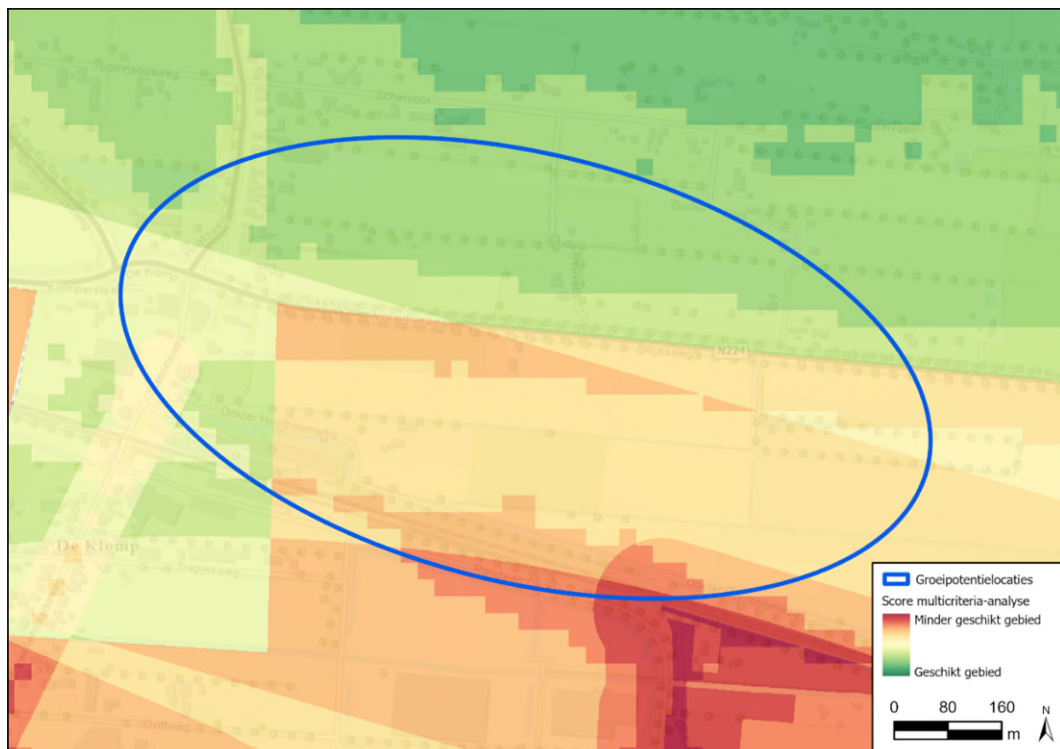
Deze locatie bevindt zich ten noorden van de gemeente Veenendaal en de A12, op het grondgebied van de gemeente Ede. Het gebied vormt zich rondom station Veenendaal-De Klomp met een intercistypstop. Het gebied ligt ten (noord)westen van de kleine woonkern De Klomp. In deze deelparagraaf van het ontwerp onderzoek is De Klomp, als één van de twee in het OER te onderzoeken mogelijke uitbreidingslocaties buiten Veenendaal, bestudeerd. Er is ingegaan op een optionele invulling en de belangrijkste milieueffecten daarvan zijn uiteengezet.

Figuur 4.21 De Klomp

GIS-kansenkaart

In Figuur 4.22 is te zien dat de Klomp matig scoort op basis van de GIS-kansenkaart. De afstand tot voorzieningen is er over het algemeen langer. Door de infrastructuur van wegen en spoor is het milieugezondheidsrisico er hoger. Daarnaast vormt er zich rond het spoor ook een veiligheidsaandachtsgebied welke kruist met de locatie. De ov-ontsluitingskwaliteit is er echter erg goed. Ook wat betreft natuur en cultuurhistorie lijken hier geen aandachtspunten te zijn.

Figuur 4.22 Multicriteria-analyse De Klomp

Optionele invulling

Ook voor De Klomp volgt hier, voor de effectbeoordeling hieronder, een optionele invulling. Die is ook hier puur verkennend voor dit onderzoekend onderzoek en specifiek gericht op het beantwoorden van de onderzoeksvraag van dit OER. In het gebied direct om het treinstation heen kan mogelijk dichtere hoogbouw worden ontwikkeld. Forenzen kunnen een belangrijke doelgroep worden. Ook een campusgebied met studentenwoningen kan hier passend zijn. Belangrijk hierbij is om de spooronderdoorgang beter begaanbaar maken. Een snelfietspad richting Veenendaal centrum kan duurzame mobiliteit en verbinding bevorderen. Iets meer naar het noordwesten kan worden gedacht aan een iets ruimer opgezette woonwijk.

Effectbeoordeling

Optionele invulling De Klomp		Toelichting
Samenleving en gezondheid	0/-	De groene omgeving biedt potentie voor een gezonde leefomgeving, maar de afstand tot voorzieningen is groot (die moeten dus ook hier toegevoegd worden). Het gebied heeft nu nog een andere functie. Sociale samenhang moet vanaf nul worden opgebouwd.
Wonen	++	Rondom het intercitystation kunnen in theorie veel woningen worden geplaatst. Hoogbouw past er mogelijk en de locatie is naar verwachting gewild bij verschillende doelgroepen.
Economie	0/+	Ontwikkeling rondom het station kan economische activiteit stimuleren, bijvoorbeeld via voorzieningen en campusfuncties.
Ruimtelijke kwaliteit	-	De locatie biedt kansen voor landschappelijke inpassing, mits zorgvuldig ontworpen. Ontwikkeling gaat wel ten koste van bestaand buitengebied, en mogelijk van het karakter van het lintdorp De Klomp. Als de nieuwe ontwikkelingen ver van snelweg, spoor en bedrijvigheid verwijderd zijn (dat is beter voor de milieugezondheid), ontstaat mogelijk een 'nieuw dorp', dat niet direct aan Veenendaal grenst. Dat vraagt om extra aandacht voor ruimtelijke kwaliteit.
Energie	0	Nieuwe woningen kunnen duurzaam worden gebouwd. Aandachtspunt blijft de energie-infrastructuur en netcapaciteit.
Bodem, water en ondergrond	-	Uitbreiding van verstedelijking in het landelijk gebied zorgt voor uitdagingen op het gebied van water en bodem: verstening en toename

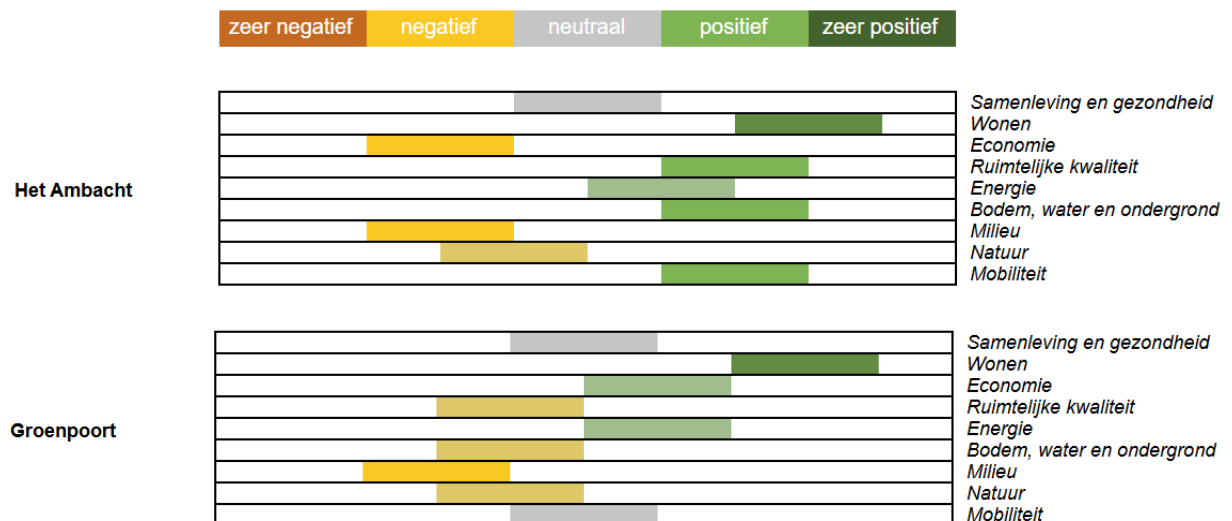
		van hitte en droogte. Een klimaatadaptieve inpassing mitigeert de risico's.
Milieu	-	Verhoogd milieugezondheidsrisico door nabijheid van spoor en snelweg. Ook veiligheidsaandachtsgebied aanwezig. Hoe verder de nieuwe ontwikkeling zich naar het noorden zou verplaatsen, hoe gunstiger het milieugezondheidsklimaat wordt. Echter, dan zou er mogelijk een 'nieuw dorp' ontstaan, dat niet aan Veenendaal vastligt. Dat is vanuit ruimtelijke kwaliteit een mogelijk aandachtspunt.
Natuur	0/-	Ten oosten van de Rondweg De Klomp is NNN gelegen. Daar moet bij bebouwing rekening mee gehouden worden. Behoud en versterking natuurwaarden zijn essentieel. Als de bebouwing ver naar het oosten staat, kan de ontwikkeling binnen vijf kilometer van Natura 2000-gebied Veluwe komen te liggen. Dat zou voor extra aandachtspunten zorgen.
Mobiliteit	++	Goede ov-ontsluiting via intercystation, goede autobereikbaarheid vanwege aansluiting op A12. Verbinding met het centrum van Veenendaal kan nog worden versterkt.

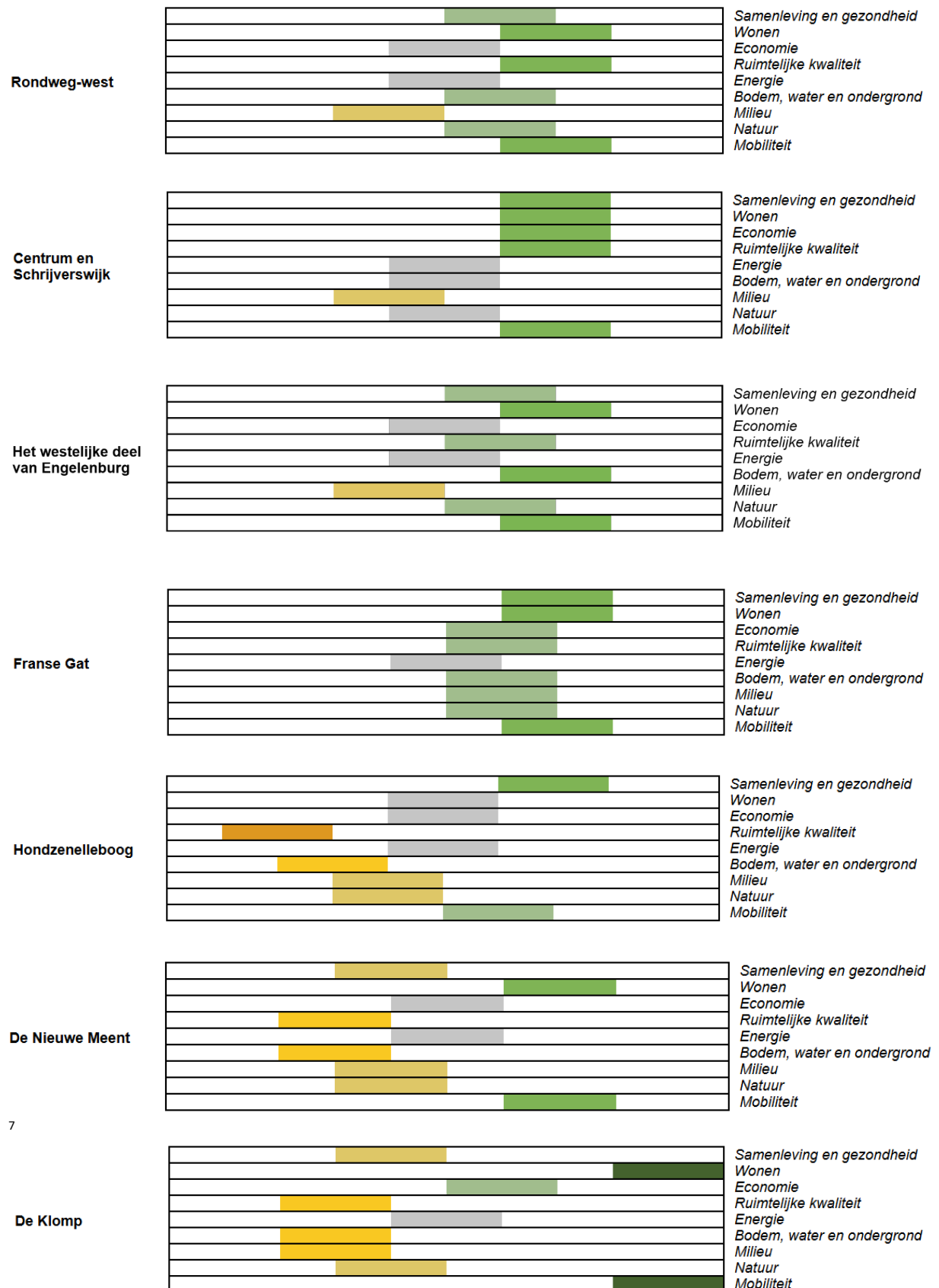
4.2 Integrale beschouwing ontwerp onderzoek

Het ontwerp onderzoek binnen het OER heeft als doel de volgende hoofdvraag te beantwoorden: *Hoe kan de gemeente Veenendaal in brede zin groeien en tegelijkertijd de kwaliteit van de leefomgeving behouden of verbeteren?* Om deze vraag te beantwoorden zijn negen groeipotentielocaties geanalyseerd.

De binnenstedelijke locaties, zoals het Ambacht, Franse Gat en Centrum en Schrijverswijk scoren voornamelijk positief op thema's economie, ruimtelijke kwaliteit en mobiliteit. Deze locaties liggen nabij OV-knooppunten en bieden kansen voor vergroening van de openbare ruimte. Deze locaties brengen ook uitdagingen met zich mee zoals milieugezondheidsrisico's en aansluiting op het energienetwerk. Uitbreidingslocaties zoals De Klomp en De Nieuwe Meent bieden kansen voor grootschalige woningbouw, maar scoren lager op aspecten zoals ruimtelijke kwaliteit, natuur en milieu. Ontwikkeling van deze gebieden kan leiden tot verlies van het buitengebied en verhoogde druk op infrastructuur en energievoorziening door grotere afstanden en minder gebruik van fiets en OV.

De integrale beoordeling laat zien dat Veenendaal gebalanceerd kan groeien door te kiezen voor binnenstedelijke verdichting in combinatie met duurzame mobiliteit en klimaatadaptieve inrichting. Uitbreiding buiten de gemeentegrenzen is mogelijk, maar vraagt om een zorgvuldige afweging van milieu- en omgevingsbelangen. Het ontwerp onderzoek biedt daarmee een strategisch kader voor ruimtelijke keuzes in de omgevingsvisie, waarbij het belang van de fysieke leefomgeving centraal staat.

7

⁷ Hierin is de score voor mobiliteit mét de aanleg van een nieuw station opgenomen. Zonder nieuw station in De Nieuwe Meent is de beoordeling licht negatief (negatief tot neutraal).

4.3 Special: memo OER en ruimtelijke strategische keuzes

Om de gemeente Veenendaal op het juiste moment van de juiste informatie te voorzien is begin juli de memo 'OER en ruimtelijke strategische keuzes omgevingsvisie Veenendaal 2040' opgesteld. Hierin is vanuit het merperspectief op zeven ruimtelijke strategische keuzes gereflecteerd, die met het college van B en W besproken zijn. De zeven ruimtelijke strategische keuzes zijn vervolgens door de gemeente verder uitgewerkt en hebben een plek in (paragraaf 5.3 van) de omgevingsvisie gekregen. De memo heeft in hoofdstuk 2 meer aandacht gekregen.

4.4 Special: mobiliteit

Mobiliteit is een thema dat veel aandacht krijgt in Veenendaal. In het kader van het OER wordt er daarom ook een verkennende verkeerskundige analyse uitgevoerd voor het jaar 2040. Deze analyse is gericht op het inzichtelijk maken van de effecten van verschillende potentiële ontwikkelrichtingen op het verkeer in en rondom Veenendaal. De verkeerskundige analyse is geen onderdeel van dit rapport, maar kan wel bij de vaststelling van de omgevingsvisie betrokken worden. De resultaten ervan zullen namelijk beschikbaar zijn op het moment dat de gemeenteraad een besluit neemt over de omgevingsvisie (nadat de visie en het OER ter inzage hebben gelegen).

In hoofdstuk 2 van dit OER (methoden) is beschreven hoe de verkeerskundige analyse eruit komt te zien en welke resultaten beschikbaar zullen komen. Voor het moment van de vrijgave van de ontwerp-omgevingsvisie worden de stappen voor deze analyse nog doorlopen.

5. Beoordeling ontwerp-Omgevingsvisie

5.1 Beschrijving ontwerp-Omgevingsvisie

In de ontwerp-Omgevingsvisie zijn de ambities, principes en ruimtelijke keuzes voor Veenendaal tot 2040 beschreven. Onderstaand wordt dit beknopt beschreven. Voor een uitgebreidere beschrijving wordt verwezen naar de omgevingsvisie.

5.1.1 De Veenendaalse principes

Vitaal

De gemeente Veenendaal wil de Veenendaalse samenleving vitaler maken. De ruimtelijke ontwikkeling van de stad moet bijdragen aan de vitaliteit van de stad. Een vitale stad is gezond, sociaal, economisch sterk en veerkrachtig. In Veenendaal zijn daarom doelen gesteld die samenvallen onder vier verschillende pijlers.

- Gezonde leefomgeving: Door vergrijzing is een schone, groene en toegankelijke omgeving van belang. Dit zorgt voor een stimulans van bewezen, ontmoetingen helpt daarnaast ook bij zowel klimaatadaptatie als biodiversiteit
- Sociale veerkracht: Inwoners zijn actief, zorgen voor elkaar en dragen bij aan een sterk verenigingsleven.
- Economische vitaliteit: De lokale economie biedt werkgelegenheid, kent veel ondernemerschap en is divers en zorgt op deze manier voor weerbaarheid van de economie.
- Aanpassingsvermogen: Veenendaal heeft zich in het verleden succesvol aangepast aan veranderingen in de samenleving en blijft dat in de toekomst ook doen met betrekking tot de voorspelde groei van de stad.

Duurzaam

De gemeente Veenendaal werkt hard aan een duurzame samenleving en richt zich op drie verschillende bouwstenen: energietransitie, circulariteit en klimaatadaptatie. Er zullen stappen moeten worden gezet om de gestelde doelstellingen te behalen.

1. **Energietransitie:** Veenendaal wil in 2050 energieneutraal zijn. Om dit te realiseren moet het verbruik worden teruggedrongen. Daarnaast moet er worden gewerkt aan het lokaal opwekken, opslaan en gebruiken van duurzame energie voor woningen en bedrijven. Hierin neemt de gemeente een actieve rol aan samen met de Regio Foodvalley. Hier worden afspraken gemaakt over grootschalige energieopwekking, energie infrastructuur en de verdeling van energie. Verder wordt duurzame mobiliteit, wandelen fietsen en OV gestimuleerd en wordt er geïnvesteerd in laadinfrastructuur en waterstof als schone brandstof.
2. **Circulariteit:** Veenendaal wil in 2040 circulair zijn. Grondstoffen worden niet langer verspild en zoveel mogelijk opnieuw gebruikt. Lokale bedrijven spelen hier een belangrijke rol met kennis en capaciteit om materialen te recyclen. Zo wordt een gesloten kringloop opgezet waarin waardevolle grondstoffen worden omgezet in nieuwe om zo duurzamer en minder afhankelijk van nieuwe grondstoffen te worden.
3. **Klimaatadaptatie:** Veenendaal richt zich op het omgaan met de gevolgen van klimaatverandering. De gemeente richt zich op het mitigeren van de effecten hiervan (hittestress en wateroverlast) door het vergroenen van openbare ruimte en het creëren van ruimte voor waterberging. Zo wordt de stad verkoeld en veiliger en draagt dit tegelijkertijd bij aan een aantrekkelijke en leefbare stad.

Veilig

De veiligheid van Veenendaal is essentieel voor prettig werken en wonen in de gemeente. Daarom richt Veenendaal zich op vier verschillende vormen van veiligheid: Sociale veiligheid, klimaat- en energieveiligheid, verkeersveiligheid en omgevingsveiligheid. Veiligheid wordt ook integraal meegenomen in andere thema's

1. Sociale veiligheid: Een veilige openbare ruimte voorkomt onure plekken, stimuleert ontmoeting en voorkomt verloedering. Goed beheer en inrichting dragen bij aan het veiligheidsgevoel.
2. Klimaat- en energieveiligheid: De stad bereidt zich voor op extreme weersomstandigheden en voorkomt hittestress en wateroverlast. Daarnaast is een betrouwbare voorziening van energie essentieel gezien de digitale kwetsbaarheid van de samenleving.
3. Verkeersveiligheid: Er is aandacht voor kwetsbare verkeersdeelnemers en nieuwe vervoersmiddelen. De infrastructuur anticipeert hierop met daarnaast ook blijvende toegankelijkheid voor hulpdiensten.
4. Omgevingsveiligheid: De risico's door gevaarlijke stoffen en leidingnetwerken worden beperkt door zorgvuldige ruimtelijke keuzes.

5.1.2 Bestaande ruimtelijke kwaliteiten en inzichten als basis voor verdere groei

De omgevingsvisie van Veenendaal is een momentopname binnen een lange geschiedenis van stadsontwikkeling. Omdat toekomstige visies steeds andere accenten zullen leggen, is het belangrijk om blijvende kwaliteiten van de stad te benoemen. Deze vormen de basis voor verdere groei en zorgen voor een goede balans tussen behoud en vernieuwing.

1. Ruimtelijke kwaliteit en opbouw van de stad: De wijken en bedrijventerreinen in Veenendaal hebben elk een eigen karakter, gevormd door verschillen in bouwperiodes en stedenbouwkundige visies. Binnen de wijken zorgen kleinere subwijken voor extra ruimtelijke diversiteit. De kracht van Veenendaal ligt dan ook in deze verscheidenheid, niet in uniformiteit. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is het daarom belangrijk om de karakteristieke kwaliteiten van elk gebied te behouden en waar mogelijk te versterken.
2. Cultuurhistorie: Veenendaal hecht veel waarde aan haar historische linten. Buiten de centrumring ligt de nadruk op het behoud van kleinschaligheid en ruimte tussen gebouwen. Binnen de centrumring wordt herontwikkeling gecombineerd met behoud van historische waarde. Ook de omgeving van monumenten krijgt aandacht om de historische identiteit te versterken.
3. Openbare ruimte en ondergrond: Veenendaal streeft naar een groene aantrekkelijke openbare ruimte die ontmoeting stimuleert. Het motto is: *"Groen tenzij..."*, waarbij vergroening wordt gecombineerd met technische functies. Water en bodem zijn leidend in de inrichting, zodat de stad in de toekomst leefbaar blijft onder een veranderend klimaat.
4. Hoogbouw: De hoogte van de bebouwing wordt afgestemd op de ruimtelijke structuur en betekenis van een locatie. Hoge bebouwing past in structuurlijnen bij entrees van de stad en op stedenbouwkundig belangrijke plekken. Buiten de centrumring gaat het om onder andere de Wageningselaan en de A12-ontsluitingen. Binnen de centrumring is herontwikkeling langs historische linten mogelijk. Hoogbouw draagt bij aan de drie Veenendaalse principes.
5. Buitengebied: Veenendaal is compact, waardoor centrum en woonwijken dicht bij elkaar liggen. Het buitengebied is van belang voor recreatie en behoud van landschappelijke waarden. De gemeente wil deze kwaliteiten versterken en beter verbinden met de stad via routes en paden voor mens en natuur.
6. Ruimtelijke kwaliteit: In de beperkte ruimte van Veenendaal is het belangrijk om niet alleen te bouwen, maar ook te investeren in leefkwaliteit. Dat vraagt om een goede balans tussen gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Elke ontwikkeling moet bijdragen aan een aantrekkelijke, functionele en duurzame woonomgeving.

5.1.3 Groeien in balans: ruimtelijke strategische keuzes Veenendaal 2040

De gemeente Veenendaal definieert zeven van haar belangrijkste keuzes tot 2040. De keuzes vormen een afweging tussen de verschillende sectorale belangen en invalshoeken. Deze zijn gericht op een stedelijk gebalanceerde groei. Zo is er oog voor enerzijds de behoefte voor nieuwe woningen en werkgelegenheid, maar dat wordt wel gerealiseerd op een manier waarbij de stad ook leefbaar blijft voor toekomstige generaties.

1. We realiseren 10.700 woningen door een combinatie van in- en uitbreiding: De woningbouwopgave wordt grotendeels binnenstedelijk gerealiseerd met focus op de Spoorzone en Groenpoort. Ook wordt gezocht naar mogelijkheden voor woningbouw buiten de gemeentegrenzen. Buitenwijken blijven grotendeels onaangepast en er komt meer variatie in woningtype met speciale aandacht voor ouderen en doorstroming.
2. We benutten de ruimte optimaal door passende hoogbouw en meervoudig ruimtegebruik: Hoogbouw wordt zorgvuldig ingezet op geschikte locaties. Meervoudig ruimtegebruik, zoals het combineren van wonen en werken, wordt gestimuleerd.
3. We houden de stad optimaal bereikbaar met schone en slimme mobiliteit: De stad investeert in fiets- en wandelverbindingen, centrale parkeervoorzieningen en betere OV-ontsluiting met behoud van goede bereikbaarheid voor automobilisten.
4. We hanteren water en bodem als sturende principes: Ruimtelijke ontwikkeling sluit aan op natuurlijke systemen. Waterhuishouding en bodemgesteldheid zijn leidend, niet de bouwopgave.
5. We sturen op een gezonde groene leefomgeving: Inbreiding gaat hand in hand met vergroening. Er wordt onderzocht of er een streefpercentage van 30% groen kan worden gehaald bij nieuwbouw en reconstructies. Dit zou kunnen bijdragen aan klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen.
6. We bouwen een duurzame stad: De stad werkt aan energieneutrale en circulaire ontwikkeling. Nieuwe projecten krijgen zonnepanelen, circulaire bouwprincipes en ruimte voor energie-infrastructuur.
7. We realiseren een goede balans tussen wonen, werken en voorzieningen: Veenendaal versterkt haar economie via ICT, een levendige binnenstad en toekomstbestendige werklocaties. De stad blijft investeren in voorzieningen zoals zorg, sport en onderwijs.

5.1.4 Onderliggende ruimtelijke thema's

Bovenstaande belangrijkste integrale keuzes voor Veenendaal 2040 komen voort uit afwegingen tussen de verschillende onderliggende ruimtelijke beleidsthema's:

1. Veenendaal in de regio Foodvalley
2. Bodem en ondergrond
3. Groen, blauw en klimaatadaptatie
4. Circulariteit
5. Maatschappij, gezondheid en onderwijs
6. Wonen
7. Economie
8. Mobiliteit
9. Energietransitie

Bij ieder ruimtelijk thema worden verschillende strategische keuzes gemaakt en maatregelen voorgelegd. In onderstaande paragraaf worden de strategische keuzes en maatregelen langs de lat van het beoordelingskader (hoofdstuk 2.3) gelegd en beoordeeld.

5.2 Thematische beoordeling

In deze paragraaf is de ontwerp-omgevingsvisie beoordeeld aan de hand van de 9 thema's uit het beoordelingskader. Bij ieder aspect worden positieve effecten en aandachtspunten van de strategische keuzes en maatregelen uit de ontwerp-omgevingsvisie beschreven.

5.2.1 Samenleving en gezondheid

Voorzieningen (0/-)

De bouw van nieuwe woningen en daarbij behorende groei van het aantal inwoners vraagt om ontwikkeling van extra voorzieningen. Na 2030 zet Veenendaal in op uitbreiding buiten de gemeentegrens, hier vormt het een aandachtspunt om het voorzieningenniveau in de nieuwe woonwijk op peil te krijgen. Veenendaal zet in op referentiewaarden als richting voor het meegroeien van maatschappelijke voorzieningen met het aantal inwoners. Het advies is om deze referentienormen duidelijk uit te werken, met een zekere mate van flexibiliteit, zodat er een duidelijk kader is voor ontwikkelingen.

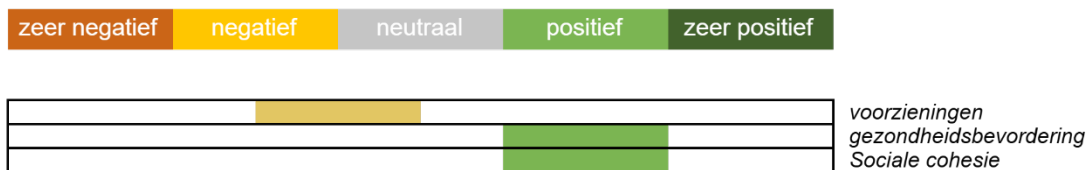
Gezondheidsbevordering (+)

Er wordt door de gemeente ingezet vergroening van de buitenruimte, dit bevordert de mogelijkheid om te bewegen en ontmoeten in het groen. In het kader van groen, blauw en klimaatadaptatie wordt er specifiek ingezet op vergroening bij nieuwbouw van publieke gebouwen om koele plekken te creëren. Er liggen kansen om dit voor alle planvorming in Veenendaal te doen. Verder wordt er in de ontwerp-omgevingsvisie beschreven dat ingezet wordt op de voetganger en fietser door het netwerk te verbeteren. Dit maakt wandelen en fietsen aantrekkelijker.

Sociale cohesie (+)

Het actief betrekken van inwoners bij de inrichting van de openbare ruimte en het inzetten op ruimtes voor ontmoetingen bevordert de sociale cohesie. Verder wordt sociale veiligheid bijvoorbeeld bevordert door de openbare ruimte overzichtelijk en levendig in te richten, met ontmoetingsplekken en zonder 'ongure locaties'.

Samenleving en gezondheid

5.2.2 Wonen

Woningaanbod (+)

Er wordt ingezet op het bijbouwen van 10.700 woningen tot 2040. Hierbij wordt aandacht besteed aan een gevarieerd woonaanbod. Verschillende keuzes en maatregelen uit de ontwerp-omgevingsvisie hebben een positief effect op de geplande woningbouw. Zo worden er mogelijkheden gecreëerd om (binnen wet- en regelgeving) af te wijken van bodembeleid voor ontwikkelingen al woningbouw. In de visie wordt door middel van de Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken een kader geboden voor circulariteit bij nieuwbouw. Hiermee wordt nog niet heel hard gestuurd en de flexibiliteit behouden. In het kader van de energietransitie wordt ook de handreiking netbewuste nieuwbouw gepresenteerd als uitgangspunt. Een aandachtspunt is om alle ambities voor woningbouw met elkaar te verenigen.

Zelfredzaamheid (0/+)

Een groot deel van de woningen zal voor ouderen worden gerealiseerd. Hier moet aandacht zijn voor zorggeschikt wonen, huisvesting nabij voorzieningen en maatregelen om de doorstroming te bevorderen. Deze woningen zullen zich zo veel mogelijk rond ov-knooppunten en voorzieningen concentreren. Aandachtspunt is om te kunnen voldoen aan de verschillende woningbehoeften die Veenendaal voor ogen heeft.

Wonen

5.2.3 Economie

Werkgelegenheid en ondernemen (+)

Er wordt gericht ingezet op de rol die Veenendaal binnen de regio Foodvalley speelt, de stad profileert zich als innovatieve ICT-hub binnen de regio. Deze sector, in combinatie met een sterke aanwezigheid van MKB-bedrijven, kan voor de praktische toepassing van innovaties uit de AgriFood-sector zorgen. Dit heeft een positieve impact op werkgelegenheid en ondernemen in Veenendaal.

Werklocaties (0/-)

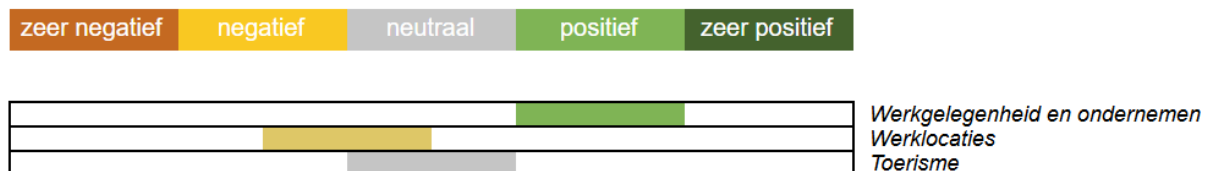
Transformatie van het Ambacht kan mogelijk gevolgen hebben voor gezondheid, milieu en mobiliteit. Behoud van HMC-bedrijven op het bedrijventerrein Nijverkamp kan voor frictie met de doelen voor circulariteit zorgen (zoals ook is gesteld in het ontwerp onderzoek). In het kader van de energietransitie worden bedrijven gestimuleerd en ondersteund om duurzame energie te ontwikkelen.

Verder heeft Veenendaal ambities voor woningbouw en werkgelegenheid rond station Veenendaal-De Klomp en Veenendaal Centrum. Dit zorgt ervoor dat deze stations een grotere kans op behoud hebben, goede bereikbaarheid is namelijk een randvoorwaarde voor de economische ontwikkeling van Veenendaal. Daarnaast zorgt dit voor de ontwikkeling van nieuwe werklocaties binnen de stad.

Toerisme en recreatie (0)

Veenendaal wil in toerisme voornamelijk inzetten op zakelijk toeristisch verblijf, dit biedt kansen voor het bedrijfsleven.

Economie

5.2.4 Ruimtelijke kwaliteit

Landschap en cultuurhistorie (0/-)

De geplande woningbouw verhoogt de druk op de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving, maar omdat er ingezet wordt op verdichting binnen bestaand stedelijk gebied valt dit relatief mee. Goede landschappelijke inpassing is belangrijk. Ook de mogelijke uitbreiding in combinatie met ontwikkeling van een nieuw station in de Nieuwe Meent hebben een flinke ruimtelijke impact. In het kader van vergroening en klimaatadaptatie liggen er kansen voor het versterken van de landschappelijke/belevingswaarde van wijken.

Archeologie (0/-)

De visie bevat geen concrete maatregelen voor verbetering van cultuurhistorische structuren of raakvlakken met archeologie. De hoogste archeologische verwachtingswaarden liggen onder andere in het centrum van Veenendaal. De verdichting van het centrum kan voor knelpunten zorgen, het is belangrijk om hier rekening mee te houden in ontwikkelingen.

Ruimtelijke kwaliteit

Landschap en cultuurhistorie
 Archeologie

5.2.5 Energie

CO₂-uitstoot (+)

De transformatie van bedrijventerreinen als het Ambacht heeft een positieve impact op CO₂-uitstoot. Verder, wordt er onderzoek gedaan naar hoe buurten in Veenendaal aardgasvrij kunnen worden. Voor iedere buurt wordt een aanpak uitgewerkt, dit heeft een positieve impact op het streven om aardgasvrij te worden. Het stimuleren van fietsen en wandelen, de ruimtereservering voor een mogelijk nieuw station in de Nieuwe Meent en het inzetten op Openbaar Vervoer en deelmobiliteit kan ervoor zorgen dat de modal split verandert. Dit kan een positief effect hebben op de CO₂-uitstoot. Daarnaast worden inwoners en bedrijven gestimuleerd om energie te besparen wordt de handhaving van de relevante wet- en regelgeving geïntensiveerd. Het is echter niet duidelijk hoe de handhaving eruit komt te zien.

Duurzame energie (+)

Er wordt steviger ingezet op energieplanologie, waarbij bij nieuwe gebiedsontwikkelingen rekening wordt gehouden met toepassingen voor lokale energieopwekking en -opslag. Dit kan consequenties hebben voor het ruimtelijk programma, er wordt in de ontwerp-omgevingsvisie nog niet duidelijk omschreven hoe hiermee omgegaan wordt. Verder worden omgevingsplannen aangevuld met een energieparagraaf, dit zorgt ervoor dat duurzame energie expliciet wordt meegenomen in planvorming. Er wordt in de ontwerp-omgevingsvisie ook omschreven dat er in de ondergrond ruimte wordt gereserveerd voor warmtewinning, dit heeft een positieve impact op het mogelijk maken van de energietransitie.

Circulariteit (0/+)

Er wordt gesteld dat er ruimte gereserveerd wordt voor circulaire bedrijvigheid op bedrijventerreinen, het is echter nog niet heel duidelijk waar en hoe dit gaat gebeuren. Dit kan mogelijk frictie met andere economische doelen opleveren. Zo wordt er in de strategische keuzes voor de economie van Veenendaal gesteld dat de HMC-bedrijven behouden worden, dit kan een negatieve impact op de circulariteit hebben.

Er worden verschillende methoden genoemd om de circulariteit in renovatie en nieuwbouw (van woningen) te waarborgen. Dit biedt een duidelijk kader maar er wordt ook nog enige flexibiliteit behouden wat positief is voor de geplande woningbouwontwikkeling. Daarnaast noemt de gemeente een aantal goede doelen omtrent circulariteit, er kan wel nog duidelijker sturing worden gegeven aan wat bedrijven zelf kunnen doen op het gebied van circulariteit.

Energie

CO₂-uitstoot
 Duurzame energie
 Circulariteit

5.2.6 Bodem, water en ondergrond

Bodemkwaliteit (-)

Er wordt gesteld dat er een mogelijkheid is tot afwijken van bodemkwaliteitsbeleid. Dit suggereert dat bepaalde vervuilingen niet gesaneerd worden en geeft een risico tot precedentwerking en veel afwijkingen. In de visie wordt de focus gelegd op zowel warmtewinning als drinkwaterbescherming. Warmtewinning uit de ondergrond

en drinkwaterbescherming zijn niet altijd te combineren in de drukke ondergrond. Het is belangrijk om hier duidelijk sturing in te geven. Het benutten van laaggelegen of slecht doorlatende gronden voor bouw kan op termijn leiden tot extra kosten en mogelijke risico's.

Oppervlakte- en bodemwater (0/-)

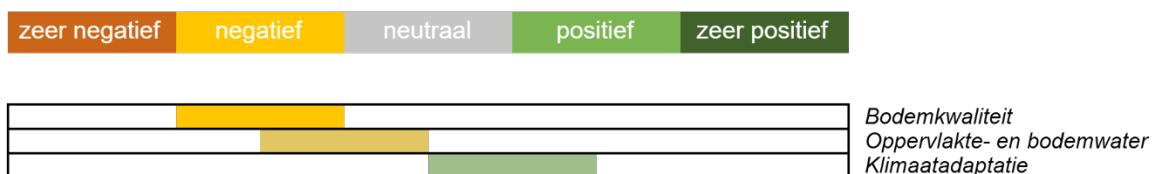
Het principe Water en Bodem Sturend is goed maar wordt onvoldoende toegelicht. Daarnaast kan het principe dat de bodem en ondergrond zo veel mogelijk benut worden om bij te dragen aan de gezonde, duurzame en veilige leefomgeving, zoals warmtewinning, juist haaks staan op het principe water en bodem sturend. Dit levert risico's op.

Daarnaast wordt er met verschillende keuzes en maatregelen focus gelegd op drinkwaterwinning en -bescherming. Het nemen van een actieve rol hierin is positief maar er moet wel gelet worden op andere gevolgen voor klimaat zoals droogte. Daarnaast is er de ondergrond ook belangrijk voor warmtewinning, er moet goed gekeken worden naar de samenwerking tussen de ambities op het gebied van drinkwater en de warmtetransitie.

Klimaatadaptatie (0/+)

Veenendaal erkent de noodzaak om de stad klimaatbestendig te maken, gezien de toenemende risico's van hittestress, wateroverlast, droogte en overstromingen. De visie kiest nadrukkelijk voor vergroening van de openbare ruimte, zowel in nieuwe gebieden als bij herinrichting van bestaande wijken. Er wordt onderzoek gedaan naar een streefwaarde van 30 procent groene openbare ruimte bij nieuwbouw en reconstructies. Dit is een goede ambitie, maar er worden geen harde maatregelen gesteld om dit te bereiken. Er wordt daarnaast ingezet op natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen, waarbij maatregelen zoals schaduwcreatie door bomen of schaduwdoeken, groene daken en gevelbegroeiing worden toegepast. Water en bodem sturend is hierbij een leidend principe: de natuurlijke processen van het watersysteem en de bodemgesteldheid bepalen mede de ruimtelijke keuzes. Dit helpt onder andere om piekbuien op te vangen en water vast te houden in droge(re) periodes. Ook de kwaliteit van de bodem, die hierbij de sponswerking kan behouden, is een belangrijke positieve bijkomstigheid. De grootste uitdaging ligt echter in het verenigen van deze principes met woningbouwambities van de gemeente Veenendaal en andere belastende ruimteclaims.

Bodem, water en ondergrond

5.2.7 Milieu

Luchtkwaliteit (0/-)

De verbetering van luchtkwaliteit wordt indirect gestimuleerd door keuzes in mobiliteit, vergroening en verdichting rondom bijvoorbeeld de OV-knooppunten. Door voetgangers- en fietsroutes te verbeteren en autogebruik in verdichte gebieden te beperken, wordt de uitstoot van stikstofdioxide en fijnstof gereduceerd. Groene structuren en bomen dragen daaropvolgend bij aan luchtzuivering en temperen de negatieve effecten van mobiliteitsemissies. In de binnenstad en rond scholen liggen kansen om luchtkwaliteitsmaatregelen specifiek te verbinden aan gezondheid, bijvoorbeeld via emissievrije zones of groenzones die fijnstof in hogere mate opnemen.

Zeker als bouwlocaties worden gekozen op plekken waar luchtkwaliteit negatief is beoordeeld in de leefomgevingsfoto en het ontwerpend onderzoek (zoals Het Ambacht, of de uitbreidingslocatie De Klomp (voor na 2030), levert dat potentieel milieuhinder op.

Geluidsoverlast (0/-)

De ontwerp-omgevingsvisie hoemt geluidbeleid als bestaand kader, maar koppelt dit nog weinig aan thema's als gezondheid, woningbouw en mobiliteit. In verdichte stedelijke gebieden, met name rond stations of drukke verkeersknooppunten, kan geluid een bepalende factor zijn voor de mate van leefkwaliteit. Bij transformaties zoals de Spoorzone is aandacht nodig voor een integrale aanpak waarin geluidsreductie, woningbouwontwikkeling en stedenbouw hand in hand moeten gaan. Geluidwerende maatregelen, denk aan geluidswallen of aan geveelaanpassingen, kunnen hierin bijdragen aan een beter woon- en leefklimaat.

Verdichting rond stations is aantrekkelijk voor duurzame mobiliteit, maar betekent ook bouwen op locaties met intensief verkeer en mogelijk hogere geluidswaarden, wat een negatieve impact kan hebben op gezondheid. Dit zijn risico's voor Het Ambacht, De Klomp en De Nieuwe Meent (als het station daar ook wordt ontwikkeld).

Geurhinder (0/-)

Het thema geurhinder wordt niet expliciet behandeld in de ontwerp-omgevingsvisie, terwijl dit in gemengde gebieden met wonen en bedrijvigheid wel relevant kan zijn. Voornamelijk bij het behouden van HMC-bedrijven en andere productiebedrijven nabij woonwijken kan geurhinder een aandachtspunt vormen. Met de toenemende woningdruk binnen de gemeente Veenendaal en de zoektocht naar nieuwe ontwikkelgebieden, is dit een belangrijk onderdeel binnen mogelijke planvorming. Een analyse van geurcontouren en een preventieve borging in het omgevingsplan zouden kunnen voorkomen dat toekomstige woningbouw in de knel komt door geurklachten.

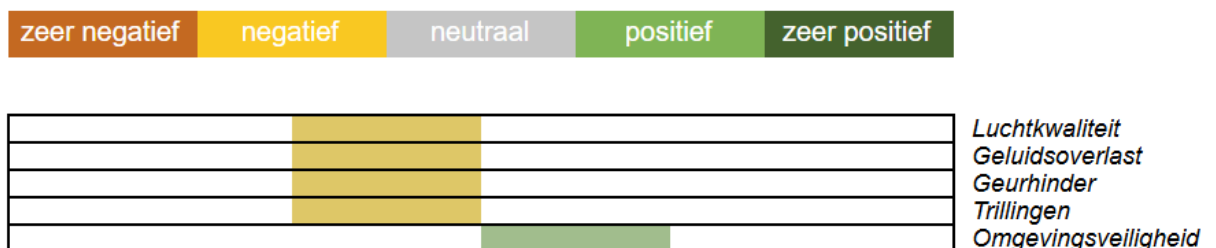
Trillingen (0/-)

Trilling wordt niet als apart thema benoemd, maar kan wel een rol spelen in relatie tot spoor- en wegverkeer, of bij bepaalde industriële activiteiten. Bij potentiële woningbouw in de nabijheid van spoorlijnen, zoals bij de Spoorzone, is een structurele beoordeling van trillingshinder wenselijk. Het opnemen van ontwerprijtlijnen voor trillingsbeperking bij nieuwbouwwontwikkelingen zou hinder in de toekomst kunnen voorkomen.

Omgevingsveiligheid (0/+)

De visie besteedt veel aandacht aan veiligheid in brede zin. Klimaat- en energieveiligheid zijn nadrukkelijk onderdeel van de strategie: hittestress, wateroverlast en mogelijke storingen in de energievoorziening worden zoveel waar mogelijk voorkomen door ruimtelijke maatregelen. Verder is het belangrijk om in de (woningbouw)ontwikkelingen rekening te houden met omgevingsveiligheid. Zo worden er in de Spoorzone circa 3500 woningen gepland. Ook de mogelijke uitbreiding aan de noordzijde van Veenendaal bij De Klomp brengt mogelijk knelpunten in omgevingsveiligheid met zich mee.

Milieu

5.2.8 Natuur

Natuurgebieden (0/+)

De groene strook rondom Veenendaal, met gebieden als Kwinteloijen, het Binnenveld en het Grebbelinie landschap, wordt gezien als essentieel voor de leefkwaliteit. De visie richt zich op het behouden en versterken van deze gebieden en het verbeteren van de verbindingen met het stedelijke groen. Recreatief gebruik hiervan wordt gestimuleerd, bijvoorbeeld door betere aansluiting van wandel- en fietspaden. Samenwerking met aangrenzende gemeenten is hierin belangrijk om natuurgebieden over gemeentegrenzen te beschermen en versterken, mede als buffer tegen verstedelijking, geluidsoverlast en verslechterende luchtkwaliteit.

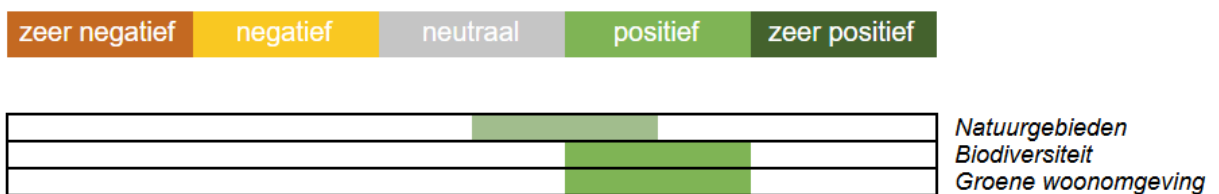
Biodiversität (+)

Biodiversiteit wordt bevorderd door vergroening van de openbare ruimte, natuurinclusief bouwen en het versterken van bestaande ecologische structuren. Waterberging, groenstroken, bloemenvelden en inheemse beplanting dragen bij aan een gezonde leefomgeving voor flora en fauna. Er liggen veel kansen om biodiversiteitsdoelen explicieter te vertalen naar concrete en meetbare eisen in bouwplannen, zoals verplicht aandeel inheemse soorten of voorzieningen voor nest- en schuilplaatsen.

Groene woonomgeving (+)

Het principe 'groen, tenzij...' is leidend bij de inrichting van de openbare ruimte. Dit betekent dat groen de standaard is, tenzij er een zwaarwegende reden is om te versterken zonder inmenging van groene waarden. Naast parken en groenzones wordt ook ingezet op kleinschalige ingrepen. Bij verdichte locaties, zoals in de binnenstad, wordt vergroening gecombineerd met ontmoetingsplekken om sociale cohesie te stimuleren. Groene woonomgevingen dragen bij aan hitte- en waterbeheer, verhogen de vastgoedwaarde en verbeteren het welzijn van bewoners.

Natuur

5.2.9 Mobiliteit

Bereikbaarheid (+)

Veenendaal versterkt de bereikbaarheid door een combinatie van maatregelen: investeren in het fiets- en voetgangersnetwerk, het opwaarderen van de OV-omgevingen en het gericht oplossen van autoknelpunten. Verdichting wordt gekoppeld aan locaties met hoogwaardige bereikbaarheid, rondom of nabij stationslocaties. De opwaardering van station Veenendaal-De Klomp en de verbinding met het centrum draagt bij aan de regionale ontsluiting en behoud van intercityvoorzieningen.

Vervoerswijzen (+)

De gemeente stimuleert in de ontwerp-omgevingsvisie een verschuiving naar duurzame(re) vervoerswijzen. Dit gebeurt door betere fietsinfrastructuur, uitbreiding van laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen, het faciliteren van deelmobiliteit en het verbeteren van de bestaande OV-verbindingen. Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen wordt de parkeernorm flexibel toegepast, waardoor ruimte ontstaat voor groen en andere functies. Autogebruik wordt selectief gefaciliteerd, met name waar alternatieven beperkt zijn.

Verkeersveiligheid (+)

De ontwerp-omgevingsvisie benoemt verkeersveiligheid als speerpunt, met bijzondere aandacht voor kwetsbare verkeersdeelnemers zoals fietsers. Nieuwe vervoersvormen, zoals snelle elektrische fietsen, vragen om specifiekere aangepaste infrastructuur. Toegankelijkheid voor hulpdiensten blijft onder alle omstandigheden gewaarborgd. Bij herinrichting wordt gestreefd naar overzichtelijke kruispunten met heldere oversteekplaatsen en een inpassing die snelheid remt in woongebieden.

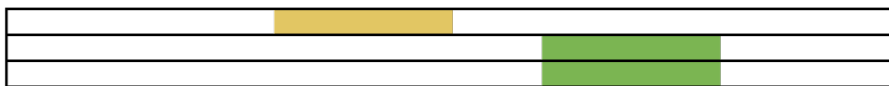
Mobiliteit

5.2.10 Overzicht van thematische beoordelingen

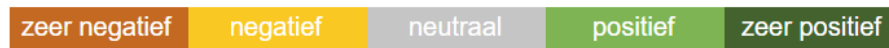
Hieronder zijn de scoreborden van de verschillende thema's onder elkaar gezet. Te zien is dat de beoordeling van de ontwerp-omgevingsvisie relatief gebalanceerd en overwegend positief is, als zijn er op verschillende aspecten aandachtspunten te benoemen.

Samenleving en gezondheid

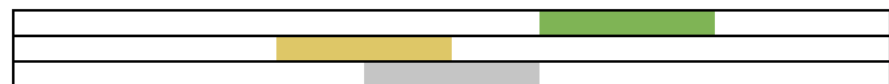
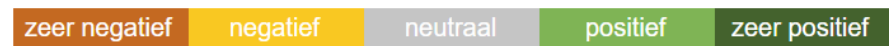
voorzieningen
 gezondheidsbevordering
 Sociale cohesie

Wonen

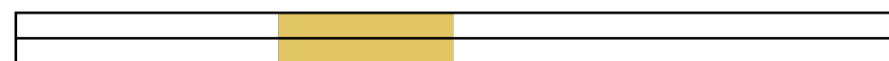
Woningaanbod
 Zelfredzaamheid

Economie

Werkgelegenheid en ondernemen
 Werklocaties
 Toerisme

Ruimtelijke kwaliteit

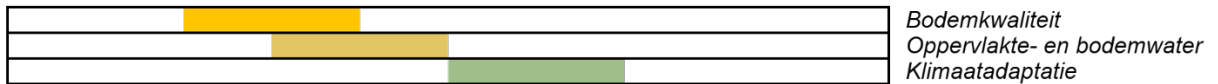
Landschap en cultuurhistorie
 Archeologie

Energie

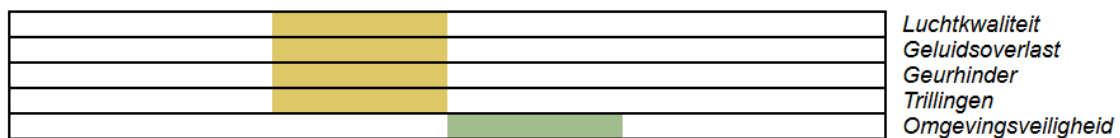
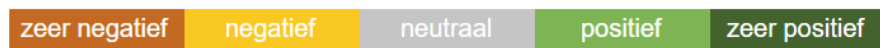

CO2-uitstoot
 Duurzame energie
 Circulariteit

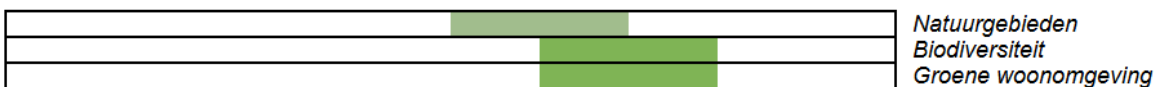
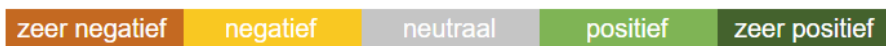
Bodem, water en ondergrond

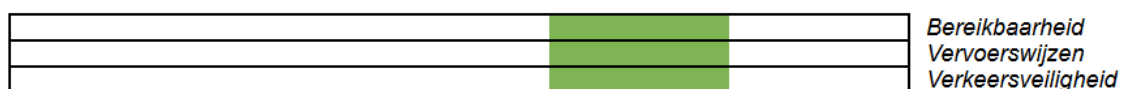
Milieu

Natuur

Mobiliteit

5.3 Integrale beoordeling

De ontwerp-omgevingsvisie van Veenendaal zet een duidelijke koers: de stad groeit fors tot 2040, met een ambitie om 10.700 woningen te realiseren en mobiliteit te verbeteren, vooral rondom OV-knooppunten. Deze focus op woningbouw en bereikbaarheid biedt kansen, maar legt ook bloot waar spanningen en botsingen tussen andere opgaven kunnen ontstaan. Inbreiding en verdichting zorgen voor efficiënt ruimtegebruik, maar vergroten de druk op de bestaande leefomgeving. Zeker als bouwlocaties worden gekozen op plekken waar luchtkwaliteit en geluid negatief worden beoordeeld (zoals Het Ambacht, of de uitbreidingslocatie De Klomp (voor na 2030), levert dat potentieel milieuhinder op. Verdichting rond stations is aantrekkelijk voor duurzame mobiliteit, maar betekent ook bouwen op locaties met intensief verkeer en mogelijk hogere geluids- en emissiewaarden, wat een negatieve impact kan hebben op gezondheid. Dit zijn risico's voor Het Ambacht, De Klomp en De Nieuwe Meent (als het station daar ook wordt ontwikkeld).

De koppeling tussen mobiliteit en klimaatadaptatie kan een win-win situatie opleveren. Door autogebruik in de binnenstad te beperken en ruimte vrij te maken voor langzaam verkeer wordt niet alleen de luchtkwaliteit verbeterd maar ook hittestress verminderd en sociale interactie bevorderd. Toch vraagt dit om scherpe keuzes: het realiseren van een afname in parkeervoorzieningen en herinrichting van straten kunnen weerstand oproepen,

zeker waar bewoners afhankelijk zijn van de auto. Het succes hangt daarmee af van het bieden van volwaardige alternatieven en het zorgvuldig inrichten van loop- en fietsroutes, zodat verplaatsing aantrekkelijk en veilig blijft.

De energietransitie en circulariteitsambities hebben eveneens raakvlakken en wrijvingspunten met woningbouw en mobiliteit. Het lokaal opwekken en opslaan van energie vraagt fysieke ruimte in nieuwe wijken en op bedrijventerreinen, maar concurreert daar soms met groenvoorzieningen of recreatie. Hetzelfde geldt voor circulaire bedrijvigheid: deze versterkt de duurzame economie, maar kan door logistieke en milieueisen botsen met nieuwe woonfuncties in gemengde gebieden. Zonder ruimtelijke reserveringen en duidelijke kaders bestaat het risico dat deze ambities in de praktijk ondergesneeuwd raken door de druk om woningen snel te realiseren.

Uit de ontwerp-omgevingsvisie blijkt dat bodem en water als sturende principes belangrijke randvoorwaardes zijn, maar in conflict kunnen komen met mobiliteits- en woningbouw ontwikkelingsdoelen. Warmtewinning uit de ondergrond en drinkwaterbescherming zijn niet altijd te combineren en het benutten van laaggelegen of slecht doorlatende gronden voor bouw kan op termijn leiden tot extra kosten en mogelijke risico's. Door deze afwegingen vroeg in het proces expliciet te maken en planologisch te verankeren, kunnen toekomstige botsingen en vertragingen worden voorkomen.

Hetzelfde geldt voor de groene ring en natuurgebieden rondom Veenendaal. Deze bieden kansen voor zowel recreatie, gezondheid als biodiversiteit, maar vereisen bescherming tegen de verstedelijkingsdruk. Versterking van groene verbindingen kan hierin bijdragen, mits deze niet worden aangetast door uitbreidingen van stedelijk gebied of infrastructuur. De gemeente kiest ervoor om in ieder geval niet in de natuurgebieden rondom Veenendaal te bouwen. Zo wordt de groene ring tegen de verstedelijkingsdruk beschermd.

Op het vlak van gezondheid liggen er kansen om de luchtkwaliteit, geluidsbelasting en omgevingsveiligheid structureel te koppelen aan ruimtelijke programmering. Dit vraagt echter om meer dan goede intenties: zonder harde normen en randvoorwaarden dreigen deze thema's vergeten te worden. Voornamelijk in de verdichtingsgebieden is het belangrijk om te voorkomen dat milieubelasting de leefbaarheid ondermijnt. Zoals eerder beschreven, is dit met name in Het Ambacht en De Klomp iets om rekening mee te houden. Innovatieve bouwvormen, maar ook groene geluidsbuffers en het ruimtelijk strategisch ontwikkelen van gevoelige functies kunnen hierin een belangrijke rol spelen.

De kracht van de visie ligt in het integraal combineren van opgaven binnen gebiedsontwikkeling, waardoor robuuste, toekomstbestendige wijken ontstaan. Om te voorkomen dat klimaat, natuur en gezondheid bij tijdsdruk naar de achtergrond verdwijnen, is het belangrijk dat strategische principes worden vastgelegd in bindende criteria voor omgevingsplannen en gebiedsprogramma's. Deze moeten expliciet gezondheid, lucht, geluid, bodem en water omvatten, ondersteund door ruimtelijk vastgelegde ondergrond- en risicokaarten, meetbare doelen en een robuust monitoringskader. In hoofdstuk 6 worden inhoudelijke aanbevelingen ten opzichte van de omgevingsvisie geformuleerd. Daarnaast worden aanbevelingen gedaan met betrekking tot een afwegingskader en monitoring en evaluatie zodat getoetst kan worden of de doelstellingen uit de omgevingsvisie gehaald kunnen worden.

6. Aanbevelingen

Vanuit het traject van het OER zijn enkele aanbevelingen geformuleerd. Het gaat om inhoudelijke aanbevelingen voor verdere uitwerking van de omgevingsvisie in relatie tot inhoudelijke thema's. Daarnaast zijn er aanbevelingen geformuleerd voor een afwegingskader en monitoring en evaluatie.

6.1 Inhoud

Om de ambities verder te concretiseren en effecten te borgen of te mitigeren zijn per richtinggevende uitspraak enkele aanbevelingen geformuleerd. Geadviseerd wordt om deze aanbevelingen te verankeren in de uitwerking van de omgevingsprogramma's, maar daarnaast ook te kijken waar ze zo nodig moeten worden vertaald naar het omgevingsplan, in projecten, naar beheer en bij VTH (in de beleidscyclus).

Gebiedsgerichte programma

Om de visie meer richting te geven is het nodig om hoofdstuk 5 concreter door te vertalen. In hoofdstuk 7 van de omgevingsvisie worden gebiedsprofielen gepresenteerd, deze gebiedsprofielen onderscheiden zich van elkaar doordat zij allemaal andere ruimtelijke kenmerken hebben. Echter, bij een geografische gebiedsaanpak kan de frictie tussen bepaalde ruimtelijke thema's duidelijk worden. Thema's als gezondheid, lucht, geluid, bodem en water kunnen bijvoorbeeld expliciet meegenomen worden in relatie tot woningbouwontwikkeling in een bepaald gebied. Het uitwerken van gebiedsgerichte programma's ligt in enkele gevallen voor de hand:

- Spoorzone/Het Ambacht: er is in dit gebied veel bedrijvigheid en verkeer, dit kan milieuhinder opleveren
- Milieuhinder is nu hoog vanwege bedrijvigheid en verkeer (zie Figuur 4.4). Ook kan stikstofproblematiek een rol spelen, vanwege ontwikkeling nabij Natura 2000-gebied Binnenveld. Echter, transformatie is ook een mogelijkheid voor verbetering door uitkoop en sanering.

Voorstel voor thematische programma's:

- Wonen (eventuele ontwikkeling buiten de gemeentegrenzen)
- Water en bodem
- Mobiliteit

6.1 Afwegingskader

De omgevingsvisie is een uitgebreid document. Sommige zaken zijn al relatief ver uitgewerkt, zoals de invulling van woningbouw. Echter, de inhoud van de omgevingsvisie – en dus ook de gebiedsprofielen in hoofdstuk 7 – is pas een eerste stap. Het is belangrijk om keuzes in de verdere uitwerking van de visie goed inhoudelijk te motiveren, voordat er ruimtelijke besluiten worden genomen. Voor de uitwerking van de omgevingsvisie kan een afwegingskader helpen om eenduidige keuzes te maken. Het werken met een afwegingskader borgt continuïteit hierin en maakt monitoring van doelen makkelijker. Daarnaast kan een afwegingskader helpen om het milieubelang en het doelbereik te borgen bijvoorbeeld bij de inbreidingslocaties maar vooral ook de uitbreidingslocaties voor woningbouw.

Een afwegingskader bestaat uit een beoordelingskader (ruimtelijke thema's en aspecten) en een doelenkader (de ambities en leidende principes) en een begeleidende methode (hoe maken we afwegingen). Een afwegingskader kan dan helpen om ruimtelijke (beleids)initiatieven en verdere uitwerkingen van de omgevingsvisie af te wegen.

Er wordt aanbevolen om een (of meerdere) afwegingskader(s) op te stellen. De principes Vitaal, Duurzaam en Veilig kunnen hier een eerste richting aan geven. Samen met de ambities uit de visie en het beoordelingskader uit het OER. Voor wat betreft het doelenkader kunnen de doelstellingen naast het beoordelingskader uit hoofdstuk 2 een eerste aanzet vormen. Het advies is om dit doelenkader te revalueren om te kijken hoe- en of er aan de principes van Vitaal, Duurzaam en Veilig wordt voldaan.

Aanbevelingen

- Maak een overzicht van je principes en keuzes. 'Waar kies je voor en wat wil je behouden en beschermen?'
 - Hiervoor kan hoofdstuk 5 van omgevingsvisie voor worden gebruikt.
- Maak een overzicht van alle ambities uit de omgevingsvisie. 'Wat wil je bereiken?'.

- o Creëer een overzicht van alle ambities, al dan niet al uitgewerkt met ondersteunende doelstellingen in een omgevingsprogramma.
 - o Concretiseer de ambities per gebied, eventueel in doelstellingen in een omgevingsprogramma. Hiervoor kunnen de gebiedsprofielen worden gebruikt.
- Stel een methode afwegingskader op. 'Hoe maken wij ruimtelijke afwegingen' op basis van de omgevingsvisie? en wat betrekken we bij deze afwegingen?
 - o Betrek het OER in de methode van het afwegingskader

Overwegingen

- Bepaal welke rol en positie de Leefomgevingsfoto krijgt bij het maken van ruimtelijke afwegingen.
- Indien ambities worden vertaald naar doelstellingen kunnen deze op termijn worden aangevuld in het doelenkader.
- Bij verdere uitwerking van de omgevingsvisie kan het ook nuttig blijken om een nadere specificatie van het afwegingskader te maken, ingeval van een specifieke ontwikkeling of specifiek thema. De een-op-een vertaling vanuit het beoordelingskader van dit OER is dan wellicht niet passend. Het is echter wel logisch om dit als basis te nemen en dit verder te specificeren waar nodig.
- Een ambitie kan meetbaar worden gemaakt door de ondergrens en de streefwaarde te formuleren.

6.2 Monitoring en evaluatie

Voor de mer geldt een monitoringsverplichting van aanzienlijke milieueffecten van de uitvoering van het plan of programma. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van bestaande monitoringsprogramma's. Het werken met de instrumenten van de Omgevingswet en de beleidscyclus vraagt om monitoring en evaluatie van beleid en maatregelen. Dit wordt echter nog weinig gedaan op beleidsniveau en kan behoorlijk ingewikkeld zijn om goed in de ambtelijke processen te integreren, met name wanneer per project/beleidsstuk invulling moet worden gegeven aan de monitoringsopgave. Om monitoring als hulpmiddel voor het sturen op maatschappelijke ambities en het beschikbaar houden van milieu-informatie goed in te zetten is het aan te bevelen een duidelijk raamwerk voor monitoringsopgaven op te stellen. Het werken met 'meetbare' standaarden brengt uniformiteit in doelbereik en omgevingsbeleid. Het is belangrijk om na te blijven gaan of beleidsvoornemens aansluiten bij de doelen en ambities uit de omgevingsvisie. De volgende aanbevelingen en overwegingen kunnen daarbij helpen.

Aanbevelingen

- Bepaal welke (prestatie-)indicatoren kunnen worden gebruikt om te beoordelen of ambities en doelen behaald worden. Hiervoor kan onder andere het beoordelingskader van thema's en aspecten worden gebruikt.
- Maak concreet hoe je indicatoren bepaalt bij doelen, ambities en beoordelingskaders, leg hierin de verbinding met de module afwegingskader.
- Maak concreet en leg vast wie er wanneer verantwoordelijk is voor monitoring.
- Maak concreet hoe er wordt omgegaan met data en bronnen bij monitoring. Breng daarbij ook in beeld welke interne en externe stakeholders data leveren en hoe deze data binnen wordt gehaald.
- Beschrijf op welke manier informatie beschikbaar wordt gesteld aan inhoudelijk specialisten en beleidsontwikkelaars en andere interne stakeholders.
- Breng in beeld welke monitoringsprogramma's er al lopen in de gemeente.
- Het opzetten van het monitoringsraamwerk kan niet los worden gezien van de leefomgevingsfoto en moet in samenhang worden opgesteld. In de leefomgevingsfoto bepaal je namelijk welke aspecten van de fysieke leefomgeving je in kaart brengt en dus in feite ook welke indicatoren.

Overwegingen

- Breng in beeld wat monitoring voor vorm zou moeten hebben in uw organisatie. Betekent dit bijvoorbeeld werken met uitgebreide dashboards, of het werken met een Excelbestand. Bepaal wat voor uw organisatie doelmatig en realistisch is.
- Het is vooral van belang om te zorgen voor een solide basis om de fysieke leefomgeving te monitoren en zo de basis voor milieufafwegingen in stand te houden. Er zijn hier nog wel veel keuzes in te maken, zoals:
 - o Bepaal je de reikwijdte van monitoring (de indicatoren) integraal?
 - Bijvoorbeeld op basis van de Omgevingsvisie.
 - o Of vul je per programma de relevante indicatoren aan?

- o En wat wil je beschikbaar hebben voor milieufwegingen?
 - Ga je de leefomgevingsfoto generiek updaten eens in de vier jaar,
 - Of zorg je dat op elk moment data beschikbaar is om voor een project specifieke zaken uit te werken.

7. Bijlagen

- 1) Leefomgevingsfoto – Gemeente Veenendaal
- 2) GIS kansenskaarten
- 3) Passende beoordeling

Bijlage 1: Leefomgevingsfoto – Gemeente Veenendaal

Leefomgevingsfoto

Gemeente Veenendaal

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0500481.100

21 augustus 2025

www.anteagroup.nl

Leefomgevingsfoto

Gemeente Veenendaal

projectnummer 0500481.100

21 augustus 2025

Auteur(s)

Tom den Heijer
Thijs Borgman

Opdrachtgever

Gemeente Veenendaal
Postbus 1100
3900 BC VEENENDAAL

Gecontroleerd

Jort Verhoeven

datum	beschrijving	vrijgave
21 augustus 2025		

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en context	5
1.2	Een leefomgevingsfoto?	5
1.3	Kenschets gemeente	5
1.4	Leeswijzer	6
2.	Aanpak van de leefomgevingsfoto	7
2.1	Inhoud van de foto	7
2.2	Methode	7
3.	Samenleving en gezondheid	9
3.1	Introductie	9
3.2	Beoordelingskader	9
3.3	Huidige situatie	9
3.3.1	Voorzieningen	9
3.3.2	Gezondheidsbevordering	10
3.3.3	Sociale cohesie	11
3.4	Referentiesituatie	11
3.5	Conclusie en aanbevelingen	12
4.	Wonen	15
4.1	Introductie	15
4.2	Beoordelingskader	15
4.3	Woningaanbod	15
4.3.1	Zelfredzaamheid	15
4.4	Referentiesituatie	16
4.5	Conclusie en aanbevelingen	16
5.	Economie	18
5.1	Introductie	18
5.2	Beoordelingskader	18
5.3	Huidige situatie	19
5.3.1	Werkgelegenheid en ondernemerschap	19
5.3.2	Werklocaties	19
5.3.3	Toerisme en recreatie	19
5.4	Referentiesituatie	20
5.5	Conclusie en aanbevelingen	20
6.	Ruimtelijke kwaliteit	23
6.1	Introductie	23
6.2	Beoordelingskader	23
6.3	Huidige situatie	23
6.3.1	Landschap en cultuurhistorie	23
6.3.2	Archeologie	24
6.4	Referentiesituatie	25
6.5	Conclusie en aanbevelingen	25
7.	Energie	28
7.1	Introductie	28
7.2	Beoordelingskader	28
7.3	Huidige situatie	29
7.3.1	CO2-uitstoot	29
7.3.2	Duurzame energie	29

7.3.3	Circulariteit	29
7.4	Referentiesituatie	30
7.5	Conclusie en aanbevelingen	31
8.	Bodem, water en ondergrond	34
8.1	Introductie	34
8.2	Beoordelingskader	34
8.3	Huidige situatie	34
8.3.1	Bodemkwaliteit	34
8.3.2	Drinkwater	35
8.3.3	Klimaatadaptatie	35
8.4	Referentiesituatie	36
8.5	Conclusie en aanbevelingen	37
9.	Milieu	40
9.1	Introductie	40
9.2	Beoordelingskader	40
9.3	Huidige situatie	41
9.3.1	Luchtkwaliteit	41
9.3.2	Geluidsoverlast	42
9.3.3	Geurhinder	43
9.3.4	Trillingen	43
9.3.5	Omgevingsveiligheid	43
9.4	Referentiesituatie	44
9.5	Conclusie en aanbevelingen	45
10.	Natuur	49
10.1	Introductie	49
10.2	Beoordelingskader	49
10.3	Huidige situatie	49
10.3.1	Natuurgebieden	49
	50	
10.3.2	Biodiversiteit	51
10.3.3	Groene woonomgeving	52
10.4	Referentiesituatie	53
10.5	Conclusie en aanbevelingen	54
11.	Mobiliteit	57
11.1	Introductie	57
11.2	Beoordelingskader	57
11.3	Huidige situatie	58
11.3.1	Bereikbaarheid	58
11.4	Referentiesituatie	62
11.5	Conclusie en aanbevelingen	63
12.	Conclusies en aanbevelingen	65

1. Inleiding

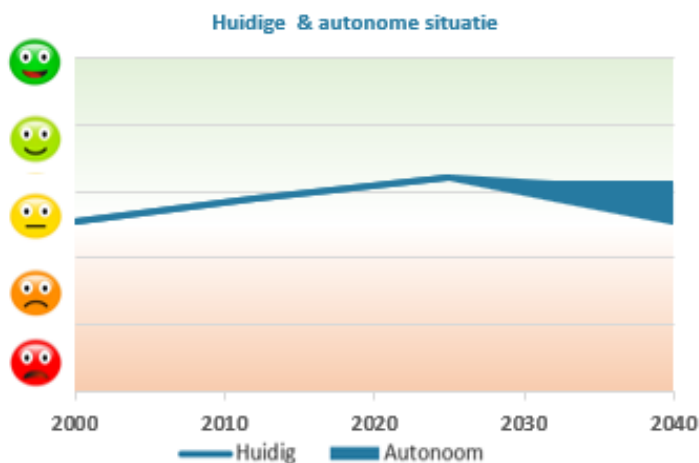
1.1 Aanleiding en context

Volgens de Omgevingswet moet elke gemeente een langetermijnvisie maken op de fysieke leefomgeving van de gemeente. De gemeente Veenendaal heeft om die reden op 17 december 2020 de Omgevingsvisie Veenendaal 2030 vastgesteld. Door de grote opgaven waar de gemeente voor staat, nieuwe inzichten op verschillende overheidsniveaus en de vraag naar een meer sturende koers met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen is de gemeente begonnen met het actualiseren van haar omgevingsvisie. De Omgevingsvisie Veenendaal 2040 wordt opgesteld.

1.2 Een leefomgevingsfoto?

In aanloop naar het opstellen van de omgevingsvisie wordt een leefomgevingsfoto gemaakt. Met de leefomgevingsfoto wordt gekeken naar de huidige stand van zaken op het gebied van de leefomgeving in de gemeente Veenendaal. Dat beeld wordt vergeleken met het bestaande beleid en een toekomstbeeld. Op die manier geeft de leefomgevingsfoto inzicht in hoe de gemeente er op verschillende thema's voor staat. Dat inzicht is gewenst voor de volgende stappen op weg naar de omgevingsvisie.

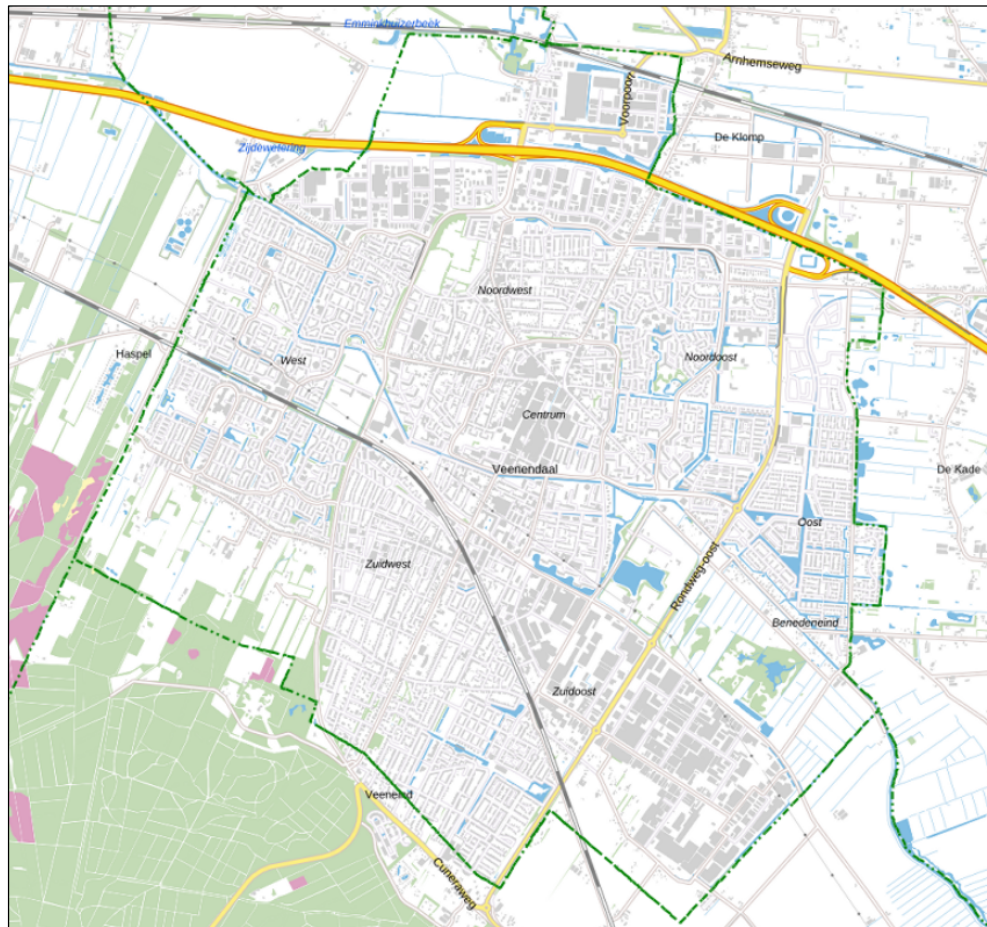
De beoordeling van een thema wordt visueel weergegeven aan de hand van een trendgrafiek. Een trendgrafiek toont de ontwikkeling van het thema (positief of negatief) voor het verleden, het heden en de toekomst. Per thema wordt bekeken welke ontwikkelingen zich in het verleden voor hebben gedaan en hoe deze ontwikkelingen zich verhouden tot de gewenste situatie. De gewenste situatie wordt afgeleid uit beleidsdoelen. Als er geen beleidsdoelen bestaan, dan wordt de huidige situatie als uitgangspunt genomen. Vervolgens wordt aan de hand van beschikbare data een prognose gemaakt voor de toekomstige situatie van het thema. Onzekerheden vormen de aanleiding voor het gebruik van een bandbreedte. In onderstaand voorbeeld wordt de ingezette trend in de komende jaren tot stilstand gebracht, of kan de situatie nog licht verder verslechteren.

Figuur 1-1, voorbeeld beoordelingsfiguur

1.3 Kenschets gemeente

De gemeente Veenendaal is gelegen in een vallei tussen de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe. De stad is ontstaan vanuit de turfwinning in het gebied. Vaarten die zijn aangelegd om de turf af te voeren waren de levensaders van deze stad, totdat de winning van turf minder winstgevend werd en andere vormen van industrie, zoals de textiel- en tabaksindustrie, belangrijk werden. Ook deze industrieën verloren uiteindelijk aan waarde, maar met de aanleg van de snelweg de A12 is Veenendaal een goede uitvalsbasis geworden voor veel forenzen die werken in de Randstad of in de regio Arnhem-Nijmegen. Hoewel de stad nog steeds relatief veel economische kwaliteiten heeft, met name in de ICT-sector en in het MKB, is ook Veenendaal als woonstad steeds prominenter in beeld gekomen. De stad ontwikkelt zich steeds meer tot een aantrekkelijke en bereikbare woonstad met een sterke binnenstad en een goede mix van werken en wonen in een fijne leefomgeving.

Figuur 1-2, kaart gemeente Veenendaal

1.4 Leeswijzer

In ieder hoofdstuk van deze leefomgevingsfoto is gekeken naar één belangrijk thema. Elk thema bevat verschillende aspecten die het thema opbouwen. Aan het einde van het hoofdstuk wordt vervolgens voor het hele thema een conclusie gegeven. Hieronder volgt een overzicht van de hoofdstukken en bijbehorende thema's.

- Hoofdstuk 2: Ruimtelijke kwaliteit
- Hoofdstuk 3: Wonen
- Hoofdstuk 4: Samenleving en Gezondheid
- Hoofdstuk 5: Economie
- Hoofdstuk 6: Mobiliteit
- Hoofdstuk 7: Natuur
- Hoofdstuk 8: Bodem, water en ondergrond
- Hoofdstuk 9: Milieu
- Hoofdstuk 10: Energie

2. Aanpak van de leefomgevingsfoto

2.1 Inhoud van de foto

De staat van de leefomgeving van Veenendaal is per thema in kaart gebracht en beoordeeld. Dit is gedaan aan de hand van (milieu)aspecten, die tezamen een beeld geven van de staat van de leefomgeving. Waarom een thema en aspect in de Leefomgevingsfoto wordt belicht, is in de introductie per thema beschreven. Het gaat om de volgende thema's en aspecten:

Thema's	Aspecten
Samenleving en Gezondheid	Voorzieningen
	Gezondheidsbevordering
	Sociale cohesie
Wonen	Woningaanbod
	Zelfredzaamheid
Economie	Werkgelegenheid en ondernemerschap
	Werklocaties
	Toerisme en recreatie
Ruimtelijke kwaliteit	Landschap en cultuurhistorie
	Archeologie
Energie	CO2-uitstoot
	Duurzame energie
	Circulariteit
Bodem, water en ondergrond	Bodemkwaliteit
	Oppervlakte- en bodemwater
	Klimaatadaptatie
Milieu	Luchtkwaliteit
	Geluidsoverlast
	Geurhinder
	Trillingen
	Omgevingsveiligheid
Natuur	Natuurgebieden
	Biodiversiteit
	Groene woonomgeving
Mobiliteit	Bereikbaarheid
	Vervoerswijzen
	Verkeersveiligheid

2.2 Methode

Ieder thema is volgens eenzelfde methode geanalyseerd. De huidige situatie in de gemeente Veenendaal is in beeld gebracht, waar mogelijk met behulp van kaartmateriaal en op basis van openbare informatie. Om in het vervolg op de leefomgevingsfoto te kunnen bepalen wat de effecten zijn van ambities en doelstelling uit beleid, is ook de zogeheten toekomstige situatie in beeld gebracht. De toekomstige situatie is de staat van de fysieke

Leefomgevingsfoto

Gemeente Veenendaal
projectnummer 0500481.100
21 augustus 2025
Gemeente Veenendaal

leefomgeving in de toekomst in 2040, zonder toekomstige gemeentelijke beleidsinspanningen. Na de analyse van de huidige- en toekomstige situatie volgt een conclusie.

Referentiekader

Per thema en aspect zijn er relevante referentiekaders opgenomen. Dit zijn kaders op EU-, Rijks- of provinciaal niveau die aansluiten bij relevante indicatoren voor aspecten. Bijvoorbeeld bij luchtkwaliteit zijn de Rijks- en WHO-normen gangbaar om de luchtkwaliteit te duiden.

3. Samenleving en gezondheid

3.1 Introductie

Een gezond Veenendaal is een Veenendaal waarin mensen voldoende bewegen, kunnen ontspannen, anderen ontmoeten en onderdeel zijn van de maatschappij in een schone leefomgeving. Dit principe gaat aan de ene kant over harde, meetbare aspecten op het gebied van gezondheid, zoals geluidhinder, luchtkwaliteit of hittestress. Aan de andere kant gaat het ook om de zachte aspecten van gezondheid, zoals voldoende uitnodigende ruimte om in te bewegen, groen in de buurt, een veilige en gezonde woonruimte en genoeg plekken en mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. Om dit thema goed uit te werken wordt het opgesplitst in een aantal aspecten, zoals hieronder staat weergegeven.

Thema	Aspect
Samenleving en gezondheid	Voorzieningen
	Gezondheidsbevordering
	Sociale Cohesie

3.2 Beoordelingskader

Thema	Aspect	Doelen
Samenleving en gezondheid	Voorzieningen	We zorgen voor voldoende voorzieningen in de wijk
	Gezondheidsbevordering	- We bieden in de leefomgeving mogelijkheden om meer en vaker te bewegen, ontspannen en ontmoeten - We bieden voldoende mogelijkheden om te bewegen in de openbare ruimte, parken en sportparken - We maken wandelen en fietsen nog aantrekkelijker
	Sociale Cohesie	- We realiseren meer mogelijkheden voor ontmoeten - We richten de leefomgeving veilig in, een veilig ingerichte fysieke ruimte - We hanteren vier vuistregels voor veilig ontwerp en beheer van het fysiek domein - We richten een fysieke leefomgeving in die bijdraagt aan een veilig gevoel

3.3 Huidige situatie

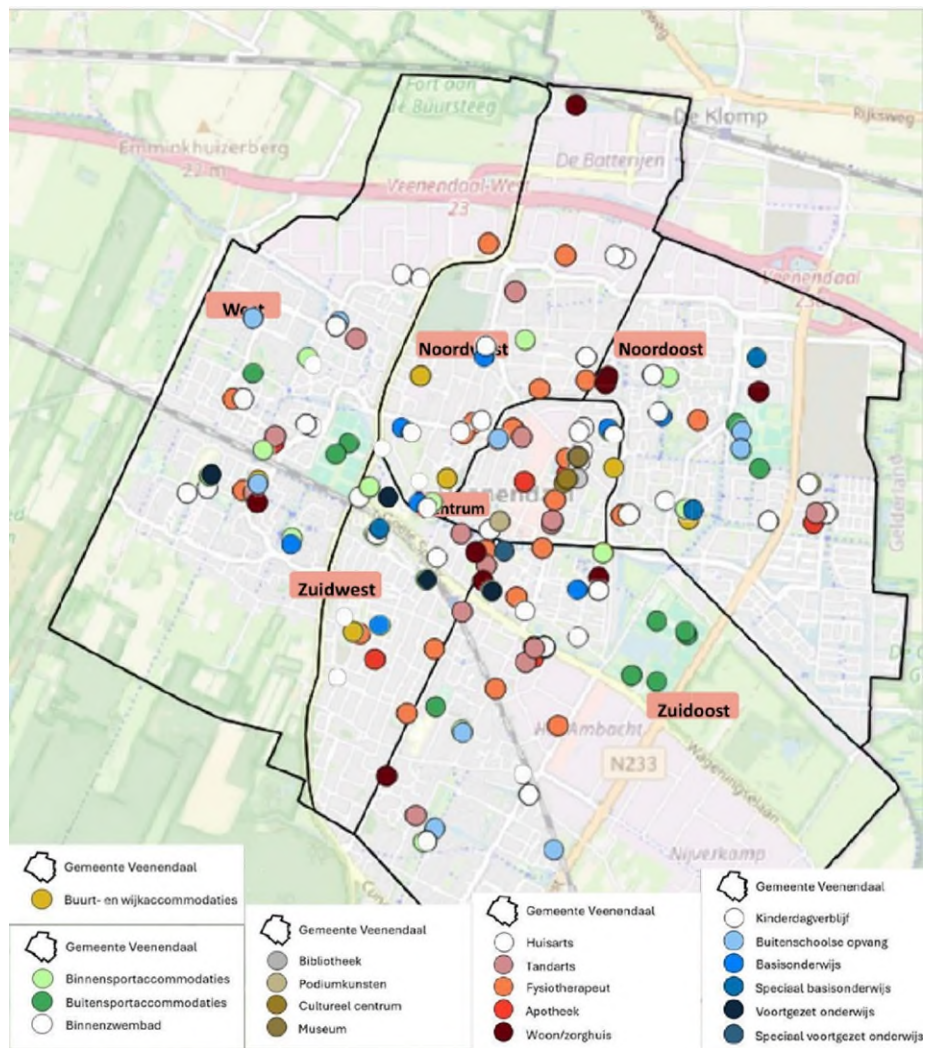
3.3.1 Voorzieningen

Rapportage Ruimte voor maatschappelijke voorzieningen Veenendaal

In opdracht van de gemeente Veenendaal heeft SWECO een onderzoek gedaan naar het voorzieningenniveau in Veenendaal. Het rapport maakt onderscheid tussen vijf soorten voorzieningen, brengt die in kaart en zet die vervolgens af tegen de verwachte bevolkingstoename. Dit maakt inzichtelijk hoeveel extra m² aan voorzieningen nodig zou zijn als je de verhouding tussen de oppervlaktes aan voorzieningen en inwoners gelijk wil houden.

De voorzieningen waar dit aspect over gaat zijn onder te verdelen in vijf categorieën. Het gaat om de categorieën gezondheid, welzijn, onderwijs, sport en cultuur. Het aanbod aan voorzieningen binnen Veenendaal is voor sommige categorieën onder of aan de maat, wanneer gekeken wordt naar cijfers die gebaseerd zijn op

het landelijk gemiddelde. Zo is er bijvoorbeeld een tekort aan 166 verpleegplekken en is er 4,1 fte aan huisartsen te weinig in de gemeente als het gaat om gezondheidsvoorzieningen. Alleen het aanbod van apotheken is voldoende op dit moment. Buurt- en wijkaccommodaties zijn wel aanwezig, maar daar zouden volgens de kengetallen nog twee locaties bij kunnen. Voor onderwijsvoorzieningen zijn bijna geen tekorten op het voortgezet speciaal onderwijs na. Ook op het gebied van culturele voorzieningen zijn geen tekorten. Ten slotte zijn er nog de sportvoorzieningen, waar tekort is aan één zaaldeel voor binnensport en een zwembad, als de kengetallen worden aangehouden. De verdeling van deze voorzieningen over Veenendaal staat hieronder op kaart weergegeven.

Figuur 3-1, voorzieningen gemeente Veenendaal, (Bron: gemeente Veenendaal, 2025)

3.3.2 Gezondheidsbevordering

Door de fysieke leefomgeving op de juiste manier in te richten, kunnen de Veenendaalse inwoners worden gestimuleerd om te bewegen en met elkaar in contact te komen. Dit is goed voor de bevordering van de gezondheid van de inwoners. Veenendaal heeft in het verleden bewust gekozen op het versterken van de fietsnetwerken in de stad. Hierdoor zijn de inwoners van de stad steeds meer gaan fietsen. Er is zelfs een jaar geweest dat Veenendaal dé fietsstad van Nederland was. In 2017 gebruikte 46% van de bevolking de fiets voor ritjes van onder de 7,5 kilometer¹. Daarnaast zet Veenendaal in op het belang van sporten. De stad kent van oudsher een sterk verenigingsleven, ook in de sport is dit terug te zien. Bewegen is dus belangrijk voor de Veenendalers. In de cijfers van de Buurtmonitor is dit echter niet direct terug te zien. Van de 18 tot 64-jarigen voldoet 48% van de bevolking aan de richtlijnen voor bewegen. Voor de leeftijdscategorie 65+ is dat minder, namelijk 36% van de inwoners. Dit ligt onder het gemiddelde van de Regio Utrecht.

¹ <https://ggdru.buurtmonitor.nl/dashboard/dashboard/gezondheidsbevordering-2>

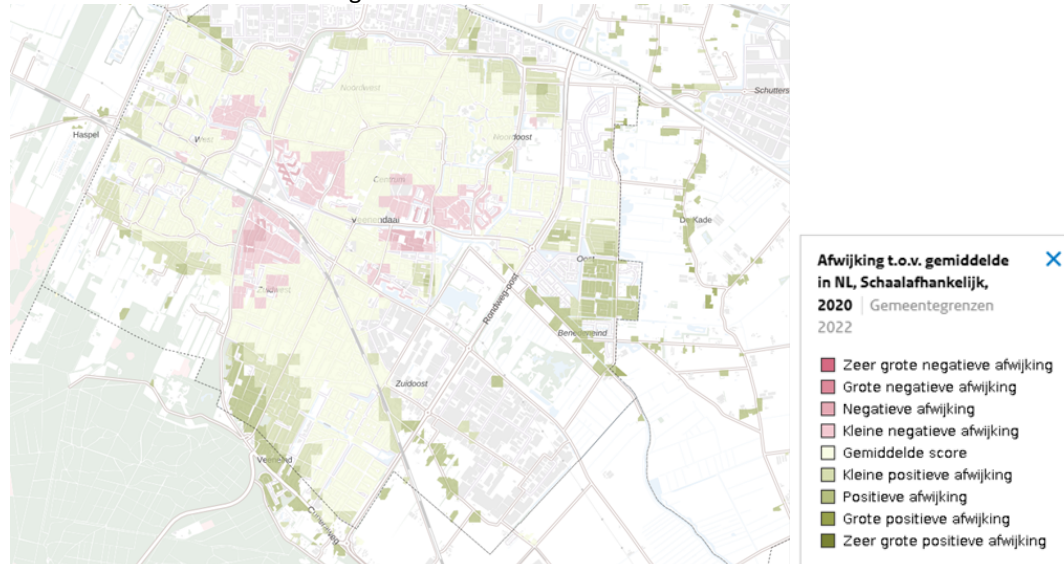
3.3.3 Sociale cohesie

In de Leefbarometer is de leefbaarheid op wijk-, buurt- en gemeentelijk niveau gemeten. Leefbaarheid is hierbij beoordeeld aan de hand van vijf indicatoren. Eén van deze indicatoren is sociale samenhang, oftewel sociale cohesie. Wanneer de leefbaarheid uitsluitend wordt gemeten op basis van sociale samenhang, ontstaat het volgende beeld; De gemeente Veenendaal scoort als geheel neutraal ten opzichte van andere gemeenten in het land.

Figuur 3-2, leefbaarheid, (Bron: leefbarometer, 2022)

Op wijkniveau is te zien dat het centrum van Veenendaal een relatief lage mate van sociale cohesie kent, hoe verder van het centrum hoe hoger de sociale cohesie is.

Figuur 3-3, leefbaarheid, (Bron: leefbarometer, 2022)

3.4 Referentiesituatie

Voorzieningen

De gemeente heeft geen sturend beleid op haar voorzieningenaanbod. Dit gebeurt voornamelijk vraag gestuurd. Voornamelijk bij (semi-)markt gestuurde voorzieningen wordt alleen bij concrete plannen gekeken om het aanbod hiervan te vergroten, tenzij een (te groot) tekort ontstaat. Dan wordt specifiek onderzocht of er mogelijkheden zijn om het aanbod van die specifieke voorzieningen te vergroten. Wanneer deze reactieve houding ten opzichte van voorzieningen zich doorzet naar 2040, betekent dit dat het risico op (kleine) tekorten blijft bestaan. Daarmee zal het tekort of het overschot van voorzieningen in de gemeente blijven schommelen.

Gezondheidsbevordering

Bewegen en sporten zijn belangrijke punten voor de gemeente Veenendaal. Daarvoor zijn er de afgelopen jaren stappen gezet om de mogelijkheden voor bewegen in de openbare ruimte te verbeteren. De gemeente heeft een nieuw beleidskader 'Samen sterker met Sport' opgesteld voor de periode 2024-2028. Dit beleid richt zich op het verhogen van de sportparticipatie door laagdrempelige en toegankelijke sport- en beweegmogelijkheden aan te bieden, met speciale aandacht voor groepen die momenteel minder actief zijn. Er is ook nadruk op het zodanig inrichten van de buitenruimte dat deze uitnodigt tot bewegen, en op het bevorderen van samenwerking tussen sportaanbieders. Zo zijn er bijvoorbeeld bootcamproutes aangelegd.

Een ander initiatief is het project 'Gezonde Buurt' in het Schrijverspark, waarbij samen met bewoners en organisaties zoals Jantje Beton en IVN Natuureducatie groene speel- en ontmoetingsplekken worden gecreëerd. Dit project benadrukt het belang van een groene omgeving voor spel, ontmoeting en een gezonde levensstijl. In 2040 is in Veenendaal gezond gedrag logisch gedrag. De leefomgeving levert een belangrijke bijdrage aan het verleiden tot een gezondere leefstijl (bewegen in de openbare ruimte, ontspannen, rookvrije gebieden). Veenendaal heeft een schone leefomgeving met een goede lucht- en waterkwaliteit en een schone bodem. Meer groen en meer divers groen in de stad biedt kansen voor ontmoeten, bewegen, ontspannen, een betere luchtkwaliteit, meer biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Wat ten slotte nog van belang is, is het geldende BOSS-beleid (Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen). Bewegen en ontmoeten zijn nodig om fysiek en mentaal gezond oud te worden. Groen draagt in hoge mate bij aan het welzijn van mensen en mensen worden eerder verleid tot bewegen in een groene omgeving.

- We willen voldoende aantrekkelijke groene ruimte met plek om te spelen, te sporten, te ontspannen en te ontmoeten;
- Het BOSS-concept rijgt een aantal centrale sport- en speelplekken en steunspeelplekken via aantrekkelijke veilige groen-blauwe verbindingen aan elkaar. Zo ontstaat een netwerk van formele en informele speel- en ontmoetingsplekken.
- De IKC's met hun openbare speelpleinen nemen een centrale plek in binnen het BOSS-concept.
- De speelplekken én de routes tussen de speelplekken zijn groen en aantrekkelijk ingericht. Groen/blauwe zones die fungeren als formele én informele speel- en beweegplekken. Die bijdragen aan klimaatadaptatie en biodiversiteit. Op deze plekken en routes wordt het groen en water opgewaardeerd en is er minder plek voor de auto en voor parkeren.

Sociale Cohesie

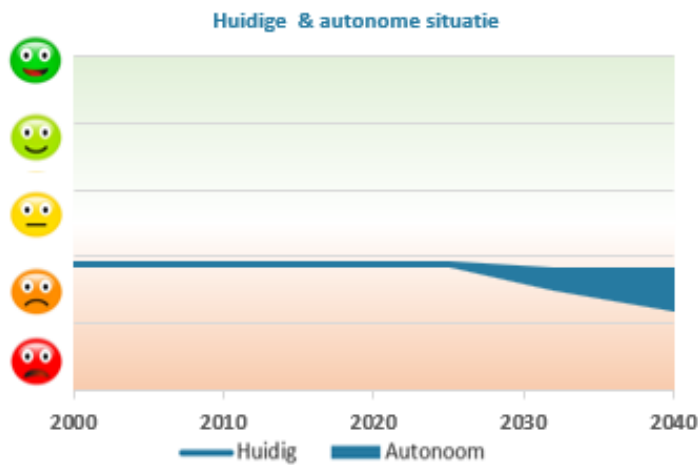
De sociale samenhang in Nederland blijft gemiddeld stabiel, maar staat onder druk door verschillen in opleidingsniveau en toenemende diversiteit. Ook de vergrijzing speelt een rol: ouderen blijven weliswaar langer vitaal, maar eenzaamheid en zorgdruk nemen toe (SCP, 2022). Deze landelijke ontwikkelingen zijn ook zichtbaar in Veenendaal, waar de sociale cohesie gemiddeld is, maar sterk verschilt per wijk. Hierdoor zal de sociale cohesie in de toekomst ook Veenendaal onder druk komen te staan

3.5 Conclusie en aanbevelingen

Voorzieningen

Huidige situatie: Het voorzieningenniveau in Veenendaal laat een wisselend beeld zien. Op het gebied van gezondheidszorg ligt het niveau onder het landelijk gemiddelde, met tekorten op meerdere onderdelen van de zorg. De onderwijs- en culturele voorzieningen zijn over het algemeen voldoende aanwezig, al is er een tekort aan voortgezet speciaal onderwijs. Ook op het gebied van sportvoorzieningen is er sprake van een tekort binnen de gemeente. Al met al kan het huidige voorzieningenniveau in Veenendaal als matig worden beoordeeld.

Referentie situatie: De verwachting is dat het voorzieningenaanbod in de gemeente in de toekomst niet zal verbeteren, aangezien er wel meer vraag zal komen vanuit de samenleving voor voorzieningen binnen de gemeente Veenendaal, zal dit ertoe leiden dat het voorzieningenniveau blijvend matig tot slecht zal blijven.

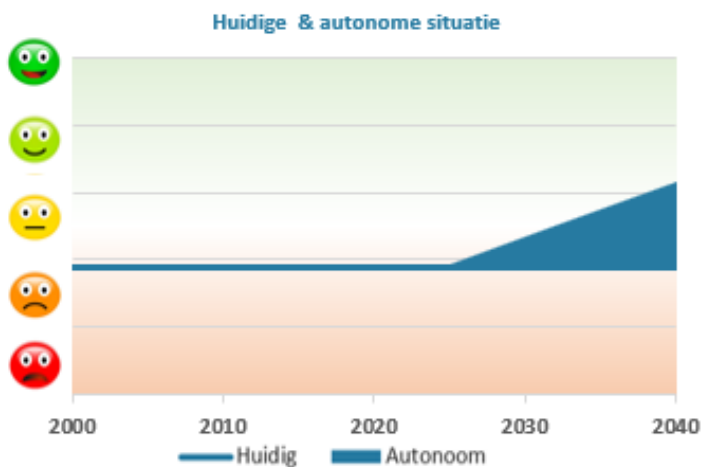

Figuur 3-4, beoordelingsfiguur

Gezondheidsbevordering

Huidige situatie: Veenendaal stimuleert haar inwoners om te bewegen en sociale contacten te bevorderen door de fysieke leefomgeving bewust in te richten. De stad heeft in het verleden sterk ingezet op het verbeteren van het fietsnetwerk, wat heeft geleid tot een toename in fietsgebruik. In 2017 gebruikte 46% van de inwoners de fiets voor korte ritten, en Veenendaal werd zelfs uitgeroepen tot fietsstad van Nederland. Ook sport en verenigingsleven spelen een belangrijke rol in de stad. Toch blijkt uit cijfers van de Buurtmonitor dat slechts 48% van de volwassenen (18-64 jaar) voldoet aan de beweegrichtlijnen, en bij 65-plussers is dit slechts 36%. Beide percentages liggen onder het gemiddelde van de Regio Utrecht, wat erop wijst dat het beweegklimaat in Veenendaal weliswaar goed is gefaciliteerd, maar dat het daadwerkelijke beweeggedrag van inwoners nog achterblijft en daarmee als matig beoordeeld kan worden.

Referentie situatie: Er zijn recent diverse nieuwe initiatieven gestart vanuit de gemeente Veenendaal om inwoners te stimuleren meer te sporten. Aangezien deze projecten nog maar net van start zijn gegaan, is de verwachting dat de beweegcijfers van de inwoners van Veenendaal in de toekomst zullen verbeteren. Naar verwachting zal hierdoor ook het aspect *gezondheidsbevordering* een positievere beoordeling krijgen, mogelijk richting een redelijke score.

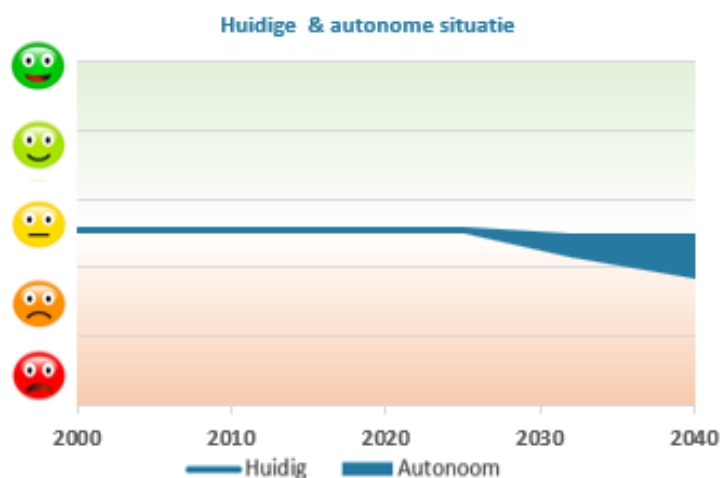

Figuur 3-5, beoordelingsfiguur

Sociale cohesie

Huidige situatie: Veenendaal kent een gemiddelde sociale cohesie in vergelijking met de rest van Nederland. Binnen de gemeente zijn echter duidelijke verschillen zichtbaar. In het centrum is de sociale cohesie relatief laag, terwijl deze toeneemt naarmate men zich verder van het centrum bevindt. De gemeente als geheel wordt heeft een redelijke score. Centrumgebied matig en de randen van de gemeente een goede score.

Referentie situatie: Verschillende landelijke maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing, toenemende diversiteit en de opleidingskloof zorgen ervoor dat de sociale cohesie onder druk komt te staan. Deze maatschappelijke ontwikkelingen zullen ook in Veenendaal gaan spelen. Hiermee zal de sociale cohesie verslechteren tot een matige beoordeling in de referentie situatie.

Figuur 3-6, beoordelingsfiguur

4. Wonen

4.1 Introductie

Het thema wonen gaat over het huisvesten van de inwoners van Veenendaal. Deze inwoners hebben allemaal hun eigen behoeften en vormen samen verschillende soorten huishoudens. De behoeften van deze huishoudens veranderen met de tijd en zo ook hun behoefte als het gaat om het wonen en de leefomgeving. Om dit thema goed in beeld te brengen, wordt het opgebouwd uit onderstaande aspecten.

Thema	Aspect
Wonen	Woningaanbod
	Zelfredzaamheid

4.2 Beoordelingskader

Thema	Aspect	Doelen
Wonen	Woningaanbod	• We voldoen aan de woningbehoefte voor alle Veenendalers • We hebben voldoende betaalbare sociale huurwoningen • Voor de lagere inkomens richten we ons op passende huisvesting • We bieden mogelijkheid voor kamerverhuur
	Zelfredzaamheid	• Ouderen kunnen langer zelfstandig wonen • We hebben voldoende aangepaste woningen

4.3 Woningaanbod

In Veenendaal staan in totaal 29.786 wooneenheden (december 2024) waarvan 60% grondgebonden en 40% appartementen². Deze woningen zijn verdeeld in 60% koop, 31% sociale huur en 9% overige huur. Dit betekent dat er relatief veel sociale huur- en koopwoningen zijn en weinig overige huurwoningen. De woningen in Veenendaal zijn gemiddeld jonger dan in Nederland, vooral omdat er nog weinig vooroorlogse woningen staan. Veenendaal beschikt over diverse woonwijken uit meerdere bouwperiodes. Kenmerkend voor deze wijken is dat zij allen zijn ingevuld met reguliere gezinswoningen en appartementen. Hierdoor is echter een tekort ontstaan van woningen voor een- of tweepersoonshuishoudens.

4.3.1 Zelfredzaamheid

De gemeente Veenendaal zet in op het verlengen van de periode dat haar inwoners zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Door hierop in te zetten neemt de druk op collectieve zorgvoorzieningen en de reguliere zorg af. Door zorggeschikte zelfstandige woningen dichtbij dagelijkse- en zorgvoorzieningen te plaatsen zullen inwoners eerder geneigd zijn het huis aan te passen en zelfstandig thuis te blijven wonen. Dit in combinatie met bijvoorbeeld zorg op afroep of mantelzorg creëert een stabiel lokaal zorgsysteem waarin men alles dichtbij heeft, maar toch thuis kan blijven wonen.

² <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/bouwen-en-wonen>

4.4 Referentiesituatie

Woningaanbod

Om met name de groei in behoefte van de bevolking op leeftijd te kunnen voorzien legt Veenendaal de komende jaren het accent op het toevoegen van passende huisvesting voor deze doelgroep. Daarnaast is er in Veenendaal specifieke aandacht voor jongerenhuisvesting en huisvesting voor starters. Met de ontwikkeling van inbreidingslocaties zoals het project Tuinstraat, maar ook de Spoorzone, wordt specifiek ingezet op woningbouw voor deze drie doelgroepen. Landelijke wetgeving verplicht de gemeente daarnaast om in ieder geval 2/3 van onze woningbouw in het betaalbare segment te realiseren. Dit bevordert de doorstroming en betaalbaarheid van woningen voor starters en jongeren.

Zelfredzaamheid

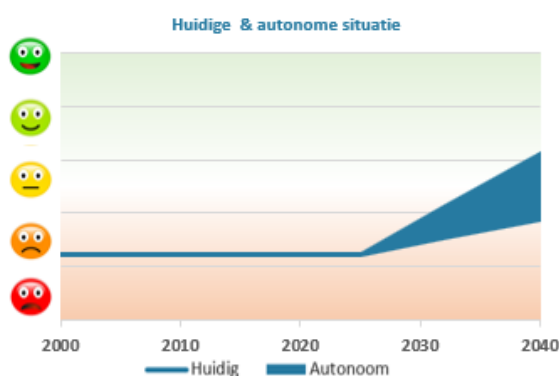
In het kader van het verbeteren van zelfredzaamheid blijft de nadruk liggen op zorggeschikt bouwen nabij voorzieningen. Ontwikkelingen dichtbij voorzieningencentra met winkel- en gezondheidsvoorzieningen dienen zorggeschikt te worden gerealiseerd. Langer zelfstandig thuiswonen wordt hiermee nog steeds gestimuleerd en dit verminderd de druk op collectieve zorgvoorzieningen, zoals verzorgingstehuizen.

4.5 Conclusie en aanbevelingen

Woningaanbod

Huidige situatie: Net als in de rest van Nederland kampt Veenendaal met een krappe woningmarkt, wat leidt tot een knellend woningaanbod. Er is zowel een tekort aan woningen voor een- als tweepersoonshuishoudens. Daarnaast is het aanbod aan particuliere huurwoningen beperkt. Daarentegen is het aandeel sociale huurwoningen met 29% relatief hoog. Al met al wordt het woningaanbod in Veenendaal op dit moment beoordeeld als slecht tot matig. Hierbij moet worden opgemerkt dat deze problematiek niet uniek is voor Veenendaal, maar landelijk speelt.

Referentie situatie: Het huidige woningbouwbeleid van Veenendaal richt zich specifiek op de doelgroepen waar de woningnood het grootst is. Op deze manier wordt de krapte op de woningmarkt doelgericht en efficiënt aangepakt. De verwachting is dat het woningaanbod, dat momenteel als slecht tot matig wordt beoordeeld, in de toekomst zal verbeteren naar een redelijk niveau.

Figuur 4-1, beoordelingsfiguur

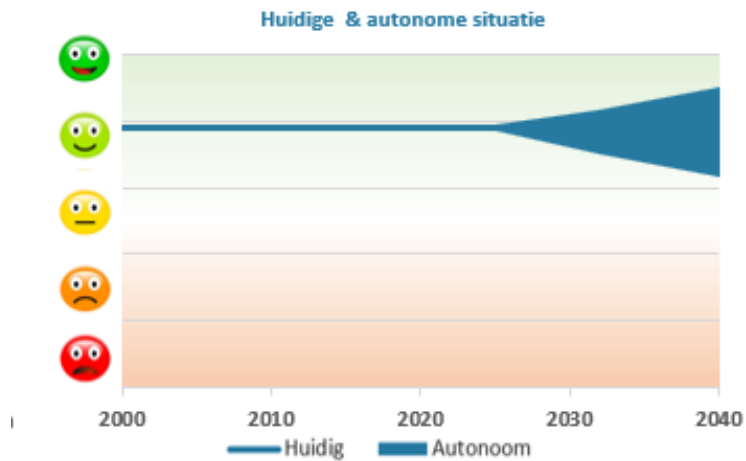
Zelfredzaamheid

Huidige situatie: Veenendaal heeft op dit moment vele voorzieningen waarmee de zelfredzaamheid van kwetsbare groepen wordt gewaarborgd. Hiermee is de zelfredzaamheid in Veenendaal op dit moment beoordeeld als goed.

Leefomgevingsfoto

Gemeente Veenendaal
projectnummer 0500481.100
21 augustus 2025
Gemeente Veenendaal

Referentie situatie: Veenendaal streeft naar het vergroten van aanbod van zorggeschikte woningen nabij voorzieningen voor ouderen zoals winkel- en gezondheidsvoorzieningen. Aangezien dit alleen geldt voor nieuwe ontwikkelingen en de woningen niet specifiek worden toegewezen aan ouderen, zal de zelfredzaamheid op lange termijn niet sterk verbeteren, maar zeker ook niet verslechteren. In de toekomst wordt zelfredzaamheid ook beoordeeld als goed.

Figuur 4-2, beoordelingsfiguur

5. Economie

5.1 Introductie

Het thema Economie draait om de motor van de gemeente Veenendaal. In dit thema wordt het financieel welzijn van de inwoners en de stad zelf uitgelicht. Een sterke en robuuste economie draagt bij aan het welzijn van de inwoners. Veenendaal is ontstaan uit de veenontginning, waarna ook de tabak- en textielindustrie een plek heeft gevonden in de gemeente. Hoewel deze industrieën grotendeels aan belang zijn verloren is hier weer nieuwe bedrijvigheid voor in de plaats gekomen. Bedrijvigheid en werkgelegenheid zijn nog steeds door de stad verweven. Om het thema gestalte te geven binnen deze leefomgevingsfoto kijken we naar de onderstaande aspecten van het thema economie.

Thema	Aspect
Economie	Werkgelegenheid en ondernemerschap
	Werklocaties
	Toerisme en recreatie

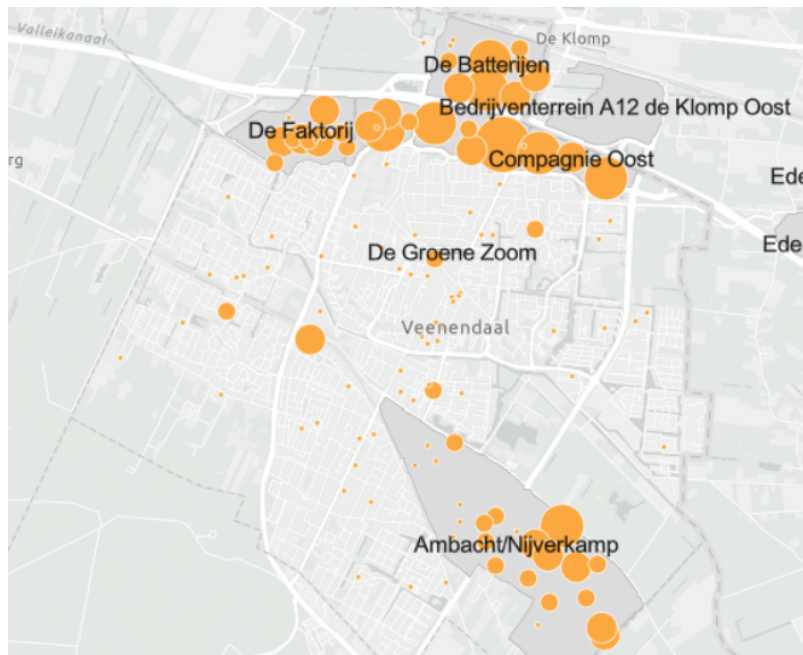
5.2 Beoordelingskader

Thema	Aspect	Doelen
Economie	Werkgelegenheid en ondernemerschap	- Veenendaal blijft een bedrijvige stad, waar een groot deel van de beroepsbevolking van Veenendaal werkt - We maken ondernemen aantrekkelijk - We creëren een helder ICT-profiel in de Regio Foodvalley en daarbuiten - Omdat ondernemerschap vaak thuis ontstaat, biedt Veenendaal ruimte aan ZZP'ers - We behouden en versterken de huidige detailhandelsstructuur
	Werklocaties	- Het is van groot (economisch) belang dat we de bereikbaarheid van werkgebieden en winkelcentra goed behouden en verbeteren - We maken bedrijventerreinen duurzamer, aantrekkelijker en veiliger
	Toerisme en recreatie	We creëren een aantrekkelijke omgeving voor recreatie en toerisme

5.3 Huidige situatie

5.3.1 Werkgelegenheid en ondernemerschap

Uit de economische monitor blijkt dat er in Veenendaal een kleine 35.000 arbeidsplaatsen zijn³. Dit zijn voornamelijk banen in de groot- en detailhandel, namelijk circa 8.000 banen. Daarnaast zorgen de industrie en de gezondheids- en welzijnssector elk voor ongeveer 4.000 banen. Deze banen zijn met name geconcentreerd op de bedrijventerreinen in het noorden en oosten van Veenendaal, zoals hieronder is weergegeven op de kaart. Speciale aandacht gaat uit naar de ICT-sector waarmee Veenendaal zich mee wil onderscheiden. Deze sector is goed voor ongeveer 3.300 banen binnen meer dan 340 bedrijven.

Naast de bedrijventerreinen is ook de binnenstad een belangrijke economische motor van Veenendaal. Deze locatie heeft zich de afgelopen decennia ontwikkeld tot een aantrekkelijk en volledig winkelgebied binnen de regio. Met de ontwikkeling van de straat Brouwersgracht wordt deze aantrekkingskracht ondersteund met culturele voorzieningen, dienstverlenende functies en horeca. De binnenstad wordt hiermee steeds completer en daarmee steeds belangrijker voor de stad.

5.3.2 Werklocaties

Om de verhouding tussen arbeidsplaatsen en woningen weer te geven wordt een FMI getal gebruikt. Dit getal geeft dan de verhouding tussen de twee aan. De waarde voor Veenendaal is op dit moment 54,1%. Dit betekent dat er op het moment meer banen dan woningen zijn in deze gemeente. Noemenswaardig in dit aspect is de transformatie van het bedrijventerrein 't Ambacht naar een woon-werkgebied waar stedelijk werken en wonen in één gebied samengaat. In de overloop gebieden naar het bedrijventerrein Nijverkamp vindt een pilot-project plaats om de bedrijven op het bedrijventerrein meer arbeidsintensief te maken en daarmee het FMI getal op peil te houden in relatie tot de gewenste groei van woningen.

5.3.3 Toerisme en recreatie

Veenendaal heeft relatief weinig toeristische trekpleisters binnen haar gemeentegrenzen. Echter, de gemeente is gunstig gelegen tussen de natuur- en recreatiegebieden. Dit zijn onder andere de Utrechtse Heuvelrug met het natuurgebied Kwinteloijen, de Binnenveldse Hooilanden en het gebied rondom Fort aan de Buursteeg. Bovendien heeft de binnenstad van Veenendaal veel winkels en voorzieningen die het een regionale

³ <https://www.veenendaal.nl/ondernemen/ondernemen-in-veenendaal/economische-monitor>

aantrekkende werking geven voor dagtoerisme. Met maar twee hotels zijn het aantal overnachtingen relatief beperkt, maar desalniettemin zijn er in 2022 ongeveer 90.000 toeristische overnachtingen geregistreerd⁴.

5.4 Referentiesituatie

Werkgelegenheid en ondernemerschap

Het huidige beleid van de gemeente zet in op het versterken van de bedrijventerreinen door per bedrijventerrein te kijken waar de sterke punten en de kansen voor verdere verbetering liggen. Enkele bedrijventerreinen worden getransformeerd naar woon-werkgebied of geïntensiveerd zodat er meer werkgelegenheid per m² wordt gerealiseerd. Voor andere bedrijventerreinen geldt een meer behoudende visie en wordt ingezet op het behouden en versterken van de al aanwezige sector, zoals ICT of kantoren. Voor de binnenstad geldt dat het van belang is om het aanbod aan winkels aantrekkelijk te houden, maar ook dat de diversificatie van aanwezige functies doorgezet moet worden. De transformatie van de Tuinstraat als toevoerstraat naar een woon- en winkelstraat is daar een goed voorbeeld van.

Werklocaties

De intensivering van bedrijventerreinen en de ontwikkeling van het Ambacht als woon-werkgebied zorgen voor een hogere concentratie van arbeidsplaatsen op dezelfde vierkante meters, in combinatie met woningbouw. Om de verhouding tussen arbeidsplaatsen en woningen gelijk te houden zijn dit soort ontwikkeling van groot belang. Daarnaast zorgt intensiever ruimtegebruik op de bedrijventerreinen en functiemenging in gebieden zoals de binnenstad en dichtbij het OV-station voor een betere verdeling van de beschikbare ruimte. Het maakt groei van de stad mogelijk, maar zorgt voor behoud van het karakter als werkstad.

Toerisme en recreatie

Gelet op de gunstige ligging van Veenendaal, als verbinding tussen de Heuvelrug, de Vallei en de Grebbelinie, zet de gemeente in op het creëren van een aantrekkelijke omgeving voor recreatie en toerisme. De verbindingen van de stad met de omliggende recreatiegebieden worden versterkt door een strategische routing en het mogelijk maken van daghoreca langs deze routes. Dit zorgt voor gemakkelijker toegang tot de recreatiegebieden en dus een groter bereik. Hiermee slaat de gemeente twee vliegen in één klap. De gebieden worden beter toegankelijk voor de inwoners van Veenendaal en tegelijkertijd aantrekkelijker voor toeristen. De binnenstad kan dan dienen als uitvalsbasis voor bezoek aan de omliggende recreatiegebieden.

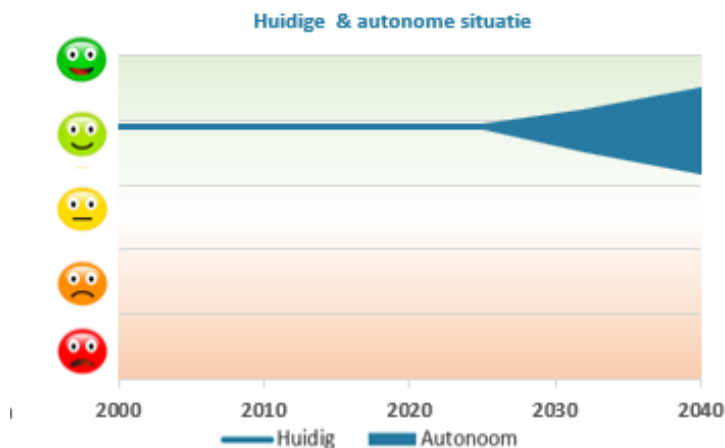
5.5 Conclusie en aanbevelingen

Werkgelegenheid en ondernemerschap

Huidige situatie: Veenendaal telt circa 35.000 arbeidsplaatsen, met een sterke vertegenwoordiging in de groot- en detailhandel, industrie, zorg en ICT. De bedrijventerreinen in het noorden en oosten vormen de economische kern, terwijl de binnenstad zich ontwikkelt tot een veelzijdig centrum met winkels, horeca en cultuur. De ICT-sector krijgt bijzondere aandacht als onderscheidende kracht. De huidige economische structuur wordt beoordeeld als redelijk tot goed.

Referentie situatie: Het huidige gemeentelijk beleid richt zich op het versterken van bedrijventerreinen door per locatie in te zetten op maatwerk: intensivering, functiemenging of behoud van sterke sectoren zoals ICT. Ook de binnenstad blijft een speerpunt, met aandacht voor aantrekkelijk winkelaanbod en functiediversiteit, zoals zichtbaar bij de transformatie van de Tuinstraat. Deze gerichte aanpak biedt ruimte voor economische groei en versterking van het stedelijk profiel, wat leidt tot een beoordeling van blijvend referentiesituatie redelijk tot goed in de referentie situatie

⁴ <https://www.veenendaal.nl/ondernemen/ondernemen-in-veenendaal/economische-monitor>

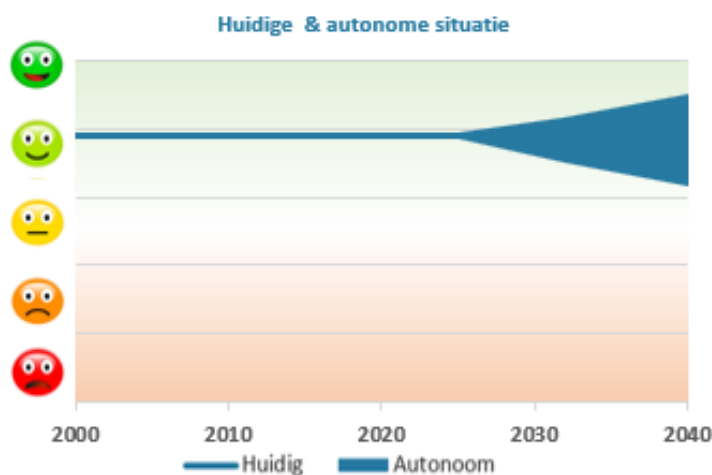

Figuur 5-1, beoordelingsfiguur

Werklocaties

Huidige situatie: Veenendaal heeft met een FMI van 54,1% meer banen dan woningen, wat past bij haar profiel als werkstad. Door projecten zoals de transformatie van 't Ambacht en een pilot op Nijverkamp wordt actief gestuurd op een goede balans tussen wonen en werken. De situatie wordt daarom beoordeeld als redelijk tot goed.

Referentie situatie: Veenendaal zet in het huidige beleid in op intensivering van bedrijventerreinen en functiemenging in strategische gebieden zoals Het Ambacht, de binnenstad en de stationsomgeving. Deze aanpak zorgt voor een efficiënt ruimtegebruik en draagt bij aan het behoud van de balans tussen wonen en werken. Door de combinatie van woningbouw en werkgelegenheid op dezelfde locaties wordt de groei van de stad mogelijk gemaakt zonder het karakter als werkstad te verliezen. De referentiesituatie op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en werkgelegenheid blijft hiermee redelijk tot goed beoordeeld.

Figuur 5-2, beoordelingsfiguur

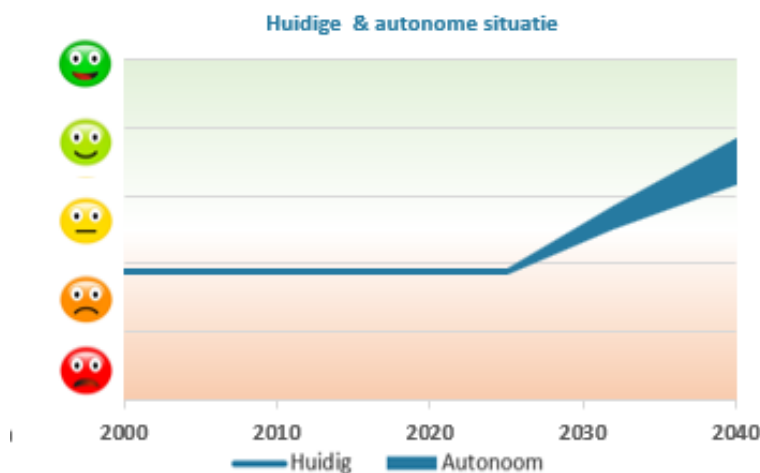
Toerisme en recreatie

Huidige situatie: De geografische ligging van Veenendaal, tussen de Utrechtse Heuvelrug, de Gelderse Vallei en de Grebbelinie, biedt in potentie uitstekende mogelijkheden voor toerisme. De voorzieningen om toeristen te

ontvangen zijn echter beperkt. Hierdoor blijft het aantal toeristen dat Veenendaal momenteel aantrekt relatief laag. Op basis hiervan wordt recreatie en toerisme in de huidige situatie als matig beoordeeld.

Referentie situatie

In de toekomst worden de voorzieningen en infrastructuur voor toerisme en recreatie in Veenendaal verder verbeterd. Hierdoor kan de potentie van de gunstige geografische ligging — tussen de Heuvelrug, de Vallei en de Grebbelinie — beter worden benut. Naar verwachting zal dit leiden tot een toename van het aantal toeristen dat Veenendaal bezoekt. Als gevolg hiervan zal de huidige matige score voor recreatie en toerisme naar verwachting verbeteren naar een redelijk tot goed niveau.

Figuur 5-3, beoordelingsfiguur

6. Ruimtelijke kwaliteit

6.1 Introductie

Voor het thema Ruimtelijke Kwaliteit staan de aspecten landschap, cultuurhistorie en archeologie van Veenendaal centraal. Dit thema kijkt naar de historische wisselwerking tussen mens en maatschappij enerzijds en de fysieke omgeving anderzijds. Het is belangrijk om hierin de geologische samenstelling van het landschap te onderzoeken en mee te nemen. Daarnaast wordt gekeken naar de overblijfselen van het verleden, zoals bewaarde sporen en resten van menselijke bewoning, in de bodem. Hieronder een schematisch overzicht van het thema Ruimtelijke Kwaliteit en de aspecten die hieronder hangen.

Thema	Aspect
Ruimtelijke Kwaliteit	Landschap en cultuurhistorie
	Archeologie

6.2 Beoordelingskader

Thema	Aspect	Doelen
Ruimtelijke kwaliteit	Landschap en cultuurhistorie	• We beperken zoveel mogelijk de ruimtelijke impact van duurzame energie opwek • We versterken de eigenheid van de stad en haar wijken • We behouden en versterken cultuurhistorische structuren en elementen die het Verhaal van Veenendaal ondersteunen en houden rekening met archeologie • We behouden gebouwd erfgoed als onderdeel van de cultuurhistorische identiteit • We brengen het Veense erfgoed meer onder de aandacht
	Archeologie	• We behouden en versterken cultuurhistorische structuren en elementen die het verhaal van Veenendaal ondersteunen en houden rekening met archeologie

6.3 Huidige situatie

6.3.1 Landschap en cultuurhistorie

Veenendaal kent een duidelijke opbouw met historische lijnen zoals radialen, linten, de spoorlijn en het kanaal als structurerende elementen. De wegenstructuur is helder, met twee rondwegen die aansluiten op de A12 en een centrumring die het compacte centrum scheidt van de omliggende woonwijken. Het kanaal, de Grift loopt dwars door de stad en is daarmee een belangrijk ruimtelijk element binnen woonwijken, maar soms ook een ruimtelijke barrière.

Vanuit het centrum heeft Veenendaal zich vrij evenwichtig in alle richtingen ontwikkeld. De oude stadskern kent een enigszins gefragmenteerde bebouwingsstructuur, mede door latere inbreidingen en herontwikkeling van

voormalige fabrieksterreinen. De oude linten zijn echter nog goed herkenbaar, hoewel de historische uitstraling van deze linten enigszins is aangetast door nieuwe ontwikkelingen. De gemeente bestaat uit meerdere wijken, met ruimtelijke verschillen die grotendeels samenhangen met hun ontstaansperiode. De grootschalige woningbouw tussen de jaren 1950 en 1980 kenmerkt zich door interne samenhang op wijkniveau, maar staat los van de oorspronkelijke structuur van de stad. Aan de west- en zuidzijde vormen groene lobben een visueel-ruimtelijke verbinding tussen woonwijken en het buitengebied. In nieuwere wijken is het oorspronkelijke, strakke verkavelingspatroon deels teruggebracht.

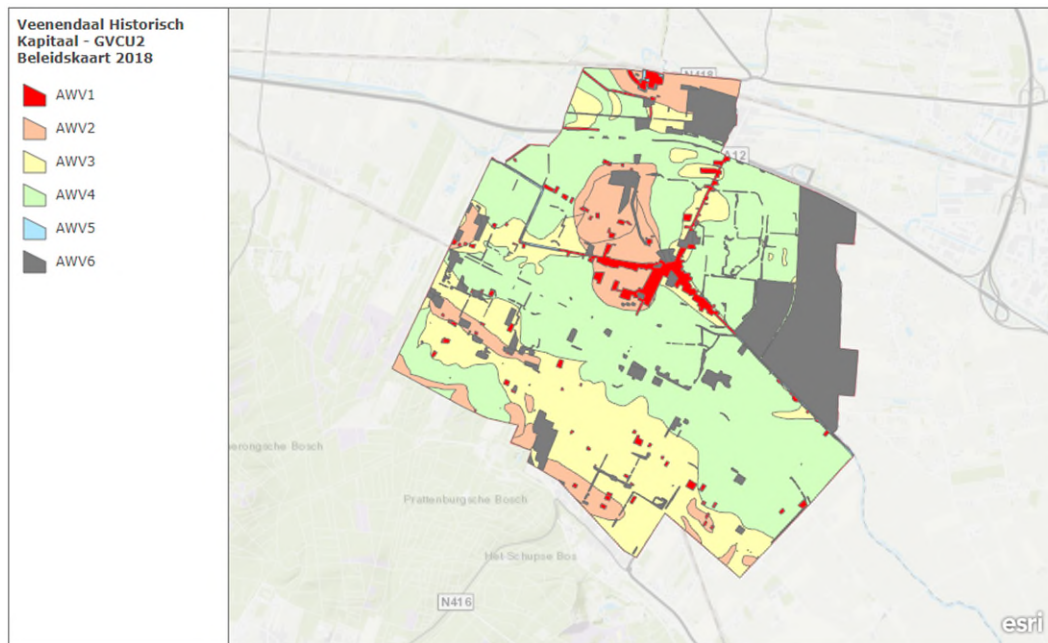
In het buitengebied is de kenmerkende strokenverkaveling van het coulisselandschap nog goed zichtbaar. Het landschapsontwikkelingsplan waardeert het buitengebied van Veenendaal om zijn landschappelijke, ecologische, recreatieve en cultuurhistorische kwaliteiten. Met slechts 300 hectare is een vitale agrarische sector nauwelijks houdbaar, al dragen de overgebleven agrarische bedrijven bij aan het landelijke karakter. De resterende landschappen binnen de gemeentegrenzen zijn waardevol, maar onderling niet meer verbonden. Daardoor zijn verbindingen met de omliggende gebieden—zoals de Utrechtse Heuvelrug, de Gelderse Vallei en het Binnenveld—extra belangrijk. Veenendaal ligt op de overgang van deze verschillende landschapstypen, wat elk deelgebied een eigen karakter geeft.

6.3.2 Archeologie

Het gebied waarin Veenendaal ligt, kent een bewoningsgeschiedenis die teruggaat tot in ieder geval de 15e eeuw. Oorspronkelijk bestond het landschap uit enkele hoger gelegen zandheuvels, zoals de Emminkhuizerberg, Klein Venlo en Groot Venlo, omringd door uitgestrekte veengebieden die doorliepen tot aan de hoger gelegen Utrechtse Heuvelrug. Door de natte en moeilijk begaanbare omstandigheden was het gebied aanvankelijk slechts beperkt bewoond.

Rond de late middeleeuwen veranderde dit. Toen de vraag naar brandstof toenam en men begon met het winnen van turf werd een kanaal gegraven. Dit markeerde het startpunt van de grootschalige ontginning van het veengebied. Toen de turfwinning uiteindelijk aan belang verloor, maakte dit plaats voor nieuwe opkomende vormen van bedrijvigheid, zoals de textiel- en tabaksindustrie, die de verdere ontwikkeling van Veenendaal vormgaven.

Deze historische ontwikkelingen hebben geleid tot een gevarieerd bodemarchief met uiteenlopende archeologische verwachtingen. Op basis van deze kennis zijn binnen de gemeente Veenendaal zes verschillende archeologische verwachtingsgebieden aangewezen. Elk gebied kent een eigen verwachtingswaarde, afhankelijk van het historische gebruik, de bodemopbouw en de ligging in het landschap. Dit betekent dat in sommige delen van de gemeente archeologische resten – zoals sporen van bewoning, werkplaatsen of historische infrastructuur – meer waarschijnlijk zijn dan in andere delen. Hieronder een afbeelding van de huidige gemeentelijke archeologische waardenkaart.

Figuur 6-1, Veenendaal Historisch Kapitaal, (Bron: GVCU2 beleidskaart, 2018)

6.4 Referentiesituatie

Landschap en cultuurhistorie

De gemeente heeft de kenmerkende historische, landschappelijke en stedenbouwkundige elementen in de gemeente door middel van onderzoek geïdentificeerd. De monumentale geschiedenis van de gemeente is in meer of mindere mate beschermd door middel van regelgeving in het Omgevingsplan. Hetzelfde geldt voor de herkenbare landschappelijke elementen die van cultuurhistorisch belang zijn, zoals het coulisselandschap in delen van het buitengebied. Bij nieuwe ontwikkelingen worden deze cultuurhistorische waarden beschermd en waar mogelijk versterkt. Stedenbouwkundige en integrale ensembles, historische radialen en het kanaal worden niet specifiek beschermd, maar het belang van deze stedenbouwkundige elementen is wel aangestipt in verschillende gemeentelijke beleidsstukken. Daarmee maken ze wel degelijk onderdeel uit van de stedenbouwkundige beoordeling van nieuwe ontwikkelingen. Dit zorgt ervoor dat herkenbare structuren en lijnen behouden blijven en de historische opbouw van Veenendaal intact blijft. Bovendien zet de gemeente in op het beschermen en versterken van landschapsstructuren die buiten de gemeentegrenzen liggen, zoals de Grebbelinie en het Binnenveld.

Archeologie

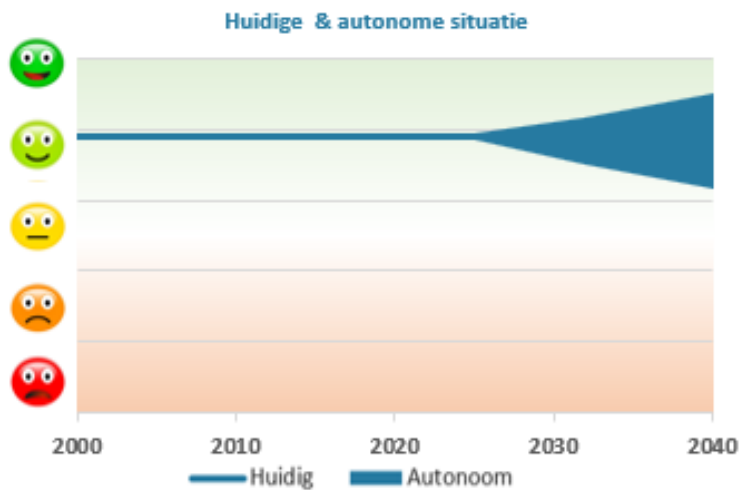
Veenendaal heeft, conform de landelijke regelgeving, archeologische verwachtingskaarten op laten stellen en houdt deze ook goed bij. Deze verwachtingskaarten zijn vertaald naar regels in het bestemmingsplan 'Parapluplan 2022', die in middels onderdeel is van het tijdelijke deel van het Omgevingsplan gemeente Veenendaal. Hiermee bewaakt de gemeente eventuele historische bodemschatten in Veenendaal, door onderzoeksverplichtingen op te leggen, afhankelijk van de archeologische verwachting.

6.5 Conclusie en aanbevelingen

Landschap en cultuurhistorie

Huidige situatie: Veenendaal kent een duidelijke stedenbouwkundige structuur met historische lijnen, een overzichtelijk wegennet en een compact centrum dat goed is verbonden met de omliggende woonwijken. De stad is evenwichtig gegroeid, met herkenbare oude linten en diverse wijken die elk hun eigen karakter weerspiegelen. Groene lobben zorgen voor een visuele en functionele verbinding met het buitengebied, dat landschappelijk waardevol is maar versnipperd. Deze opbouw resulteert in een leefomgeving die overwegend goed te beoordelen is: herkenbaar, gevarieerd en in balans tussen stedelijk en landelijk, al is verdere versterking van de ruimtelijke samenhang en landschappelijke verbindingen wenselijk.

Referentie situatie: Bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen wordt de kenmerkende landschap en cultuurhistorie beschermd. Hiermee blijft de landschap en cultuurhistorie van Veenendaal gehandhaafd. Dit maakt dat er geen verandering te verwachten zijn in de referentie situatie. Hiermee wordt landschap en cultuurhistorie blijvend goed beoordeeld.

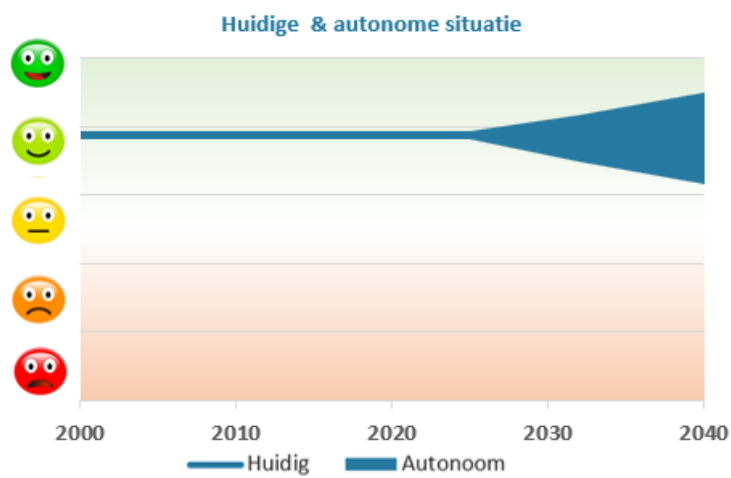

Figuur 6-2, beoordelingsfiguur

Archeologie

Huidige situatie: Veenendaal ontwikkelde zich vanaf de 15e eeuw van veengebied tot industriekern, met turfwinning als startpunt. Deze geschiedenis leidde tot zes archeologische verwachtingsgebieden. Een goede kaartlegging hiervan zorgt ervoor dat de archeologische waarden in de huidige situatie behouden en beschermd blijven. Hiermee is de bescherming van de huidige archeologische waarde op een goed niveau.

Referentie situatie: Veenendaal heeft archeologische verwachtingskaarten opgesteld en vastgelegd in het bestemmingsplan 'Parapluplan 2022', nu onderdeel van het tijdelijke Omgevingsplan. Hiermee stelt de gemeente regels op voor archeologisch onderzoek, afhankelijk van de verwachte waarde van de bodem. Zo worden mogelijke archeologische vondsten ook in de toekomst zorgvuldig beschermd. Hiermee blijft de bescherming van de archeologische waarde in de referentie situatie op een goed niveau.

Figuur 6-3, beoordelingsfiguur

7. Energie

7.1 Introductie

Het thema Energie draait om de toekomstbestendigheid van Veenendaal. Het gaat om de motor achter de bedrijvigheid en het wonen in deze gemeente. Het wordt steeds duidelijker dat het lastig is om met het huidige verbruik van grondstoffen en energie de levensstandaard op hetzelfde niveau te houden. Dit speelt natuurlijk niet alleen in Veenendaal, maar in heel Nederland en de hele Westerse wereld. De overweging is om door te gaan op dezelfde voet, waarbij nog meer grondstoffen van de aarde worden gevraagd, of in te zetten op duurzaam gebruik van materialen en duurzame opwek van energie. Dit thema is daarom uitgewerkt in de onderstaande aspecten.

Thema	Aspect
Energie	CO2-uitstoot
	Duurzame energie
	Circulariteit

7.2 Beoordelingskader

Thema	Aspect	Doelen
Energie	CO2-uitstoot	• We werken actief samen met anderen bij de energietransitie • We streven naar een aardgasvrij en fossielvrij Veenendaal • We stimuleren het opwekken van duurzame energie en faciliteren energieopslag
	Duurzame energie	• We geven de ruimte in de ondergrond doelmatig uit aan beheerders van warmte-infrastructuur • Bij ruimtelijke ontwikkelingen passen we gezonde, energieneutrale en circulaire oplossingen toe • We werken actief samen met anderen bij de energietransitie • We stimuleren het opwekken van duurzame energie en faciliteren energieopslag
	Circulariteit	• We werken toe naar een circulaire economie • Bij ruimtelijke ontwikkelingen passen we gezonde, energie neutrale en circulaire oplossingen toe • We geven de ruimte in de ondergrond doelmatig uit aan beheerders van warmte-infrastructuur

7.3 Huidige situatie

7.3.1 CO₂-uitstoot

Veenendaal heeft een sterke industriële sector die wordt gefaciliteerd door de gunstige ligging in het land. Met de A12 die het noorden van de gemeente doorkruist wordt die gunstige ligging nog eens extra aangezet. Deze gunstige ligging maakt ook dat Veenendaal een aantrekkelijke woonstad is. Industrie, wonen en vervoer zorgen allemaal op hun eigen manier voor CO₂-uitstoot. Hoewel innovaties en duurzame opwek van energie de CO₂-uitstoot terugdringen, produceert de gemeente Veenendaal in 2023 nog 171 kiloton CO₂⁵. De gebouwde omgeving, bestaande uit woningen, dienstverlenende en commerciële functies, produceert de meeste uitstoot. Echter, sinds het meten vanaf 2010, is dit ook de grootste dalende factor. De industrie is de op twee na grootste producent van CO₂ in Veenendaal, maar vertoont over de jaren gezien ook een daling. Mobiliteit zorgt na de gebouwde omgeving voor de meeste uitstoot en vertoont geen duidelijke daling over de jaren. De landbouw zorgt in deze gemeente voor een zeer geringe CO₂-uitstoot van nog onder de 1 kiloton.

7.3.2 Duurzame energie

Net als de rest van Nederland is Veenendaal begonnen aan de energietransitie richting volledig hernieuwbare energie. Op dit moment blijft de gemeente echter nog achter bij het landelijke gemiddelde. Slechts 11,0% van de energie in Veenendaal is momenteel hernieuwbaar, terwijl dit in Nederland gemiddeld 14,5% is. De stap naar 100% hernieuwbare energie is daarmee voor Veenendaal nog aanzienlijk. Hiermee is de beoordeling op het aspect duurzaamheid in de huidige situatie van Veenendaal matig.

Percentage bekende hernieuwbare energie

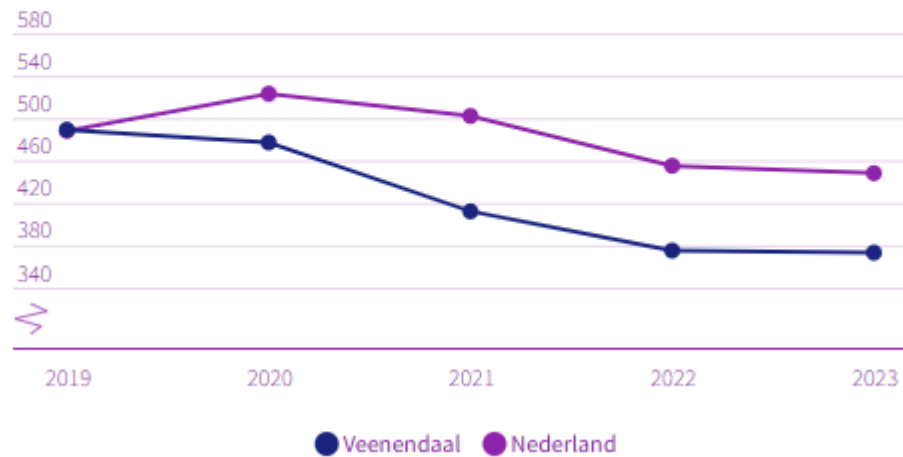
Figuur 7-1, Hernieuwbare energie gemeente Veenendaal, (Bron: berekening, 2022)

7.3.3 Circulariteit

De hoeveelheid huishoudelijk afval in Veenendaal is de afgelopen jaren sneller afgenomen dan het landelijk gemiddelde. Waar Veenendaal in 2019 nog een gemiddelde score behaalde, is dit in 2023 verbeterd naar een goede score. Dit laat zien dat de gemeente aanzienlijke vooruitgang heeft geboekt in het verminderen van afval.

⁵ <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/co2-uitstoot>

Totaal huishoudelijk afval kg per inwoner

Figuur 7-2, totaal huishoudelijk afval gemeente Veenendaal, (Bron: CBS, 2023)

De hoeveelheid grof huishoudelijk restafval is 24 kg per inwoner. Dit is onder het landelijk gemiddelde van 26 kg per inwoner.

Grof huishoudelijk restafval kg per inwoner

Figuur 7-3, grof huishoudelijk restafval gemeente Veenendaal, (Bron: CBS, 2024)

7.4 Referentiesituatie

CO2-uitstoot

Doordat energie steeds groener en duurzamer wordt geproduceerd zal de CO2-uitstoot van Veenendaal, gelijk met de landelijke trend, blijven dalen. Doordat Veenendaal het beleid om in 2050 energieneutraal te zijn doorzet, zal de CO2-uitstoot in 2040 drastisch zijn verminderd.

Duurzame energie

In 2040 is Veenendaal nog niet energieneutraal, maar wel goed op weg. De gemeente haalt warmte uit verschillende bronnen, waardoor de energievraag is verminderd. Daarnaast wordt op verschillende manieren duurzame energie opgewekt, zodat de energie die gebruikt wordt, ook daadwerkelijk 'schoon' is.

Circulariteit

In 2040 gebruikt Veenendaal 75% minder primaire grondstoffen (mineralen, metalen en fossiel) en wordt er per inwoner nog maximaal 80 kilo restafval ingezameld, waarvan minimaal 90% van het afval gescheiden wordt ingezameld en minimaal 90% vervolgens wordt gerecycled. Om dit te bereiken heeft gemeente Veenendaal veel geïnvesteerd in de relatie met haar inwoners en het uitleggen van het nut en de noodzaak circulair te leven. De inwoners van Veenendaal vinden hun weg naar reparatiebedrijven die in de diverse winkelcentra zijn gevestigd

om bijvoorbeeld kleding en apparaten die kapot zijn te laten repareren. Op de bedrijventerreinen is ruimte vrijgemaakt voor circulaire bedrijvigheid.

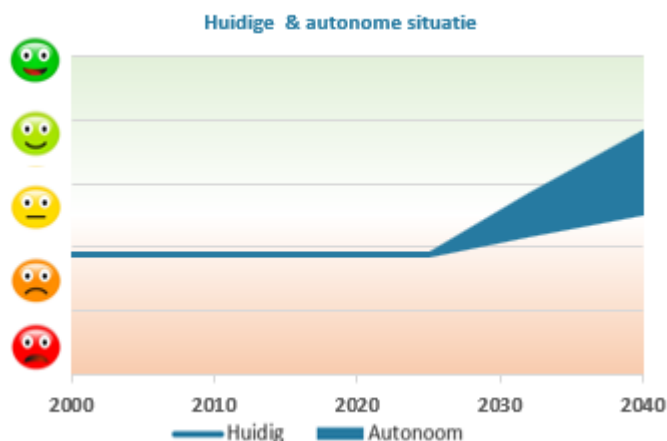
7.5 Conclusie en aanbevelingen

CO₂-uitstoot:

Huidige situatie: Veenendaal profiteert economisch van zijn strategische ligging langs de A12 en een sterke industriële sector, maar deze voordelen brengen ook nadelen met zich mee voor het klimaat. De combinatie van industrie, mobiliteit en bebouwing zorgt voor een aanzienlijke CO₂-uitstoot, die in 2023 uitkomt op 171 kiloton. De gebouwde omgeving is de grootste bron, maar laat sinds 2010 wel de sterkste daling zien. Industrie en landbouw dragen minder bij, terwijl mobiliteit een stabiele maar hardnekkige bron van uitstoot blijft.

Ondanks de daling in uitstoot sinds 2010 is de totale CO₂-uitstoot nog steeds te hoog. De economische voordelen van Veenendaals ligging gaan gepaard met een relatief hoge CO₂-uitstoot als keerzijde. Hiermee is de huidige situatie als matig beoordeeld op het aspect CO₂-uitstoot

Referentie situatie: Veenendaal zet in het huidige beleid sterk in op het terugdringen van de CO₂-uitstoot, met als einddoel om in 2050 volledig CO₂-neutraal te zijn. De maatregelen die nu worden genomen, dragen bij aan een structurele vermindering van de uitstoot. Als gevolg hiervan zal Veenendaal in 2040 al aanzienlijk minder CO₂ uitstoten dan nu het geval is. Het aspect CO₂-uitstoot zal hiermee verbeteren richting de situatie redelijk.

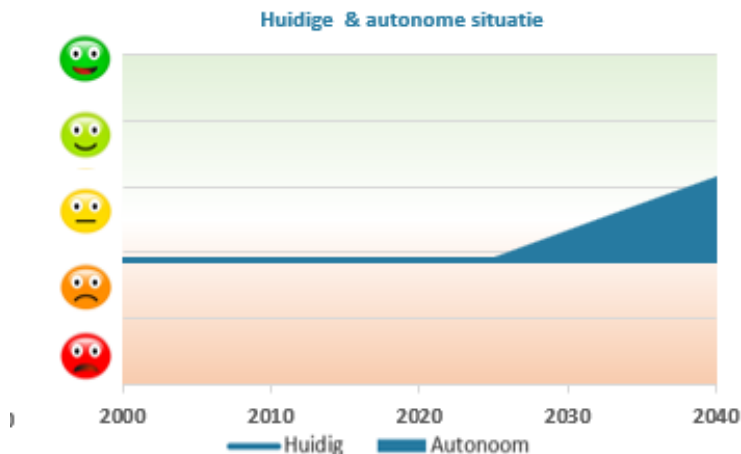

Figuur 7-4, beoordelingsfiguur

Duurzame energie

Huidige situatie: Veenendaal loopt relatief achter ten opzichte van het landelijk gemiddeld op het gebied van de hoeveelheid duurzame energie. De stap naar volledig hernieuwbare energie is aanzienlijk. Hiermee is de beoordeling in de huidige situatie matig.

Referentie situatie: Veenendaal heeft concrete maatregelen opgesteld om richting 2040 een stuk meer duurzame energie op te wekken. Hiermee zal de score verbeteren richting redelijk.

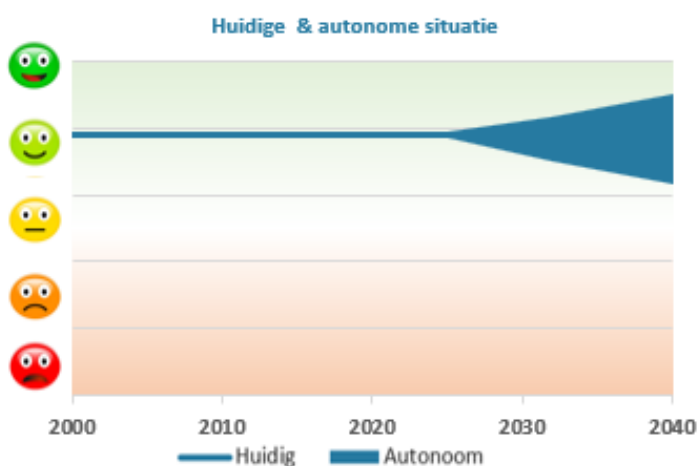

Figuur 7-5, beoordelingsfiguur

Circulariteit:

Huidige situatie: Het totaal aantal huishoudelijk afval in Veenendaal ligt momenteel lager dan het landelijk gemiddelde. In 2019 bevond dit zich nog op het gemiddelde niveau van Nederland. Sindsdien is de afname in Veenendaal echter sneller gegaan dan in de rest van het land. Ook de hoeveelheid grof huishoudelijk afval ligt onder het landelijke gemiddelde. Daarmee scoort Veenendaal op dit moment goed op het gebied van circulariteit.

Referentiesituatie: De gemeente Veenendaal zet in het huidige beleid actief in op een verdere vermindering van zowel huishoudelijk als grof afval. Er zijn al diverse maatregelen genomen om deze doelstellingen te realiseren, zoals het informeren en faciliteren van bewoners om circulair te leven. Hiermee is het aspect circulariteit in de gemeente Veenendaal blijvend goed beoordeeld.

Figuur 7-6, beoordelingsfiguur

8. Bodem, water en ondergrond

8.1 Introductie

Het thema bodem, water en ondergrond is van groot belang voor de ruimteverdeling binnen Veenendaal. Dit thema is het fundament voor bouwen binnen de gemeente. Het is niet voor niets dat het Rijk stuurt op het meenemen van water en bodem in de planvorming. Daarnaast wordt het, gelet op het veranderende klimaat, steeds belangrijker om dit thema gestalte te geven in de afweging. Hevigere buien en langere periodes van droogte hebben effect op allerlei aspecten van de samenleving en zeker ook in de fysieke leefomgeving. Voor dit thema zijn onderstaande aspecten van belang.

Thema	Aspect
Bodem, water en ondergrond	Bodemkwaliteit
	Oppervlakte- en bodemwater
	Klimaatadaptatie

8.2 Beoordelingskader

Thema	Aspect	Doelen
Bodem, water en ondergrond	Bodemkwaliteit	We zorgen dat de bodemkwaliteit niet achteruit gaat en waar mogelijk of nodig verbeterd
	Drinkwater	We zorgen ervoor dat er voldoende ruimte is om drinkwater te winnen en we beschermen drinkwaterbronnen tegen mogelijke verontreiniging.
	Klimaatadaptatie	- We werken aan klimaatadaptatie - We verbeteren de kwaliteit en beleefbaarheid van groen en water - We zorgen voor meer groen bij ruimtelijke ontwikkelingen door groen- en natuurinclusief bouwen - We versterken de relatie tussen stad en buitengebied - We realiseren groen- en waterverbindingen op buurt- en wijkniveau

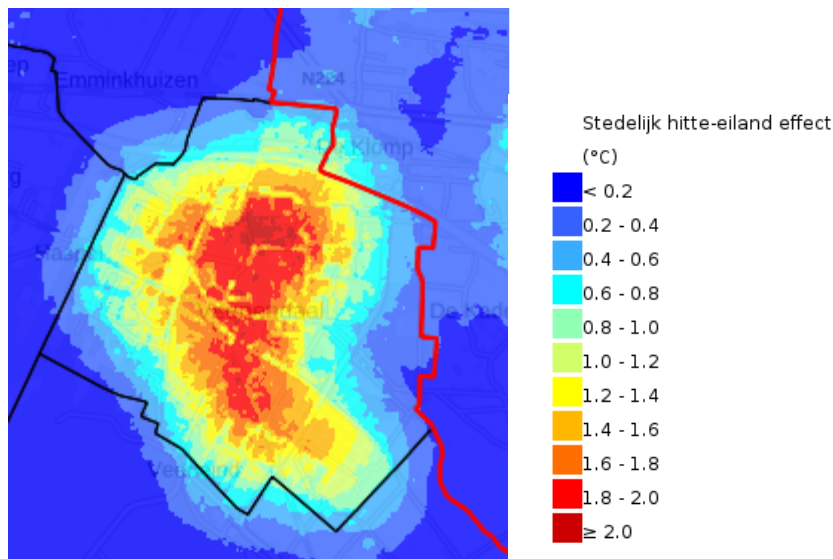
8.3 Huidige situatie

8.3.1 Bodemkwaliteit

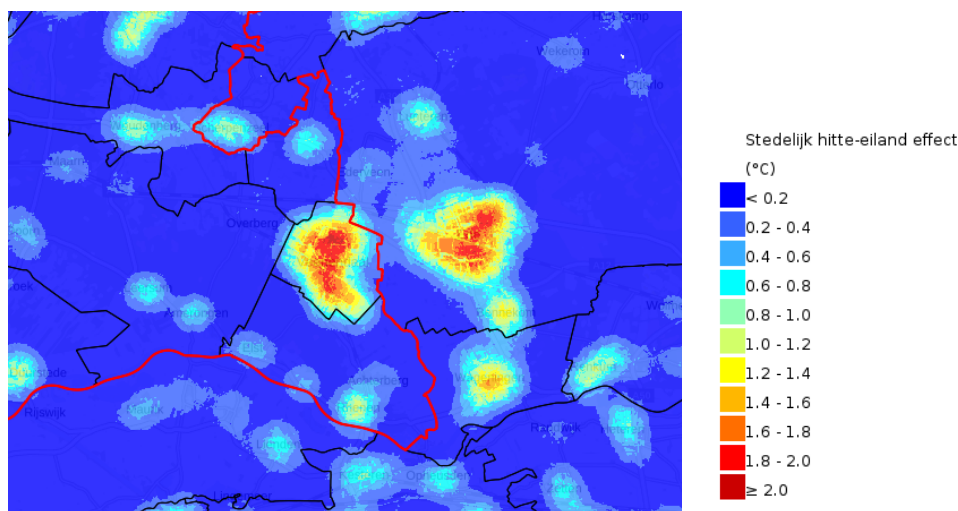
PM: actuelere kaart vanuit de gemeente, ontgravingskaart

De ondergrond van Veenendaal speelt een cruciale rol in zowel de bescherming van onze drinkwatervoorziening als in het mogelijk maken van duurzame ontwikkelingen zoals warmteopslag. Binnen de gemeentegrenzen bevindt zich een zogenoemde boringsvrije zone. Deze zone is specifiek aangewezen ter bescherming van de drinkwaterwinning in Veenendaal en vormt daarmee een essentieel onderdeel van het ondergrondse systeem. Binnen deze zone gelden strikte beperkingen om te voorkomen dat het drinkwater wordt aangetast. Naast deze beschermde gebieden zijn er in Veenendaal ook enkele grotere grondwaterverontreinigingen aangetroffen. Deze verontreinigingen vormen een directe bedreiging voor de kwaliteit van het grondwater.

blad 35 van 67

Figuur 8-2, Stedelijk hitte-eiland effect, (Bron: RIVM, 2020)

Figuur 8-3, Stedelijk hitte-eiland effect, (Bron: RIVM, 2020)

8.4 Referentiesituatie

Bodemkwaliteit

De bodemkwaliteit gaat niet achteruit en wordt waar mogelijk en waar nodig verbeterd. Het gemeentelijk beleid richt zich op het voorkomen van nieuwe bodemverontreiniging. Wanneer onverhoopt toch bodemverontreiniging ontstaat, wordt dit zo spoedig mogelijk ongedaan gemaakt. In het geval van nieuwe ontwikkelingen wordt eventueel verontreinigde bodem geschikt gemaakt voor de gewenste functie. Daarnaast anticipeert de gemeente Veenendaal, in samenwerking met ketenpartners, op nieuwe verontreinigende stoffen in de bodem.

Drinkwater

De gemeente Veenendaal heeft met andere betrokken overheden en instanties afgesproken de drinkwaterwinning in Veenendaal robuuster te maken. Dit gebeurt door de bestaande vergunning te actualiseren en daarmee de (laatste) ondiepe winput naar een dieper pakket op een geschikte locatie buiten het huidige winveld te verplaatsen. Hierdoor kan de boringsvrije zone worden verdiept en daarmee kan het ondiepe

pakket beschikbaar komen, bijvoorbeeld voor de opslag van bodemenergie. De uitbreiding van de wincapaciteit is daarmee nog niet gegarandeerd. Dit zal georganiseerd moeten worden door bijvoorbeeld aan te sluiten op een ander waternet of door een nieuw winveld te openen.

Klimaatadaptatie

De hittestress in Veenendaal neemt de komende jaren duidelijk toe. Dit is het gevolg van klimaatverandering, verstedelijking en beperkte vergroening in delen van de stad. De gemiddelde temperatuur in Nederland is sinds 1901 met ruim 2,4°C gestegen, en het aantal zomerse dagen en hittegolven blijft toenemen.

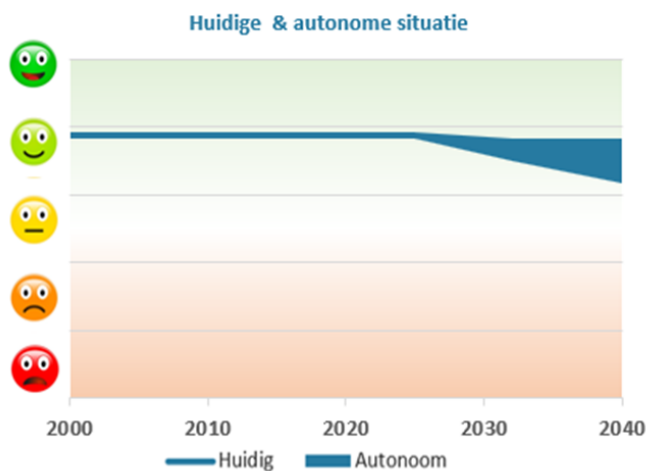
In Veenendaal zijn vooral de binnenstad en centrumgebieden kwetsbaar. Deze gebieden zijn relatief versteend, kennen weinig groen en scoren laag op sociale cohesie. De concentratie van woningbouw in het centrum vergroot de druk op voorzieningen en vergroot het risico op hittestress

8.5 Conclusie en aanbevelingen

Bodemkwaliteit

Huidige situatie: In grote delen van de gemeente Veenendaal is de bodemkwaliteit op orde; waar nodig zijn terreinen gesaneerd en vrij van verontreiniging, of bevatten bodems geen schadelijke stoffen.

Referentie situatie: Er zijn geen grote veranderingen van de bodemkwaliteit te verwachten in de referentie situatie ten opzichte van de huidige situatie

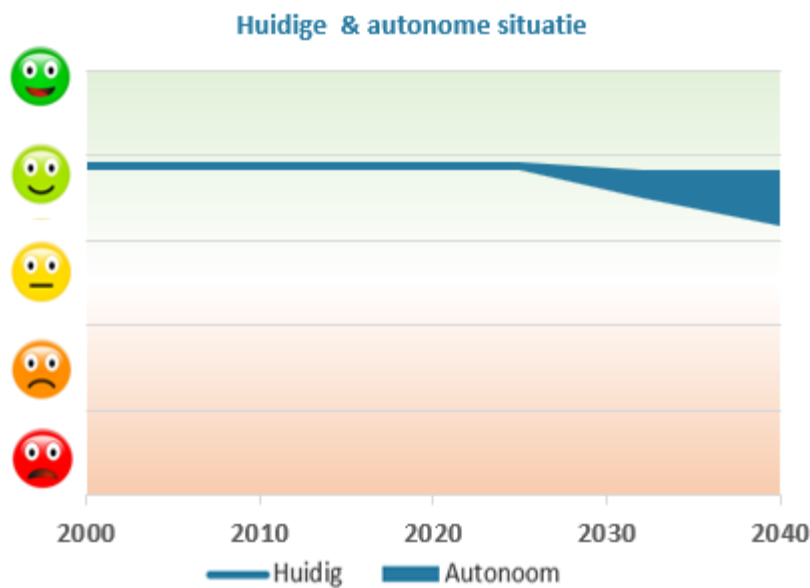

Figuur 8-4, beoordelingsfiguur

Drinkwater

Huidige situatie: De drinkwaterwinning in Veenendaal wordt momenteel beschermd door een boringsvrije zone. Daarmee wordt de kwaliteit van het drinkwater goed beschermd tegen verontreiniging. Er wordt voldoende drinkwater gewonnen voor het huidige gebruik. Het aspect drinkwater wordt daarom geclassificeerd als goed.

Referentie situatie: Naar verwachting blijft de drinkwaterkwaliteit beschermd doordat de boringsvrije zone van kracht is in Veenendaal. Het is nog de vraag of er voldoende drinkwater kan worden gewonnen om het groeiende aantal inwoners in de behoeften te voorzien. De verwachte classificatie in de toekomst is daardoor redelijk tot goed.

Figuur 8-5, beoordelingsfiguur

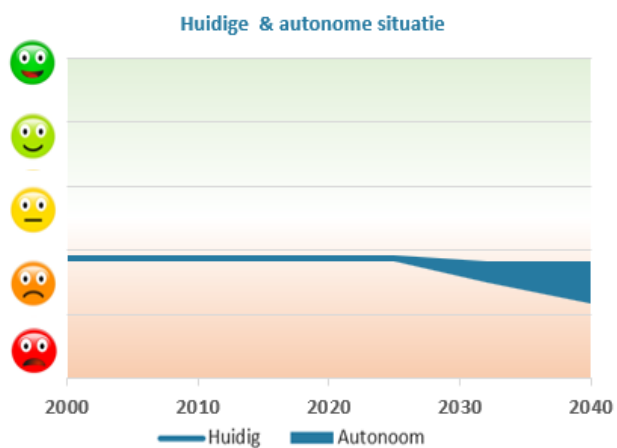
Klimaatadaptatie

Huidige situatie: In Veenendaal is het stedelijk-hitte-eilandeffect duidelijk merkbaar. Door de hoge mate van verstedelijking en het vele gebruik van steen in de bebouwde omgeving wordt warmte sterk vastgehouden. Dit leidt tot hogere temperaturen in de stad, vooral tijdens warme periodes. Het effect wordt versterkt doordat er relatief weinig verkoelende elementen, zoals groen en open water, aanwezig zijn.

Als gevolg hiervan is de klimaatadaptatie in Veenendaal op dit moment als *matig* te beoordelen. Er zijn nog onvoldoende maatregelen genomen om de negatieve effecten van hitte op gezondheid, leefbaarheid en infrastructuur structureel tegen te gaan. Verdere vergroening, het toepassen van waterdoorlatende materialen en het creëren van schaduwrijke plekken zijn belangrijke stappen om de stad beter bestand te maken tegen klimaatverandering.

Referentie situatie: Door het opwarmende klimaat zal het stedelijk-hitte-eilandeffect in Veenendaal naar verwachting verder toenemen. Uit meerdere onderzoeken naar de specifieke situatie in de gemeente blijkt dat de combinatie van verstedelijking en klimaatverandering leidt tot een versterking van dit effect.

Deze ontwikkeling betekent dat de leefomstandigheden in de toekomst verder onder druk komen te staan. De huidige beoordeling van de klimaatadaptatie als matig zal daardoor waarschijnlijk verslechteren, tenzij er tijdig en effectief wordt ingegrepen met gerichte maatregelen zoals vergroening, waterbeheer en hittebestendige inrichting van de openbare ruimte.

Figuur 8-6, beoordelingsfiguur

9. Milieu

9.1 Introductie

De leefomgeving in Veenendaal wordt beïnvloed door verschillende milieuaspecten die samen de kwaliteit van wonen, werken en verblijven bepalen. In deze foto worden vijf belangrijke factoren in beeld gebracht. Luchtkwaliteit staat centraal, omdat schone lucht essentieel is voor de gezondheid van inwoners. Geluidsoverlast, bijvoorbeeld door verkeer of bedrijvigheid, kan de rust verstoren. Geurhinder, afkomstig van industrie, landbouw of verkeer, beïnvloedt het woongenot. Trillingen, veroorzaakt door bijvoorbeeld zwaar verkeer of industrie, kunnen hinderlijk zijn voor bewoners. Tot slot is er aandacht voor omgevingsveiligheid, zoals de nabijheid van risicovolle activiteiten of transport van gevaarlijke stoffen. Deze aspecten geven samen een compleet beeld van de milieubelasting in Veenendaal.

Thema	Aspect
Milieu	Luchtkwaliteit
	Geluidsoverlast
	Geurhinder
	Trillingen
	Omgevingsveiligheid

9.2 Beoordelingskader

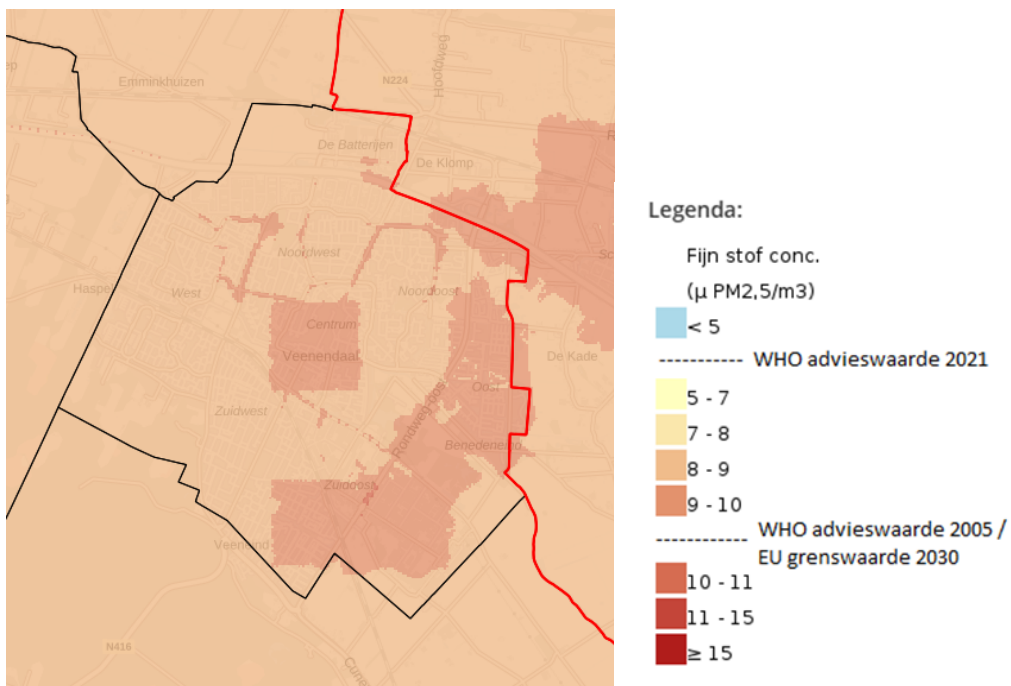
Thema	Aspect	Doelen
Milieu	Luchtkwaliteit	We behouden of verbeteren de kwaliteit van het milieu
	Geluidsoverlast	We behouden of verbeteren de kwaliteit van het milieu
	Geurhinder	We behouden of verbeteren de kwaliteit van het milieu
	Trillingen	We behouden of verbeteren de kwaliteit van het milieu

	Omgevingsveiligheid	• We richten de leefomgeving veilig in, een veilig ingerichte fysieke ruimte • We hanteren vier vuistregels voor veilig ontwerp en beheer van het fysiek domein • We richten een fysieke leefomgeving in die bijdraagt aan een veilig gevoel
--	---------------------	--

9.3 Huidige situatie

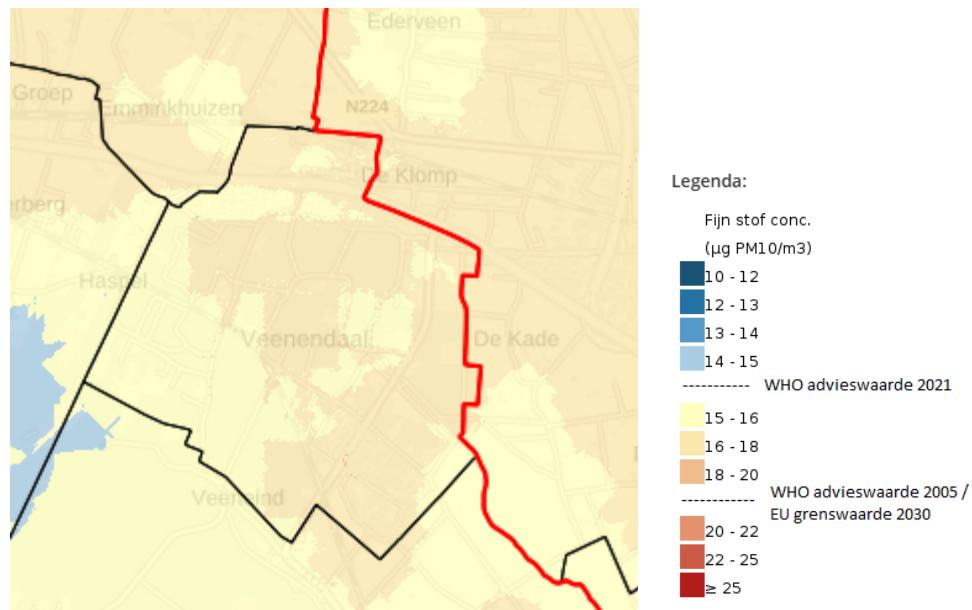
9.3.1 Luchtkwaliteit

De gemiddelde fijnstof (PM 2,5) hoeveelheid in de lucht in Veenendaal is tussen de 8 en 10 $\mu\text{PM}_{2,5}/\text{m}^3$. Hiermee is er relatief veel fijnstof in de lucht in Veenendaal. In grote delen van Nederland is de hoeveelheid fijnstof lager. De WHO advieswaarde uit 2021 wordt overschreden. De hoeveelheid fijnstof blijft net binnen de marge van de WHO advieswaarde uit 2005 en EU Grenswaarde 2030. Dit is weergegeven in Figuur 11-1.

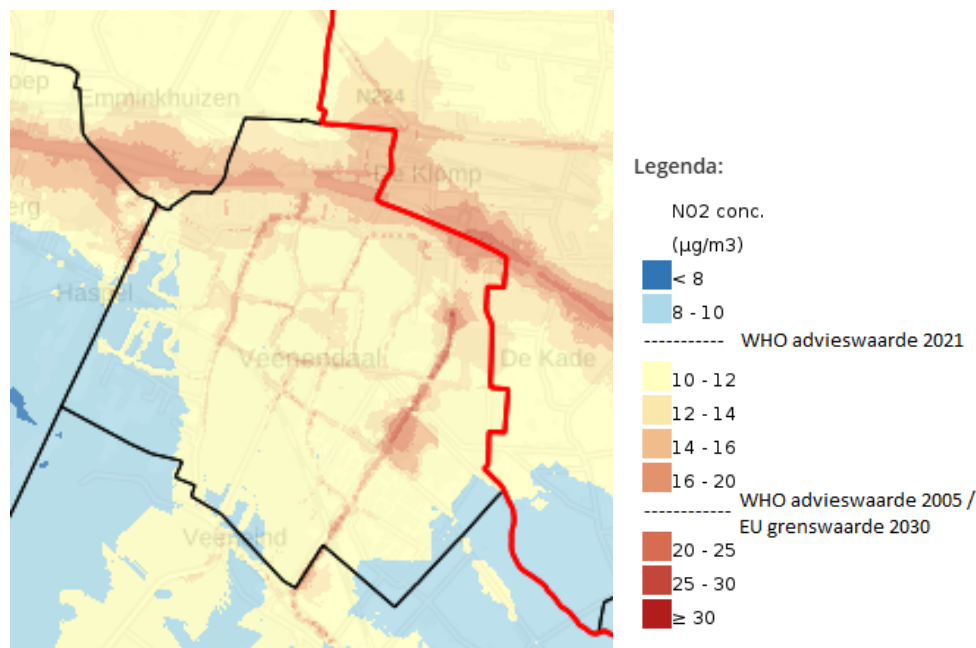
Figuur 9-1, PM 2,5 concentratie gemeente Veenendaal, (Bron: RIVM, 2020)

De gemiddelde fijnstof (PM10) hoeveelheid in de lucht in Veenendaal is tussen de 15 en 18 $\text{PM}_{10}/\text{m}^3$. Hiermee is er relatief veel fijnstof in de lucht in Veenendaal. In grote delen van Nederland is de hoeveelheid fijnstof lager. De WHO advieswaarde uit 2021 wordt overschreden. De hoeveelheid fijnstof blijft net binnen de marge van de WHO advieswaarde uit 2005 en EU Grenswaarde 2030. Dit is weergegeven in Figuur 11-1.

Figuur 9-2, PM10 concentratie gemeente Veenendaal, (Bron: RIVM, 2020)

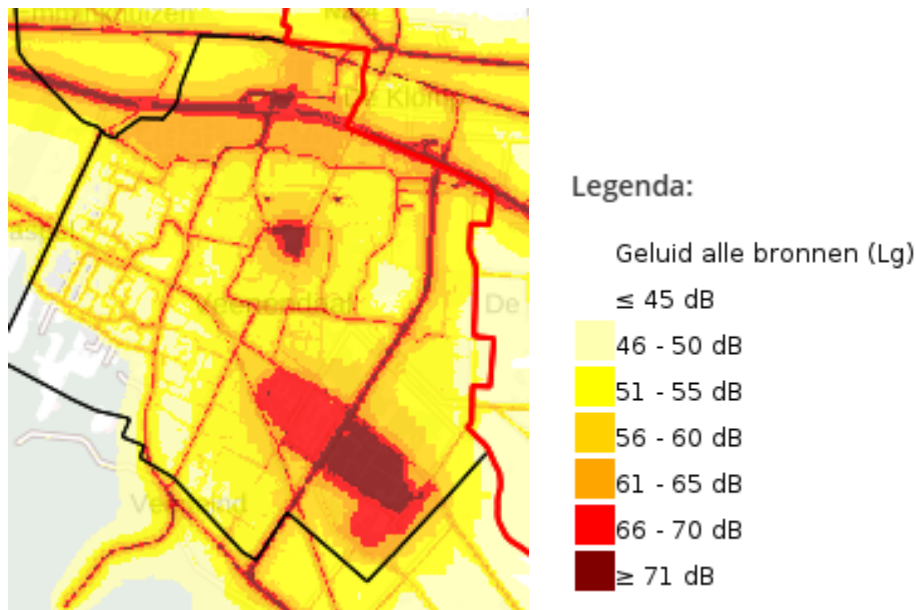
De hoeveelheid stikstof (NO_2) is relatief hoog in delen van Veenendaal, met name rond de A12. In dit gebied wordt de WHO advieswaarde van 2021 overschreden. De WHO advieswaarde van 2005 en de EU grenswaarde 2030 worden niet overschreden. In het zuiden van de gemeente, verder gelegen van de snelweg is de hoeveelheid stikstof (NO_2) op een laag niveau. Dit is weergegeven in Figuur 11-2

Figuur 9-3, NO_2 concentratie gemeente Veenendaal, (Bron: RIVM, 2020)

9.3.2 Geluidsoverlast

Veenendaal heeft meerdere bronnen van geluidsoverlast binnen de kleine gemeente. De snelweg, spoor en industrie zijn op de geluid bronnen kaart goed zichtbaar. Relatief is er veel geluidsoverlast in Veenendaal door de veel gebruikte infrastructuur in de gemeente en de industrie. Dit is weergegeven in Figuur 11-3

Figuur 9-4, geluidsoverlast cumulatief gemeente Veenendaal, (Bron: RIVM, 2020)

9.3.3 Geurhinder

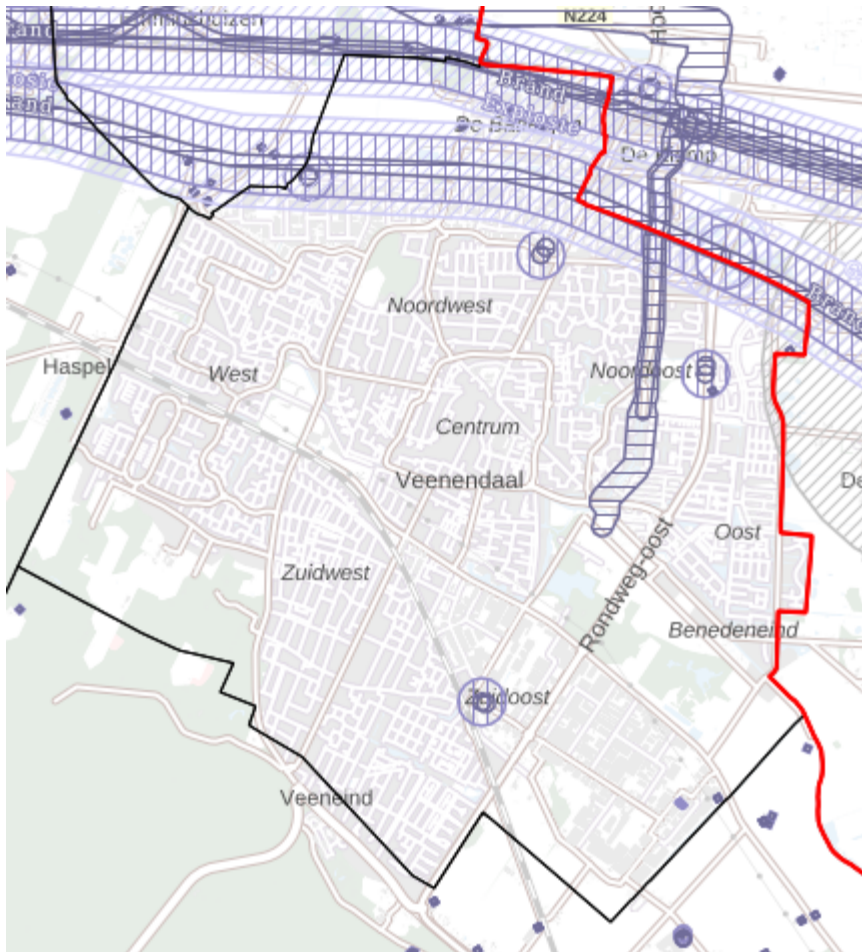
In Veenendaal veroorzaken enkele bedrijven uit de voedingsproductiesector een bepaalde mate van geuroverlast. Vooral bij bepaalde weersomstandigheden verspreiden de sterke geuren zich door grote delen van de stad. Deze overlast krijgt aandacht vanuit de gemeente, maar er is geen concrete aanpak om de geuroverlast te verminderen.

9.3.4 Trillingen

Veenendaal heeft zowel een drukke snelweg met veel (vracht)verkeer als een drukbezet spoor door de gemeente lopen. Deze zware voertuigen met relatief veel snelheid op deze wegen en spoor geven (lichte) trillingen in de omgeving.

9.3.5 Omgevingsveiligheid

In onderstaande figuur zijn de aandachtsgebieden voor de omgevingsveiligheid weergegeven. Rondom het spoor, de snelweg A12 en de Rondweg-Oost is een aandachtsgebied. Daarnaast zijn er enkele relatief grote aandachtsgebieden rondom bedrijven aan de noordzijde van Veenendaal en de zuid-oostzijde van Veenendaal. Kleinere aandachtsgebieden zijn voornamelijk gelegen rondom tankstations in de stad.

Figuur 9-5, aandachtsgebieden, (Bron: Register externe veiligheid, 2024)

9.4 Referentiesituatie

Luchtkwaliteit

Er is een afname van auto's met een verbrandingsmotor. Daarnaast toont de industrie aan steeds minder luchtvervuiling te veroorzaken. Hiermee is de trend van de afgelopen jaren dat de luchtkwaliteit landelijk gezien steeds beter wordt. De verwachting is dat deze trend zich ook in Veenendaal voortzet.

Geluidsoverlast

De hoeveelheid vervoersbewegingen en industriële activiteiten zullen in Veenendaal naar verwachting in de toekomst niet afnemen, hiermee wordt er geen verandering van de hoeveelheid geluidsoverlast verwacht.

Geurhinder

De geuroverlast blijft naar verwachting gelijkwaardig in de toekomst. Er is niet concreet zicht op verminderen van de geuroverlast of het verplaatsen van de geuroverlast producerende bedrijven.

Trillingen

De hoeveelheid vervoersbewegingen zullen in Veenendaal naar verwachting in de toekomst niet afnemen, hiermee wordt er geen verandering van de hoeveelheid (lichte) trillingen verwacht.

Omgevingsveiligheid

Naar verwachting zullen de bronnen met een aandachtsgebied voor de omgevingsveiligheid in de toekomst op dezelfde plek in Veenendaal gevestigd blijven. Hiermee is er vanuit de bronnen gezien geen verandering van de

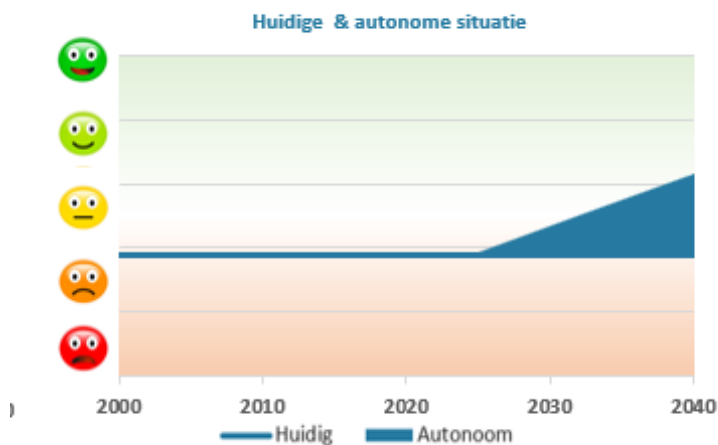
omgevingsveiligheid in Veenendaal. Het gemeentelijk beleid richt zich op het beter beschermen van zeer kwetsbare objecten binnen aandachtsgebieden door ze bij nieuwvestiging beperkt of in het geheel niet toe te staan.

9.5 Conclusie en aanbevelingen

Luchtkwaliteit

Huidige situatie: De luchtkwaliteit valt net binnen de WHO advieswaarde 2005 en de EU grenswaarde 2030. De luchtkwaliteit is in grote delen van Nederland op een beter niveau. Daarmee is er een matige luchtkwaliteit in Veenendaal.

Referentie situatie: De landelijke trend van betere luchtkwaliteit door de afnamen zal zich in de toekomst ook voordoen in Veenendaal. Daarmee zal de luchtkwaliteit van matig in naar redelijk gaan in de toekomst.

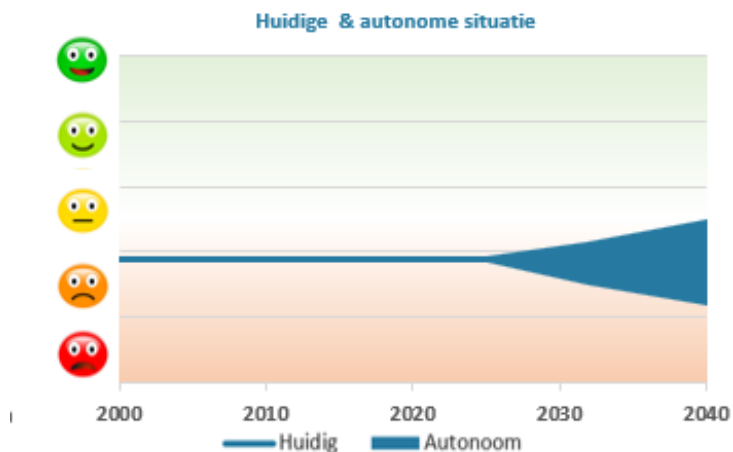

Figuur 9-6, beoordelingsfiguur

Geluidsoverlast:

Huidige situatie: Veenendaal bevat relatief veel bronnen die geluidsoverlast veroorzaken. Daarmee er een matige score op het thema geluidsoverlast

Referentie situatie: De bronnen van geluidsoverlast zullen ook in de referentie situatie in Veenendaal gevestigd blijven. Daarmee zal er matige score blijven voor Veenendaal op het aspect geluidsoverlast in de toekomst.

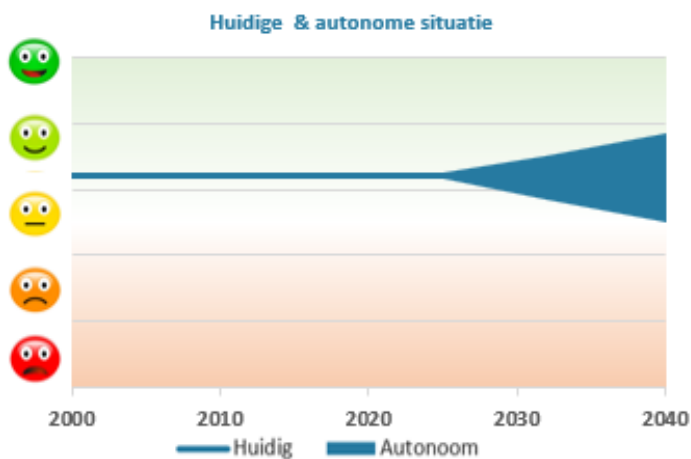

Figuur 9-7, beoordelingsfiguur

Geurhinder:

Huidige situatie: Er zijn bepaalde industriële activiteiten die bij bepaalde weeromstandigheden geuroverlast kunnen geven. Deze zijn geuroverlast is echter niet aanzienlijk, hiermee is de algemene kwaliteit van geur beoordeeld als redelijk.

Referentie situatie: Er zijn geen autonome ontwikkelingen op het gebied van geurhinder waardoor er een aanzienlijke verandering is ten opzichte van de huidige situatie, hiermee is het blijvend redelijk.

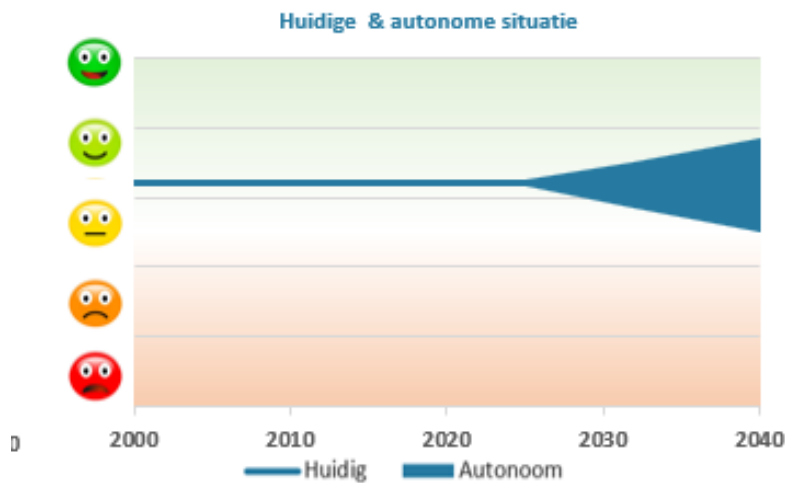

Figuur 9-8, beoordelingsfiguur

Trillingen

Huidige situatie: In Veenendaal zijn enkele bronnen die lichte geluidsoverlast veroorzaken. Hiermee is de beoordeling van trillingen in Veenendaal redelijk.

Referentie situatie: De verwachting is niet dat de bronnen van trillingen in de toekomst weg zullen gaan. Hiermee is er een blijvende redelijk beoordelingen op het aspect trillingen voor Veenendaal

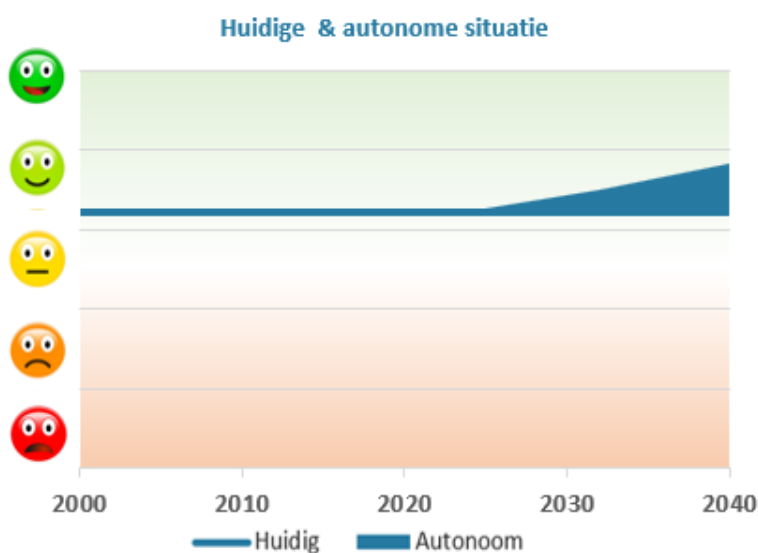

Figuur 9-9, beoordelingsfiguur

Omgevingsveiligheid

Huidige situatie: De gemeente kent een aantal aandachtsgebieden op het gebied van omgevingsveiligheid. Binnen deze gebieden dient rekening te worden gehouden met gevaren zoals explosie- of brandgevaar.

Referentie situatie: Op het gebied van omgevingsveiligheid is de verwachting dat de situatie qua aandachtsgebieden onveranderd blijft. Het beleid voor nieuwvestiging van zeer kwetsbare objecten is afwijzend. Dit betekent dat over het algemeen genomen dat de situatie in de toekomst gelijk blijft aan de situatie van dit moment, met mogelijk een licht positievere trend.

Figuur 9-10, beoordelingsfiguur

Leefomgevingsfoto
Gemeente Veenendaal
projectnummer 0500481.100
21 augustus 2025
Gemeente Veenendaal

10. Natuur

10.1 Introductie

Natuur is een breed begrip. In dit geval kijken we naar drie gangbare aspecten die ruimtelijk van belang zijn. Natuur heeft in dit geval zodoende betrekking op de biodiversiteit en de bescherming van natuurgebieden. Dit hoofdstuk behandelt de aanwezigheid natuurgebieden (NNN en Natura 2000), de staat van de biodiversiteit en de mate van een groene woonomgeving. Het in beeld brengen van deze aspecten biedt inzicht in de natuurwaarden in de gemeente en regio en wat daarbij komt kijken.

Thema	Aspect
Natuur	Natuurgebieden (Natura-2000 en Natuurnetwerk Nederland)
	Biodiversiteit
	Groene woonomgeving

10.2 Beoordelingskader

Thema	Aspect	Doelen
Natuur	Natuurgebieden (Natura-2000 en Natuurnetwerk Nederland)	• Natura-2000 • NNN • Overige beschermde natuurgebieden
	Biodiversiteit	• We versterken de ecologie en de biodiversiteit
	Groene woonomgeving	• We zorgen voor meer groen bij ruimtelijke ontwikkelingen door groen- en natuurinclusief bouwen • We realiseren meer groen (in de openbare ruimte en om, op en aan gebouwen) • We versterken de relatie tussen stad en buitengebied • We realiseren groen- en waterverbindingen op buurt- en wijkniveau • We combineren groen met andere functies en gebruik • We beschermen waardevolle groenelementen

10.3 Huidige situatie

10.3.1 Natuurgebieden

Nederland kent twee soorten beschermde natuurgebieden: Natura2000 gebieden en Natuur Netwerk Nederland (NNN) gebieden. Deze gebieden zijn verschillend in de mate waarop deze beschermd worden. Natura2000 gebieden worden op Europees niveau beschermd via de Habitat- en Vogelrichtlijn met als doel de

Leefomgevingsfoto

Gemeente Veenendaal
projectnummer 0500481.100
21 augustus 2025
Gemeente Veenendaal

kwaliteit van deze gebieden in stand te houden of te verbeteren. Hierdoor is men zeer beperkt in het soort activiteiten dat in en rondom deze gebieden mag plaatsvinden.

Natura2000

De gemeente Veenendaal kent een Natura2000 gebied dat deels buiten en deels binnen de gemeentegrenzen ligt, namelijk het gebied Binnenveld. Binnenveld wordt beschermd via de Habitatrictlijn.

Figuur 10-1, Natura2000 gebieden gemeente Veenendaal en omliggende omgeving, (Bron: Ministerie van Economische Zaken, 2018).

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het natuurnetwerk is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en natuurgebieden hun waarde verliezen. Grotere natuurgebieden zijn gunstig voor de biodiversiteit en de kwaliteit van de leefomgeving. Als natuurgebieden ook nog met elkaar verbonden zijn, kunnen dieren en planten gemakkelijker overleven (Atlas leefomgeving, 2022). Delen van de gemeente Veenendaal maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

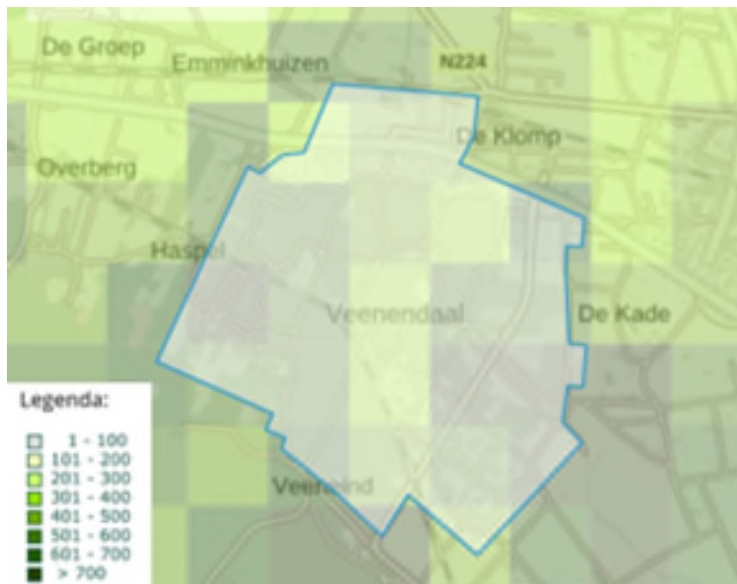

Figuur 10-2, Natuurnetwerk Nederland gebieden (Bron: Interprovinciaal overleg (IPO), 2022)

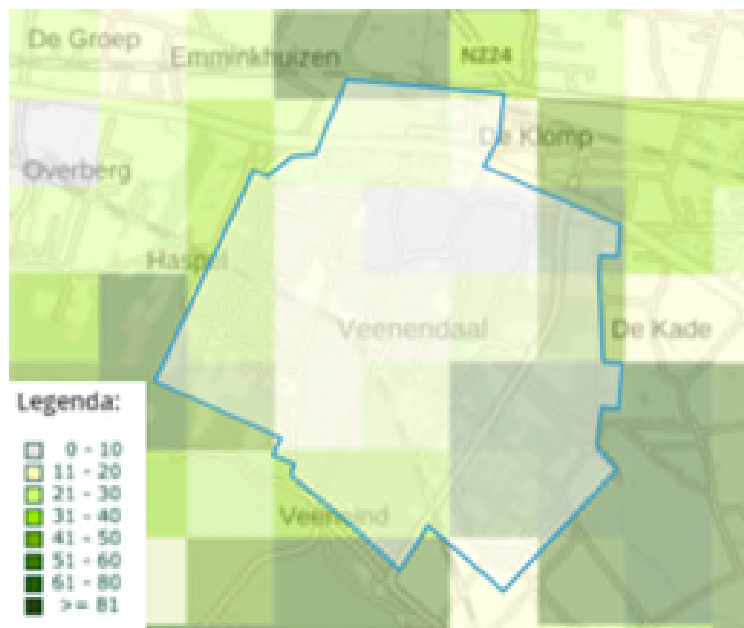
10.3.2 Biodiversiteit

Biodiversiteit wordt gedefinieerd als de hoeveelheid soorten (flora en fauna) die zich in een gebied bevinden. Het is belangrijk voor mens en natuur om een grote verscheidenheid aan soorten te hebben, omdat elke soort zijn eigen rol in een ecosysteem vervult. Hoe meer soorten er verdwijnen uit een gebied, hoe groter de kans dat een ecosysteem disfunctioneert. Bovendien heeft een grote biodiversiteit een dempende werking op plagen, vervuiling en klimaatverandering. De biodiversiteit in Nederland staat steeds verder onder druk door het toedoen van de mens. Onder andere grootschalige landbouwpraktijken, vervuiling door de industrie en toenemende verstedelijking zorgen ervoor dat de biodiversiteit steeds verder afneemt. In de provincie Utrecht staat 39% van de inheemse planten- en diersoorten op de Rode lijst. De hoeveelheid wilde insecten is in 25 jaar zelfs met 75% afgenomen. Maatregelen die gemeenten kunnen nemen om de biodiversiteit te vergroten zijn onder andere het creëren van habitat, het verbinden van natuurgebieden en het inzetten op duurzamere vormen van industrie en landbouw.

In onderstaande figuur is de soortendiversiteit in Veenendaal weergegeven. Hierin is te zien dat de gemeente relatief veel soorten heeft ten opzichte van andere gemeenten. Vooral het gebied in het oosten en westen van de gemeente heeft veel diversiteit in soorten. Dit hangt allereerst samen met de landschapstypen. In open boslandschap zijn veel habitattypen, en daarmee samenhangend een divers aantal soorten aanwezig. De provincie Utrecht kent een hoge soortendiversiteit en een relatief hoog aantal rode lijst soorten.

Figuur 10-3, Soortendiversiteit Veenendaal, (Bron: Nationale Databank Flora en Fauna, 2017)

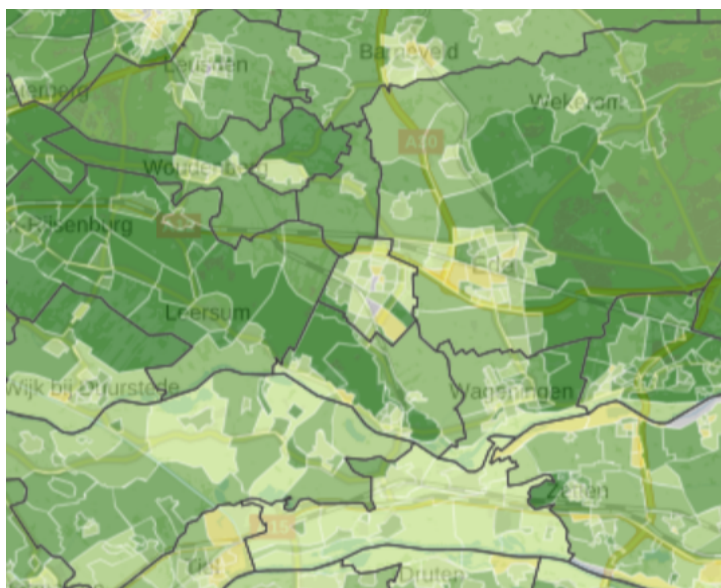
Figuur 10-4, Soortendiversiteit rode lijst soorten Veenendaal, (Bron: Nationale Databank Flora en Fauna, 2017)

10.3.3 Groene woonomgeving

Veenendaal heeft, vergeleken met omliggende gemeenten, relatief weinig groen in de woonomgeving. Dit wordt duidelijk zichtbaar in Figuur 0-5. Een logische verklaring hiervoor is dat Veenendaal, in tegenstelling tot de omliggende plaatsen, een hogere mate van verstedelijking kent.

In Figuur 0-6 wordt Veenendaal gepositioneerd ten opzichte van Randstedelijke gemeenten. Vergeleken met deze steden—die qua verstedelijking beter met Veenendaal te vergelijken zijn—zien we dat Veenendaal in ongeveer even veel groen heeft in de woonomgeving.

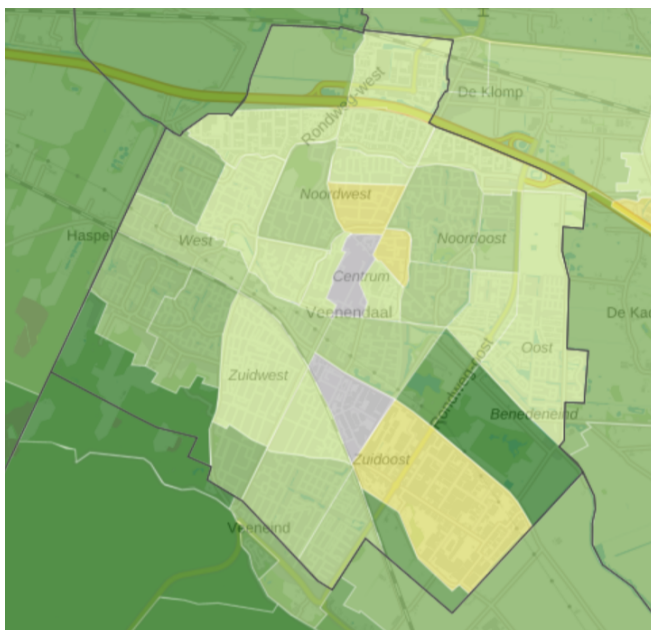
Ten slotte wordt ingezoomd op de gemeente Veenendaal zelf in Figuur 0-7. Hier valt op dat de gebieden in het centrum relatief weinig groen bevatten, met in sommige buurten zelfs minder dan 10% groen.

Figuur 10-5, Hoeveelheid groen in de leefomgeving vergelijking met omliggende gemeenten, (Bron: Cobra Groeninzicht, 2021)

Figuur 10-6, hoeveelheid groen in de leefomgeving vergelijking met Randstedelijke gemeenten, (Bron: Cobra groeninzicht, 2021)

Figuur 10-7, hoeveelheid groen in de leefomgeving per deelgebied van gemeente Veenendaal, (Bron: Cobra groeninzicht 2021)

10.4 Referentiesituatie

Natuurgebieden

Het beleid gericht op de biodiversiteit sluit aan op de doelstellingen voor de Natura2000 gebied Binnenveld, waar De Hel en Blauwe Hel binnen de gemeente Veenendaal deel van uitmaken. Dit beleid, gericht op de versterking van de robuustheid van deze natuurgebieden en het behoud en vergroten van de biodiversiteit, zorgt voor gezondere natuurgebieden.

Biodiversiteit

Het beleid van de gemeente Veenendaal is gericht op het versterken van de relatief grote biodiversiteit die de gemeente rijk is. Het beleid bevordert de biodiversiteit door natuurlijk beheer, maaibeheer en de ontwikkeling van natuurwaarden en ecologische verbindingzones. Door een grotere variatie in boom(soorten), natuurvriendelijke oevers en het stimuleren van natuurinclusief bouwen ontstaat een robuuste groenstructuur

die bestand is tegen ziektes en klimaatverandering. Dit draagt bij aan een hogere ecologische waarde en een biodiverse omgeving.

Groene woonomgeving

Veenendaal heeft de ambitie om in de leefomgeving aanzienlijk groener te worden. In 2030 zal de stad meer beplanting, plantsoenen en bomen bevatten, waarbij groen en water niet langer een sluitstuk zijn bij stedelijke ontwikkelingen, maar juist het vertrekpunt vormen.

Concreet houdt dit in dat pleinen en parken worden vergroend en dat per wijk een fijnmazig groen netwerk ontstaat, aanvullend op de bestaande hoofdgroenstructuren. Bestaande groenstructuren blijven behouden, terwijl nieuwe groene en blauwe gebieden worden geïntegreerd bij stadsontwikkeling. Daarnaast worden groen en water slim gecombineerd met wonen, werken en verkeer, zodat natuur een vaste plaats krijgt in de stedelijke omgeving. Waardevolle oude bomen worden beschermd en, waar nodig, wordt hun standplaats verbeterd.

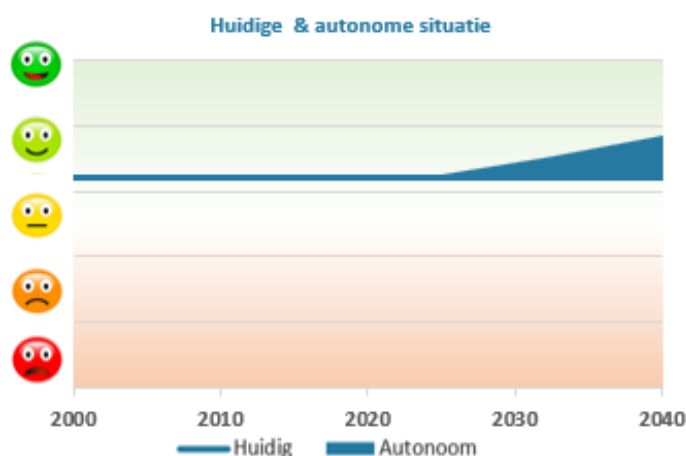
Door deze ambities zal Veenendaal in 2030 aanzienlijk groener zijn in vergelijking met de huidige situatie.

10.5 Conclusie en aanbevelingen

Natuurgebieden

Huidige situatie: Veenendaal heeft een Natura2000 gebied binnen de gemeente, namelijk het gebied Binnenveld. Dit gebied valt onder de habitatrichtlijn. Naast het borgen van de wettelijke- en provinciale eisen, is het aan te bevelen om te bepalen welke ambities de gemeente wil stellen in relatie- en verhouding tot deze gebieden. Het bevorderen van de connectiviteit tussen natuurgebieden kan bijvoorbeeld positief bijdragen aan het behoud van biodiversiteit. Op dit moment worden de natuurgebieden rondom Veenendaal beschermd, daarmee is de staat van de natuurgebieden op dit moment redelijk tot goed

Referentiesituatie: Naast het borgen van de wettelijke- en provinciale eisen, is het aan te bevelen om te bepalen welke ambities de gemeente wil stellen in relatie- en verhouding tot deze gebieden. Het bevorderen van de connectiviteit tussen natuurgebieden kan bijvoorbeeld positief bijdragen aan het behoud van biodiversiteit. De verwachting is dat in de toekomst de natuurgebieden blijvend in een redelijke tot goede staat zullen blijven.

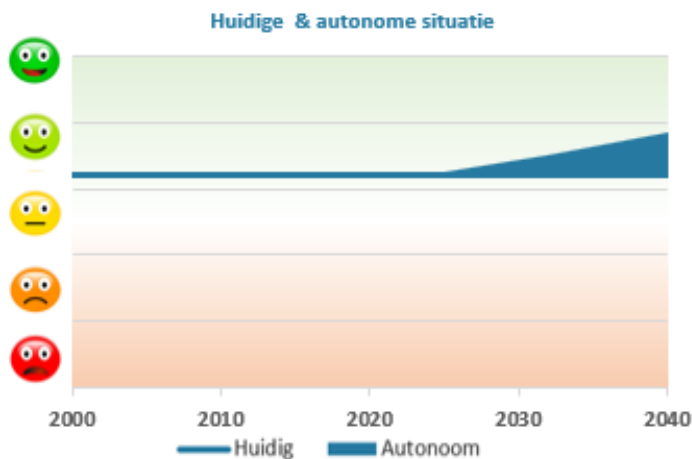

Figuur 10-8, beoordelingsfiguur

Biodiversiteit

Huidige situatie: Hoewel dit niet in de hele gemeente het geval is, hebben het oosten en met name het westen van Veenendaal een hoge soortendiversiteit. Echter, veel soorten staan ook op de rode lijst, vandaar dat de huidige beoordeling momenteel redelijk is.

Referentiesituatie: De gemeente Veenendaal heeft ambitieuze plannen met betrekking tot de biodiversiteit in de stad. Beheer en ontwikkeling van de ruimte gericht op het vergroten van de biodiversiteit en robuustheid van de natuur moet ervoor zorgen dat het aantal soorten op de Rode lijst afneemt. Dit zal leiden tot een redelijke tot goede beoordeling in de toekomst.

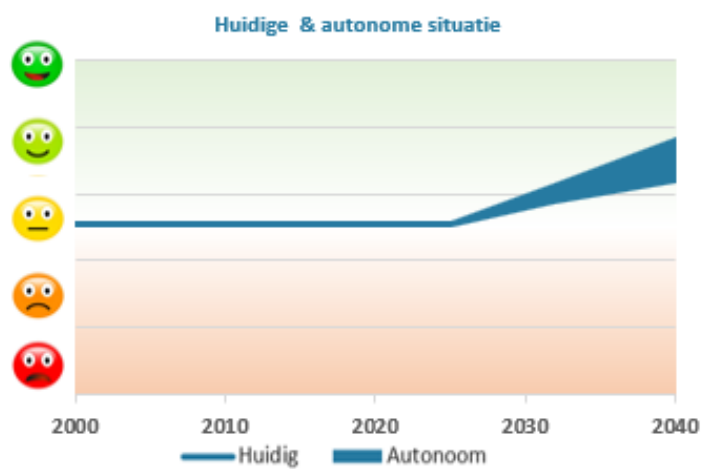

Figuur 10-9. beoordelingsfiguur

Groene woonomgeving

Huidige situatie: De huidige situatie van groen in de woonomgeving van Veenendaal wordt momenteel beoordeeld als neutraal. In vergelijking met omliggende gemeenten heeft Veenendaal aanzienlijk minder groen. Dit komt doordat Veenendaal een verstedelijkte gemeente is vergeleken met naburige gemeenten. De vergelijking met andere verstedelijkte gemeenten in de Randstad toont aan dat Veenendaal hier een vergelijkbare score behaalt. Vandaar de neutrale beoordeling.

Referentiesituatie: Veenendaal heeft ambitieuze plannen om het groen in de woonomgeving te vergroten. Hierdoor zal het groen in de stad naar verwachting toenemen in de komende jaren. Dit zal resulteren in een positieve ontwikkeling van een neutrale score in de huidige situatie naar een beoordeling tussen redelijk en goed in de toekomst.

Figuur 10-10, beoordelingsfiguur

11. Mobiliteit

11.1 Introductie

Verkeer en vervoer vormen een belangrijke basis voor het functioneren van onze maatschappij en economie. Een goede en betrouwbare infrastructuur maakt het mogelijk om te reizen voor werk, sociale contacten en recreatie. Het mobiliteitssysteem is constant in verandering met de opkomst van nieuwe verkeersmodaliteiten en een verduurzaming van bestaande vervoersmiddelen. Hier wordt naar de onderstaande aspecten bekeken.

Thema	Aspect
Mobiliteit	Bereikbaarheid
	Vervoerswijzen
	Verkeersveiligheid

11.2 Beoordelingskader

Thema	Aspect	Doelen
Mobiliteit	Bereikbaarheid	• Het is van groot (economisch) belang dat we de bereikbaarheid van werkgebieden en winkelcentra goed houden en verbeteren • Veenendaal en haar woon-, winkel- en werkgebieden zijn goed bereikbaar met alle soorten vervoer. Fietsen en lopen worden gestimuleerd • We zetten in op een hoogwaardig busnetwerk • We zetten in op passende parkeermogelijkheden • We spelen in op nieuwe vormen van duurzame mobiliteit • Veenendaal en haar woon-, winkel- en werkgebieden zijn goed bereikbaar met alle soorten vervoer. Fietsen en lopen worden gestimuleerd
	Vervoerswijzen	• We maken de fiets als vervoermiddel aantrekkelijker • We zetten in op een hoogwaardig busnetwerk • We streven er naar het gebruik van de fiets en lopen binnen Veenendaal aantrekkelijker te maken • Veenendaal en haar woon-, winkel- en werkgebieden zijn goed bereikbaar met alle soorten vervoer. Fietsen en lopen worden gestimuleerd

	Verkeersveiligheid	• Locaties of routes met een verhoogd risico voor de verkeersveiligheid pakken we met prioriteit aan • We richten de openbare ruimte zodanig in dat dit veilig verkeersgedrag afdwingt
--	--------------------	---

11.3 Huidige situatie

11.3.1 Bereikbaarheid

Bereikbaarheid

Er is een rijksweg binnen de gemeente gelegen: de A12 (Figuur 4.1). A12 ligt ten noorden van de kern van Veenendaal en heeft een afslag 23 Veenendaal-West en een afslag 23a Veenendaal. Zowel Utrecht als Arnhem zijn vanuit Veenendaal, via deze snelweg, binnen een halfuur te bereiken. Aan de oostkant van Veenendaal ligt de A30-(Ede-Barneveld) en de Rondweg-Oost N233. Deze provinciale weg verbindt de A12 via Rhenen en de Rijnbrug met de A15 bij Kesteren. De gemeentelijke Rondweg West is verbonden met de N416 die bij Elst weer verbonden is met de N225 (Driebergen-Rhenen-Wageningen). Aan de noordkant is de A12 verbonden aan de N418 (bedrijventerrein De Batterijen) en de N224 (Renswoude-Ede). Kijkend naar de ligging van de wegen, ligt Veenendaal dus op een kruispunt van noord-zuid- en oost-westverbindingen. Het OV-aanbod in Veenendaal bestaat uit lokale en regionale buslijnen en de trein. Ook is er een regiotaxi “de Valleihopper”. De gemeente heeft twee treinstations; Veenendaal-West en Veenendaal-Centrum op de spoorlijn Utrecht-Driebergen-Rhenen. Intercitystation Veenendaal de Klomp (grondgebied gemeente Ede) aan de noordkant van de A12 biedt een aansluiting op het landelijke spoorwegennet richting Utrecht-randstad en Ede-Arnhem. Vanuit alle locaties in Veenendaal is een station een kwartier met de fiets te bereiken. Op dit moment zijn er vanuit Veenendaal busverbindingen naar onder andere Veenendaal de Klomp, Wageningen, Utrecht, Ede, Driebergen, Amersfoort, Woudenberg en Rhenen. Het OV-gebruik binnen en van/naar Veenendaal ligt onder het landelijk gemiddelde. De ov-dekkingsgraad in de gemeente is 88%. Dit betekent dat 88% van de bevolking binnen het invloedsgebied van een ov-halte woont (Bron <https://www.staatvanutrecht.nl/themas/wonen/woondichtheid-en-woningvoorraad>). Tenslotte zijn in de gemeente verschillende fiets- en wandelroutes gelegen. De gemeente is compact en afstanden binnen de gemeente zijn over het algemeen goed en binnen een kwartier met de fiets te bereiken. Wijkcentra zijn goed te belopen en daarmee voor de meeste inwoners binnen loopbereik gelegen.

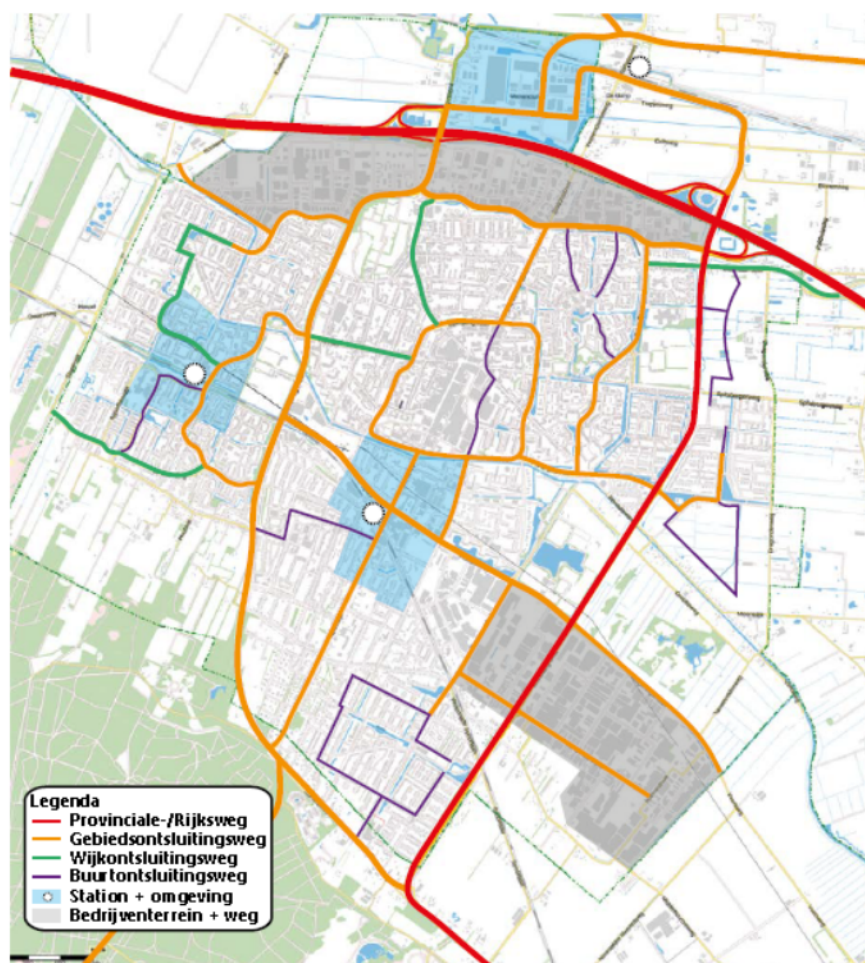
Leefomgevingsfoto

Gemeente Veenendaal

projectnummer 0500481.100

21 augustus 2025

Gemeente Veenendaal

Figuur 11-1, infrastructuur wegen Veenendaal (Bron: Antea Group, 2024)

Leefomgevingsfoto

Gemeente Veenendaal

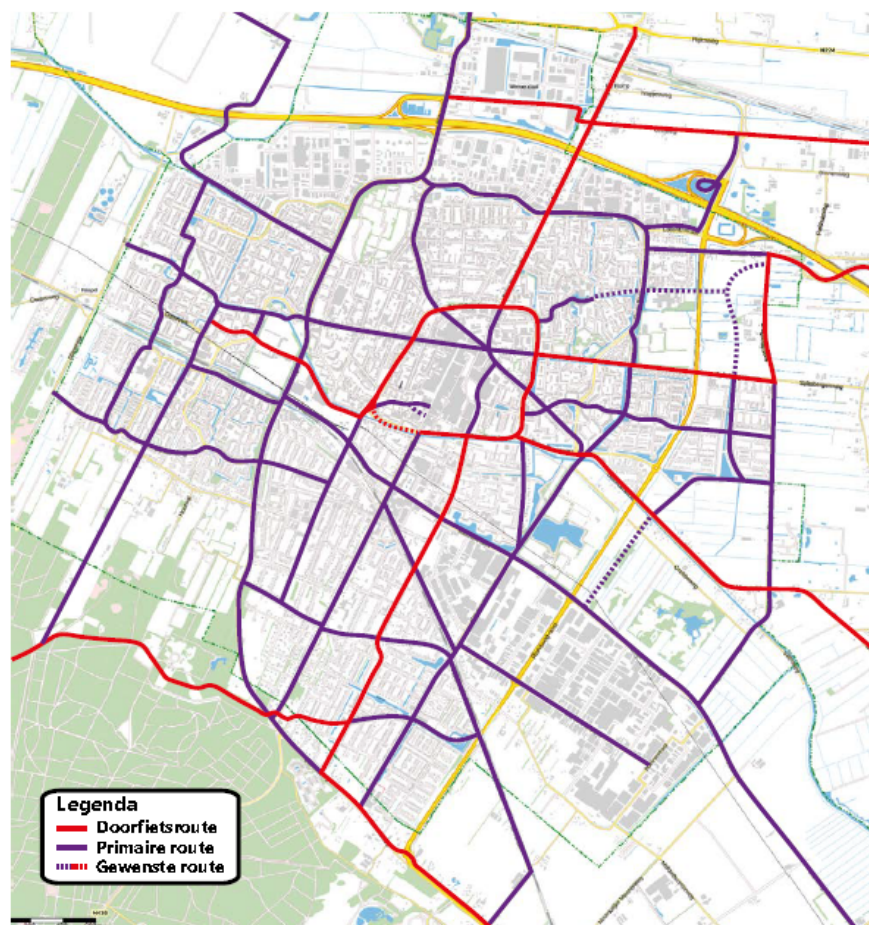
projectnummer 0500481.100

21 augustus 2025

Gemeente Veenendaal

Figuur 11-2 Spoor en busnetwerk Veenendaal (Bron: Antea Group, 2024)

Figuur 11-3 Fietsnetwerk (Bron: Omgevingsprogramma Openbare Ruimte 2022-2025)

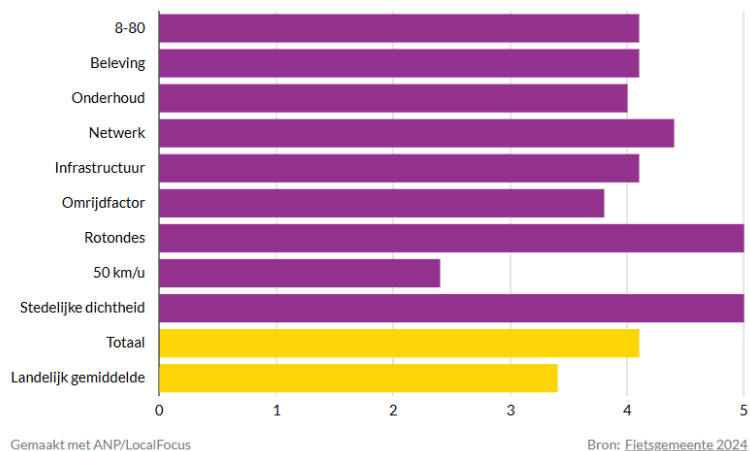
Vervoerswijzen

Het aantal elektrische personenauto's ligt relatief laag in Veenendaal: 19 per 1.000 ten opzichte van 31 per 1.000 gemiddeld in heel Nederland. Bijna alle elektrische auto's in de gemeente kunnen gebruikmaken van een openbare laadpaal binnen 250 meter. De Fietzersbond heeft een enquêteonderzoek onder ruim 45.000 fietsers in Nederland gehouden. Op basis van deze enquête en enkele objectieve factoren, zoals de inrichting van rotondes en 50 km/u-wegen, zijn de beoordelingen in Figuur 4.4 tot stand gekomen. De figuur geeft een beeld van de score per onderdeel, gescoord op een schaal van 1 (zeer slecht) tot 5 (uitstekend). Al met al is de beoordeling van Veenendaal als fietsgemeente bovengemiddeld. De Fietzersbond geeft Ambacht de 5^e plek in de lijst van beste fietsgemeenten van Nederland.

Scores per categorie

Kies een gemeente

Veenendaal ▾

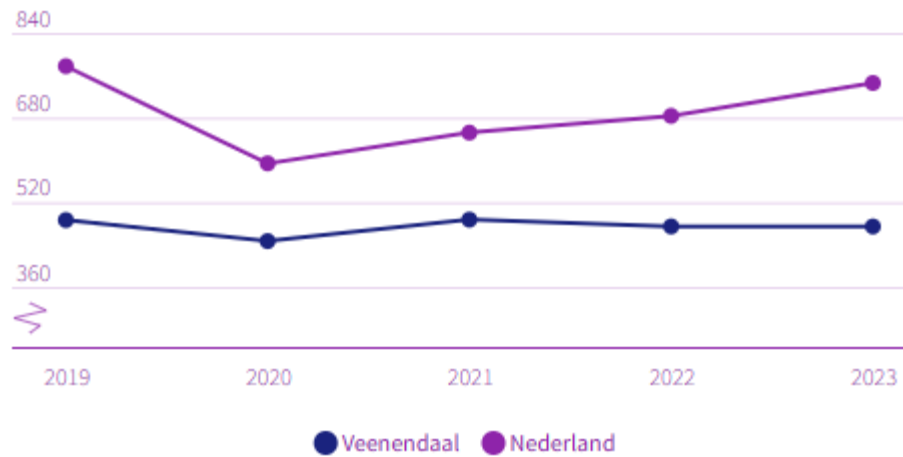

Figuur 11-4 Fietsscore per onderdeel (bron, Fietzersbond, 2024)

Verkeersveiligheid

Het aantal verkeersongevallen in de gemeente Veenendaal ligt aanzienlijk lager dan het landelijk gemiddelde. In 2023 waren er in Nederland gemiddeld 745,5 verkeersongevallen per 100.000 inwoners, terwijl dit aantal in Veenendaal slechts 474,3 bedroeg. Dat is een duidelijk verschil. Bovendien is er sinds 2020 landelijk sprake van een stijgende trend in het aantal verkeersongevallen. In Veenendaal daarentegen is het aantal ongevallen sinds dat jaar stabiel gebleven.

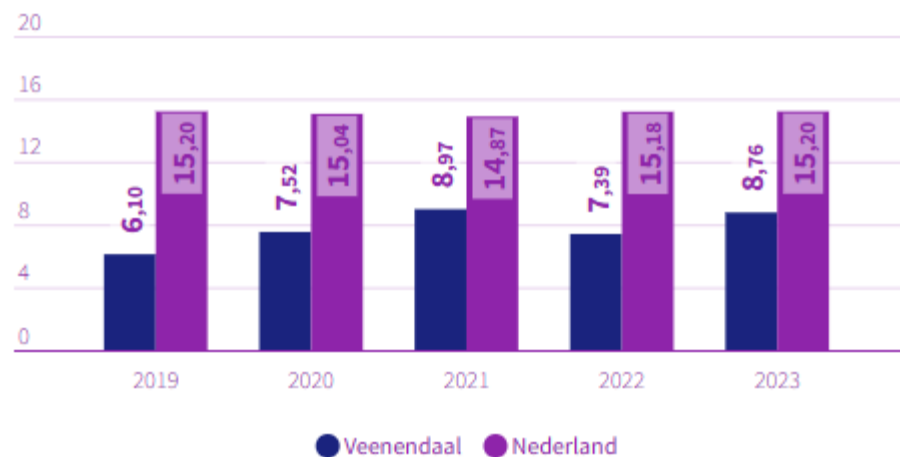
Verkeersongevallen per 100.000 inwoners

Figuur 11-5, verkeersongevallen gemeente Veenendaal, (Bron: SWOV, 2024)

Ook het aantal verkeersdoden in Veenendaal ligt onder het landelijk gemiddelde. Over een vijfjaarsgemiddelde waren er in 2023 in Veenendaal 8,76 verkeersdoden per 100.000 inwoners, terwijl dit cijfer landelijk op 15,20 lag. Daarmee scoort Veenendaal aanzienlijk beter dan het gemiddelde in Nederland.

Verkeersdoden (5-jaars cumulatief) per 100.000 inwoners

Figuur 11-6. Verkeersdoden gemeente Veenendaal, (Bron: SWOV, 2024)

11.4 Referentiesituatie

Bereikbaarheid

Het mobiliteitsnetwerk in de regio heeft nu al een groot aantal knelpunten, zowel binnen de regio als in de aansluitingen op het stedelijk netwerk Nederland. De groei van het aantal woningen gecombineerd met een

groei van de economie, maakt de druk op de wegen alleen maar groter. In de toekomst zijn locaties bij OV-stations sterk verdicht, waardoor men sneller geneigd is om het OV te pakken. Daardoor is het ook aantrekkelijker voor vervoerders om hoogwaardiger OV te realiseren in Veenendaal. Naar verwachting is de Rondweg-Oost verbreed waardoor de druk op de binnenwegen van Veenendaal af is genomen. Het fiets- en wandelnetwerk is naar verwachting uitgebreid en kwalitatief verbeterd, waardoor het aantrekkelijker is geworden om de fiets te pakken of om kleine afstanden te wandelen.

Vervoerswijzen

In Veenendaal zal het aandeel elektrische auto's naar verwachting blijven stijgen, in lijn met de landelijke trend. In Nederland waren er begin 2025 al ruim 1 miljoen stekerauto's, waarvan ongeveer 594.000 volledig elektrisch. Dit aantal is in één jaar tijd met ruim 33% toegenomen en de verwachting is dat dit aantal richting 2030 verder groeit tot circa 1,9 miljoen volledig elektrische voertuigen. Ook in Veenendaal zal deze groei zichtbaar zijn, mede door de toename van particuliere gebruikers en de beschikbaarheid van laadpunten. Daarnaast neemt het fietsgebruik naar verwachting toe. Door in te zetten op kwaliteitsverbetering van bestaande fietsroutes én uitbreiding van het routenetwerk, zal de beleving van de fietsscore verbeteren. Dit sluit aan bij de landelijke mobiliteitsdoelen gericht op duurzaamheid en gezondheid. Veenendaal beschikt over drie treinstations: **Veenendaal-Centrum**, **Veenendaal-De Klomp** en **Veenendaal West**. Deze stations zorgen voor goede verbindingen met onder andere Utrecht, Ede-Wageningen en Arnhem. De aanwezigheid van deze stations maakt het openbaar vervoer een aantrekkelijk alternatief voor de auto, zeker in combinatie met de groei van deelmobiliteit en elektrische fietsen.

Verkeersveiligheid

Het verkeer neemt de komende jaren autonoom toe. De landelijke trend is dat er elk jaar meer en meer motorvoertuigen de weg op gaan. Daarnaast neemt ook de frequentie op het spoor toe. Het gevolg van de toename van verkeer is dat de druk op de bestaande infrastructuur zal toenemen. De spitsperiodes worden langer en doorstroming op de kruispunten gaat langzaam achteruit. Daarnaast zal in Veenendaal het inwonersaantal en aantal bedrijven in Veenendaal toenemen. Inherent hieraan is een toename van de verkeersintensiteiten. Het aantal verkeersongevallen zal naar verwachting zodoende toenemen.

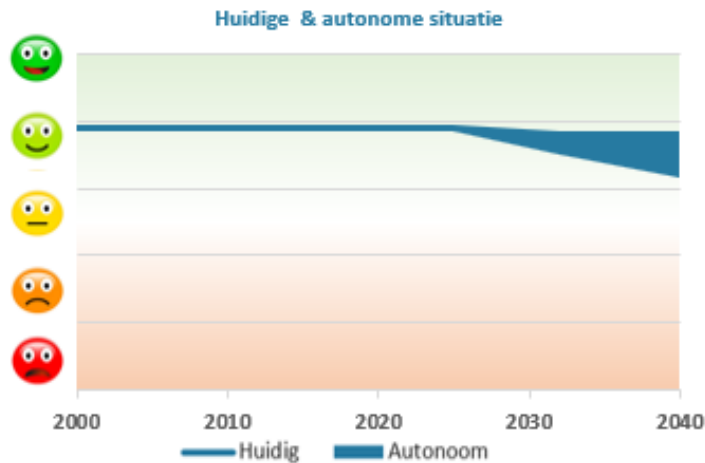
11.5 Conclusie en aanbevelingen

Conclusie

Bereikbaarheid:

Huidige situatie: Veenendaal is goed bereikbaar dankzij de ligging aan de A12, met aansluitingen op de A30, N233, N416, N418 en N224, wat het tot een knooppunt van noord-zuid- en oost-westverbindingen maakt. Het openbaar vervoer bestaat uit twee treinstations binnen de gemeente, een intercitystation net erbuiten, diverse buslijnen en de regiotaxi Valleihopper. Ondanks deze voorzieningen ligt het OV-gebruik onder het landelijk gemiddelde, al is de dekking met 88% relatief hoog. De gemeente is compact, met goede fiets- en wandelverbindingen; vrijwel alles is binnen 15 minuten fietsen bereikbaar. Zowel de bereikbaarheid binnen de gemeente als de bereikbaarheid met de regio is hiermee op een goed niveau.

Referentie situatie: De groei van het aantal woningen en de economie in Veenendaal zet de bereikbaarheid in de gemeente onder druk door een toename van vervoersbewegingen. Dit leidt naar verwachting tot meer verkeersopstoppen. Er zijn echter al diverse plannen in ontwikkeling om de bereikbaarheid te waarborgen. Toch blijft er onzekerheid bestaan over de vraag of de infrastructuur deze groei voldoende kan bijbenen. Hierdoor zou de huidige goede beoordeling van de bereikbaarheid in de toekomst mogelijk kunnen verslechteren.

Figuur 11-7, beoordelingsfiguur

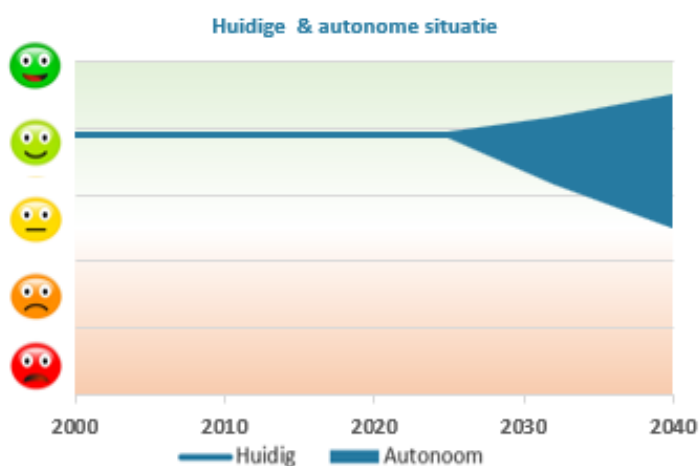
Vervoerswijzen:

Huidige situatie:

Veenendaal beschikt over een uitstekende fietsinfrastructuur en behoort tot de top van Nederland wat betreft de kwaliteit van fietsvoorzieningen. Het aandeel elektrische auto's ligt momenteel nog onder het landelijk gemiddelde. De gemeente telt daarnaast drie treinstations, waardoor het openbaar vervoer goed toegankelijk is. Binnen de compacte gemeente Veenendaal zijn er daarmee voldoende alternatieven beschikbaar om de (brandstof)auto vaker te laten staan. De vervoerswijzen in Veenendaal worden dan ook als goed beoordeeld.

Referentie situatie:

In Veenendaal blijft de fietsinfrastructuur naar verwachting van hoog niveau. Ook de treinverbindingen blijven goede mogelijkheden bieden om het openbaar vervoer te gebruiken, met verbindingen naar omliggende steden. Het aantal elektrische auto's zal naar verwachting de landelijke groei blijven volgen. Daarmee blijft de beoordeling van de vervoersmogelijkheden in Veenendaal positief.

Figuur 11-8, beoordelingsfiguur

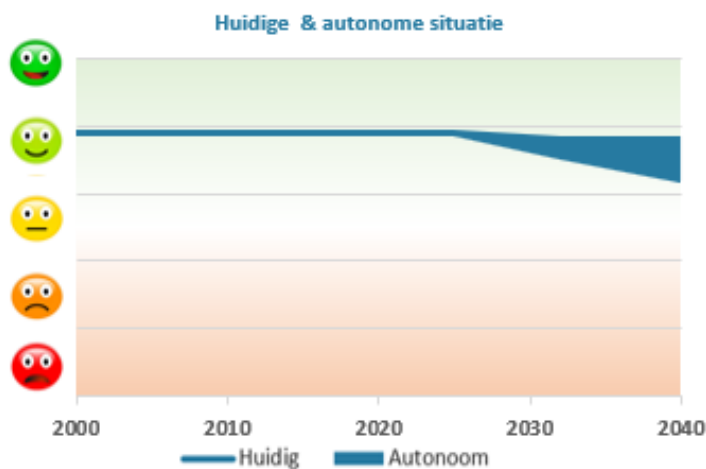
Verkeersveiligheid:

Huidige situatie:

De verkeersveiligheid in Veenendaal is opvallend goed. In 2023 lag het aantal verkeersongevallen met 474,3 per 100.000 inwoners aanzienlijk onder het landelijk gemiddelde van 745,5. Terwijl landelijk sprake is van een stijgende trend sinds 2020, blijft het aantal ongevallen in Veenendaal stabiel. Ook het aantal verkeersdoden ligt met 8,76 per 100.000 inwoners duidelijk onder het landelijke gemiddelde van 15,20, waardoor de beoordeling van de huidige situatie als goed kan worden aangemerkt.

Referentie situatie:

In Veenendaal zal de verkeersdruk de komende jaren toenemen door een stijging van het aantal inwoners, bedrijven en motorvoertuigen, evenals een hogere frequentie van treinverkeer. Dit leidt tot langere spitsperiodes, verminderde doorstroming op kruispunten en een verwachte toename van verkeersongevallen. Hiermee zal de verkeersveiligheid afnemen van goed naar redelijk.

Figuur 11-9, beoordelingsfiguur

12. Conclusies en aanbevelingen

Na een sectorale analyse van de fysieke leefomgeving in Veenendaal, komen er een aantal aspecten naar voren die momenteel relatief laag scoren. Deze aspecten bieden kansen voor verbetering van de fysieke leefomgeving van de gemeente Veenendaal:

- Voorzieningenniveau
- Woningaanbod
- Klimaatadaptatie
- Luchtkwaliteit
- Duurzame energie

Bij het verbeteren van deze onderdelen ontstaan er, vanuit een integrale benadering, zowel kansen als potentiële botsingen.

Kansen

- **Luchtkwaliteit en klimaatadaptatie**
Maatregelen zoals vergroening en het terugdringen van hittestress dragen niet alleen bij aan klimaatadaptatie, maar verbeteren ook de luchtkwaliteit door minder fijnstof en stikstofuitstoot.

- **Duurzame energie en luchtkwaliteit**
De overstap naar duurzame energiebronnen zoals zonne- en windenergie vermindert de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen, wat direct bijdraagt aan een schonere lucht.
- **Duurzame energie en woningaanbod**
Nieuwe woningen kunnen direct energieneutraal of zelfs energieleverend worden gebouwd. Dit biedt kansen om de energietransitie te versnellen en tegelijkertijd het woningtekort aan te pakken.
- **Woningaanbod en klimaatadaptatie**
Door klimaat adaptieve maatregelen zoals groene daken, waterdoorlatende bestrating en integratie van waterberging in nieuwbouwprojecten, kunnen nieuwe woonwijken bijdragen aan een klimaat adaptieve leefomgeving. Dit biedt kansen om woningbouw te combineren met klimaatbestendigheid.
- **Woningaanbod en voorzieningen**
De uitbreiding van het woningaanbod biedt kansen om nieuwe voorzieningen mee te ontwikkelen, zoals scholen, buurthuizen en zorgcentra. Dit kan bijdragen aan een betere spreiding van voorzieningen.

Botsingen

- **Woningbouw en voorzieningenniveau**
Het toevoegen van woningen is noodzakelijk om het woningaanbod te verbeteren. Tegelijkertijd legt dit extra druk op het bestaande voorzieningenniveau. Zonder aanvullende investeringen in voorzieningen zoals scholen, zorg en openbaar vervoer, kan de leefbaarheid onder druk komen te staan.
- **Woningbouw versus klimaatadaptatie**
Verdichting en uitbreiding van de bebouwde omgeving kunnen ten koste gaan van groene ruimte en waterbergingscapaciteit. Dit staat op gespannen voet met klimaatadaptieve doelen zoals het voorkomen van wateroverlast en hittestress.
- **Woningbouw en luchtkwaliteit**
Meer woningen betekenen doorgaans ook meer verkeer en mobiliteit, wat de luchtkwaliteit negatief kan beïnvloeden. Zonder aanvullende maatregelen op het gebied van duurzame mobiliteit en infrastructuur kan dit leiden tot verslechtering van de leefomgeving.

Thema Natuur

De uitbreiding van woningbouw en voorzieningen zet druk op omliggende natuurgebieden. In de omgeving van gemeente Veenendaal ligt onder andere het **Natura 2000-gebied Binnenveld**, **Natura-2000 gebied Veluwe en Natura-2000 Rijntakken** en delen van het **Natuurnetwerk Nederland (NNN)**. De opgaven die spelen hebben mogelijk op de langere termijn effecten op deze natuurgebieden. Deze onzekerheid is echter nog erg groot op dit moment.

Tegelijkertijd is het andersom zo dat deze natuurgebieden beperkingen kunnen vormen voor opgaven op andere beleidsterreinen. De bouw van woningen, voorzieningen en duurzame energie is mogelijk beperkt door regelgeving omtrent bescherming van deze natuurgebieden in de omgeving van de gemeente Veenendaal

Thema mobiliteit

Veenendaal scoort momenteel niet slecht op verschillende aspecten van mobiliteit. Toch zijn er binnen dit thema meerdere aandachtspunten die om aandacht vragen. De stad beschikt over uitstekende openbaarvervoersverbindingen, maar deze worden relatief weinig benut.

Mocht het aantal woningen en voorzieningen in de toekomst toenemen, dan zal dit waarschijnlijk leiden tot een groei in het aantal vervoersbewegingen. Als het huidige autogebruik op hetzelfde niveau blijft, kan dit de bestaande infrastructuur onder druk zetten. Om dit te voorkomen, is het belangrijk om een cultuuromslag te stimuleren waarbij inwoners vaker kiezen voor het openbaar vervoer, de fiets of lopen in plaats van de auto.

Een dergelijke verschuiving naar duurzamere vormen van mobiliteit helpt niet alleen om de infrastructuur toekomstbestendig te maken, maar draagt ook bij aan het behoud van de luchtkwaliteit.

Gebied specificatie Veenendaal

Kijkend naar de beoordeling van de milieueffecten in Veenendaal komt er in enkele gebieden veel samen. Twee aandachtsgebieden zijn:

- de zuidoosthoek van de stad, met Natura 2000-gebied het Binnenveld en bedrijventerrein Het Ambacht/Nijverkamp;
- de noordrand van de stad, richting A12, spoor en De Klomp;
- het centrum.

In deze drie gebieden zorgen negatieve milieueffecten (van onder andere geluid, luchtkwaliteit, hittestress, een gebrek aan groen en veiligheid) voor druk op de omgeving. Nieuwe ontwikkelingen en kwetsbare functies kunnen hier in theorie onder lijden. In de zuidoosthoek is dat met het Natura 2000-gebied en de beoogde grootschalige woningbouwontwikkeling in de buurt ('t Ambacht/Spoorzone) mogelijk al het geval. Ook bij woningbouwontwikkelingen in de buurt van de noordrand van de stad (uitbreiding richting Ederveen/De Klomp bijvoorbeeld) vormen de negatieve milieueffecten daar mogelijk een knelpunt. Het centrum is druk en wordt in de toekomst naar verwachting nog drukker. Bestaande uitdagingen van groen, hittestress en geluidsdruk worden daar alleen maar urgenter.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK Almere
Postbus 10044
1301 AA Almere

Copyright ©

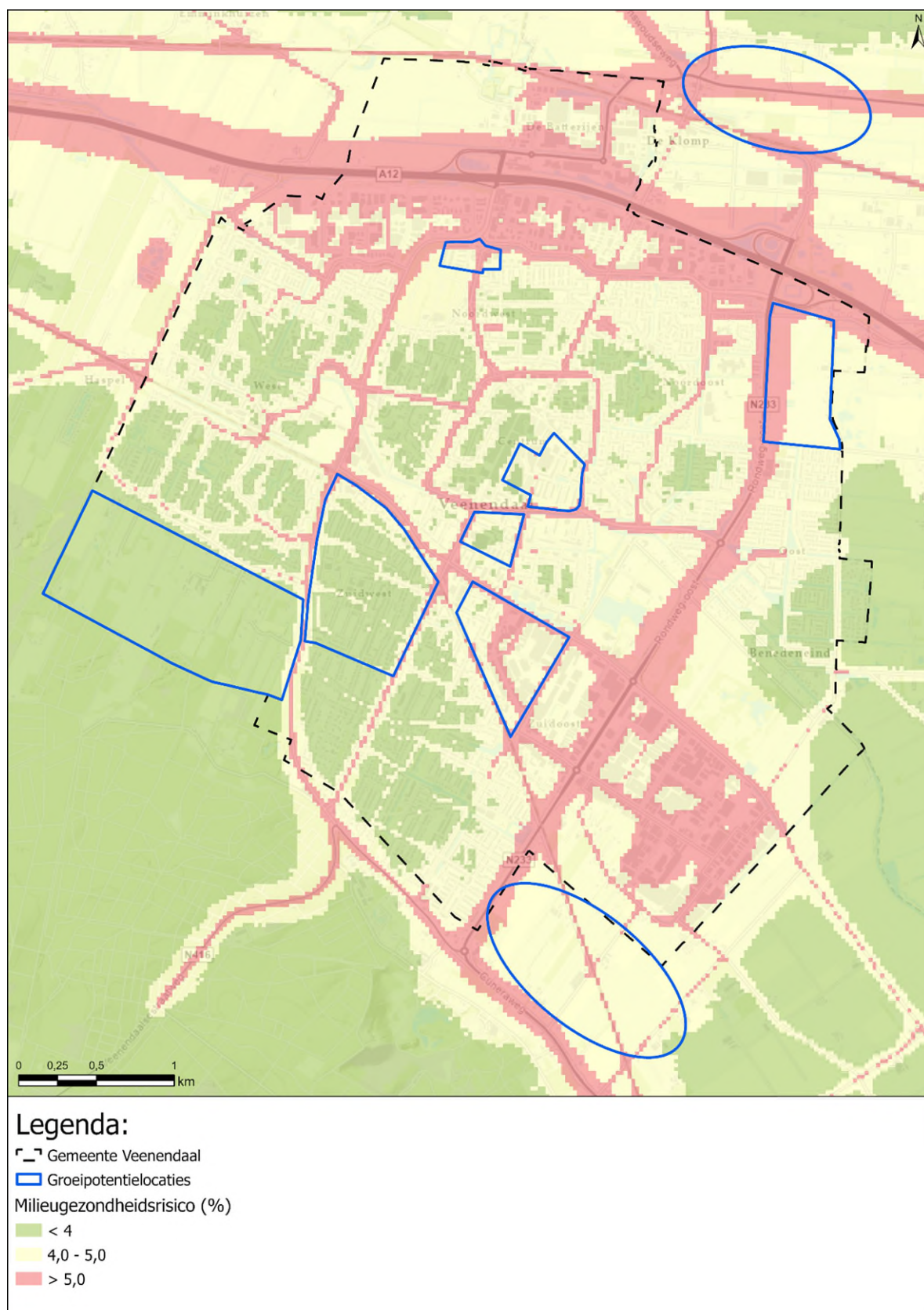
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

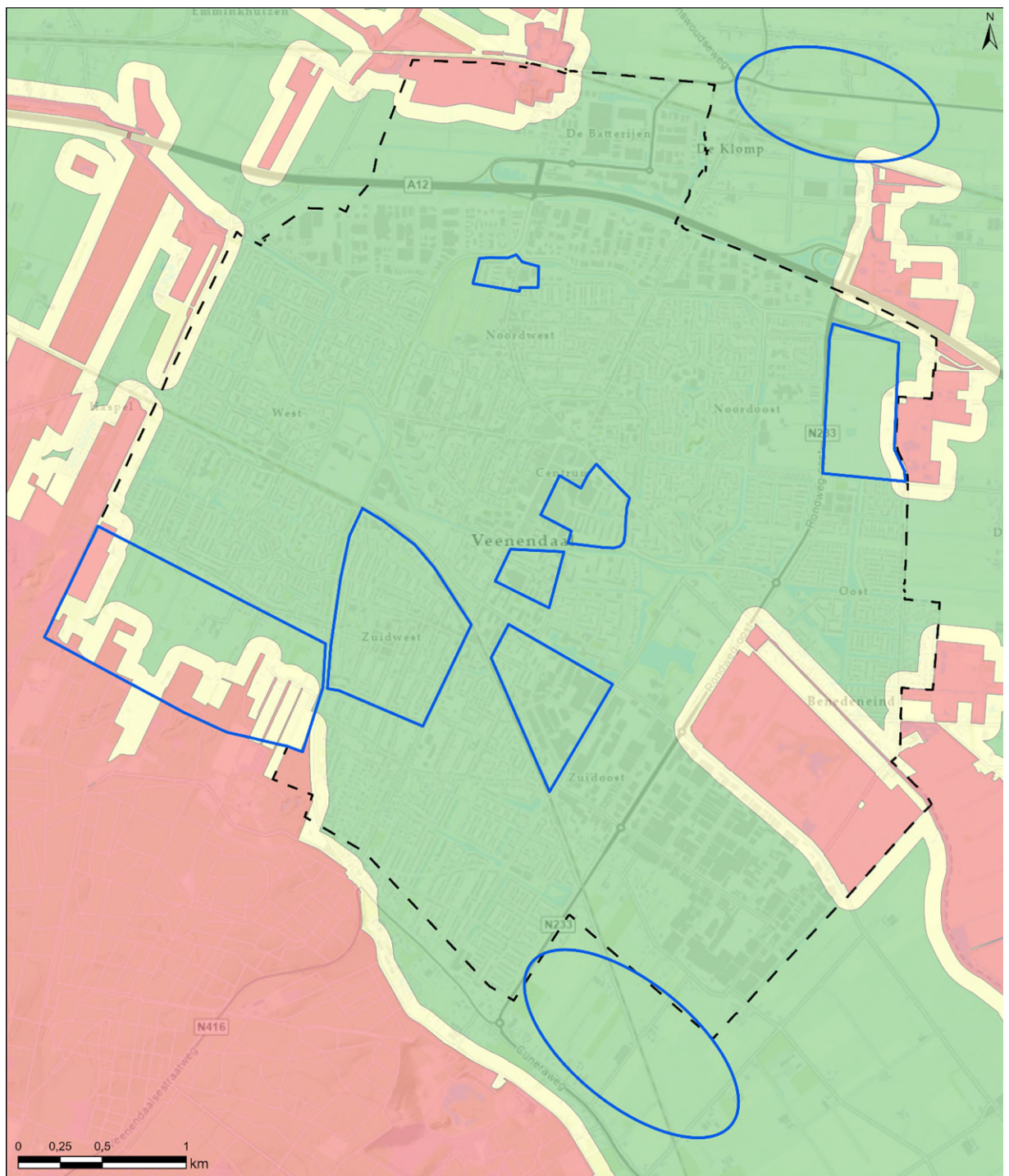
www.anteagroup.nl

Bijlage 2: GIS-kansenkaarten

Milieugezondheidsrisico

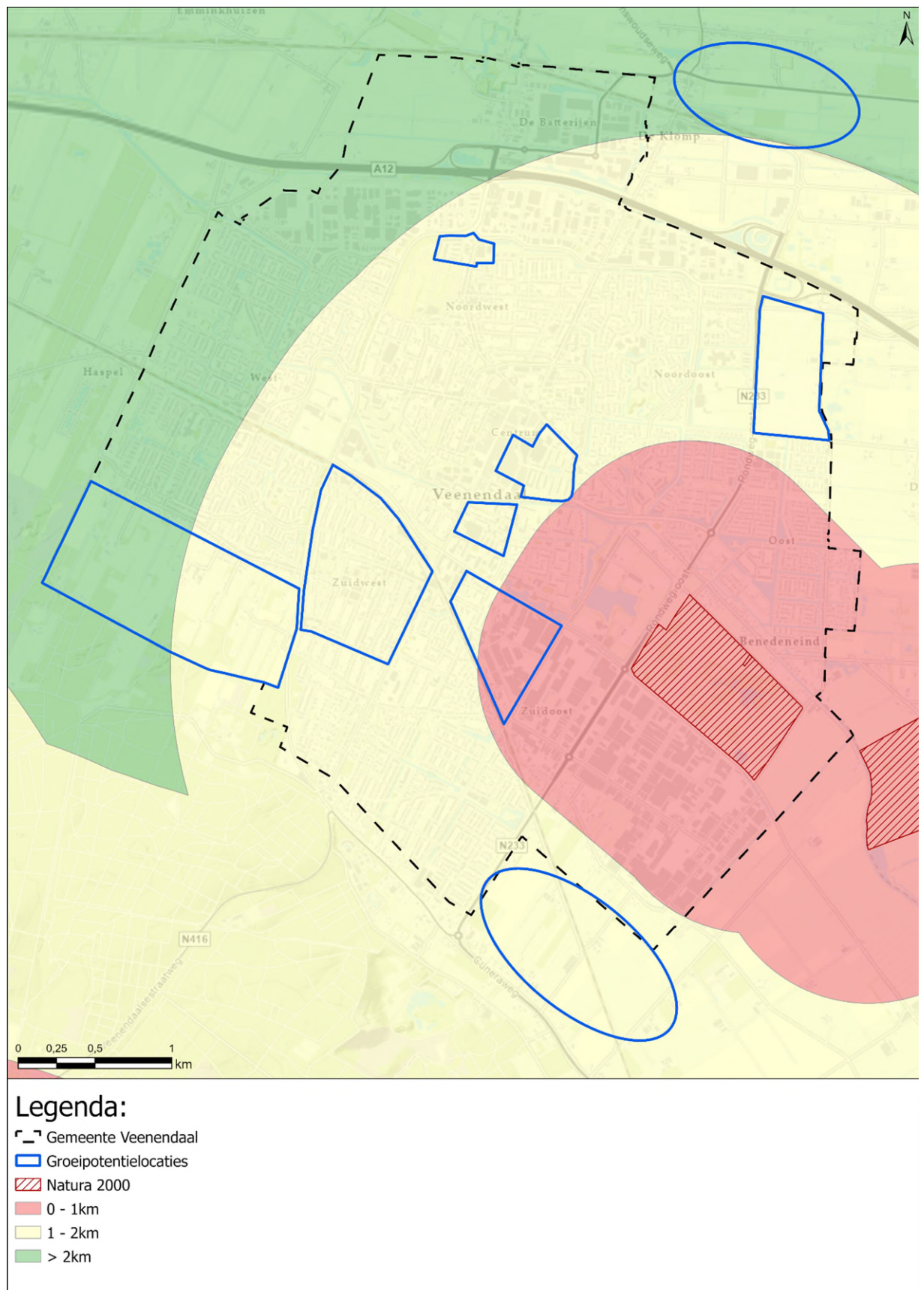
Afstand tot natuur: Natuurnetwerk Nederland (NNN)

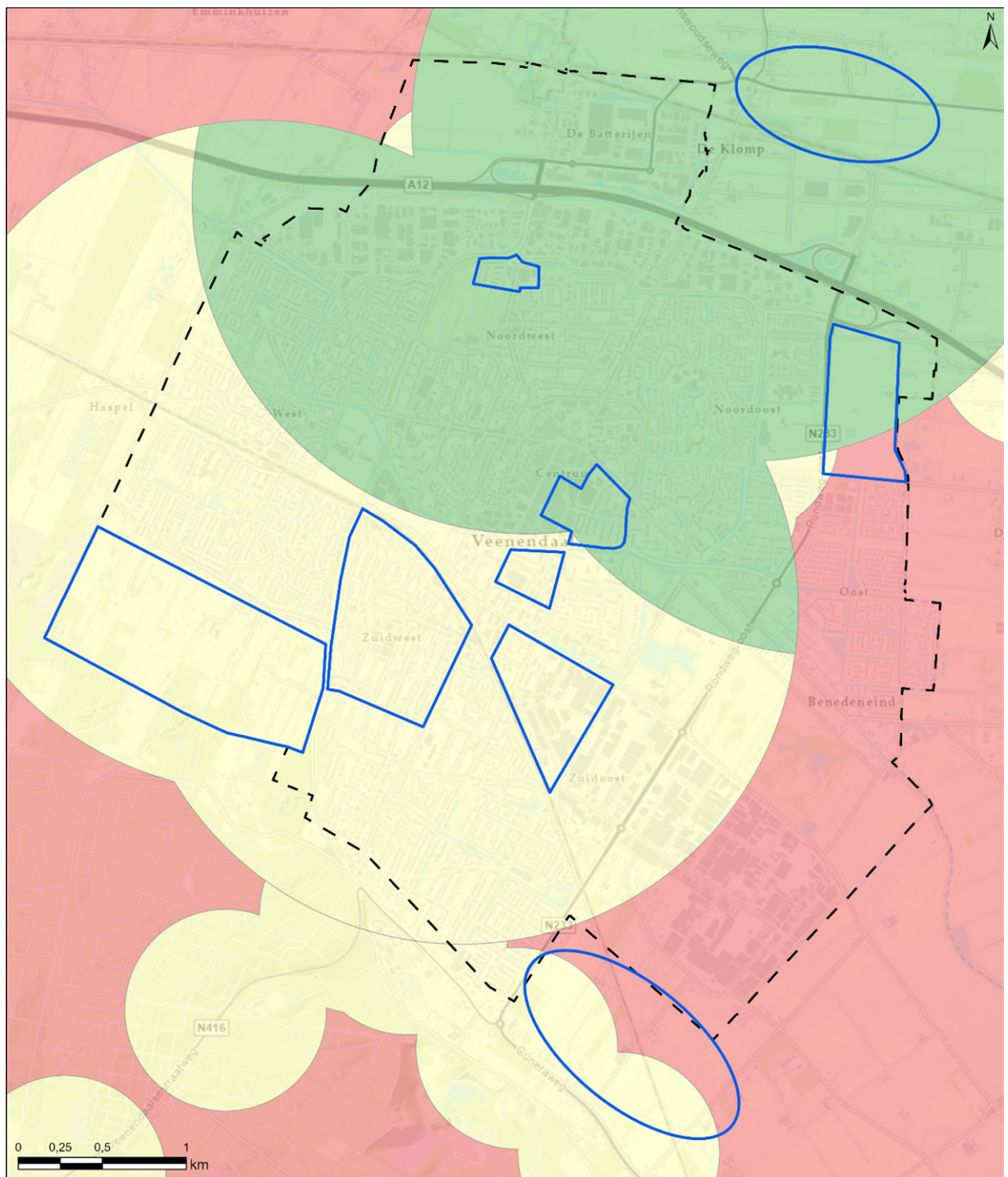
Legenda:

- Gemeente Veenendaal
- Groeipotentialocaties
- NNN gebied
- 0 - 100m
- > 100m

Afstand tot natuur: Natura 2000-gebieden

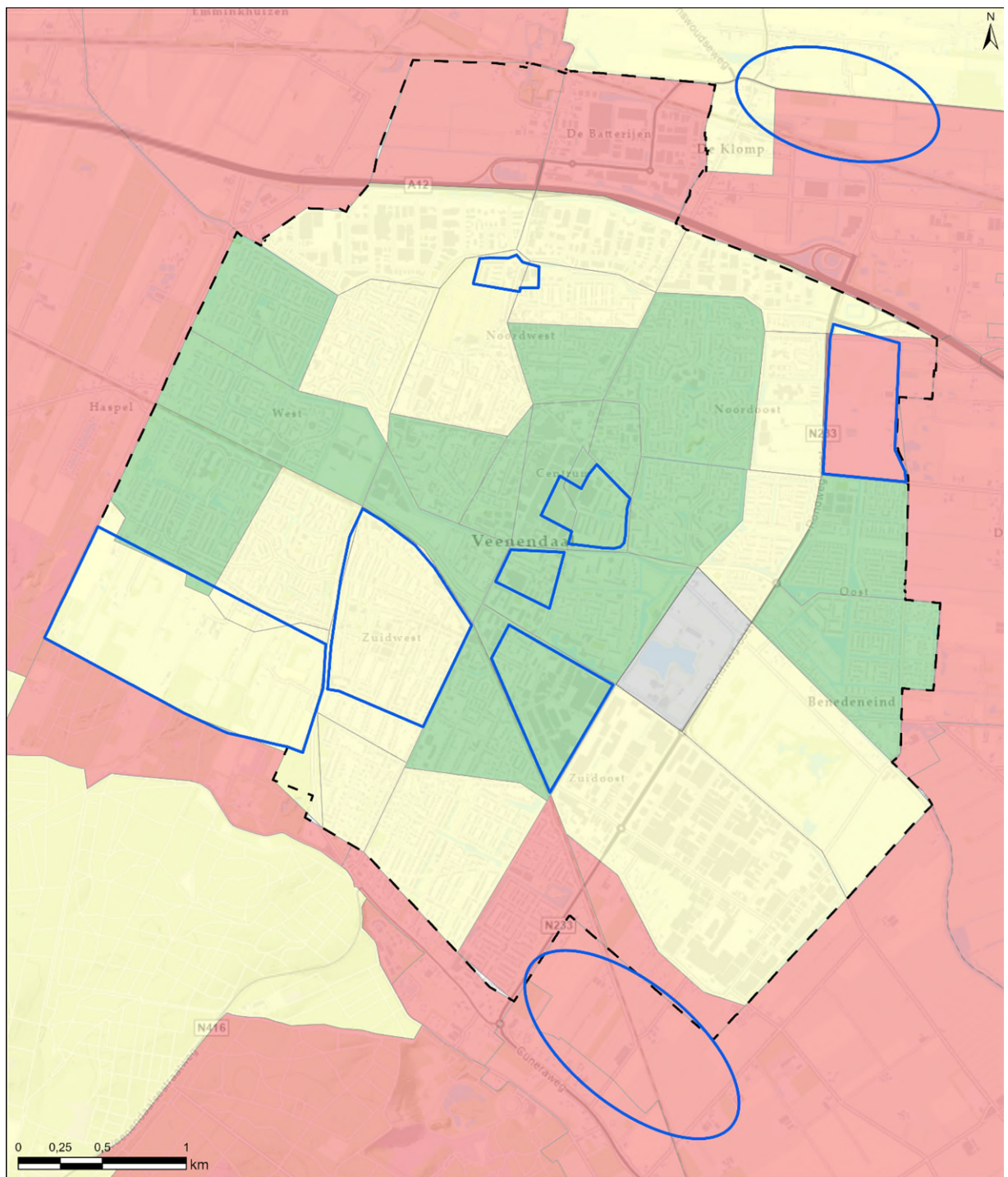
Ov-ontsluitingskwaliteit

Legenda:

- Gemeente Veenendaal
- Groeipotentiellocaties
- Geen openbaar vervoer locatie
- Openbaarvervoerlocatie (inclusief tram- en bushaltes minimaal 2x per uur een bus)
- Multimodaal ontsloten locatie

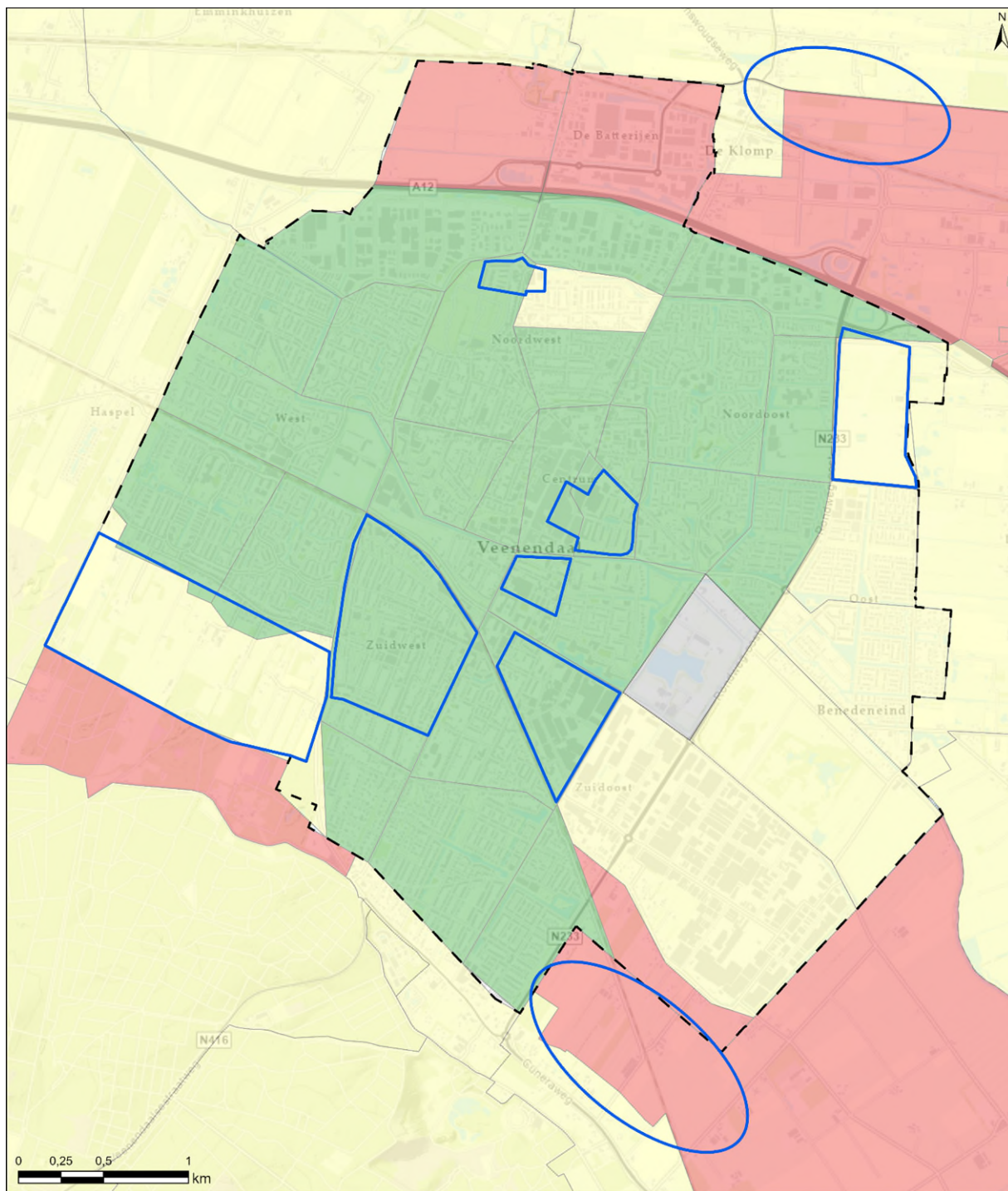
Afstand tot voorzieningen: Huisarts

Legenda:

- Gemeente Veenendaal
- Groeipotentiellocaties
- Afstand huisarts
- > 2km
- 1 - 2km
- 0 - 1km
- Geen data beschikbaar

Afstand tot voorzieningen: Basisschool

Legenda:

Gemeente Veenendaal

Groeipotentiellocaties

Afstand basisschool

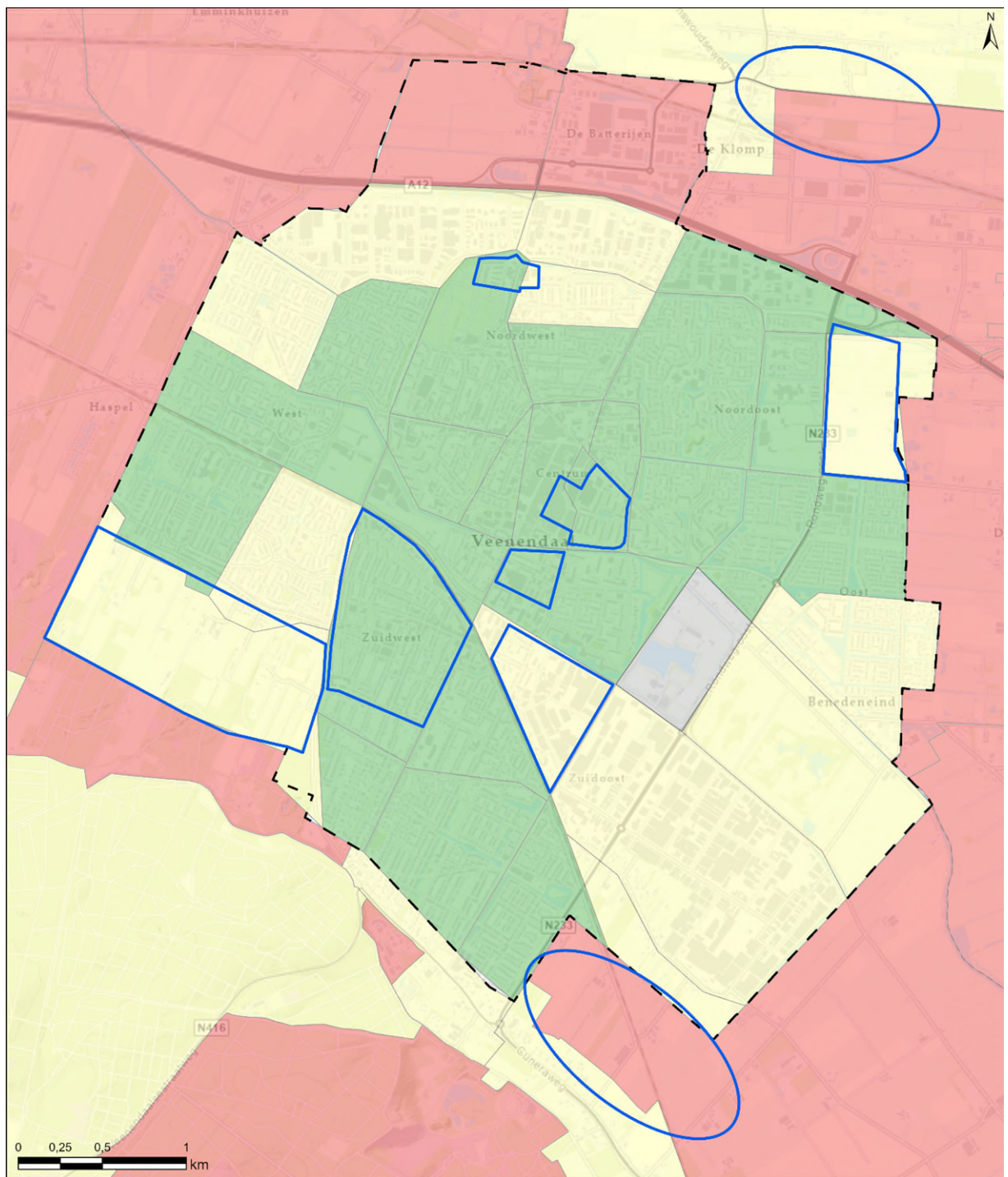
> 2km

1 - 2km

0 - 1km

Geen data beschikbaar

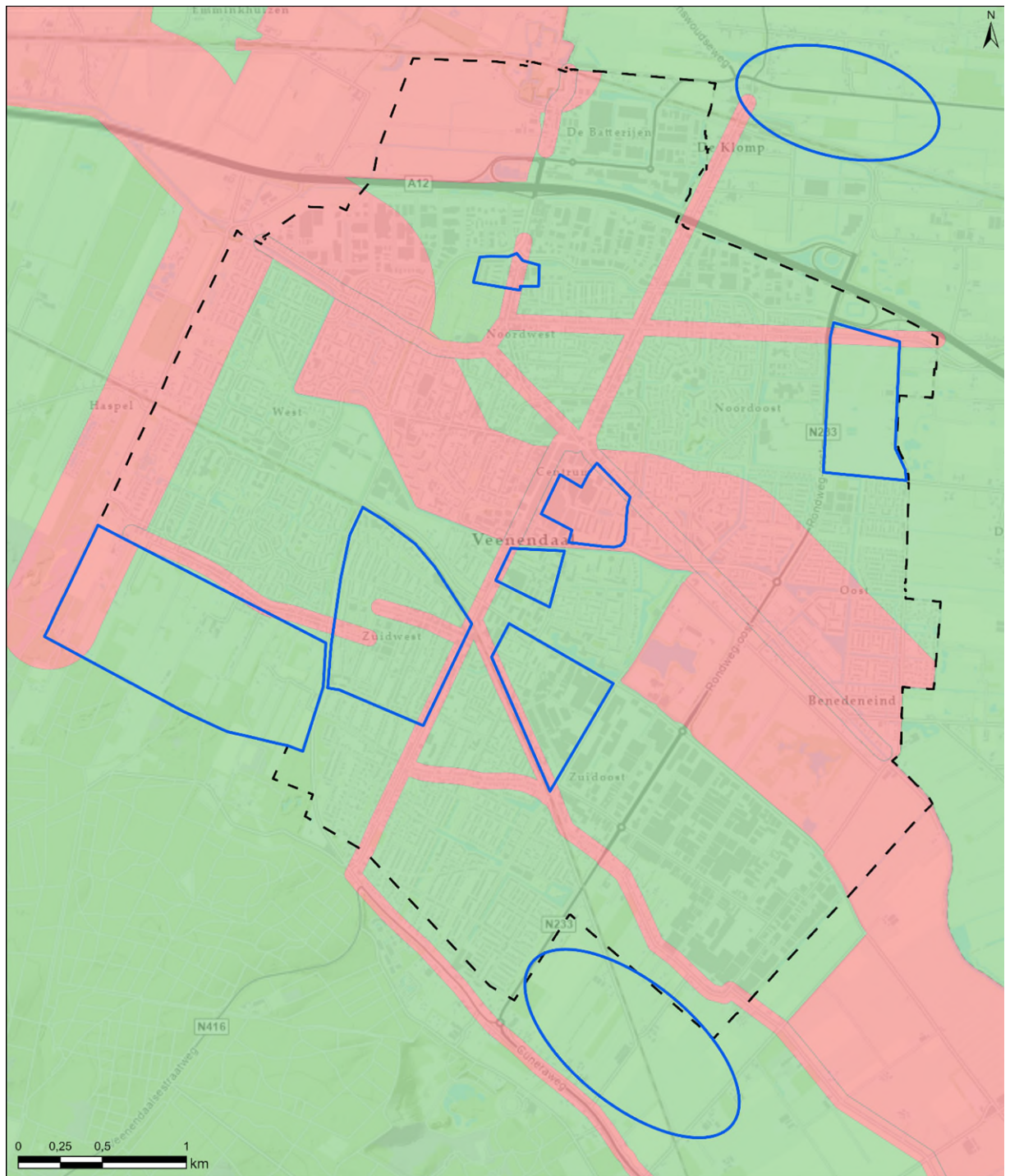
Afstand tot voorzieningen: Supermarkt

Legenda:

- Gemeente Veenendaal
- Groeipotentiellocaties
- Afstand supermarkt**
 - > 2km
 - 1 - 2km
 - 0 - 1km
 - Geen data beschikbaar

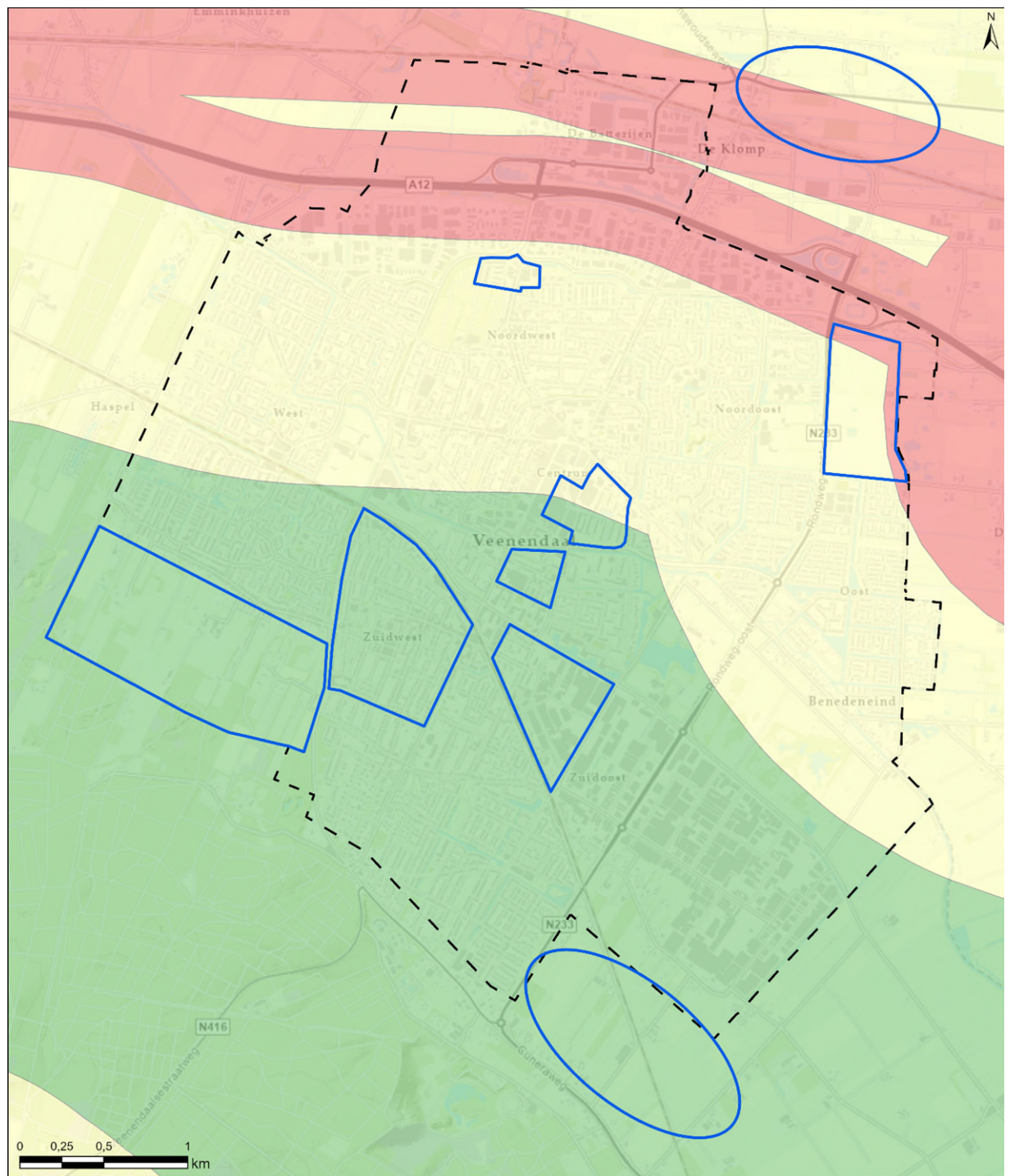
Cultuurhistorische waarden

Legenda:

- Gemeente Veenendaal
- Groeipotentialocaties
- Cultuurhistorisch waardevol gebied (historisch lint en Grebbelinie)
- Geen cultuurhistorisch waardevol gebied

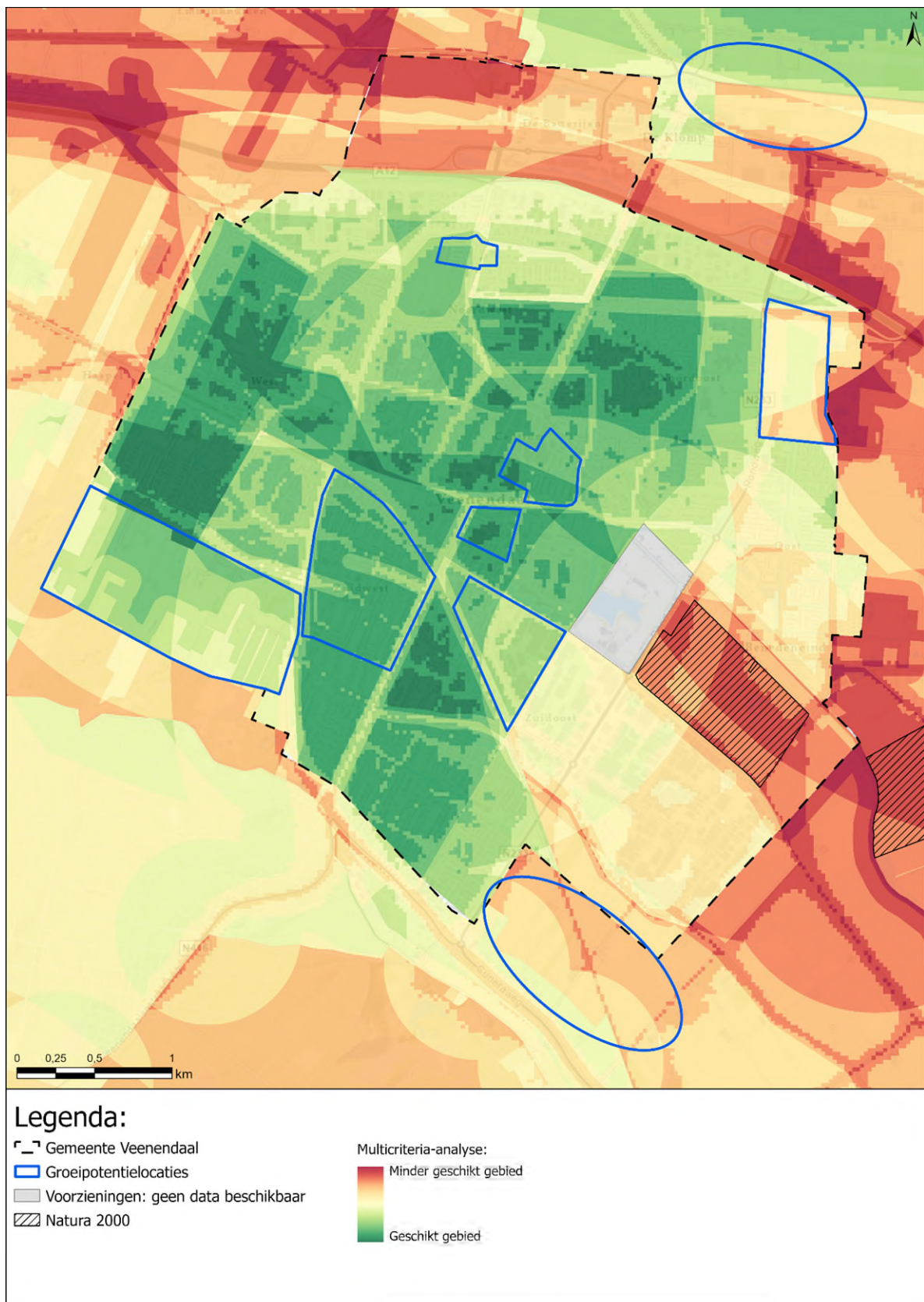
Veiligheidsaandachtsgebieden

Legenda:

- Gemeente Veenendaal
- Groeipotentialocaties
- Gifwolkaandachtsgebied
- 0 - 1500m
- > 1500m

Totaalkansenkaart

Bijlage 3: Passende beoordeling

Passende beoordeling
Omgevingsvisie Veenendaal

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0500481.100
definitief
21 augustus 2025

Passende beoordeling

Omgevingsvisie Veenendaal

projectnummer 0500481.100
definitief
21 augustus 2025

Auteur(s)

T.J. Borgman

Opdrachtgever

Gemeente Veenendaal
Postbus 1100
3900 BC VEENENDAAL

Gecontroleerd

J.W.J. Verhoeven
C. Schellingen

datum	beschrijving	vrijgave
21 augustus 2025		

Inhoudsopgave

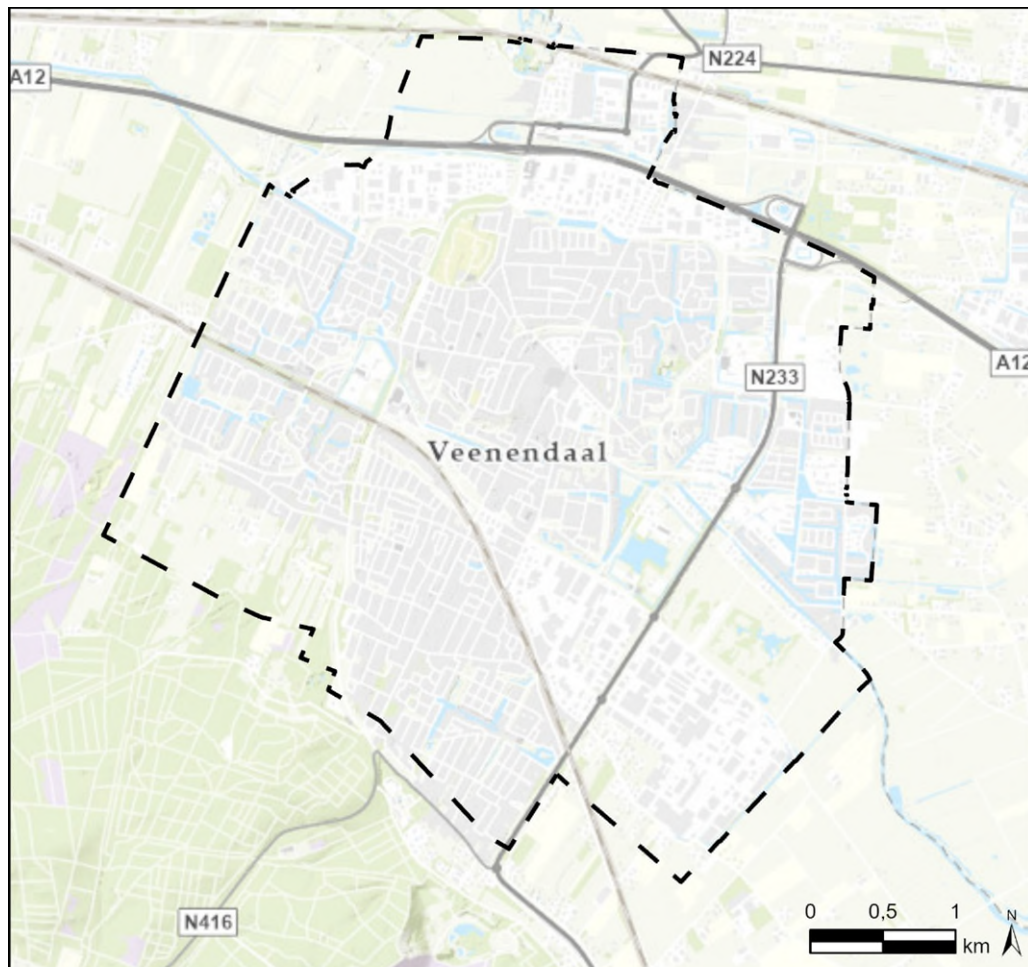
1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Wat is een omgevingsvisie?	4
1.3	Waarom een passende beoordeling?	5
1.4	Doel passende beoordeling	5
1.5	Leeswijzer	5
2.	Wettelijk kader	6
2.1	Vogel- en habitatrichtlijn	6
2.2	Omgevingswet- en Natura 2000-gebieden	6
2.3	Natuurherstelverordening	7
2.4	Groen groeit mee	7
3.	Planvoornemen	8
3.1	De Veenendaalse principes	8
3.2	Bestaande ruimtelijke kwaliteiten en inzichten als basis voor verdere groei	9
3.3	Groeien in balans: ruimtelijke strategische keuzes Veenendaal 2040	9
4.	Veenendaal en Natura 2000-gebieden	11
4.1	Natura 2000-gebieden	11
4.2	Binnenveld	12
4.2.1	Algemeen	12
4.2.2	Instandhoudingsdoelstellingen	12
4.2.3	Knelpunten voor het realiseren van instandhoudingsdoelen	13
4.3	Rijntakken	17
4.3.1	Algemeen	17
4.3.2	Instandhoudingsdoelstellingen	18
4.3.3	Knelpunten voor het realiseren van instandhoudingsdoelen	21
4.4	Autonome ontwikkelingen met betrekking tot Natura 2000-waarden	26
5.	Effectbeschrijving en – beoordeling	28
5.1	Bepalen van potentiële effecten die kunnen optreden	28
5.2	Risicobeoordeling keuzes in de omgevingsvisie	29
5.3	Toelichting: verzuring en vermesting door stikstofdepositie	32
5.4	Toelichting: verstoring door recreatiedruk	35
5.5	Cumulatie	36
6.	Aanbevelingen/ mitigerende maatregelen	37
6.1	Stikstof	37
6.2	Recreatiedruk	37
7.	Conclusie	39
8.	Literatuur	40
9.	Bijlage 1 Definities storingsfactoren	41

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Veenendaal werkt aan een nieuwe omgevingsvisie: Omgevingsvisie Veenendaal 2040. De omgevingsvisie is één van de kerninstrumenten binnen de Omgevingswet. In de visie legt de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast.

Figuur 1-1: Kaart ligging gemeente Veenendaal.

1.2 Wat is een omgevingsvisie?

De Omgevingswet introduceert nieuwe instrumenten voor de ruimtelijke ordening. Eén van de instrumenten van deze nieuwe wet is de omgevingsvisie, de vervanger van de structuurvisie en (gedeeltelijk) van thematische visies en beleidsplannen. Een omgevingsvisie is een integrale visie waarin de betreffende overheid de strategische hoofdkeuzes van beleid, gericht op de fysieke leefomgeving, voor de langere termijn opneemt. Veelal zijn gemeentelijke beleidskaders nu gericht op één of enkele onderdelen van de ruimtelijke ordening. Een omgevingsvisie heeft echter betrekking op *alle* aspecten van de fysieke leefomgeving, aansluitend bij de reikwijdte van de Omgevingswet. Hier gaat het om integraal beleid op het gebied van milieu, mobiliteit, gezondheid, wonen, economie, veiligheid, landschap, natuur, energie, bodem, water en klimaatadaptatie. De integrale benadering betekent ook dat een omgevingsvisie geen optelsom is van losse beleidsvisies van verschillende domeinen. Gemeenten hebben de verplichting om uiterlijk op 1 januari 2027 een omgevingsvisie te hebben vastgesteld die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet.

De omgevingsvisie in de Omgevingswet

Volgens de Omgevingswet bevat een omgevingsvisie:

- Een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
- De hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied.
- De hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

1.3 Waaron een passende beoordeling?

De Omgevingsvisie Veenendaal bevat nieuwe richtinggevende beleidskeuzes voor de fysieke leefomgeving van de gemeente op de langere termijn. Op voorhand is niet uit te sluiten dat deze afzonderlijk of in samenhang kunnen leiden tot significante gevolgen op Natura 2000-gebieden, in ieder geval door het mogelijke stikstofeffect. Daarom dient op grond van de Natura 2000-gebiedsbescherming (Omgevingswet) een Passende Beoordeling te worden opgesteld.

1.4 Doel passende beoordeling

De Passende Beoordeling is een wettelijk verplichte toets voor zowel projecten als voor (kaderstellende) plannen waarvan significante gevolgen op Natura 2000-gebieden op voorhand niet uitgesloten kunnen worden. Voor projecten kan de Passende Beoordeling de basis vormen voor een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit. Voor plannen is geen sprake van een vergunningplicht, maar er dient wel voldoende aannemelijk te worden gemaakt dat het plan niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van enig Natura 2000-gebied. Dat betekent dat er voor de uitvoering van het plan geen onoverkomelijke belemmeringen mogen zijn en dat er zo nodig uitzicht moet zijn op de vergunbaarheid van binnen het plan mogelijk gemaakte ontwikkelingen. De Omgevingsvisie is te zien als een plan.

Het doel van een passende beoordeling voor een richtinggevende/kaderstellende omgevingsvisie is:

- Het in beeld brengen van de risico's op significante gevolgen op de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-netwerk.
- Het beschrijven van bronmaatregelen, mitigerende maatregelen en/of beleidsaanpassingen die nodig zijn om significante gevolgen te voorkomen. Het gaat hier met name om aanbevelingen voor de uitwerking van de uitvoeringsbesluiten.
- Waar relevant: het benoemen van kansen op positieve effecten voor het Natura 2000-netwerk.

Het detailniveau van de passende beoordeling sluit aan bij het detailniveau van een omgevingsvisie. Gezien het (deels) abstracte karakter van de beleidskeuzes is deze op hoofdlijnen. Het betreft daarom met name een risico-inschatting. Concrete en definitieve toetsing op en eventueel benodigde passende beoordeling van negatieve effecten vindt plaats in verdere fasen van plan- en besluitvorming, wanneer voornemens concreter zijn uitgewerkt en worden vastgelegd in besluiten (bestemmings- of omgevingsplan) of vergunningen.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het wettelijk kader van de Omgevingswet beschreven. In hoofdstuk 3 is het te toetsen plan beschreven. In hoofdstuk 4 komt - als vertrekpunt voor deze passende beoordeling - de beschrijving van de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden in de omgeving aan bod. Aangegeven is ook wat de belangrijkste knelpunten zijn voor het behalen van de Natura 2000-doelen, waarmee ook de gevoeligheden van dit gebied duidelijk worden. In hoofdstuk 5 vindt de vertaling plaats van het plan naar mogelijke effecten en is bepaald voor welke onderdelen/storingsfactoren significante gevolgen bij voorbaat uit te sluiten zijn. Vervolgens is in dat hoofdstuk ook een risico-analyse uitgevoerd voor de onderdelen van de omgevingsvisie met betrekking tot mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden. Vervolgens zijn in hoofdstuk 6 aanbevelingen – ook te lezen als mitigerende maatregelen - voor het vervolgetraject beschreven. Hoofdstuk 7 bevat de conclusie van de passende beoordeling.

2. Wettelijk kader

2.1 Vogel- en habitatrichtlijn

Twee Europese richtlijnen, de Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en de Habitatrichtlijn (92/43/EEG), voorzien in de bescherming van belangrijke Europese natuurwaarden. De Europese Vogelrichtlijn (1979) regelt de bescherming van leefgebieden van Europees bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. Met de Europese Habitatrichtlijn (1992) worden Europese (half-) natuurlijke habitats en bedreigde en kwetsbare dier- (andere dan vogels) en plantensoorten beschermd. In dat kader zijn speciale gebieden aangewezen die beschermd moeten worden. Deze zogenaamde Vogel- en Habitatrichtlijngebieden vormen samen het Natura 2000-netwerk. De afzonderlijke gebieden worden ook wel Natura 2000-gebieden genoemd. Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen. De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren en voorkomen dat er storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. Het hoofddoel van Natura 2000 is het stoppen van de achteruitgang en de waarborging van de biodiversiteit in Europa.

2.2 Omgevingswet- en Natura 2000-gebieden

Aanwijzing en beheer van Natura 2000-gebieden

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 11.1 tot en met 11.9 Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) van de Omgevingswet (Ow). Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht.

De essentie van het beschermingsregime voor de Natura 2000-gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgelegd in de (ontwerp-)aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. Daarbij gaat het in ieder geval om instandhoudingsdoelen ten aanzien van de leefgebieden van vogels, voor zover nodig ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en/of ten aanzien van habitats en habitats van soorten, voor zover nodig ter uitvoering van de Habitatrichtlijn.

De provincie (Gedeputeerde Staten) zijn verplicht zorg te dragen voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen voor de in de provincie gelegen Natura 2000-gebieden en moeten ook -indien daar aanleiding voor bestaat- passende maatregelen nemen om verslechtering van de kwaliteit van Natura 2000-gebieden te voorkomen. Voor de Natura 2000-gebieden in de Rijkswateren, waaronder de Waddenzee, is Rijkswaterstaat verantwoordelijk.

Voor ieder Natura 2000-gebied is of wordt een beheerplan opgesteld, dat elke zes jaar wordt geactualiseerd. In dit plan zijn de instandhoudingsdoelen nader uitgewerkt, zijn maatregelen beschreven die nodig zijn om deze doelen te realiseren en zijn kaders voor vergunningverlening voor menselijke activiteiten binnen de Natura 2000-gebieden aangegeven.

Bescherming van Natura 2000-gebieden bij ruimtelijke plannen en projecten

De Ow regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De N2000-gebiedsbescherming maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen en anderzijds projecten. De Omgevingsvisie betreft een plan.

Als een plan afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, moet een passende beoordeling voor de gevolgen van het plan voor het Natura 2000-gebied gemaakt worden (Ow artikel 16.53c, eerste lid). Het plan mag vervolgens alleen worden vastgesteld als uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten (Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) artikel 10.24, eerste lid).

Bij het toetsen aan de instandhoudingsdoelen dient rekening te worden gehouden met “externe werking”. Dat wil zeggen dat niet alleen moet worden gelet op activiteiten binnen een Natura 2000-gebied, maar ook op activiteiten die buiten de grenzen van het betreffende Natura 2000- gebied worden uitgevoerd en een mogelijk effect hebben op Natura 2000-gebieden.

Het toetsingskader van de N2000-gebiedsbescherming kent voor de plantoets de volgende procedurevarianten:

1. Er is zeker geen kans op significante gevolgen: plan kan vastgesteld worden;
2. Er is een kans op significante gevolgen: passende beoordeling dient aan te tonen dat significante gevolgen uit te sluiten zijn om het plan te kunnen vaststellen; (eventueel met ADC-toets = Alternatieventoets + Dwingende redenen van groot openbaar belang + Compensatie als in de passende beoordeling na het nemen van mitigerende maatregelen significant negatieve effecten nog steeds niet uit te sluiten zijn).

2.3 Natuurherstelverordening

Op 17 juni 2024 is de Europese Natuurherstelverordening, ook wel bekend als de Natuurherstelwet, aangenomen. Op 18 augustus 2024 is deze in werking getreden. Doel van de verordening is bescherming en herstel van de Europese natuur, gezonde ecosystemen, bodemkwaliteit, klimaatbestendigheid en naleving van internationale verplichtingen op natuur. De verordening richt zich op het herstel van verschillende ecosystemen, waaronder land-, kust-, zoetwater-, mariene, stedelijke, rivier-, landbouw- en bosgebieden. De wet heeft als doel om in 2030 20% van de verarmde ecosystemen te herstellen. Dit stijgt naar 60% in 2040 en 90% in 2050. Uit de verordening volgt daarnaast dat herstelmaatregelen tot 2030 prioriteit hebben in Natura 2000-gebieden en dat landen maatregelen moeten treffen om de natuur te verbeteren totdat een goede toestand/kwaliteit is bereikt. Voor gebieden die met maatregelen in een goede toestand/kwaliteit zijn gebracht, moeten de landen maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat deze vervolgens niet weer significant verslechteren.

De Natuurherstelverordening beklemtoont dat natuurherstel binnen en buiten Natura 2000-gebieden ecologisch en juridisch van belang is. De verordening komt naast (en aanvullend op) de verplichtingen voor Natura 2000-gebieden. De verordening bevat ook specifieke doelen, zoals het herstel van de biodiversiteit van landbouw- en bosecosystemen, het omkeren van de daling van het aantal bestuivers en het wegnemen van barrières in rivieren. En de verordening vereist dat landen duidelijk maken wat een goede toestand van de natuur is. Hoe de verplichtingen uit de Natuurherstelverordening precies uitwerken, wordt mede bepaald door het nog op te stellen nationaal herstelplan en de uitvoering van de verordening door het Rijk. Nederland moet uiterlijk 1 september 2026 een concept nationaal herstelplan indienen.

2.4 Groen groeit mee

In de Omgevingsverordening van de provincie Utrecht (september 2024) is voorgeschreven wordt dat groen evenwichtig moet meegroeien met de woningbouw bij uitleglocaties boven de vijftig woningen. Het groen groeit mee-beleid biedt daar handvatten voor ([Groen Groeit Mee | provincie Utrecht](#)).

3. Planvoornemen

In dit hoofdstuk van deze passende beoordeling zijn de ambities op verschillende thema's uit de omgevingsvisie Almere beschreven die mogelijk effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden en daarmee relevant zijn voor de passende beoordeling. De opgaven zijn beknopt beschreven. Voor een uitgebreidere beschrijving wordt verwezen naar de omgevingsvisie.

3.1 De Veenendaalse principes

Vitaal

De gemeente Veenendaal wil de Veenendaalse samenleving vitaler maken. De ruimtelijke ontwikkeling van de stad moet bijdragen aan de vitaliteit van de stad. Een vitale stad is gezond, sociaal, economisch sterk en veerkrachtig. In Veenendaal zijn daarom doelen gesteld die samenvallen onder vier verschillende pijlers.

1. Gezonde leefomgeving: Door vergrijzing is een schone, groene en toegankelijke omgeving van belang. Dit zorgt voor een stimulans van bewezen, ontmoetingen helpt daarnaast ook bij zowel klimaatadaptatie als biodiversiteit
2. Sociale veerkracht: Inwoners zijn actief, zorgen voor elkaar en dragen bij aan een sterk verenigingsleven.
3. Economische vitaliteit: De lokale economie biedt werkgelegenheid, kent veel ondernemerschap en is divers en zorgt op deze manier voor weerbaarheid van de economie.
4. Aanpassingsvermogen: Veenendaal heeft zich in het verleden succesvol aangepast aan veranderingen in de samenleving en blijft dat in de toekomst ook doen met betrekking tot de voorspelde groei van de stad.

Duurzaam

De gemeente Veenendaal werkt hard aan een duurzame samenleving en richt zich op drie verschillende bouwstenen: energietransitie, circulariteit en klimaatadaptatie. Er zullen stappen moeten worden gezet om de gestelde doelstellingen te behalen.

1. Energietransitie: Veenendaal wil in 2050 energieneutraal zijn. Om dit te realiseren moet het verbruik worden teruggedrongen. Daarnaast moet er worden gewerkt aan het lokaal opwekken, opslaan en gebruiken van duurzame energie voor woningen en bedrijven. Hierin neemt de gemeente een actieve rol aan samen met de Regio Foodvalley. Hier worden afspraken gemaakt over grootschalige energieopwekking, energie infrastructuur en de verdeling van energie. Verder wordt duurzame mobiliteit, wandelen fietsen en OV gestimuleerd en wordt er geïnvesteerd in laadinfrastructuur en waterstof als schone brandstof.
2. Circulariteit: Veenendaal wil in 2040 circulair zijn. Grondstoffen worden niet langer verspild en zoveel mogelijk opnieuw gebruikt. Lokale bedrijven spelen hier een belangrijke rol met kennis en capaciteit om materialen te recyclen. Zo wordt een gesloten kringloop opgezet waarin waardevolle grondstoffen worden omgezet in nieuwe om zo duurzamer en minder afhankelijk van nieuwe grondstoffen te worden.
3. Klimaatadaptatie: Veenendaal richt zich op het omgaan met de gevolgen van klimaatverandering. De gemeente richt zich op het mitigeren van de effecten hiervan (hittestress en wateroverlast) door het vergroenen van openbare ruimte en het creëren van ruimte voor waterberging. Zo wordt de stad verkoeld en veiliger en draagt dit tegelijkertijd bij aan een aantrekkelijke en leefbare stad.

Veilig

De veiligheid van Veenendaal is essentieel voor prettig werken en wonen in de gemeente. Daarom richt Veenendaal zich op vier verschillende vormen van veiligheid: Sociale veiligheid, klimaat- en energieveiligheid, verkeersveiligheid en omgevingsveiligheid. Veiligheid wordt ook integraal meegenomen in andere thema's.

1. Sociale veiligheid: Een veilige openbare ruimte voorkomt ongelijke plekken, stimuleert ontmoeting en voorkomt verloedering. Goed beheer en inrichting dragen bij aan het veiligheidsgevoel.
2. Klimaat- en energieveiligheid: De stad bereidt zich voor op extreme weersomstandigheden en voorkomt hittestress en wateroverlast. Daarnaast is een betrouwbare voorziening van energie essentieel gezien de digitale kwetsbaarheid van de samenleving.
3. Verkeersveiligheid: Er is aandacht voor kwetsbare verkeersdeelnemers en nieuwe vervoersmiddelen. De infrastructuur anticipeert hierop met daarnaast ook blijvende toegankelijkheid voor hulpdiensten.
4. Omgevingsveiligheid: De risico's door gevaarlijke stoffen en leidingnetwerken worden beperkt door zorgvuldige ruimtelijke keuzes.

3.2 Bestaande ruimtelijke kwaliteiten en inzichten als basis voor verdere groei

De omgevingsvisie van Veenendaal is een momentopname binnen een lange geschiedenis van stadsontwikkeling. Omdat toekomstige visies steeds andere accenten zullen leggen, is het belangrijk om blijvende kwaliteiten van de stad te benoemen. Deze vormen de basis voor verdere groei en zorgen voor een goede balans tussen behoud en vernieuwing.

1. Ruimtelijke kwaliteit en opbouw van de stad: De wijken en bedrijventerreinen in Veenendaal hebben elk een eigen karakter, gevormd door verschillen in bouwperiodes en stedenbouwkundige visies. Binnen de wijken zorgen kleinere subwijken voor extra ruimtelijke diversiteit. De kracht van Veenendaal ligt dan ook in deze verscheidenheid, niet in uniformiteit. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is het daarom belangrijk om de karakteristieke kwaliteiten van elk gebied te behouden en waar mogelijk te versterken.
2. Cultuurhistorie: Veenendaal hecht veel waarde aan haar historische linten. Buiten de centrumring ligt de nadruk op het behoud van kleinschaligheid en ruimte tussen gebouwen. Binnen de centrumring wordt herontwikkeling gecombineerd met behoud van historische waarde. Ook de omgeving van monumenten krijgt aandacht om de historische identiteit te versterken.
3. Openbare ruimte en ondergrond: Veenendaal streeft naar een groene aantrekkelijke openbare ruimte die ontmoeting stimuleert. Het motto is: *"Groen tenzij..."*, waarbij vergroening wordt gecombineerd met technische functies. Water en bodem zijn leidend in de inrichting, zodat de stad in de toekomst leefbaar blijft onder een veranderend klimaat.
4. Hoogbouw: De hoogte van de bebouwing wordt afgestemd op de ruimtelijke structuur en betekenis van een locatie. Hoge bebouwing past in structuurlijnen bij entrees van de stad en op stedenbouwkundig belangrijke plekken. Buiten de centrumring gaat het om onder andere de Wageningse laan en de A12-ontsluitingen. Binnen de centrumring is herontwikkeling langs historische linten mogelijk. Hoogbouw draagt bij aan de drie Veenendaalse principes
5. Buitengebied: Veenendaal is compact, waardoor centrum en woonwijken dicht bij elkaar liggen. Het buitengebied is van belang voor recreatie en behoud van landschappelijke waarden. De gemeente wil deze kwaliteiten versterken en beter verbinden met de stad via routes en paden voor mens en natuur.
6. Ruimtelijke kwaliteit: In de beperkte ruimte van Veenendaal is het belangrijk om niet alleen te bouwen, maar ook te investeren in leefkwaliteit. Dat vraagt om een goede balans tussen gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Elke ontwikkeling moet bijdragen aan een aantrekkelijke, functionele en duurzame woonomgeving.

3.3 Groeien in balans: ruimtelijke strategische keuzes Veenendaal 2040

De gemeente Veenendaal definieert zeven van haar belangrijkste keuzes tot 2040. De keuzes vormen een afweging tussen de verschillende sectorale belangen en invalshoeken. Deze zijn gericht op een stedelijk

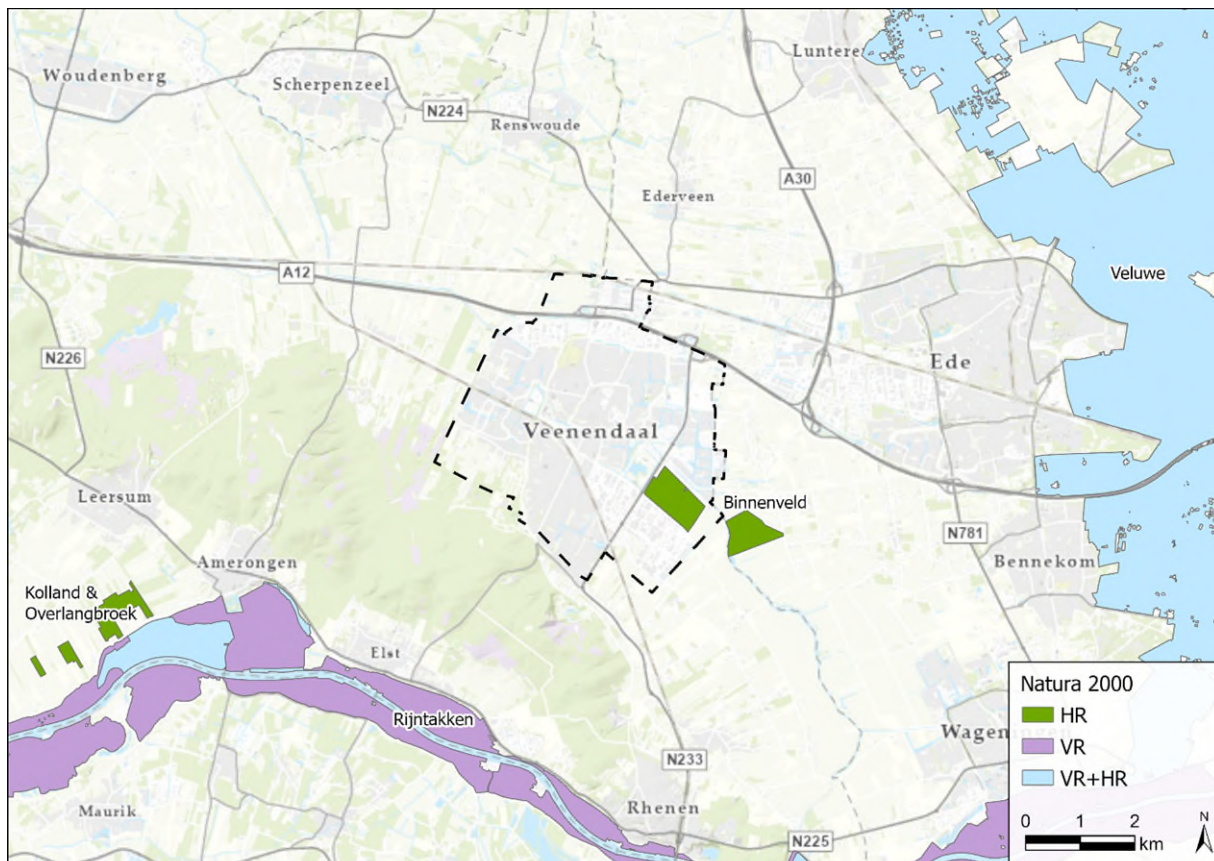
gebalanceerde groei. Zo is er oog voor enerzijds de behoefte voor nieuwe woningen en werkgelegenheid, maar dat wordt wel gerealiseerd op een manier waarbij de stad ook leefbaar blijft voor toekomstige generaties.

1. We concentreren het woningbouwprogramma in het centrum: De woningbouwopgave wordt grotendeels binnenstedelijk gerealiseerd met focus op de Spoorzone. Buitenwijken blijven grotendeels onaangepast en er komt meer variatie in woningtype met speciale aandacht voor ouderen en doorstroming.
2. We benutten de ruimte optimaal door passende hoogbouw en meervoudig ruimtegebruik: Hoogbouw wordt zorgvuldig ingezet op geschikte locaties. Meervoudig ruimtegebruik, zoals het combineren van wonen en werken, wordt gestimuleerd.
3. We houden de stad optimaal bereikbaar met schone en slimme mobiliteit: De stad investeert in fiets- en wandelverbindingen, centrale parkeervoorzieningen en betere OV-ontsluiting met behoud van goede bereikbaarheid voor automobilisten.
4. We hanteren water en bodem als sturende principes: Ruimtelijke ontwikkeling sluit aan op natuurlijke systemen. Waterhuishouding en bodemgesteldheid zijn leidend, niet de bouwopgave.
5. We sturen op een gezonde groene leefomgeving: Inbreiding gaat hand in hand met vergroening. Er wordt ingezet op klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen met minimaal 30% groene openbare ruimte per project.
6. We bouwen een duurzame stad: De stad werkt aan energieneutrale en circulaire ontwikkeling. Nieuwe projecten krijgen zonnepanelen, circulaire bouwprincipes en ruimte voor energie-infrastructuur.
7. We realiseren een goede balans tussen wonen, werken en voorzieningen: Veenendaal versterkt haar economie via ICT, een levendige binnenstad en toekomstbestendige werklocaties. De stad blijft investeren in voorzieningen zoals zorg, sport en onderwijs.

4. Veenendaal en Natura 2000-gebieden

4.1 Natura 2000-gebieden

In de gemeente Veenendaal ligt deels het Natura 2000-gebied Binnenveld. Verder zijn de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden Rijntakken en Veluwe (zie figuur 4-1).

Figuur 4-1: Natura 2000-gebieden in (de omgeving van) de gemeente Veenendaal.

Tabel 4-1: Natura 2000-gebieden in de omgeving van de gemeente Veenendaal (HR = Habitatsrichtlijngebied, VR = Vogelrichtlijngebied).

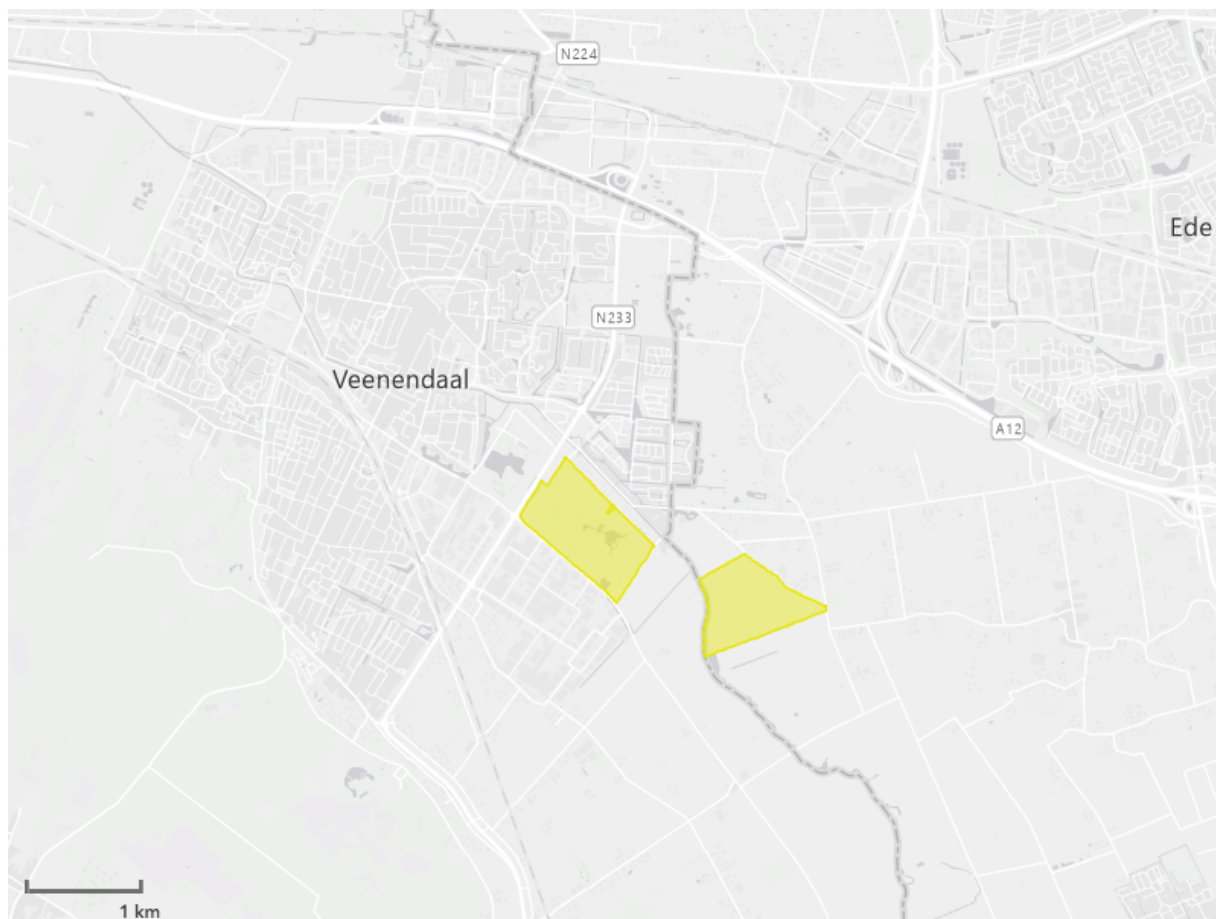
Natura 2000-gebieden	Bescherming	Stikstofgevoelig	Afstand tot de rand van de gemeente
Binnenveld	HR	Ja	Deels binnen de gemeentegrens
Rijntakken	HR + VR	Ja	> 4,4 km
Veluwe	HR + VR	Ja	> 5,7 km
Kolland & Overlangbroek	HR	Ja	> 6,9 km
Lingegebied & Diefdijk-Zuid	HR	Ja	> 30,6 km

Voor de beoordeling worden Binnenveld en Rijntakken nader beoordeeld. De andere natuurgebieden liggen op een grotere afstand (>5km) of zijn op een andere manier gescheiden waardoor verstoringseffecten hier geen of een niet relevante rol spelen.

4.2 Binnenveld

4.2.1 Algemeen

Het Binnenveld is een blauwgraslandreservaat in het zuidelijk deel van de Gelderse vallei. De meent wordt gevoed door basenrijk kwelwater (afkomstig van de Veluwe) dat ervoor zorgt dat in het gebied gebufferde, schrale bodems aanwezig zijn. Het terrein heeft een venige bodem waarin plaatselijk zandopduikingen optreden en juist op deze zandopduikingen, waar basenrijk water via de capillaire werking een sterke opstijging kan vertonen, wordt blauwgrasland aangetroffen ([Binnenveld | natura 2000](#)).

Figuur 4-2: Begrenzing Natura 2000-gebied Binnenveld ([Natura 2000-gebiedskaart](#)).

4.2.2 Instandhoudingsdoelstellingen

Het Natura 2000-gebied Binnenveld is in 2014 definitief vastgesteld als Natura 2000-gebied. In het november 2022 is het wijzigingsbesluit “Aanwezige waarden” vastgesteld. Daarmee is er een instandhoudingsdoel voor de grote modderkruiper toegevoegd. Het betreft een Vogel- en Habitatrichtlijngebied.

Tabel 4-2: Instandhoudingsdoelen habitattypen Binnenveld (aanwijzingsbesluit).

Habitatype / Soort	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit
H6410 Blauwgraslanden	>	>
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	>	>
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	=	=

Legenda

=: behoudoedstelling

>: uitbreidingsdoelstelling (oppervlakte) of verbeterdoelstelling (kwaliteit)

Tabel 4-3: Instandhoudingsdoelen habitatrichtlijnsoorten Binnenveld (aanwijzings- en wijzigingsbesluit).

Habitatrichtlijnsoort	Doel populatie	Doel oppervlakte leefgebied	Doel kwaliteit leefgebied
H1145 Grote modderkruiper	=	=	=
H1393 Geel schorpioenmos	=	=	=

Legenda

=: behoudoelstelling

4.2.3 Knelpunten voor het realiseren van instandhoudingsdoelen

Het gebied heeft te maken met te veel stikstof, verzuring en verdroging door een te lage beschikbaarheid van kwelwater.

Van belang binnen het Binnenveld is enerzijds dat de drainagebasis van het systeem voldoende hoog is om te diep uitzakken van de grondwaterstand in de zomer te voorkomen. En anderzijds dat het afvoerniveau in de winter lager is dan de stijghoogte zodat kwel aan maaiveld kan komen terwijl regen- en vervuild water kan afstromen. Voor een voldoende hoge drainagebasis komt het Griftpeil in beeld, die in de huidige situatie een drainerend effect heeft op het natuurgebied. De draineerde werking van de Grift is een uitkomst van te lage grondwaterstanden, kwelflux en tegendruk van de verschillende grondwaterstromen in het gehele hydrologische systeem. Door de droge zomers valt er minder neerslag, maar wordt er wel meer grondwater onttrokken door bedrijven en particulieren. Hierdoor heeft het hydrologisch systeem zich nooit meer kunnen herstellen. Deze drainerende werking van de Grift vormt een aanhoudende drukfactor op het hydrologische systeem in de Bennekomse Meent, en vormt een waarschijnlijke verklaring voor de in het veld waargenomen verdroging na de geïmplementeerde hydrologische herstelmaatregelen. Op basis van beschikbare gegevens kan niet met zekerheid gesteld worden dat de grondwaterstanden en -kwaliteit voldoen aan de condities die Blauwgraslanden stellen aan hun standplaats (NDA).

Daarnaast liggen de habitattypen blauwgraslanden – mede omdat het zulke zeldzame vegetaties betreft – sterk geïsoleerd. Deze isolatie maakt de gebieden met Blauwgrasland lastig te bereiken voor individuen van karakteristieke soorten, waardoor de kans op het verdwijnen van de soorten groot is en genetische erosie optreedt. Kleine, versnipperde populaties sterven gemakkelijk uit en vestigen zich daarna moeilijk opnieuw. Bovendien is er landelijk sprake van een groot tekort aan kwalificerend habitat, dit versterkt de connectiviteitsdrukfactor omdat doelsoorten in de omgeving überhaupt in lage aantallen en spreiding voorkomen (NDA).

In het Binnenveld is sprake van toename van ruigtesoorten. Deze verruiging is sterk gerelateerd aan de lage grondwaterstanden in de zomer en onvoldoende kwel in de wortelzone en de nutriënten en chemische stoffen in de wortelzone (NDA).

Exoten als appelbes en grote berenklaauw zijn verwijderd in de afgelopen jaren. Monitoring en regelmatig verwijderen blijft noodzakelijk naast het reguliere beheer (NDA).

Depositie vanuit de lucht vormt daarbij een belangrijke bron van stikstof, en volgens de AERIUS-berekeningen zal tot en met 2030 lokaal een overschrijding¹ optreden van de kritische depositiewaarde (KDW) (zie figuur 4-3 uit AERIUS Monitor). Onder de KDW wordt verstaan (Van Dobben *et. al*, 2012): de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitatype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van atmosferische depositie.

¹ Bij een overbelaste situatie ligt de huidige depositie boven de KDW (kritische depositie waarde). De KDW wordt daarbij als volgt gedefinieerd: “De grens waarboven het risico bestaat dat de kwaliteit van het habitat significant wordt aangetast door de verzurende en/of vermestende invloed van atmosferische stikstofdepositie” (Van Dobben *et al*. 2012).

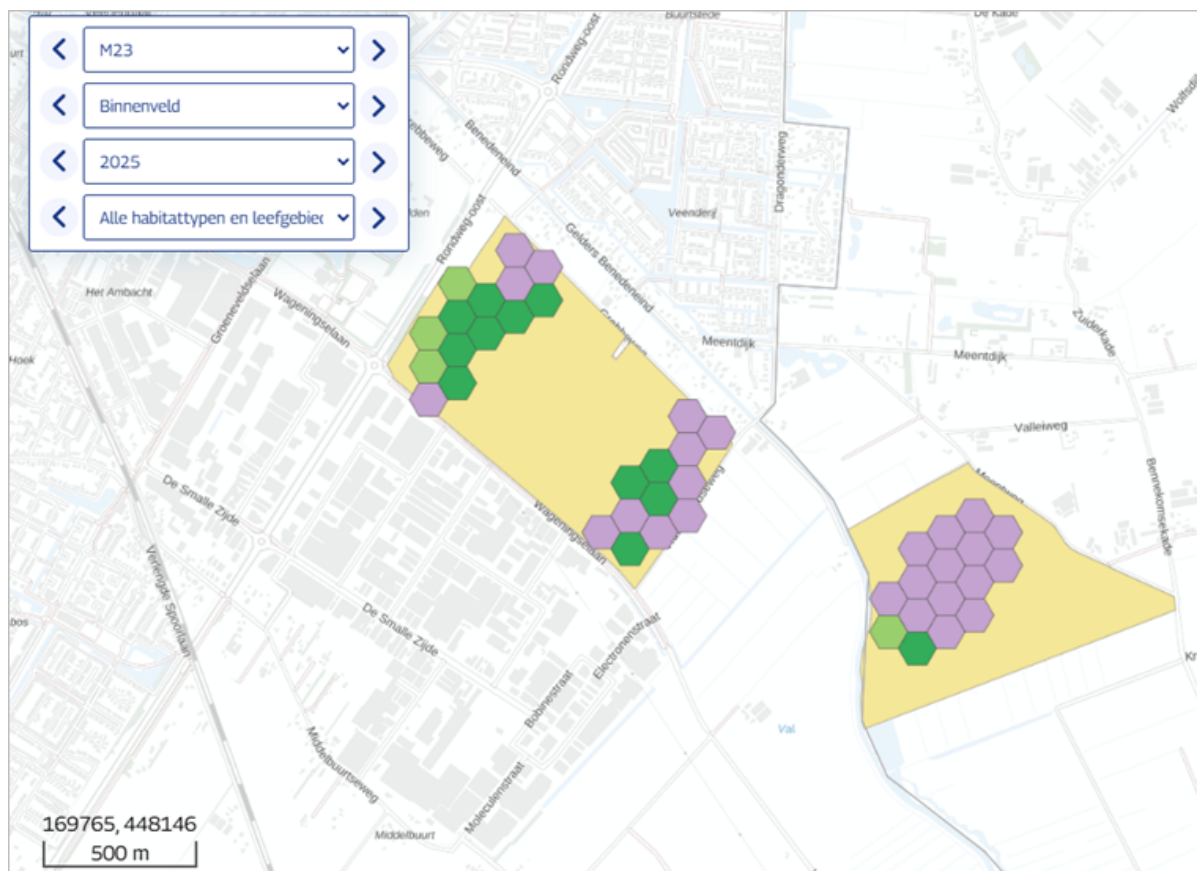
Bij een naderende overschrijding (habitatype of leefgebied is dan naderend overbelast) is er geen sprake van een overschrijding van de KDW, maar is het verschil tussen achtergronddepositie/actuele depositie en de KDW minder dan 70 mol N/ha/jr.

Een kritisch depositieniveau is gedefinieerd als de maximaal toelaatbare hoeveelheid atmosferische depositie waarbij, volgens de huidige wetenschappelijke kennis, negatieve effecten op de structuur en de functies van ecosystemen niet voorkomen. Wanneer de atmosferische depositie hoger is dan de KDW van het habitat of leefgebied bestaat een risico op een significant negatief effect, waardoor het instandhoudingsdoel (in termen van kwaliteit en oppervlakte) niet duurzaam kan worden gerealiseerd. Hoe hoger de overschrijding van het kritische niveau en hoe langduriger die overschrijding, hoe groter het risico met ongewenste effecten op de abiotiek met gevolgen voor de biodiversiteit. De kwaliteit van een habitatype wordt onder andere bepaald door het voorkomen van kenmerkende planten- en diersoorten en de samenstelling ervan.

Of, zoals de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State het formuleert in (onder andere) de uitspraak van 11 maart 2020 (ECLI:NL:RVS:2020:741): *“een overschrijding van de KDW betekent niet zonder meer dat de kwaliteit van een habitatype slecht is. De KDW geeft - kort weergegeven - aan bij welke mate van stikstofdepositie wordt aangenomen dat niet langer op voorhand kan worden uitgesloten dat er een risico is dat de kwaliteit van het habitatype wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de stikstofdepositie. Overschrijding van deze waarde betekent dan ook niet dat vaststaat dat een aantasting van de kwaliteit van een habitatype plaatsvindt, maar uitsluitend dat de mogelijkheid van een aantasting niet zonder meer afwezig is.”*

De KDW definieert per habitatype een norm die internationaal erkend wordt via de UNECE². De KDW-en gehanteerd in Nederland (Warmelink *et al.*, 2023) zijn opgesteld via een combinatie van empirisch onderzoek (o.b.v. veldexperimenten met bandbreedtes) en via ecologische modellering (o.b.v. bodemmodel en grenswaarden van vegetatie voor beschikbaarheid van stikstof en zuurgraad).

² Verenigde Naties Economische Commissie voor Europa; UNECE.

Figuur 4-3: stikstofsituatie Natura 2000-gebied Binnenveld (AERIUS Monitor).

Er zijn al veel maatregelen genomen in het Binnenveld, maar dat deze nog onvoldoende zijn voor herstel van de natuur, zie de conclusies ten aanzien van het doelbereik uit de NDA in tabel 4-4.

Tabel 4-4: Doelbereik Instandhoudingsdoelen habitattypen Binnenveld (NDA, Provincie Utrecht, 2023).

Habitatype / Soort	Eindoordeel
H6410 Blauwgraslanden	Nee, tenzij
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	Ja, mits
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	Nee, tenzij
H1145 Grote modderkruiper	Nee, tenzij
H1393 Geel schorpioenmos	Ja, mits

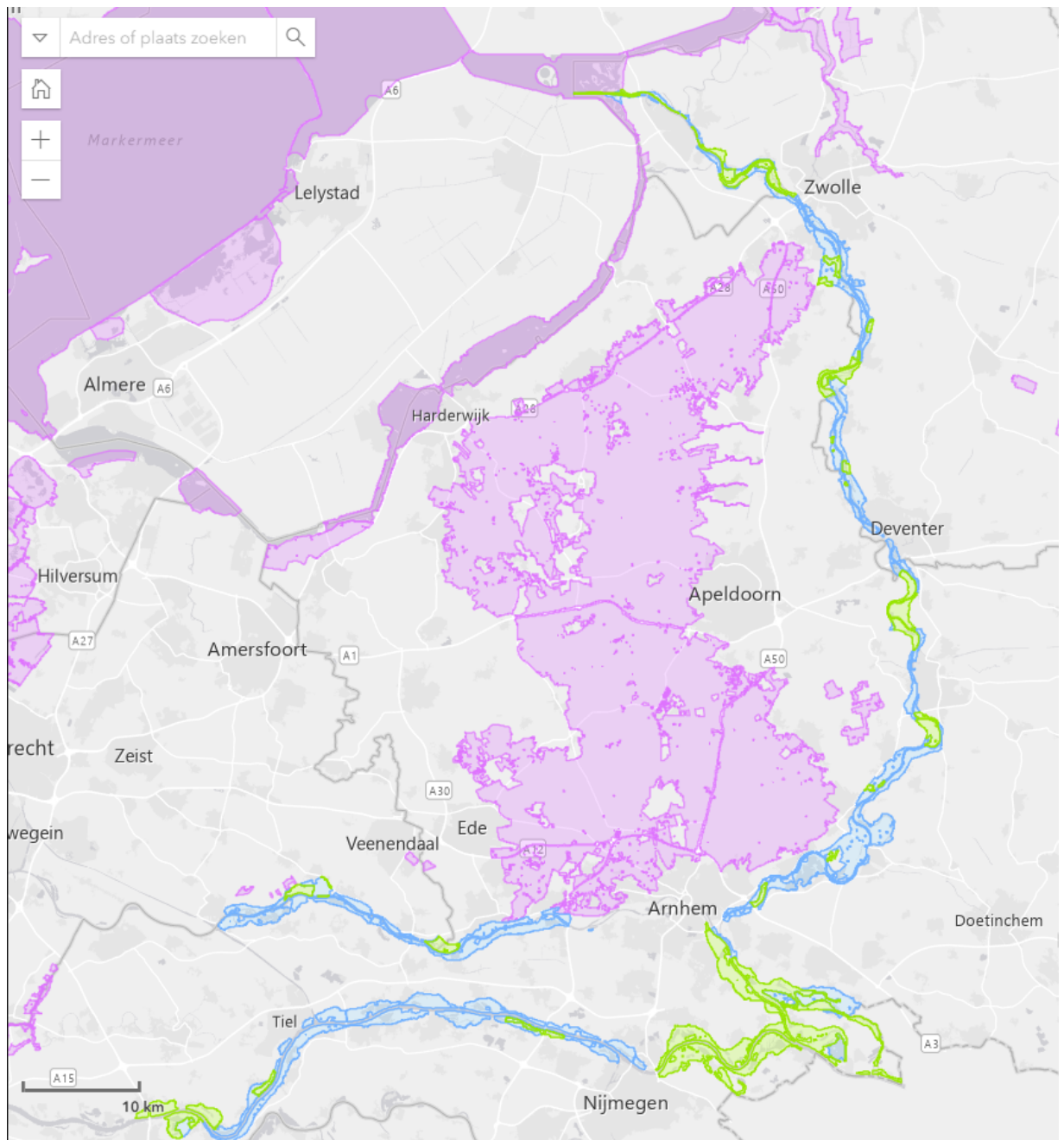
Categorie	Beoordeling
Ja	De NDA levert de ecologische onderbouwing dat het vastgestelde pakket maatregelen realisatie van instandhoudingsdoelstellingen mogelijk maakt door het op orde brengen van de condities daarvoor. De seinen staan op groen. Verslechtering van habitats is niet aan de orde, instandhoudingsdoelstellingen zijn binnen bereik en kunnen op termijn worden behaald
Ja, mits	De NDA levert de ecologische onderbouwing dat het vastgestelde pakket maatregelen verslechtering van stikstofgevoelige habitats voorkomt (behoud is gewaarborgd), maar dat aanvullende maatregelen nodig zijn voor het op orde brengen van de condities voor het binnen bereik houden van de instandhoudingsdoelstellingen (uitbreiding en/of kwaliteitsverbetering) op lange termijn. De NDA maakt duidelijk wat de resterende knelpunten zijn. Dit leidt tot de noodzaak voor verdere verkenning en uitvoering van aanvullende maatregelen. Dat kunnen zowel bronmaatregelen zijn als natuurherstelmaatregelen.
Nee, tenzij	Uit de ecologische onderbouwing in de NDA blijkt dat met vastgestelde pakket maatregelen verslechtering niet met zekerheid valt uit te sluiten. Ook de condities voor het binnen bereik houden van eventuele doelen voor uitbreiding en/of kwaliteitsverbetering op lange termijn zijn daarom nog niet met zekerheid geborgd. De NDA maakt duidelijk wat de resterende knelpunten zijn. Er zijn aanvullende bron- en of natuurherstelmaatregelen nodig om verslechtering te stoppen en eventuele uitbreiding en/of verbetering te kunnen realiseren. Ook kunnen in de tussentijd overlevingsmaatregelen nodig zijn. Bij het ontbreken van mogelijkheden voor natuurherstelmaatregelen zijn directe maatregelen voor stikstofreductie nodig.

4.3 Rijntakken

4.3.1 Algemeen

Het Natura-2000 gebied Rijntakken bestaat uit vier deelgebieden. Het deelgebied Uiterwaarden Neder-Rijn beslaat de uiterwaarden tussen Heteren en Wijk bij Duurstede en is door haar ligging relevant voor Veenendaal.

Het deelgebied **Uiterwaarden Neder-Rijn** beslaat de uiterwaarden van de Neder-Rijn tussen Heteren en Wijk bij Duurstede. De rivier vormt een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. De Neder-Rijn moet in perioden met hoge rivierafvoer 1/6 van de Rijnaafvoer voor haar rekening nemen. In perioden met lage rivierafvoer wordt het water op peil gehouden door de stuw bij Amerongen. De uiterwaarden zijn gevarieerd in breedte en hoogteligging. De uiterwaarden bestaan voornamelijk uit graslanden, afgewisseld met enkele akkers, meidoornhagen, knotwilgen, bosjes, moerasgebiedjes, ontgrondingsgaten en geïsoleerde oude riviertakken. De rivierbedding heeft een breedte van 200 tot 250 meter. Het winterbed varieert in breedte van 500 meter bij Rhenen tot maximaal twee kilometer bij Amerongen. Karakteristiek voor dit gebied is de overgang van het rivierenlandschap naar de hogere gronden: de stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe. Enkele voorbeelden zijn de Blauwe Kamer onder aan de Grebbeberg, de Elster buitenwaarden die grenst aan Plantage Willem III en de Amerongse Bovenpolder aan de voet van de Amerongse Berg. Op deze overgangen komen restanten van hardhoutooibossen voor. Door kwel vanuit de rivier en vanuit de hogere gronden kan het water in poelen en plassen in de uiterwaarden van goede kwaliteit zijn. De Amerongse Bovenpolder is een relatief hooggelegen uiterwaard waar soortenrijke glanshaverhooilanden voorkomen. Het is een geaccidenteerd terrein met hoge, droge ruggen en vochtige laagten die incidenteel geïnundeerd worden.

Figuur 4-4: Begrenzing Natura 2000-gebied Rijntakken ([Natura 2000-gebiedskaart](#)).

4.3.2 Instandhoudingsdoelstellingen

Het Natura 2000-gebied Rijntakken is in juni 2024 (opnieuw) definitief vastgesteld als Natura 2000-gebied (Staatscourant nr 19087, 18 juni 2025). Het betreft een Vogel- en Habitatrichtlijngebied.

In juli 2025 heeft de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) kennisgegeven van het voornemen, ter uitvoering van richtlijn 2009/147/EG (Vogelrichtlijn), het aanwijzingsbesluit van de Rijntakken te wijzigen (Staatscourant, nr 23858, 9 juli 2025 en nr 22091, 7 juli 2025). Aanleiding voor de wijzigingen is de noodzaak om nu ook de grutto als broedvogel te beschermen in deze gebieden, nadat de grutto eerder in de meeste van deze gebieden als doortrekker (niet-broedvogel) al was beschermd. Op deze noodzaak is Nederland gewezen door de Europese Commissie in een zogenoemde inbreukprocedure. Het toevoegen van instandhoudingsdoelstellingen voor broedende grutto's is onderdeel van een ambitieus maatregelenpakket dat

van toepassing is binnen en vooral buiten Vogelrichtlijngebieden, om tot het noodzakelijke herstel van de populatie te komen. De ontwerpdoelen voor de grutto zijn in tabel 4.9 opgenomen.

Tabel 4-5: Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Rijntakken habitattypen.

Habitattypen	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	>	>
H3260B Beken en rivieren met waterplanten (Grote fonteinkruiden)	>	=
H3270 Slikke rivieroever	>	>
H6120* Stroomdalgraslanden	>	>
H6430A Ruigten en zomen (moerasspirea)	=	=
H6430B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	=	=
H6430C Ruigten en zomen (droge bosranden)	>	>
H6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	>	>
H6510B Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	>	>
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	>	>
H91E0A* Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	=	>
H91E0B* Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	>	>
H91E0C* Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	=	=
H91F0* Droge Hardhoutoibossen	>	>

Legenda

=: behoudoedstelling

>: uitbreidings- en verbeterdoelstelling

*: prionitair habitattypen

Tabel 4-6: Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Rijntakken habitatrichtlijnsoorten.

Habitatrichtlijnsoort	Doel populatie	Doel omvang leefgebied	Doel kwaliteit leefgebied
H1095 Zeepril	>	>	>
H1099 Rivierpril	>	>	>
H1102 Elft	>	=	=
H1106 Zalm	>	=	=
H1134 Bittervoorn	=	=	=
H1145 Grote modderkruiper	>	>	>
H1149 Kleine modderkruiper	=	=	=
H1163 Beek/Rivierdonderpad	=	=	=
H1166 Kamsalamander	>	>	>
H1318 Meervleermuis	=	=	=
H1337 Bever	>	=	>
H1355 Otter	Aanmelding		

Legenda

=: behoudoedstelling

>: uitbreidingsdoelstelling (voor oppervlakte en populatie) en verbeterdoelstelling voor kwaliteit leefgebied

Tabel 4-7: Instandhoudingsdoelstellingen Natura-2000 gebied Rijntakken broedvogels.

	Broedvogels	Doel Aantal broedparen	Doel omvang leefgebied	Doel kwaliteit leefgebied
A004	Dodaars	45	=	=
A017	Aalscholver	660	=	=
A021	Roerdomp	20	>	>
A022	Woudaap	20	>	>
A119	Porseleinhoen	40	>	>
A122	Kwartelkoning	160	>	>
A153	Watersnip	17	=	=
A197	Zwarte stern	240	=	=
A229	Ijsvogel	25	=	=
A249	Oeverzwaluw	680	=	=
A272	Blauwborst	95	=	=
A298	Grote karekiet	70	>	>

Legenda

=: behouddoelstelling

>: uitbreidings- en verbeterdoelstelling

Tabel 4-8: Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Rijntakken niet-broedvogels.

	Niet-broedvogels	Doel Populatie	Functie van het gebied	Doel omvang leefgebied	Doel kwaliteit leefgebied
A005	Fuut	570	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A017	Aalscholver	1300	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A037	Kleine zwaan	100	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A038	Wilde zwaan	30	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A041	Kolgans	35400	Foerageergebied	=	=
A043	Grauwe gans	8300	Foerageergebied	=	=
A045	Brandgans	920	Foerageergebied	=	=
A048	Bergeend	120	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A050	Smient	17900	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A051	Krakeend	340	Foerageergebied	=	=
A052	Wintertaling	1100	Foerageergebied	=	=
A053	Wilde eend	6100	Foerageergebied	=	=
A054	Pijlstaart	130	Foerageergebied	=	=
A056	Slobeend	400	Foerageergebied	=	=
A059	Tafeleend	990	Foerageergebied	=	=
A061	Kuifeend	2300	Foerageergebied	=	=
A068	Nonnetje	40	Foerageergebied	=	=

Niet-broedvogels		Doel Populatie	Functie van het gebied	Doel omvang leefgebied	Doel kwaliteit leefgebied
A125	Meerkoet	8100	Foerageergebied	=	=
A130	Scholekster	340	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A140	Goudplevier	140	Foerageergebied	=	=
A142	Kievit	8100	Foerageergebied	=	=
A151	Kemphaan	1000	Foerageergebied	=	=
A156	Grutto	690	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A160	Wulp	850	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A162	Tureluur	65	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=
A702	Toendrarietgans	125	Foerageergebied	=	=

Legenda

=: behoudoedstelling

Tabel 4-9: Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Rijntakken (broedvogels en niet-broedvogels).

Soort		Instandhoudingsdoelen (ontwerp)		
		Populatie (broedparen)	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
A156	Grutto	110	>	>
		Populatie	Functie van het gebied	Omvang leefgebied/ Kwaliteit leefgebied
		670 (seizoensgemiddelde)	Foerageergebied	=
		6400 (seizoensmaximum)	Slaapplaats	

Legenda

=: behoudoedstelling

>: uitbreidings- en verbeterdoelstelling

4.3.3 Knelpunten voor het realiseren van instandhoudingsdoelen

In de Natuurdoelanalyse Rijntakken (Provincie Gelderland, 2023) worden de verschillende knelpunten met betrekking tot de stikstofgevoelige instandhoudingsdoelstellingen besproken.

Stroomdalgraslanden

- Ontwikkelingstijd: De volledige ontwikkeling van stroomdalgraslanden duurt erg lang (>100 jaar). Pioniergraslanden kunnen zich snel ontwikkelen, daarom is het van belang dat bestaande stroomdalgraslanden in de Nederrijn behouden blijven.
- Beperkte geschiktheid gebied: Stroomdalgraslanden zijn niet bestand tegen overstromingen in het groeiseizoen. Door ingeperkte uiterwaarden is het een uitdaging om ervoor te zorgen dat het stroomgebied van de rivier zo is ingericht dat deze geschikt is voor stroomdalgraslanden.
- Beperkte zandbronnen: Rivierduinen zijn essentieel voor stroomdalgraslanden. Daarvoor zijn brede stranden nodig die alleen langs de Waal en Boven-Merwede voorkomen. Op andere locaties zijn de herstel mogelijkheden beperkt.
- Beheeruitdagingen: Actief beheer is nodig om het habitattypen te behouden.

Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)

- Beperkte dynamiek: Glanshaverhooilanden gedijen het beste in minder dynamische systemen en zijn dus niet overal te realiseren.
- Specifiek beheer: Er is specifiek hooilandbeheer nodig gericht op zaadsetting en eventueel met nabeweidings. Zonder dit beheer is behoud van dit habitattypen niet mogelijk.

- Ruimtelijke afhankelijkheid: Standplaatsen moeten liggen op oeverwallen en locaties met actieve sedimentatie. Deze zijn niet overal aanwezig en moeten behouden of ontwikkeld worden.
- Doelstelling van 200 naar 260ha legt extra druk op het vinden van nieuwe locaties.

Beuken- en eikenbossen met hulst

- Niet opgenomen in beheerplan: Het habitatype is wel opgenomen in het Wijzigingsbesluit, maar niet in het beheerplan. Daardoor is nog niet uitgewerkt hoe de instandhoudingsdoelen (uitbreiding en verbetering) gerealiseerd kunnen worden.
- Ruimtelijke afhankelijkheid: Het type komt slechts op een aantal locaties voor zoals de randen van het IJsseldal en op rivierovergangen naar de Veluwe. Alleen bosopstanden op specifieke bodemtypes (moderpodzol- en leemgronden) en met een ouderdom van >100 jaar of grenzen aan oude bossen komen in aanmerking.
- Geen grondwaterinvloed vereist wat leidt tot een verder beperking van het aantal potentiële groeiplaatsen.

Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)

- Beperkte beschikbaarheid geschikte groeiplaatsen: De benodigde laagdynamische condities op hogere, kalkarme klei- of zavelgronden in de uiterwaarden zijn grotendeels verdwenen. Op resterende locaties is vaak geen bos aanwezig.
- Riviergeveiligheid: De ontwikkeling van vochtige hardhoutooibossen kan leiden tot opstuwende werking van water. Daarom moet er open ruimte beschikbaar blijven wat de locatie en schaal van bosontwikkeling beperkt.
- Instabiele vochtigheid: Wisselingen in de vochtigheid door bijvoorbeeld lage waterpeilen of ingesneden rivierlopen vormen een risico voor de instandhouding en ontwikkeling van dit habitatype.

Vochtige alluviale bossen (beekgeleidende bossen)

- Beheer: Omdat het habitatype niet opgenomen is in het beheerplan en de PAS-gebiedsanalyse is nog niet uitgewerkt op welke wijze instandhoudingsdoelstellingen (uitbreiding en verbetering) gerealiseerd kunnen worden.
- Maatregelen en beheer kunnen waarschijnlijk aansluiten bij die voor de zachthoutooibossen, waarbij de beekgeleidende bossen in beginsel meeliften

Droge hardhoutooibossen

- Beperkte omvang locaties: De huidige groeiplaatsen zijn zeer klein en daardoor is het lastig goede kwaliteit te ontwikkelen. Daardoor zijn typische kwaliteitsoorten heel schaars.
- Geen mogelijkheid tot verschuiving: Verschuiven van locaties is geen optie en daardoor vormen de huidige locaties het uitgangspunt voor de vorming van grotere boskernen.
- Beperkte beschikbaarheid: Droge hardhoutooibossen zijn gebonden aan zand-, kleiige- of zavelbodems en mogen maximaal 10 dagen per jaar overstromen. Deze omstandigheden zijn slecht op een paar locaties te vinden, zoals oeverwallen of oude rivierduinen.
- De vorming van nieuwe boskernen, zoals in Buiten-Ooij en Hurwenen, vereist langdurige ontwikkelingstijd, zeker op voormalige steenfabrieksterreinen.

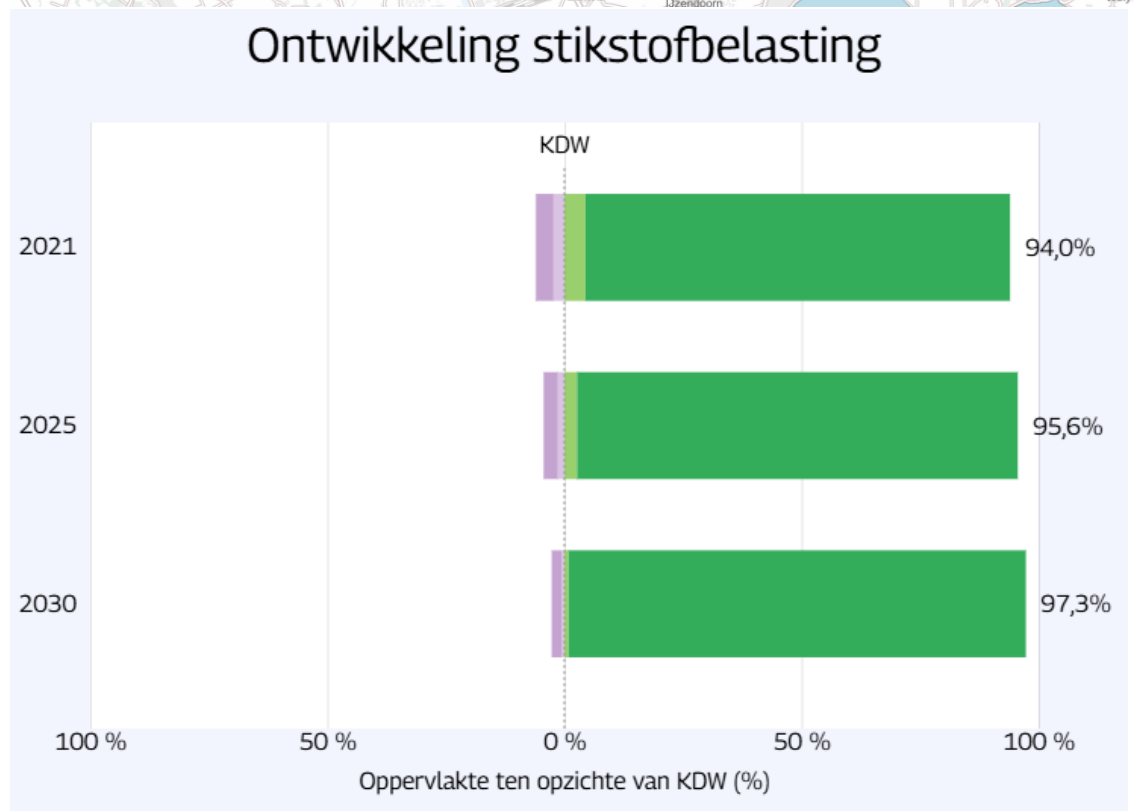
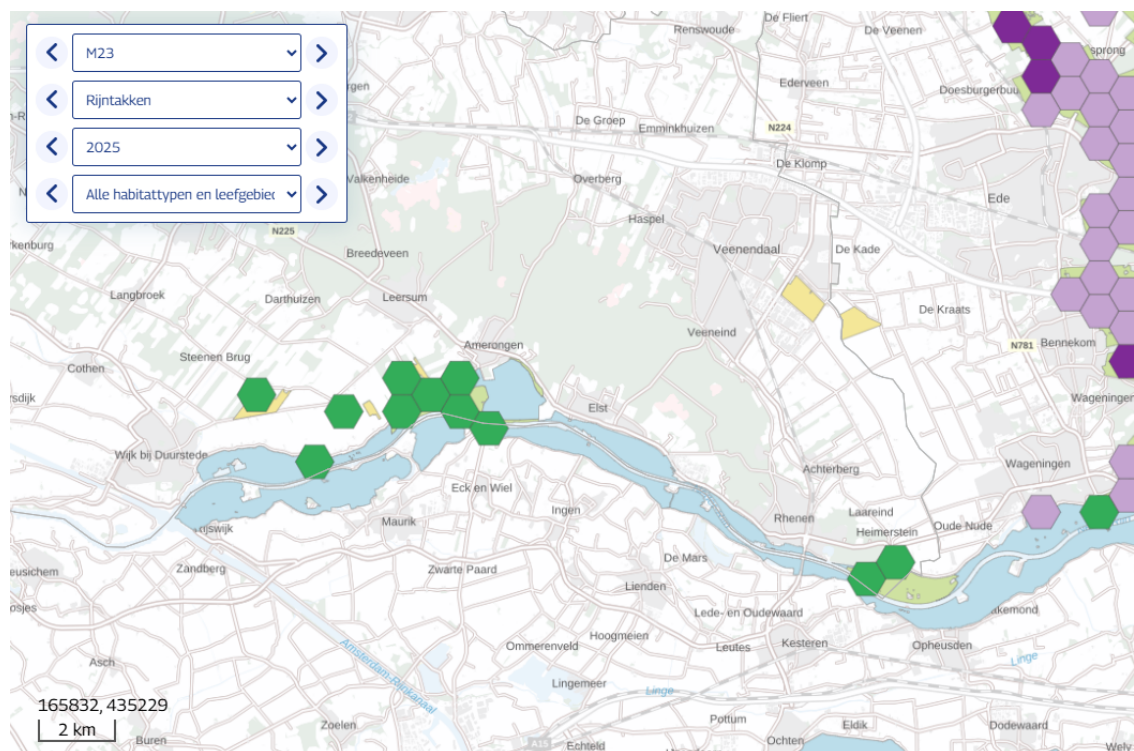
Kwartelkoning

- De gewenste aantal broedparen van 160 wordt al tijden niet gehaald. Er is een negatieve trend sinds 2000.
- De oppervlakte van de habitat schiet niet qua omvang maar qua beheer tekort. Kwartelkoningen zijn afhankelijk van een late maaidatum, met name voor het succesvol grootbrengen van het tweede legsel. Vroeg maaien beperkt de broedkansen.
- Met name geschikt habitat in augustus is een knelpunt vanwege het late broedmoment.
- De soort is afhankelijk van stikstofgevoelige leefgebieden die momenteel onder druk staan.

Watersnip

- De instandhoudingsdoelstelling van 17 broedparen wordt niet gehaald. Momenteel ligt dit aantal op 4 broedparen per jaar.
- De huidige kwaliteit van de leefgebieden in de Rijntakken is onvoldoende in kwaliteit en omvang.

- De verspreiding van het leefgebied van de Watersnip is zeer gefragmenteerd.
- De watersnip is afhankelijk van Dotterbloemgrasland van veen en klei en van nat matig voedselrijk grasland.

Figuur 4-5: Stikstofsituatie Natura 2000-gebied Rijntakken (AERIUS Monitor).

Tabel 4-10: Doelbereik Natura 2000-gebied Rijntakken habitattype (Provincie Gelderland, 2023, zie voor legenda doelbereik tabel 4-4).

Habitattype		Eindoordeel
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	Niet bepaald in NDA
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (Grote fonteinkruiden)	Niet bepaald in NDA
H3270	Slikkige rivieroever	Niet bepaald in NDA
H6120	Stroomdalgraslanden	Ja
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	Niet bepaald in NDA
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	Niet bepaald in NDA
H6430C	Ruigten en zomen (droge bosranden)	Niet bepaald in NDA
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	Ja
H6510B	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	Niet bepaald in NDA
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	Nee, tenzij
H91E0A	Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	Niet bepaald in NDA
H91E0B	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	Ja
H91E0C	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	Ja
H91F0	Droge Hardhoutoibossen	Ja

Tabel 4-11: Doelbereik Natura 2000-gebied Rijntakken habitatrictlijnsoorten (Provincie Gelderland, 2023, Zie voor legenda doelbereik tabel 4-4).

Habitatrictlijnsoort		Eindoordeel
H1095	Zeeprik	Niet bepaald in NDA
H1099	Rivierprik	Niet bepaald in NDA 1)
H1102	Elft	Niet bepaald in NDA
H1106	Zalm	Niet bepaald in NDA
H1134	Bittervoorn	Niet bepaald in NDA 1)
H1145	Grote modderkruiper	Niet bepaald in NDA
H1149	Kleine modderkruiper	Niet bepaald in NDA
H1163	Beek/Rivierdonderpad	Niet bepaald in NDA 1)
H1166	Kamsalamander	Niet bepaald in NDA 1)
H1318	Meervleermuis	Niet bepaald in NDA 1)
H1337	Bever	Niet bepaald in NDA
H1355	Otter (Aanmelding)	Niet bepaald in NDA

Tabel 4-12: Doelbereik Natura 2000-gebied Rijntakken broedvogels (Provincie Gelderland, 2023, zie voor legenda doelbereik tabel 4-4).

Broedvogels		Eindoordeel
A004	Dodaars	Niet bepaald in NDA
A017	Aalscholver	Niet bepaald in NDA

Broedvogels		Eindoordeel
A021	Roerdomp	Niet bepaald in NDA
A022	Woudaap	Niet bepaald in NDA 1)
A119	Porseleinhoen	Niet bepaald in NDA
A122	Kwartelkoning	Ja
A153	Watersnip	Ja
A197	Zwarte stern	Niet bepaald in NDA
A229	Ijsvogel	Niet bepaald in NDA
A249	Oeverzwaluw	Niet bepaald in NDA 1)
A272	Blauwborst	Niet bepaald in NDA
A298	Grote karekiet	Niet bepaald in NDA

Tabel 4-13: Doelbereik Natura 2000-gebied Rijntakken niet-broedvogels (Provincie Gelderland, 2023, zie voor legenda doelbereik tabel 4-4).

Niet-broedvogels		Eindoordeel
A005	Fuut	Niet bepaald in NDA 1)
A017	Aalscholver	Niet bepaald in NDA
A037	Kleine zwaan	Niet bepaald in NDA
A038	Wilde zwaan	Niet bepaald in NDA 1)
A041	Kolgans	Niet bepaald in NDA
A043	Grauwe gans	Niet bepaald in NDA
A045	Brandgans	Niet bepaald in NDA 1)
A048	Bergeend	Niet bepaald in NDA
A050	Smient	Niet bepaald in NDA
A051	Krakeend	Niet bepaald in NDA 1)
A052	Wintertaling	Niet bepaald in NDA
A053	Wilde eend	Niet bepaald in NDA
A054	Pijlstaart	Niet bepaald in NDA 1)
A056	Slobeend	Niet bepaald in NDA
A059	Tafeleend	Niet bepaald in NDA
A061	Kuifeend	Niet bepaald in NDA 1)
A068	Nonnetje	Niet bepaald in NDA
A125	Meerkoet	Niet bepaald in NDA
A130	Scholekster	Niet bepaald in NDA 1)
A140	Goudplevier	Niet bepaald in NDA
A142	Kievit	Niet bepaald in NDA
A151	Kemphaan	Niet bepaald in NDA 1)
A156	Grutto	Niet bepaald in NDA

Niet-broedvogels		Eindoordeel
A160	Wulp	Niet bepaald in NDA
A162	Tureluur	Niet bepaald in NDA 1)
A702	Toendrarietgans	Niet bepaald in NDA

De ecologische autoriteit concludeert op hoofdlijnen het volgende over de NDA:

De stikstofgevoelige leefgebieden van kwartelkoning, de watersnip, de stikstofgevoelige beschermde bossen en de beschermde graslanden zijn verslechterd, en verdere verslechtering kan niet worden uitgesloten. De NDA beschrijft hiervoor niet voldoende maatregelen. Een aantal conclusies, dat de maatregelen voldoende zijn om doelen te halen, zijn in de NDA daardoor niet voldoende onderbouwd en te positief ingeschat.

De natuurdoelanalyse voor Rijntakken gaat alleen in op stikstofgevoelige natuur en niet in op verschillen tussen locaties of deelgebieden. Bestaande gegevens en kennis van de andere provincies en beheerders zijn niet voldoende benut. De NDA biedt daardoor onvoldoende inzicht in de problemen én de oplossingen.

De grootschalige natuurherstelprojecten in het rivierengebied hebben lokaal veel opgeleverd. De resultaten in het recente verleden en de kansen die hieruit voorkomen voor de toekomst komen onvoldoende naar voren in de NDA.

De mogelijkheden voor vergroting van rivierdynamiek zijn niet los te zien van alle andere functies van de rivier en met name van scheepvaart en hoogwaterveiligheid; natuurherstelmaatregelen moeten in dat licht ontwikkeld worden. De Ecologische Autoriteit concludeert dat een NDA van de Rijntakken niet opgesteld kan worden zonder inbreng en betrokkenheid van de belangrijkste watersysteembeheerder Rijkswaterstaat.

Samenvattend: De Ecologische Autoriteit adviseert de NDA voor het grote gebied Rijntakken zo te verbeteren, dat zowel de rivier als geheel, als de afzonderlijke Rijntakken, als alle 134 deelgebieden/uiteerwaarden beter tot hun recht komen. Dan komen ook alle projecten binnen Rijntakken beter uit de verf. Doe dit in samenwerking met de andere provincies en de beheerders. Zo kunnen de kansen voor natuurherstel in relatie tot de eigenheid én samenhang van de Rijntakken in het gebied goed naar voren komen. Dan kan duidelijk worden waar welke natuur het beste kan gedijen en wat hiervoor nodig is.

4.4 Autonome ontwikkelingen met betrekking tot Natura 2000-waarden

De komende decennia zal onder andere vanwege bevolkingsgroei en klimaatverandering de druk op Natura 2000-gebieden toenemen. Bevolkingsgroei leidt doorgaans tot meer uitstoot en verstoring. Klimaatverandering zorgt met name voor temperatuurstijgingen en grotere weersextremen. Dit resulteert in verschuiving van geschikte verspreidingsgebieden en grotere fluctuaties van populaties. Het belang van een goede ruimtelijke samenhang neemt toe waardoor leefgebieden vergroot kunnen worden en soorten mee kunnen schuiven en fluctuaties beter opvangen kunnen worden.

Het Nederlandse beleid is erop gericht om de gunstige/veilige staat van de habitattypen en -soorten vallend onder de Vogel- en Habitatrichtlijn binnen Nederland te realiseren. Voor de Natura 2000-gebieden zijn beheerplannen opgesteld waarin is aangegeven welke maatregelen getroffen moeten worden om op termijn de Natura 2000-doelen te halen. In de PAS-gebiedsanalyses die voor de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden zijn opgesteld is betoogd dat de doelen op termijn kunnen worden gehaald. In de Natura 2000-beheerplannen zijn maatregelen geformuleerd die moeten bijdragen aan het realiseren van de doelen. Uit monitoring moet blijken of dit ook daadwerkelijk het geval is en of er aanvullende maatregelen nodig zijn.

De Natura 2000-gebieden zijn voor het grootste deel onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), waarmee ook de realisatie van het NNN een essentieel instrument is om de vereiste gunstige staat te bereiken voor de in de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn beschermde plantensoorten, diersoorten en habitattypen. In het kader van de realisatie van NNN is aandacht voor een robuuste omvang van de gebieden, voor een goede kwaliteit en voor de samenhang tussen de gebieden. Daarnaast dragen ook natuurmaatregelen buiten het NNN

bij aan het realiseren van een gunstige staat van instandhouding. Want uiteindelijk wordt de staat van instandhouding bepaald voor Nederland als geheel, ongeacht voorkomen binnen of buiten Natura 2000 gebieden of NNN.

5. Effectbeschrijving en – beoordeling

5.1 Bepalen van potentiële effecten die kunnen optreden

Als gevolg van de ontwikkelingen in het kader van de Omgevingsvisie Veenendaal kunnen zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase effecten optreden op Natura 2000-gebieden. In tabel 5.1 zijn alle mogelijke storingsfactoren ten aanzien van N2000-gebieden weergegeven. Voor een omschrijving van de storingsfactoren wordt verwezen naar Bijlage 1 van deze passende beoordeling. Niet alle storingsfactoren zijn aan de orde voor de voorliggende Omgevingsvisie. Deze afbakening is toegelicht in tabel 5.1.

Tabel 5-1: Toelichting afbakening relevante storingsfactoren.

Potentiële storingsfactor mbt N2000-gebiede	Relevant Voor OV Veenendaal	Toelichting relevantie
Ruimtebeslag en versnippering	Nee	Niet aan de orde. De omgevingsvisie voorziet niet in ontwikkelingen die leiden tot oppervlakteverlies of versnippering van enig Natura 2000-gebied. Alle ontwikkelingen vinden buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden plaats. Een (significant) effect op N2000-gebieden door deze storingsfactoren is bij voorbaat uit te sluiten.
Verzuring en vermesting door atmosferische depositie	Ja	Stikstofdepositie is relevant voor verschillende aspecten uit de omgevingsvisie, maar met name voor de verkeer aantrekkende werking bij woningbouw en gebruik van een nieuw bedrijventerrein. In beperkte mate in de aanlegfase van bijvoorbeeld nieuwe groen- en waterstructuren. Daarnaast kunnen ontwikkelingen in de landbouwsector stikstofeffecten hebben.
Verzuring en vermesting door honden	Ja	Door toename aantal woningen is er ook sprake van meer honden. Momenteel heeft bijna 1 op de 5 huishoudens in Nederland een hond (Krijgsveld, 2022); namelijk ongeveer 17,8% van de huishoudens. Dit percentage is al jaren redelijk stabiel.
Verzilting	Nee	Geen keuzes die een verandering teweegbrengen in het zoutgehalte van oppervlakte- of grondwater.
Verontreiniging	Nee	Geen verontreinigende activiteiten aan de orde + uitvoering/materiaalgebruik dient aan milieuregels te voldoen
Verdroging en Vernatting	Nee	Binnenveld is gevoelig voor veranderingen in de hydrologie. Op dat vlak zijn er ook een aantal knelpunten. Diepe graafwerkzaamheden kunnen verstoring van grondwaterstromen veroorzaken waardoor verdroging of vernatting kan optreden. Door extra verharding neemt infiltratie naar de bodem af. Het detailniveau van voornemen is nog niet dusdanig dat deze effecten en/of mitigerende maatregelen benoemd kunnen worden. Aandachtspunt voor vervolg.
Veranderingen stroomsnelheid, overstromingsfrequentie en dynamiek substraat	Nee	In het OER voor de Omgevingsvisie is geen effect op stroomsnelheid, overstromingsfrequentie of dynamiek substraat beschreven.
Verstoring door geluid	Ja	Mogelijk invloed op N2000 via aanwezigheid nieuwe bebouwing en door recreatiedruk
Verstoring door licht	Ja	Mogelijk invloed op N2000 via aanwezigheid nieuwe bebouwing
Verstoring door trilling	Ja	Mogelijk invloed op N2000 via aanwezigheid nieuwe bebouwing
Verstoring door optische effecten	Ja	Mogelijk invloed op N2000 via aanwezigheid nieuwe bebouwing en door recreatiedruk
Verstoring door mechanische effecten	Ja	Mogelijk invloed op N2000 via recreatiedruk
Verandering in populatiedynamiek	Ja	Bouwwerken zoals hoge gebouwen, wegen en windmolens kunnen sterfte veroorzaken door verkeer of aanvaringen. Windturbines en grootschalige wegenprojecten zijn niet voorzien in de visie, hoogbouw wel. Veranderingen in landbouwgebruik kan mogelijk een positief gevolg hebben voor bepaalde populaties van soorten.
Bewuste verandering soortensamenstelling	Ja	De gemeente hanteert voor het groenblauwe raamwerk in de gemeente een duidelijke structuur om op die manier verbindingen te creëren voor flora en fauna in en buiten de stad. Dit is een duidelijke ambitie in de omgevingsvisie. Een goede verbinding behouden met de bestaande Natura 2000-gebieden kan een positief effect hebben op deze gebieden.

5.2 Risicobeoordeling keuzes in de omgevingsvisie

In deze paragraaf worden de keuzes binnen de onderscheiden Veenendaalse principes (zie paragraaf 3.1) en strategie binnen de Omgevingsvisie (zie paragrafen 3.2 en 3.3) beoordeeld met betrekking tot de risico's op het veroorzaken van significante gevolgen op N2000-gebieden.

Het doel van deze beoordeling is het signaleren van beleidskeuzes waarvan de uitvoerbaarheid, vanwege effecten op het Natura 2000-netwerk, onzeker is. In dat geval moeten in de visie maatregelen worden opgenomen die de negatieve effecten voldoende verzachten zodat aannemelijk gemaakt kan worden dat het beleid uitvoerbaar is. Dit kan alleen aan de orde zijn voor projecten/beleidskeuzes die al voldoende concreet zijn en beoordeeld kunnen worden.

De beoordeling van de storingsfactoren is gebaseerd op informatie uit de relevante NDA's, beheerplannen, gebiedsanalyses. Voor de beoordeling is de stoplichtkleuren-methode toegepast. In tabel 5.2 is het beoordelingskader hiervoor opgenomen.

Tabel 5-2: Beoordelingskader.

Risico op significante gevolgen
Zonder meer uitvoerbaar, significante effecten kunnen worden uitgesloten
Zonder meer uitvoerbaar, significante effecten kunnen worden uitgesloten, mits aan relatief eenvoudige randvoorwaarden voldaan wordt
Uitvoerbaar met mitigerende maatregelen in vervolgbesluiten, in dat geval zijn significante gevolgen uit te sluiten
Uitvoerbaarheid niet onmogelijk maar grote opgave voor mitigerende/compenserende maatregelen in vervolgbesluiten om significante gevolgen te kunnen uitsluiten
Uitvoerbaarheid twijfelachtig, ook met mitigerende/compenserende maatregelen nog steeds groot risico op significante effecten. Mitigatievoorstel in deze passende beoordeling

Vitaal		
Invloed op Natura 2000	Risico's op (significante) gevolgen in relatie tot uitvoerbaarheid	Randvoorwaarden voor uitwerking project/beleid in vervolgbesluiten
Binnenveld en Rijntakken		
1.Een groene omgeving leidt tot alternatieven voor de recreatiedruk op N2000-gebieden, zowel voor de huidige bewoners als voor de toekomstige bewoners. Dit vermindert verstoring in N2000-gebieden.	Positief effect	Uitvoering beleid, tijdige realisatie van de groenstructuren, van goede kwaliteit (in het beleid is ook aandacht voor de uitbreiding van het groenareaal én voor de verbetering van de kwaliteit).
Sociale veerkacht (2) en aanpassingsvermogen (3) leidt niet tot fysieke ingrepen en effecten op N2000-gebieden.	Niet relevant	Niet relevant
Ale stikstofgevoelige N2000-gebieden		
3.Belang van economische activiteiten kan leiden tot extra verkeer en inzet materieel met als gevolg effecten van verzuring en vermeting door stikstofdepositie.	Invloed van stikstofdepositie kan tot op grote afstand optreden en de stikstofgevoelige N2000-gebieden bevinden zich op relatief kleine afstand. De Veluwe is zeer stikstofgevoelig en bevindt zich deels in een overbelaste situatie. Risico op significante gevolgen is niet uit te sluiten.	Toepassen van schone(re) technieken tijdens de realisatie van de woningen. Realisatie van woningen die de milieudruk beperken. Maatregelen om de verkeersaantrekkende werking te beperken. Saldering.

Duurzaam		
Invloed op Natura 2000	Risico's op (significante) gevolgen in relatie tot uitvoerbaarheid	Randvoorwaarden voor uitwerking project/beleid in vervolgbesluiten
Binnenveld en Rijntakken		
2.Circulariteit: dit beleid leidt niet tot verstoringsfactoren die relevant zijn voor N2000	Geen	Niet van toepassing
3.Klimaatadaptatie	Het beleid dat streeft naar een betere afstemming tussen het watersysteem en de natuurlijke systemen in water heeft geen verhoging van de milieudruk tot gevolg en daarbij geen negatieve invloed op het Natura 2000-netwerk.	Bij de uitwerking van het beleid moet rekening worden gehouden met de hydrologische vereisten van de Natura 2000-gebieden.
Alle stikstofgevoelige N2000-gebieden		
1 Energietransitie .Aanleg kan leiden tot stikstofemissies. Dat is een tijdelijk effect. Duurzame oplossingen moeten de stikstofemissies uiteindelijk terugdringen	Ook tijdelijke toenames van stikstofemissies zijn een risico met betrekking tot significante effecten. Wel leidt het beleid uiteindelijk tot een stikstofreductie.	Uitvoeren beleid.

Veilig		
Invloed op Natura 2000	Risico's op (significante) gevolgen in relatie tot uitvoerbaarheid	Randvoorwaarden voor uitwerking project/beleid in vervolgbesluiten
Natura 2000-gebieden		
1.Veilige openbare ruimte 2.Klimaat- en energieveiligheid 3.Verkeersveiligheid 4.Omgevingsveiligheid Dit beleid leidt niet tot verstoringsfactoren die relevant zijn voor N2000	Beoordeeld o.a. via groene gezonde leefomgeving, via energiebeleid. Dit beleid leidt niet tot verstoringsfactoren die relevant zijn voor N2000	Niet van toepassing .

Bestaande ruimtelijke kwaliteiten en inzichten als basis voor verdere groei		
Invloed op Natura 2000	Risico's op (significante) gevolgen in relatie tot uitvoerbaarheid	Randvoorwaarden voor uitwerking project/beleid in vervolgbesluiten
Binnenveld en Rijntakken		
1.Ruimtelijke kwaliteit en opbouw van de stad. Indien dit leidt tot meer woningen kan dit beleid leiden tot verstoring door toename recreatiedruk (verstoring door geluid, betreding, honden). Indien ontwikkelingen nabij de Binnenveld plaats vinden (binnen het invloedsgebied) is er door bedrijvigheid, extra verkeer, bouwwerkzaamheden, sprake van een toename in verstoring door geluid, licht, trilling, optische verstoring en mechanische verstoring die van invloed kan zijn op de habitatsoorten en typische soorten in het gebied.	Gezien de huidige begrenzing van het Binnenveld aan bebouwd gebied, , de recreatieve inrichting en de ligging van de Rijntakken is de kans op een significant gevolg beperkt (zie ook paragraaf 5.4) Ontwikkelingen liggen mogelijk op kleine afstand van het Natura 2000-gebied (binnen het invloedsgebied) en kunnen gepaard gaan met geluid, licht, trilling en optische verstoring. Door deze verstoring is er een kans dat significant negatieve gevolgen kunnen ontstaan.	Zie aanbevelingen in par 7.2 Werken met materieel die zo min mogelijk geluid en trilling veroorzaken, zorgen voor afscherming van de werkzaamheden wanneer ze aan de rand van het Natura 2000-gebied plaatsvinden, geen lichtuitstoot in de richting van het Natura 2000-gebied, langzaam en rustig werken.

Bestaande ruimtelijke kwaliteiten en inzichten als basis voor verdere groei		
Invloed op Natura 2000	Risico's op (significante) gevolgen in relatie tot uitvoerbaarheid	Randvoorwaarden voor uitwerking project/beleid in vervolgbesluiten
2.Cultuurhistorie: Dit beleid leidt niet tot verstoringsfactoren die relevant zijn voor N2000	Niet relevant	Niet relevant
3.Openbare ruimte en ondergrond: dit beleid kan recreatiedruk opvangen. Dit leidt tot minder verstoring in N2000.	Positief effect	Tijdig ontwikkelen als groen gebied; aantrekkelijk gebied op moment dat woningen worden opgeleverd.
4.Hoogbouw: dit beleid kan leiden tot slachtoffers onder vogels en vleermuizen doordat ze tegen de bebouwing aanvliegen. Dit kan een effect op populaties hebben.	De hoogbouw vindt plaats op grote afstand tot Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijngebieden) of Habitatrichtlijngebieden aangewezen voor vleermuizen. Het risico op een significant gevolg is te verwaarlozen.	Vanuit soortbescherming/ specifieke zorgplicht kunnen maatregelen worden getroffen om slachtoffers te voorkomen.
5.Buitengebied: een aantrekkelijk buitengebied kan recreatiedruk opvangen. Dit leidt tot minder verstoring in N2000.	Positief effect	Uitvoeren beleid. Daarnaast kan een deel van het buitengebied langs het Binnenveld tot overgangszone ³ worden ontwikkeld.
6.Ruimtelijke kwaliteit	Niet afzonderlijk beoordeeld, wordt al beoordeeld bij beleid ten aanzien van groen/woningen/werkgelegenheid	Niet van toepassing.
Alle stikstofgevoelige N2000-gebieden		
De ontwikkeling van groene ruimtes, woningen, omvorming bedrijven naar circulaire bedrijfsvoering, ontwikkeling recreatiezones, herinrichting bedrijventerreinen en de realisatie van sport- en beweegmogelijkheden en voorzieningen voor cultuur en ontmoeting, kan leiden tot effecten van verzuring en vermessing door stikstofdepositie (o.a. door de verkeersaantrekkende werking en inzet materieel in uitvoering.	Het effect van stikstofdepositie zal per initiatief moeten worden bepaald, aangezien de mate van stikstofdepositie dichtbij een ontwikkeling groter is, en de beperkte mate van overbelasting wordt ten aanzien van stikstof geen onderscheid gemaakt tussen nabijgelegen en verder weg gelegen Natura 2000-gebieden. Significant negatieve gevolgen voor Binnenveld en overige Natura 2000-gebieden zijn niet uit te sluiten.	Toepassen van schone(re) technieken tijdens de realisatie van de woningen. Realisatie van woningen die de milieudruk beperken. Maatregelen om de verkeersaantrekkende werking te beperken.

Groeien in balans: ruimtelijke strategische keuzes Veenendaal 2040		
Invloed op Natura 2000	Risico's op (significante) gevolgen in relatie tot uitvoerbaarheid	Randvoorwaarden voor uitwerking project/beleid in vervolgbesluiten
Binnenveld en Rijntakken		
1.Concentreren woningbouw-programma in het centrum leidt niet tot verstoring in N2000 door reeds aanwezige bebouwing.	Geen effect	Niet van toepassing
2.Passende hoogbouw en meervoudig ruimtegebruik. Met name hoogbouw kan leiden tot faunaslachtoffers.	De hoogbouw vindt plaats op grote afstand tot Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijngebieden) of Habitatrichtlijngebieden aangewezen voor vleermuizen. Het risico op een significant gevolg is te verwaarlozen.	Vanuit soortbescherming/ specifieke zorgplicht kunnen maatregelen worden getroffen om slachtoffers te voorkomen.
3.Schone en slimme mobiliteit leidt tot minder stikstofemissies.	Positief effect	Snel uitvoeren beleid

³ Deze overgangszones zijn gebieden die direct grenzen aan Natura 2000-gebieden en waar de ruimtelijke inrichting en activiteiten worden aangepast om de ecologische kwaliteit van het Natura 2000-gebied te verbeteren. Deze zones spelen een belangrijke rol bij het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000, door bijvoorbeeld het verminderen van stikstofdepositie, het verbeteren van de waterkwaliteit en het herstellen van leefgebieden.

Groeien in balans: ruimtelijke strategische keuzes Veenendaal 2040		
Invloed op Natura 2000	Risico's op (significante) gevolgen in relatie tot uitvoerbaarheid	Randvoorwaarden voor uitwerking project/beleid in vervolgbesluiten
4. Water en bodem sturend is gunstig voor Natura 2000-gebieden omdat dan de kans groter is dat de milieueisen	Het beleid dat streeft naar een betere afstemming tussen het watersysteem en de natuurlijke systemen in water heeft geen verhoging van de milieudruk tot gevolg en daarbij geen negatieve invloed op het Natura 2000-netwerk.	Bij de uitwerking van het beleid moet rekening worden gehouden met de hydrologische vereisten van de Natura 2000-gebieden.
5. Groene gezonde leefomgeving kan recreatiedruk opvangen. Dit leidt tot minder verstoring in N2000.	Positief effect	Tijdig ontwikkelen als groen gebied; aantrekkelijk gebied op moment dat woningen worden opgeleverd.
6. Energieneurale en circulaire ontwikkeling .Aanleg kan leiden tot stikstofemissies. Dat is een tijdelijk effect. Duurzame oplossingen moeten de stikstofemissies uiteindelijk terugdringen	Ook tijdelijke toenames van stikstofemissies zijn een risico met betrekking tot significante effecten. Wel leidt het beleid uiteindelijk tot een stikstofreductie.	Uitvoeren beleid.
7. Goede balans tussen wonen, werken en voorzieningen.	Niet afzonderlijk beoordeeld, wordt al beoordeeld bij beleid ten aanzien van woningen/werkgelegenheid	Niet van toepassing.
Alle stikstofgevoelige N2000-gebieden		
Beleid kan zowel toename aan stikstofemissies tot gevolg hebben als afnemen. Hoe dit per saldo uitpakt, is nu nog niet te voorspellen.	Toenames van stikstofemissies zijn een risico met betrekking tot significante effecten. Wel leidt het beleid mogelijk uiteindelijk tot een stikstofreductie.	Toepassen van schone(re) technieken tijdens de realisatie van de woningen. Realisatie van woningen die de milieudruk beperken. Maatregelen om de verkeersaantrekkende werking te beperken. Saldering.

5.3 Toelichting: verzuring en vermesting door stikstofdepositie

Algemene toelichting van effecten door (toename aan) stikstofdepositie

Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van vervuilende gassen door bijvoorbeeld bedrijven en (vracht)voertuigen. Deze ontwikkeling vindt in alle (woningbouw)projecten plaats. De uitstoot bevat onder andere zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x), Ammoniak (NH₃) en vluchtige organische stoffen (VOS). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden als dus tot het zuurder worden van het biotische milieu. Vermesting is in dit geval de 'verrijking' van ecosystemen door stikstofdepositie. Het gaat daarbij om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden). Vermesting kan ook optreden door nitraat- en fosfaataanvoer via het oppervlaktewater. Van dit laatste is bij voorgenomen ontwikkelingen geen sprake.

De effecten van verzurende stoffen zijn niet altijd te scheiden van die van vermestende stoffen, omdat een deel van de verzurende stoffen ook vermestend werkt (aanvoer van stikstof). Om deze reden zijn beide effecten hier samengenomen. De groei van plantensoorten in veel natuurlijke landecosystemen zoals bossen, vennen en heidevelden wordt gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstofdepositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft. Daarbij is de beschikbaarheid van stikstof bepalend voor de concurrentieverhoudingen tussen de plantensoorten. Wanneer door stikstofdepositie de hoeveelheid beschikbaar stikstof boven een bepaald kritisch niveau komt, neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van meerdere andere. Diersoorten hoger in de voedselketen krijgen te maken met een mineralen-onbalans als gevolg van de samenstelling van plantaardig voedsel. Hierdoor neemt de biodiversiteit af. Dit heeft ook effect op de fauna, doordat hierdoor veranderingen van het leefgebied optreden, waardoor een gebied ongeschikt wordt als broed- of foerageergebied.

Stikstofgevoeligheid Natura 2000-gebied in de omgeving van Veenendaal

Een aantal gebieden in de omgeving van de gemeente zijn (zeer) gevoelig en kennen ook een grote stikstofproblematiek. Dat betreft in ieder geval het Natura 2000-gebied Binnenveld en met name het Natura 2000-gebied Veluwe. Maar ook de Rijntakken heeft lokaal een stikstofknelpunt.

De stikstofgevoeligheid van de habitattypen en soorten waarvoor het Binnenveld is aangewezen, is toegelicht in tabel 5-3 (voor habitattypen) en tabel 5-4 (habitatrichtlijnsoorten).

Tabel 5-3: Stikstofgevoeligheid habitattypen waarvoor het Binnenveld is aangewezen.

Code	Habitattypen	Kritische depositiewaarde (KDW) ⁴ (mol/ha/jr)	Gevoeligheid voor stikstof
H6410	Blauwgraslanden	786	Zeer gevoelig
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	1214	Zeer gevoelig
H7140A	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	500	Zeer gevoelig

Tabel 5-4: Stikstofgevoeligheid habitatrichtlijnsoorten waarvoor het Binnenveld is aangewezen (NDA).

Code	Habitatrichtlijnsoort	Stikstofgevoeligheid
H1145	Grote modderkuiper	Ja, stikstofgevoelig ⁵
H1393	Geel schorpioenmos	Ja. H7140A is groeiplaats

De stikstofgevoeligheid van de habitattypen en soorten waarvoor de Veluwe is aangewezen, is toegelicht in tabel 5-5 (voor habitattypen), tabel 5-6 (habitatrichtlijnsoorten) en tabel 5-7 (vogelrichtlijnsoorten; broedvogels).

Tabel 5-5: Stikstofgevoeligheid habitattypen waarvoor de Veluwe is aangewezen.

Code	Habitattypen	Doel Omvang/Kwal	Kritische depositiewaarde (KDW) ⁶ (mol/ha/jr)	Gevoeligheid voor stikstof
H2310	Stuifzandheiden met struikheide	> >	714	Zeer gevoelig
H2320	Binnenlandse kraaiheidebegroeiingen	= =	1071	Zeer gevoelig
H2330	Zandverstuivingen	> >	714	Zeer gevoelig
H3130	Zwakgebufferde vennen	= =	500	Zeer gevoelig
H3160	Zure vennen	= >	714	Zeer gevoelig
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	> >	> 2400	Nee, niet stikstofgevoelig
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	> >	1071	Zeer gevoelig
H4030	Droge heiden	> >	714	Zeer gevoelig
H5130	Jeneverbesstruwelen	= >	1071	Zeer gevoelig
H6230dka	Heischrale graslanden, droog kalkarm	> >	714	Zeer gevoelig
H6230vka*	Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	> >	714	Zeer gevoelig
H6410	Blauwgraslanden	> >	786	Zeer gevoelig
H7110B*	Actieve hoogvenen (heideveentjes)	> >	714	Zeer gevoelig
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	= =	1214	Zeer gevoelig

² Wamelink *et al.*, 2023

⁵ [Nature Today | Grote modderkuiper ook gevoelig voor overmaat aan stikstof?](#)

⁶ Wamelink *et al.*, 2023

Code	Habitattypen	Doel Omvang/Kwal	Kritische depositiewaarde (KDW) ⁶ (mol/ha/jr)	Gevoeligheid voor stikstof
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	> >	1071	Zeer gevoelig
H7230	Kalkmoerassen	= =	1143	Zeer gevoelig
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	> >	1071	Zeer gevoelig
H9190	Oude eikenbossen	> >	1071	Zeer gevoelig
H91D0	Hoogveenbossen	= =	1786	Gevoelig
H91E0C*	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	= >	1857	Gevoelig

Legenda

- = Behoud
- > Uitbreiding omvang of verbetering kwaliteit
- * prioritaire habitatype in de zin van artikel 1 van de Habitatrichtlijn (enkele leefmilieus waarvoor spoedmaatregelen gewenst zijn, zijn in de lijst met te beschermen habitattypen aangewezen als prioritaire habitattypen).

Tabel 5-6: Stikstofgevoeligheid habitatrichtlijnsoorten waarvoor de Veluwe is aangewezen (NDA).

Code	Habitatrichtlijnsoort	Doel Omvang/Kwal/ Pop	Stikstofgevoeligheid
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	> > >	Ja, H3130 is leefgebied
H1083	Vliegend hert	> > >	Nee, leefgebied is niet stikstofgevoelig
H1096	Beekprik	> > >	Nee, stikstofgevoelig Lg01 Permanente bron & langzaam stromende bovenloop KDW < 2400 mol/ha/jr is niet overbelast
H1163	Rivieronderpad	> = >	Nee, leefgebied is niet stikstofgevoelig
H1166	Kamsalamander	= = =	Ja, H3130 is leefgebied
H1318	Meervleermuis	= = =	Nee, leefgebied is niet stikstofgevoelig
H1831	Drijvende waterweegbree	= = =	Ja, H3130 is leefgebied

Legenda

- = Behoud
- > Uitbreiding omvang of populatie of verbetering kwaliteit

Tabel 5-7: Stikstofgevoeligheid broedvogelsoorten waarvoor de Veluwe is aangewezen (NDA).

Code	Soort	Doel Omvang/Kwal/ aantal broedpaar	Stikstofgevoeligheid
A072	Wespendief	= = 100	Ja, leefgebied is H4030
A224	Nachtzwaluw	= = 610	Ja, leefgebied is H4030, H9190, L4030, Lg13 Bos van arme zandgronden (KDW 1071 mol/ha/jr)
A229	IJsvogel	= = 30	Nee, leefgebied is niet stikstofgevoelig
A233	Draaihals	> > (her)vestiging	Ja, leefgebied is H4030, H9120, H9190, Lg13, Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden (KDW 1071 mol/ha/jr)
A236	Zwarte specht	= = 400	Ja, leefgebied is H9120, H9190, Lg13, Lg14
A246	Boomleeuwerik	= = 2400	Ja, leefgebied is H4030
A255	Duinpieper	> > (her)vestiging	Ja, leefgebied is H2310 en H2330
A276	Roodborsttapuit	= = 1100	Ja, leefgebied is H4030
A277	Tapuit	> > 100	Ja, leefgebied is H4030
A338	Grauwe klauwier	> > 40	Ja, leefgebied is H4030

Legenda

- = Behoud
- > Uitbreiding omvang of verbetering kwaliteit

De stikstofgevoeligheid van de habitattypen en soorten waarvoor de Rijntakken is aangewezen, is toegelicht in tabel 5-8 (voor habitattypen) en tabel 5-9 (vogelrichtlijnsoorten).

Tabel 5-8: Stikstofgevoeligheid habitattypen Rijntakken met een knelpunt ten stikstofdepositie (NDA).

Code		Kritische depositiewaarde (KDW) ² (mol/ha/jr)	Gevoeligheid voor stikstof
H6120	Stroomdalgraslanden	1286	Zeer gevoelig
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	1357	Zeer gevoelig
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	1071	Zeer gevoelig
H91E0B*	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	2000	Gevoelig
H91E0C*	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	1857	Gevoelig
H91F0	Droge hardhoutooibossen	2071	Gevoelig

Tabel 5-9: Stikstofgevoeligheid Vogels Rijntakken met een knelpunt ten stikstofdepositie (NDA).

Code	Habitatrichtlijnsoort	Stikstofgevoeligheid
A122	Kwartelkoning	Ja, Leefgebied in habitatype H6150B kent geen stikstofknelpunt, wel Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland (KDW 1571 mol/ha/jr) en Lg 11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeeleigebied (KDW 1357mol/ha/jr)
A153	Watersnipt	Ja, Leefgebied Lg 07 Dotterbloemgrasland van veen en klei (KDW 1286), en Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland (KDW 1571 mol/ha/jr)

5.4 Toelichting: verstoring door recreatiedruk

Bij kortere wandelingen vanuit de woningen kan een direct verband worden verwacht tussen de beoogde ontwikkeling van woningbouw en een toename van de recreatiedruk (al dan niet in combinatie met honden) in het Natura 2000-gebied. Specifiek gaat het om korte wandelingen (ommetjes) tot 5 km en wandelingen tot 10 km (de wandelingen die vaak worden gedaan obv Nationale Wandelmonitor).

Andere vormen van recreatie leiden niet tot een toename van de recreatiedruk in Natura 2000-gebieden omdat bij dagwandelingen over langere afstanden, fietstochten en andere vormen van recreatie veel meer Natura 2000-gebieden in de directe omgeving bereikbaar zijn. Dit temeer omdat recreanten bij deze activiteiten vaak met de auto naar het startpunt van een route gaan. Bij deze vormen van recreatie kan dan ook geen verband meer worden gelegd tussen de uitvoering van het bestemmingsplan en de effecten van recreatie in een Natura 2000-gebied. Dergelijke recreatieve ontwikkelingen worden bovendien al beoordeeld in de beheerplannen van Natura 2000-gebieden en met specifieke maatregelen in de Natura 2000-gebieden zelf gemitigeerd.

Voor wandelingen tot max 10 km kunnen wandelaars een gebied bereiken dat max op 5 km afstand van de woning ligt. Dat is het Binnenveld en de Rijntakken. Voor de Rijntakken ligt echter de Utrechtse Heuvelrug nog tussen het Natura 2000-gebied Rijntakken en de gemeentegrens. Daarom wordt de Rijntakken niet meer als recreatief uitloopgebied voor de inwoners van Veenendaal beschouwd. Significante gevolgen als gevolg van toename van recreatiedruk op het Natura 2000-gebied de Rijntakken is ook uit te sluiten.

Significante gevolgen van toename recreatiedruk op het Natura 2000-gebied Binnenveld wordt ook uitgesloten. Recreatiedruk wordt niet als knelpunt genoemd voor dit gebied. Het Natura 2000-gebied zelf is, met uitzondering van de agrarische gronden, niet opengesteld en kan alleen onder begeleiding van Staatsbosbeheer worden bezocht. Het onverharde pad (Ketelweg) dat de scheiding vormt tussen de Blauwe Hel en De Hel is wel opengesteld. Het pad wordt gebruikt door wandelaars en als hondenuitlaatroute. Aan de noordzijde van de Blauwe Hel is een uitkijkheuvel met informatiebord aangelegd (beheerplan). Die Ketelweg is dus ook voor toekomstige bewoners een mogelijke wandelroute, waarbij echter nu ook al sprake is van een verstoorde zone rond die weg. Die verstoorde zone wordt niet groter. De uitgezette wandelroutes in de omgeving van het Binnenveld (o.a. in de buurt van de uitkijktoren) liggen niet binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied.

² Wamelink et al., 2023

Als deze wandelroutes al intensiever worden vanuit de nieuwe woonlocaties, dan vindt deze toename plaats buiten het N2000-gebied Binnenveld.

Bovendien heeft de gemeente recent ook al geïnvesteerd in het versterken van groengebied; het nieuw natuurgebied De Groene Grens, die een ecologische buffer vormt tussen Veenendaal en Ede ([Nieuw natuurgebied De Groene Grens vormt ecologische buffer tussen Veenendaal en Ede | Groen Groeit Mee](#)).

5.5 Cumulatie

De effectbeoordeling in deze PB is nog kwalitatief van aard en gericht op kansen en risico's. Het detailniveau sluit aan bij het strategische en lange termijn karakter van het ontwikkelkader; een vorm van "interne" cumulatie van ontwikkelingen is aan de orde binnen het ontwikkelkader voor wat betreft de te ontwikkelen woon- en werklocaties. Bij de beoordeling van het beleid is duidelijk dat voorgenomen ontwikkelingen binnen het ontwikkelkader elkaar in negatieve zin kunnen versterken. Het gaat hier met name om beleid dat negatieve gevolgen heeft voor de milieucondities die ook een knelpunt zijn voor de duurzame instandhouding van Natura 2000-gebieden: stikstofdepositie en recreatiedruk. Er zijn verder op dit moment ook geen vergunde, nog niet gerealiseerde projecten bekend - met een niet-significant effect op een door het ontwikkelkader beïnvloed Natura 2000-gebied - die gedurende de looptijd van dit ontwikkelkader de risico's in negatieve zin kunnen versterken. Bovendien zouden die projecten op een heel ander niveau beoordeeld zijn. Op dit abstractieniveau is daarom geen (verder) cumulatie-onderzoek uitgevoerd. Dat kan alleen plaatsvinden - samen met de meer gedetailleerde effectbeoordeling, kwantificering daarvan en toetsing aan wettelijke kaders - bij de verdere uitwerking tot bijvoorbeeld projecten.

6. Aanbevelingen/ mitigerende maatregelen

6.1 Stikstof

Op basis van de geïdentificeerde effecten en risico's kan geconcludeerd worden dat (significant) negatieve effecten door nieuwe ontwikkelingen binnen de Omgevingsvisie Veenendaal niet op voorhand uit te sluiten zijn. Daarom is onderstaand een inventarisatie en analyse van mogelijke (mitigerende) maatregelen opgesteld om eventuele effecten te voorkomen dan wel te beperken tot een niet significant effect.

Echter, een belangrijk aspect voor het voorkomen van significante gevolgen is het uitvoeren van de beleidsvoornemens uit het Omgevingsplan die een positief effect hebben op milieu en natuur, zoals het mobiliteitsbeleid- en maatregelen, het duurzaamheidsbeleid en de aanleg van groen. De Natura 2000-doelen zijn ook afhankelijk van de natuurwaarden en milieucondities buiten het Natura 2000-netwerk. Door bij de verdere uitwerking van het beleid een natuurinclusieve aanpak te hanteren waarbij wordt gekeken op welke wijze natuur per saldo versterkt kan worden, kan uitvoering van het beleid bijdragen aan vergroting van de biodiversiteit in deze gebieden. Er liggen vanuit de visie kansen om de milieudruk binnen het Natura 2000-netwerk zo te verlagen.

Wat het niveau van de aanbevelingen/mitigerende maatregelen betreft: de passende beoordeling wordt op een abstractieniveau uitgevoerd dat aansluit bij het abstractieniveau van de visie. Op hetzelfde niveau als de visie worden aanbevelingen/maatregelen benoemd om effecten te voorkomen, beperken of compenseren.

Saldering

Saldering met verdwijnende stikstofbronnen op de locatie. Dit mag, onder voorwaarden, gebruikt worden voor saldering met de nieuwe stikstofuitstoot. Dit wordt interne saldering genoemd. Jurisprudentie op dit vlak wordt wel steeds strenger, zie ook de Raad van State-uitspraken van 18 december 2024 waardoor intern salderen voortaan alleen in een passende beoordeling opgenomen mag worden en daardoor is een project vergunningplichtig⁸ en saldering is niet in alle gevallen mogelijk. Extern salderen is ook niet altijd kansrijk. Het probleem is dat niet zomaar aan te tonen is dat de stikstof gevende bronnen niet (meer) nodig zijn om de natuurdoelen te behalen.

Verkleining ontwikkeling

Het stikstofeffect van een ontwikkeling kan verminderd worden door de ontwikkeling te verkleinen: minder woningen, minder m² bedrijven en/of voorzieningen.

Programmatistische aanpak stikstofemissies

Daarnaast biedt de Omgevingswet de mogelijkheid om stikstofemissies binnen de gemeente in beeld te brengen en aan te pakken door middel van de programmatistische aanpak. Met de programmatistische aanpak kan ontwikkelruimte gecreëerd worden door een samenhangend pakket van maatregelen om stikstofemissies te verminderen en activiteiten die leiden tot stikstofemissies samen te stellen. In het omgevingsplan kan de programmatistische aanpak gekoppeld worden aan de beoordelingsregels voor een omgevingsplanactiviteit. Het programma bevat dan maatregelen om te kunnen voldoen aan de omgevingswaarde of andere doelstellingen achter die regels. Zo kunnen ontwikkelingen binnen de gemeente mogelijk gemaakt worden, zonder dat dit leidt tot aantasting van Natura 2000-gebieden of zelfs -afhankelijk van de gekozen doelstelling- leidt tot een afname van verstoring.

6.2 Recreatiedruk

Vanuit de zorgplicht kunnen er nog aanbevelingen geformuleerd worden ten aanzien van recreatiedruk. Deze maatregelen bestaan uit:

- Het tijdig realiseren nieuwe groengebieden (beschikbaar komen op moment dat nieuwe woningen bewoond gaan worden);
- Het tijdig optimaliseren bestaand groen vastgelegd in de groenstructuur; is essentieel opvang recreatiedruk (beschikbaar zijn op moment dat nieuwe woningen bewoond gaan worden);

⁸ [Rechtspraak over intern salderen wijzigt - Raad van State](#)

- Voor de afmetingen van die groengebieden dient het Utrechtse provinciale “groen groeit mee”-beleid als uitgangspunt. In dat beleid is uitgegaan van:
 - o Woongroen realiseren: 75 m^2 per woning = 750.000 m^2 = 75 ha -> Te verdelen over de "woon-vlekken";
 - o Groen aansluitend op een woonwijk realiseren: 500 m^2 groen per woning = $5.000.000 \text{ m}^2$ = 500 ha -> verdeeld over de "woon-vlekken";De gemeente Veenendaal heeft echter weinig ruimte hiervoor binnen de gemeentegrenzen. Daarom moet 1) ingezet worden op kwaliteitsverbetering bestaand groen en 2) afspraken gemaakt worden met omliggende gemeenten over gebruik van het groen binnen andere gemeenten;
- Groen in de woonwijken en grenzend aan woongebieden dient goed bereikbaar te zijn vanuit de woongebieden (denk aan oplossingen voor barrières in de route zoals spoorlijn en snelwegen of andere drukke wegen);
- Recreatief/landschappelijk aantrekkelijk groengebied creëren en multifunctioneel, bijvoorbeeld ook trimbaan, hondenlosloopgebied,...;
- Meekoppelkansen bekijken tussen de wateropgave en de groenopgave;
- Nieuwe groengebieden ook onder de aandacht brengen bij de huidige bewoners, zodat de afname van recreanten onder de huidige bewoners mogelijk in balans is met de toename aan recreanten vanuit de nieuwe bewoners;
- Creëer een aantrekkelijke alternatieve wandelroute voor ommetjes tot 5 km tussen het Natura 2000-gebied en het plangebied en pas de wandelroute landschappelijk in zodanig dat er ook daadwerkelijk gebruik van wordt gemaakt;
- Zorg voor voldoende rustpunten (zoals bankjes, infopunten, sportvoorzieningen et cetera) en bewegwijzering langs de wandelroute. Deze maatregel is nodig voor de nieuwe wandelroute door de nieuwe groengebieden, maar kan ook langs wandelroutes binnen de gemeente Ede worden uitgevoerd;
- Gebied in de randzone rond het Binnenveld – waar nog mogelijk natuurinclusief inrichten. Dit kan leiden tot win-winsituatie doordat een overgangszone ontstaat. Overgangsgebieden rond Natura 2000-gebieden zijn overwegend agrarische gebieden die grenzen aan stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden en die bijdragen aan het behoud en herstel van de biodiversiteit in deze gebieden. De aanpak in deze gebieden richt zich op het gezamenlijk aanpakken van opgaven voor natuur, landbouw, stikstof, klimaat en waterkwaliteit, met als doel de gunstige staat van instandhouding in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

7. Conclusie

Het beleid omvat een aantal ontwikkelingen die een risico op significante gevolgen en een verhoging van de milieudruk met zich meebrengen; met name de woningbouw in relatie tot de toename van aan stikstofdepositie door de extra verkeersbewegingen.

Het doel van deze passende beoordeling is het nader signaleren van beleidskeuzes waarvan de uitvoerbaarheid, vanwege effecten op het Natura 2000-netwerk, onzeker is. In dat geval moeten in de omgevingsvisie (of de doorwerking in het omgevingsbeleid) maatregelen worden opgenomen die de negatieve effecten voldoende verzachten zodat aannemelijk gemaakt kan worden dat het beleid uitvoerbaar is. Ook zal er dan ingegaan worden op aanbevelingen om de aanwezige kansen te benutten.

De ontwikkeling van de groenstructuur (uitbreiding areaal en verbetering kwaliteit) heeft een positief effect op de N2000-waarden; door het bieden van een recreatie-alternatief.

Ten aanzien van stikstofdepositie is het op het niveau van het ontwikkelkader niet mogelijk om zekerheid te geven of er per saldo een neutraal of positief effect optreedt. De energietransitie bij de woningbouw, de mobiliteitstransitie en de radicale vergroening leiden in ieder geval tot een afname van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Met een gemeentebrede aanpak met betrekking tot salderingsmogelijkheden kan voorkomen worden dat er toename van stikstofdepositie optreedt.

Het beleid uit het ontwikkelkader is niet zo concreet uitgewerkt dat uit de passende beoordeling blijkt dat onderdelen niet uitvoerbaar zijn en dat in de Omgevingsvisie concrete mitigerende maatregelen getroffen moeten worden. Wel is duidelijk dat de uitwerking van het beleid nog een opgave is om te blijven borgen dat er geen sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden.

8. Literatuur

Antea Group, 2025. Omgevingseffectrapport Omgevingsvisie Veenendaal.

Broekmeyer, M. E. A., Schouwenberg, E. P. A. G., van der Veen, M., Prins, D., & Vos, C. C. (2005). Effectenindicator Natura 2000-gebieden: achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. (Alterra-rapport; No. 1375). Wageningen: Alterra.

Broekmeyer, M., F. Ottburg, A. Schotman en W. Wamelink, 2014. Update effectenindicator Natura 2000 d.d. voorjaar 2014: aanpassing storende factoren vermessing en verzuring door stikstofdepositie uit de lucht in verband met PAS-gegevens. Alterra, Wageningen UR.

Van Dobben, H.F., R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Alterra-rapport 2397, Alterra Wageningen UR.

Dobben, H. van & A. van Hinsberg, 2008. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1654.

Krijgsveld KL, B Klaassen & J van der Winden (2022). Verstoring van vogels door recreatie. Literatuurstudie van verstoringsgevoeligheid en overzicht van maatregelen. Deel 1 hoofdrapport & deel 2 soortbesprekingen. Uitgave Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Provincie Utrecht, 2023. Natuurdoelanalyse natura 2000 Binnenveld [65]. 31-03-2023.Eindversie.

Smits, N.A.C. & D. Bal, 2014. Herstelstrategieën stikstofgevoelige habitats. Ecologische onderbouwing van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Deel I: Algemene inleiding herstelstrategieën: beleid, kennis en maatregelen. Alterra Wageningen UR & Programmadirectie Natura 2000 van het Ministerie van Economische Zaken. En BIJLAGEN Deel II.

- Bijlage 1 Habitatrichtlijnsoorten en de gevoeligheid voor stikstof van het leefgebied
- Bijlage 2 Vogelrichtlijnsoorten en de gevoeligheid voor stikstof van het leefgebied

Wamelink W., Van Dobben H., Van der Zee F., Van Hinsberg A., Bobbink R., 2023. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000; Herziening 2023. Wageningen, Wageningen Environmental Research, Rapport 3272.

Websites

AERIUS Monitor

[Binnenveld | natura 2000](#)

[Groen Groeit Mee | provincie Utrecht](#)

[NDA Rijntakken](#)

Provincie Utrecht

Bijlage 1 Definities storingsfactoren

Broekmeyer et al. 2005, 2014

Oppervlakteverlies en versnippering (1 en 2)

Oppervlakteverlies leidt tot een afname van beschikbaar oppervlak leefgebied van soorten en/of habitattypen. Door versnippering kunnen verschillende gebieden geïsoleerd van elkaar komen te liggen, waardoor ze onbereikbaar worden of hun functie verliezen.

Stikstofdepositie (verzuring en vermesting) (3 en 4)

Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van stikstof (stikstofoxide (NO_x), ammoniak (NH₃)). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder worden van het biotische milieu. De belangrijkste bronnen van verzurende stoffen zijn de landbouw, het verkeer en de industrie.

Verzoeting (5)

Verzoeting treedt op als het chloridegehalte in het water afneemt, en niet meer geschikt is voor de beoogde zoute of brakke natuurtypen.

Het steeds zoeter worden van bijv. het Oostvoornse meer heeft gevolgen voor de flora en fauna in het meer. Bepaalde soorten zullen verdwijnen terwijl nieuwe soorten zich zullen vestigen. Door de verzoeting zal de brakwatervegetatie verdwijnen. Dit heeft tot gevolg dat door het afsterven van algen en wieren een verslechtering van de waterkwaliteit kan optreden. Verder kan door verzoeting de gevoeligheid voor eutrofiëring sterk toenemen. Naast verandering van vegetatie zal bij een verdere verzoeting ook de macrofauna- en visstandsamenstelling veranderen.

Verziltting (6)

Verziltting betreft de ophoping van oplosbare zouten (kalium, natrium, magnesium, calcium) in bodems en wateren. In wateren komt verziltting over het gehele spectrum tussen zoet (<200 mg Cl/l) en zeer zout (> 30.000 mg Cl/l) voor en is dus niet beperkt tot zoet en brak water.

Als gevolg van verziltting verandert de zoet-zout gradiënt en dit heeft gevolgen voor de grondwaterkwaliteit en dus de bodemvruchtbaarheid. Dit werkt weer door in randvoorwaarden voor aanwezige plant- en diersoorten en leidt uiteindelijk tot een verandering in de soortensamenstelling.

Verontreiniging (7)

Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen die onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Het gaat hier onder andere over organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater en lucht. De gevolgen van verontreiniging zijn divers en complex en kunnen zich pas vele jaren later manifesteren. Vrijwel alle soorten habitattypen reageren op verontreiniging.

Verdroging (8)

Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is dan lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand.

Vernatting (9)

Vernatting manifesteert zich in hogere grondwaterstanden en/of toenemende kwel veroorzaakt door menselijk handelen.

Verandering stroomsnelheid (10)

Verandering van stroomsnelheid van beken en rivieren kan optreden door menselijke ingrepen zoals plaatsen van stuwen, kanaliseren of weer laten meanderen.

Verschillen in stroomsnelheid (langzaam of snel) en dimensies (van bovenloop tot riviertje) leiden tot duidelijke verschillen in levensgemeenschappen en kenmerkende soorten hiervan. Door verandering in stroomsnelheid verdwijnen kenmerkende soorten en levensgemeenschappen.

Verandering overstromingsfrequentie (11)

De duur en/of frequentie van de overstroming van beken en rivieren verandert door menselijke activiteiten. Voor een voedselarme vegetatie bijvoorbeeld leidt een toenemende overstroming met voedselrijk water tot vermessing: verrijking van de bodem en daardoor verruiging van de vegetatie. Bij boezemlanden die regelmatig worden overstroomd leidt een afname van de overstromingsfrequentie tot verzuring van de bodem, waardoor basenminnende plantensoorten kunnen verdwijnen. Langdurige overstroming kan leiden tot zuurstofgebrek in de wortels van planten waardoor planten kunnen afsterven. Uiteindelijk grijpt een verandering in de overstromingsdynamiek zo in op de soortensamenstelling.

Verandering dynamiek substraat (12)

Er treedt een verandering op in de bodemdichtheid of bodemsamenstelling van terrestrische of aquatische systemen, bijvoorbeeld door aanslibbing of verstuing.

Verstoring door geluid (13)

Verstoring door geluid betreft verstoring van diersoorten door onnatuurlijke geluidsbronnen.

Verstoring door geluid wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens leiden tot het verlaten van het leefgebied of afname van de reproductie. Er kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continue geluid (Bron: effectenindicator Ministerie van EZ en Broekmeyer et al., 2005).

Verstoring door licht (14)

Lichtverstoring kan optreden indien kunstmatige lichtbronnen de gevoelige habitatrichtlijnsoorten bereiken. Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden, zoals vogels, vleermuizen en zeehonden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's.

Met name schemer- en nachttactieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken of verdreven worden door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld en verlichte delen van het leefgebied worden vermeden (Bron: Broekmeyer et al., 2005).

Verstoring door trilling (15)

Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen et cetera.

Verstoring door optische effecten (16)

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

Verstoring door mechanische effecten (17)

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen et cetera, die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten.

Verandering in populatiedynamiek (18)

De storende factor verandering in populatiedynamiek treedt op indien er een direct effect is van een activiteit op de populatie-opbouw en/of populatiegrootte. Er wordt hier vooral bedoeld of de situatie wanneer er sprake van sterfte van individuen door wegverkeer, windmolens, of door jacht of visserij.

Bewuste, menselijke ingrepen op populatieniveau kunnen leiden tot directe problemen en problemen in de toekomst. Een verandering in populatieomvang is een direct effect. Een verandering in populatie-opbouw (verandering van de verhouding sterfte-reproductie) leidt in de toekomst tot effecten. Zowel minder organismen (een kleinere populatie) en zeker een verandering in samenstelling van de populatie (bijv. meer oude dieren) kunnen leiden tot een verandering in de geboorte/sterfte ratio. En daarmee kan er iets veranderen in de populatiedynamiek (het gedrag in de tijd). Dit kan uiteindelijk leiden tot het (tijdelijk) verdwijnen van soorten, waardoor het evenwicht van het ecosysteem verschuift. De gevoeligheid is sterk afhankelijk van diverse populatiekenmerken zoals de generatietijd van een soort en de huidige grootte van populaties. Vooralsnog zijn alle soorten als 'gevoelig' gescoord.

Bewuste verandering soortensamenstelling (19)

Er is sprake van bewust ingrijpen in de natuur door herintroductie van soorten, introductie van exoten, uitzetten van vis, inzaaien van genetisch gemodificeerde organismen etc. Er treedt concurrentie op in voedselbeschikbaarheid, nestgelegenheid etc. Deze concurrentie kan leiden tot het verdringen (opvullen van de niche) van de oorspronkelijke soorten. Ook kunnen soorten verdwijnen door predatie van de geïntroduceerde soort. Hierdoor kunnen relaties binnen het ecosysteem worden verstoord.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK Almere
Postbus 10044
1301 AA Almere

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK Almere
Postbus 10044
1301 AA Almere

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl